

EDITIONES CRITICAE
SCRIPTORUM GRAECORUM ET ROMANORUM
A COLLEGIO PHILOLOGICO CLASSICO
ACADEMIAE LITTERARUM HUNGARICAE
PUBLICI IURIS FACTAE

ARISTOTELIS
DE SENSU ET DE MEMORIA LIBRI

BUDAPESTINI
TYPIS OFFICINAE STEPHANEI
MCMXLII

173078

ARISTOTELIS
DE SENSU ET DE MEMORIA
LIBRI

EDIDIT
AURELIUS FÖRSTER

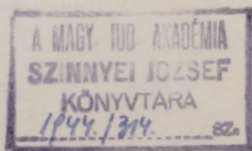
BUDAPESTINI
SUMPTIBUS ACADEMIAE LITTERARUM HUNGARICAE
MCMXLII

270671

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

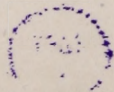
Stephaneum nyomda Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

Felelős: ifj. Kohl Ferenc.

Aristotelis De Anima libris anno 1912 a me editis Parvorum quae dicuntur Naturalium novam editionem adiungere tunc in animo erat. Sed aliter dis placuit. Gentium acerbissima contentio quae a. 1914 exarsit et funestissima patriae clades cum alia artium liberalium subsidia tum animi tranquillitatem funditus sustulerunt et mentem gravissimis publicarum et privatarum rerum curis obruerunt. Maximis etiam Academia Litterarum Hungarica laborabat difficultatibus, quibus vix superatis benignissime me adiuvit, cum imagines codicum praestantiorum arte photographica depictas in usum meum comparavit. Mox, ubi res in melius vertere coeperunt, nobilissimas quattuor Italiae bibliothecas, Vaticanam, Laurentianam, Marcianam, Ambrosianam, paullo post Parisinam, Monacensem et Vindobonensem adire mihi contigit. Quorum moderatoribus, imprimis vero Eminentissimo et doctissimo viro Joanni Mercati, Romanae Ecclesiae Cardinali, tunc Vaticanae praefecto, qui me per litteras quoque benevolentissime de libris mssis edocuit, maximas ago gratias.

Cum autem munere in academia docendi saepe impeditus editionem librorum De Sensu et De Memoria tandem ad unguem perfectam prelo traditurus sum, ecce iterum bello tota fere Europa flagrat cultuique et humanitati ab ipsis hominibus «funus et exitium» parari videtur.

Speramus tamen fore, ut summa pernicies a genere humano depellatur patriaque nostra crudelissime nuper et iniustissime dilacerata et mutilata integra et libera prosperiore frui possit fortuna.

Scribebam Budapestini m. Augusto a. D. 1940.

Aurelius Förster.

DE CODICIBUS.

Comparanda sunt, quae ipse in praefatione editionis II. De Anima exposui, praeterea Fobes in editione Meteorologicorum (Cantabrigiae Massachusettensium 1919), M. de Corte: Études sur les manuscrits du traité de l'âme d'Aristote (Revue de Philologie 1933 p. 141—160, 261—281, 355—367), P. Mugnier: Les manuscrits des «Parva Naturalia» d'Aristote (Mélanges Desrousseaux, Paris, Hachette, 1937 p. 327—333).

*

Quod de librariis, qui antiquissimum nostrum codicem E *Parisinum Bibliothecae Nationis 1853* exaraverant, primus olim statui, id silentio virorum doctorum, qui post me codicem inspexerunt, probatum esse video. Liceat igitur nonnulla repetere et codice iterum inspecto nova quaedam addere. Est liber membraneus, forma maxima (mm 350—353 × 245—260 v. Fobes p. XX), foliorum 453, partim saeculi IX/X (1—344^v), partim XV (345—453). In antiqua libri parte quattuor distinxi librariorum manus: prima (I) est, cui debentur ff. 1—187, 196—202^v h. e. libri Physi-
corum, de Caelo, de Generatione et Corruptione, Meteorolo-
gicorum et de Anima; altera (II) quae scripsit ff. 203—306
i. e. libros de Sensu, de Memoria, de Somno et divinatione
per somnum, de Motu Animalium, Metaphysicorum (usque
ad N 2. 1089^a 23 *ἰσαχῶς ταῖς κατηγορίαις λέγεται*);

tertia (III) quae exaravit ff. 187—195^v, quibus novus liber II. de anima intruditur in eius locum, qui genuinus inerat, et ff. 306—337, quae continent Metaphysicorum reliqua, Theophrasti Metaphysica, (Ps.-Ar.) de Coloribus, II. de Partibus Animalium partem priorem. De quarta manu (IV) utrum a III. differat, nunc dubito; continuat enim in scribendo multo minoribus litteris ita, ut singulis versibus circiter 60 inveniantur litterae pro 40—50 litteris manus prioris, sed cum litterarum formae simillimae maneant, fieri potuit, ut idem librarius, qui membranae parcere vellet, litterarum modulum mutaret. Constat haec codicis pars ff. 337—344^v et continet II. de Partibus Animalium partem posteriorem usque ad l. IV 680^b 35 *διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν καὶ τὸ τῶν ὀδόντων ἐστὶ τοσοῦτον*. Reliqua II. de Partibus Animalium, II. de Generatione Animalium, initium I. de Animalium Incessu. Ethica Nicomachea, Magna Moralia ff. 345—453 sunt saec. XV.— Fobes an eadem manus (III) ff. 187—195^v et 306—337 conscripserit, dubitare videtur; sed nullus dubitationis locus. Non liquet, quae de Corte exposuit de duabus manibus, quibus libri de Anima scripti sint. Dicit enim p. 146 «Comme l'avait déjà remarqué Torstrik, il faut distinguer deux mains différentes, l'une qui a transcrit le premier et le troisième livre ainsi que les fragments bien connus du second, l'autre à qui est dû le second livre. Nous avons constaté à l'appui de cette remarque, qu'à partir du fol. 188^r ou en d'autres termes à partir de *τοιούτην* en 413^a 27 un changement très net dans l'encre employée, le nombre des lignes à la page (46 en moyenne au lieu de 38 en moyenne) et la qualité du parchemin utilisé. L'écriture n'est plus la même: les *ψ* qui avaient la forme fourchu ont maintenant la forme

cruciale et les ω qui étaient ramassés sur eux-mêmes allongent leurs deux boucles». Tribusne igitur manibus libri de Anima scripti sunt, an prior manus (I) etiam primum folium (f. 187) novi libri II. exaravit? Utrumque falsum esse facile perspicias; dubitari enim non potest, quin totus hic liber II. una eademque manu scriptus sit, litterarum enim discrepantiae supra memoratae, quibus multae aliae addi poterant, iam f. 187 apparent. Nihil igitur accidit aliud, quam ut librarius in novo folio versuum numerum augeret.

In significandis correcturis manus recentioris retinui siglum E³, quo eandem manum in ll. de Anima notavi, ubi E³ et antiquioris manus (E²) vestigia distinguenda erant, quae in libris nunc edendis prorsus fere desunt. Corrigenenda vero sunt, quae de aetate huius correctoris ibi (praef. p. X.) disseruimus, esse manum saec. XV. interdum antiquiores litterarum formas imitatam. Re vera initio saec. XIII. nullo pacto recentior, cum Vaticanus 261 (Y), quem e Parisino E descriptum esse infra docebimus et qui est saec. XIII—XIV, correcturas ab E³ factas iam ante oculos habuerit. Quod olim tiro quidam videre putabat, eandem esse hanc correctoris manum ac librarii libri II., infeliciter renovatum est a de Corte (p. 280),* quod falsum esse in libro II. quaelibet pagina codicis, in qua contextus scholiis vel correcturis ab E³ ortis ornatus est, luce clarius nos docet.

* «Ce *μάλιστα* est, sans aucun doute, dû à la troisième main qui a corrigé E et qui, sans aucun doute également, est celle du copiste du second livre, nous l'avons vérifié de très près, à la suite de Stapfer : *Tertiae vero manus litterarum ductus idem sunt ac librarii secundi libri.*» (Studia in Aristotelis de anima libros collata. Landishutae 1888 p. 4.)

Continet cod. E librum de Sensu ff. 203—210, l. de Memoria ff. 210—212^v, l. de Somno, de Insomniis, de Divinatione per somnum ff. 212^v—221. Sequitur tractatus de Motu Animalium; cetera Parva Naturalia desunt. Est liber antiquitate insignis, tamen hic minoris auctoritatis quam in Physicis vel in I. et III libro de Anima, mendis orthographicis plerumque ex itacismo ortis scatens, quibus, nisi sententiae efficiunt differentiam, apparatus onerare nolui.

M *Urbinas* 37 chartaceus, saec. XIV. Habet P. N. omnia, l. de Sensu ff. 79—88^v l. de Memoria ff. 89—92. Codex omnino non spernendus, qui cum E priorem efficit classem a librorum manuscriptorum (a).

b Alterius classis (b) codices in l. de Sensu adhibui septem (LX, SW, U, V, P), in l. de Memoria quinque (LX, S, U, P).

L *Vaticanus* 253 chartaceus, saec. potius XIV quam XIII, continet P. N. omnia, l. de Sensu ff. 168—184^v, l. de Memoria 184^v—189^v.

X *Ambrosianus* H 50 sup. membraneus saec. XII/XIII. Insunt P. N. omnia, l. de Sensu ff. 55—75, l. de Memoria ff. 75^v—81^v. Librum codici L simillimum a Bekkero in libris de Anima adhibitum, hic spretum, totum contuli, ut hoc memoriae genus quam fidissime patefiat.

S *Laurentianus* 81, 1 chartaceus saec. XIII, media parte, quae et P. N. amplectitur (usque ad 479^b 12 τόπος), ab antiquiore manu, ut putant, exaratus. Scriptus est l. de Sensu ff. 117^v—122^v, l. de Memoria ff. 122^v—124. De libris huius codicis videantur, quae in praefatione editionis ll. de Anima exposui p. XII.

W *Vaticanus* 1026 chartaceus saec. XIII/XIV. Continet l. de Sensu ff. 167—173^v. Codex a Bekkero in ll. de Anima

accitus, hic praetermissus, etsi satis mendosus, nonnullis tamen locis meliora praebet, quam S, cui proximus est.

Vaticanus 260 membraneus, olim vulgo saec. XIII. ad- U scriptus, nunc a Mercati in catalogo recte saec. XI. redditus. Habet P. N. partem priorem, ff. 152^v—171 l. de Sensu, ff. 171—177 l. de Memoria.

Vaticanus 266 chartaceus saec. XIV. Est liber a V Bekkero in recensendis de Anima libris adhibitus, spretus in P. N. Habet P. N. omnia, sed ordine mutato, praecedunt enim ff. 13—26^v De Longitudine et Brevitate Vitae, de Juventute et Senectute, de Vita et Morte, de Respiratione, sequuntur, interiecto libello de Animalium incessu, ff. 36—60 ll. de Sensu, de Memoria, de Somno etc. Contuli quattuor capita priora l. de Sensu, reliqua enim adeo cum cod. E congruunt, ut nihil novi afferant.

Vaticanus 1339 membraneus, de cuius aetate viri docti P mirum quantum dissentiunt. Saeculo XIV/XV. tribuit Rabe, quem secutus sum in editione ll. de Anima, ita nunc et de Corte, saec. XIII. Mugnier, saec. XII/XIII. Biehl, saec. XII. cum Ed. Schwartz et Mercati W. W. Jaeger (praef. ed. de Animalium motione p. VII), saec. XV cum Stornaiolo et aliis L. Dittmeyer (praef. ed. de Animalibus historia p. XIII.). Habet P. N. omnia, ff. 214—228 l. de Sensu, ff. 228—232^v l. de Memoria. Hic codex et capita priora quae ex V contuli quamquam classi b adnumeranda sunt, tamen saepius ad a accedunt ita, ut medium quendam locum inter a et b tenere videantur.

*

De commentatoribus antiquis ad contextum recensendum excutiendis quid sentiam, fusius exposui in praefatione

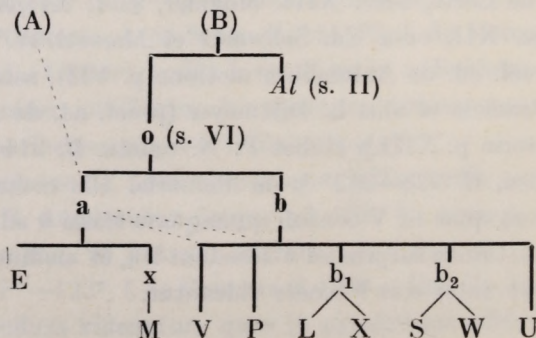
editionis ll. de Anima Dielesium maxime secutus, tamen lemmata minus digna fidei existumo, quam ille et ego ipse olim iudicavimus.

Al In l. de Sensu praesto est nobis *Alexandri Aphrodisiensis* commentarius (ed. P. Wendland Berolini 1901. Commentaria in Aristotelem Graeca III 1.). Distinxi inter *Al^l* *Al^c* *Al^p* *Al^v* h. e. inter lemmata, citata, paraphrasim, lectionis varietatem ab ipso commentatore tractatam.

Mi In l. de Memoria usi sumus commentario *Michaelis Ephesii* (M. E. in P. N. commentaria ed. P. Wendland Berolini 1903. Comm. in Ar. Gr. XXII 1) cui accessit paraphrasis *Sophoniae*, quae vulgo Themistii nomine circumferebatur: Themistii (Sophoniae) in P. N. commentarium ed. P. Wendland Berolini 1903 (Comm. in Ar. Gr. V 6).

*

Quid in universum de fatis contextus Aristotelici et de codicum cognatione sentiam, hoc velim ex stemmate discas :

Exstitit antiquissimis iam temporibus duplex memoriae forma, A et B, quarum ex altera (B) et Alexandri

exemplar et codices nostri pendent. Codicum archetypus **o**, ut in *Physicis*, liber saec. c. VI. fuisse videtur litteris maiusculis exaratus, cuius apographa in duas discedunt classes **a** et **b**. Alexandri igitur consensus cum una alterave classi maximi est momenti, sed cum **a** et *Al*, si eandem praebeant lectionem a **b** diversam, semper rectam servasse memoriam videantur, consensus vero inter *Al* et **b** existens interdum corruptelam exhibeat contra veram et genuinam lectionem in **a** servatam, necessario nobis concludendum erit, hasce incorruptae memoriae reliquias aliunde — videlicet ex recensione A — in hanc codicum familiam irrepsisse.

Memoriam familiae **b** codices LX (**b**₁), SW (**b**₂) et U accuratius nobis tradidisse quam P et V, qui saepe lectiones ex **a** sumptas contextui admisceant, iam supra memoravimus.

Restat, ut de ceteris codicibus ll. de *Sensu* et de *Memoria*, qui mihi innotuerunt, sed quorum lectiones in apparatus non recepi, breviter exponam.* Sunt autem, qui sequuntur:

Vaticani: 261 chart. saec. XIII/XIV (Y Bekkeri) — 258 ch. s. XIV (N) — † 2183 ch. s. XV; — *Palatini*: 97 ch. s. XIV — 163 membr. s. XV; — *Ottobonianus 76 s. XVII.

Laurentiani: 87, 4 membr. s. XIV (C^a) — 87, 20 ch. s. XIV (v) — 87, 21 membr. s. XV (Z^a) — 87, 11 ch s. XV; — *Riccardiani*: 14 membr. s. XV/XVI (s. XIV Mugnier) — † 81 s. XVII.

* Asterisco * notavi, quos non inspexi, signo crucis † quos Mugnier non enumeravit.

Marciani: 214 membr. s. XI (?) — 209 ch. s. XII — 212 ch. s. XV (G^a) — 200 membr. s. XV (Q) — 206 ch. s. XV.

Ambrosiani: A 174 sup. ch. s. XV — R 119 sup.

† *Bononiensis 2302 (olim 216) ch. s. XV/XVI.

† *Neapolitanus III D 33 ch. s. XVI.

Parisini: 2034 ch. s. XIII/XIV (y) — 1921 ch. s. XIV (m) — 1859 ch. s. XIV (b) — 2032 ch. s. XIV (i) — 2027 ch. a. 1449 — 1860 membr. s. XV (l) — 1861 ch. s. XV — 2035 ch. s. XV ; — Suppl. gr. 314 ch. s. XIV — 332 ch. s. XV — 333 ch. s. XVI.

*Matritensis Bibl. Nat. gr. 26 ch. s. XV.

*Bodleiani: Miscell. gr. 238 ch. s. XV — Miscell. gr. 262 ch. s. XVI — Canonicianus gr. 107 ch. s. XVI — Collegii Novi gr. 226 ch. s. XV.

Vindobonenses: phil. 64 ch. s. XV — 75 ch. a. 1449 — 134 ch. s. XIV — 157 ch. s. XIV/XV — *213 ch. s. XV.

† *Monacensis* 200 ch. s. XV/XVI.

† *Bernensis 135 ch. s. XV.

Quibus cognationis vinculis hi codices inter se et cum libris ad recensendum contextum adhibitis cohaereant, de hac re speciminibus collatis in universum hoc fere modo iudicandum erit.

Codicum ad familiam a pertinentium cum cod. E conspirant hi : Vat. 261, Marc. 212, Paris. 1859, 2027 — cum cod. M : Vat. 2183, V.-Pal. 97, Paris. 1860, 2032, suppl. 314, 332, 333, Vindob. 75.

Reliqui quos inspeximus et enumeravimus codices omnes classis b partes sequuntur. Cum LX congruunt :

Marc. 214, Paris. 2034, Vind. 134 — cum SW : Marc. 209, Vind. 157 — cum U : Marc. 206 — cum V : Vat. 258, V.-Pal. 163, Laur. 87, 11, Riccard. 14, Ambr. A 174 sup., R 119 sup., Par. 2035 (?), Monac. 200. — De propinquitate ceterorum huius classis codicum, qui sunt : Marc. 200, Laur. 87, 21 ; 87, 4, Riccard. 81, Par. 1861, 1921, Vind. 64, 90 — nihil subtilius statuere nobis contigit.

In calce praefationis liceat nobis de codice Y Bekkeri, h. e. cod. *Vaticano* 261, quem utpote ex E descriptum ex apparatu eiecimus, accuratius rationem reddere. Est codex chartaceus saec. XIII/XIV, qui continet partem P. N. priorem, ff. 98—111 l. de Sensu, 112—115 de Memoria 116—130 de Somno, de Insomniis, de Divinatione per somnum, sicut Paris. E ; ex quo eum descriptum esse iam Biehl recte suspicabatur (in praef. ed. P. N. p. XI.), negabant tamen alii (e. g. Jäger in praef. ed. libri Aristotelici de Animalium motu p. VI.), maxime Freudenthalium* secuti quem imperfecta lectionum cognitio ex apparatu Bekkeri sumpta fefellit, quae enim statuebat de locis, quibus Y contra lacunas et vitia codicis E veram memoriae formam servasse videretur, illa codicibus iterum inspectis irrita cadunt; menda enim in E a manu recentiore (E³) correctae sunt, quas correcturas Y iam in codice invenit. E. g. de mem. 450^a 8 τὰ ἐν χρόνῳ μὴ ὄντα om E, sed τὰ γὰρ χρόνῳ μὴ ὄντα ssc E³, in contextum recepit Y ; sens. 437^b 24 νομίζοντι] νομίζειν τι E, νομίζει τι Y (errat Bekker) ; 438^b 15 πολέμῳ] πολέμοι E (add ε E³), πολέμοις Y ; 448^a 8 γραφης ut v. E, eras η, in ras εἰ E³, γραφεῖς Y. Nullius est

* Zur Kritik u. Exegese von Aristoteles' περὶ τῶν κοινῶν σώματος καὶ ψυχῆς ἔργων (parva naturalia). Rhein. Mus. N. F. 24 (1869), p. 87.

momenti, quod 447^b 28 dittographiam codicis E ἡ αὐτῇ ἡ αὐτῇ librarius in Y correxit et fortasse silentio Bekkeri fallimur, cum aliis locis (de mem. 452^a 14 ἄλλον ἐπ' om E, ^b21 μὲν om E, 27 μὴ om EM, in de sensu 439^b 32 χρώματος E) apographon rectam praeberere lectionem putamus. Pariter nullius sunt ponderis loci a Biehlio allati (praef. p. XI): mem. 451^b 30 ποιήσει] ποιήσας E, eras-as in ει corr E³, ποιήσει καὶ Y; insomn. 461^a 22 οὐχ ἐρρωμένα E³ Y; sens 442^a 11 ἀντισπᾶν τῷ] ἀντιπάντωι E, ἀντὶ πάντων Y; 446^b 7 γινομένης] ἡνωμένης E Y; 442^b 7 ἀφῆς] ἀκοῆς E Y; 444^b 31 φθείρεται] φθαρεῖται E Y. Solus est locus 447^a 23, ubi Y rectam lectionem μόνη ἦν pro μόνην E servasse videtur, nisi et hic de errore collationis cogitare malis.

Tenuissima igitur sunt quibus vis et pretium codicis Y defendi potest. Contra artissima lectionum cum cod. E cognatio iamdudum nota erat, pauca tamen sed gravissima nunc addam (Praecedit ubique vulgata, sequitur codd. E et Y consensus):

437^a 28 ἀνάγκη ἄρ' vulg.] ἀνάγκη γὰρ E Y (ins γ ante αρ E¹); 438^a 26 ἀποτείνεσθαι] ἀποτίνεσθαι (ει in ι corr E³); ^b29 τῶν] τῷ; 439^a 31 χροιάν] χριάν; 440^a 28 ὁρατόν] ὁρατῶν; ^b3 πάντη] παντὶ; 10 τούτων] τουτον; 441^a 4 αὐτῷ τὸ] αὐτῷ τῷ; 8 ἔχοντος] ἔχοντας; 25 γλισχρότητα] λισχρότητα; ^b4 εἰσιν] ἐστιν; 442^a 8.9 συμμίνωνται] συμμίγνυνται; 443^a 4 φαίνονται] φαίνεται (sser ον); 13 νίτρον] λίτρον (sser ν); 19 ἀοσμότεραι] ἀοσμώτεραι; 444^a 14 τὸ] τὸν; 19 αἰεὶ] αἰεὶ; 23 ὕγιεινότερος] ὕγιεινωτέρως; ^b31 φθείρεται] φθαρεῖται; 445^a 12 τῷ₁] τὸ; ^b19 δέ] om; 446^a 26 Ἐμπεδοκλῆς] Ἐμπεδοκλεῖς; ^b7 γινομένης] ἡνωμένης; 447^a 14 αἰεὶ] αἰεὶ; ἐλάττω] ἐλάττων; 15 διὸ] διὰ; 18.19 (bis) κεκραμένον] (bis) κεκραμμένον; 21 μείζων] μείζω; 25 οὐδετέρας ἔσται αἰσθησις] οὐδετέρας

ἔσται αἰσθησ (sic); ^{b5} ἐὰν] ἄν; 448^a 12 ἡ περιττοῦ] ἡ
 περὶ τοῦ; ^{b2} εἴπερ . . . 5 τινί] om (suppl. mg E¹); ibi-
 dem librarius cod. Y signo quo in E ad marginem remit-
 timur male intellecto post ὁρᾷ scribit εἰ, sed postea
 delevit. Simili errore orta est in Y lectio 440^a 28 αὐτης τι
 pro αὐτη τις, cum haplographia αὐτης in E ab ipso lib-
 rario (E¹) suprapositis litteris τι supra ης correctā esset.
 Interdum Y vitia cod. E. male correxit, velut 442^a 21 ὥσπερ]
 ὥτε E, ὥστε Y; 447^a 8 ἐστίν] ἐστην E vitio ex itacismo
 orto, sed cum tertia persona requiratur, male in ἔστη
 mutavit Y. Agmen claudat locus, qui etsi solus esset, cod.
 Y ex E descriptum esse luculenter probaret. Post 446^a 27
 εἰς τὸν (sic, ut in solo E) habet Y: πεδοκλεῖς, sed lineola
 deletum; corruptelae origo ex E elucescit, qui f. 208^v vv.
 15—13 ab imo haec habet (primas et ultimas tantum ver-
 sum litteras exscripsimus):

	... ἐμπε	15
δοκλεῖς	εἰστονμε	14
ταξὺ . . .		13

Librarii oculos in exitu v. 14 ad finem prioris aberrasse
 et πε(δοκλεῖς) pro με(ταξὺ) scripsisse manifestum est.

1 Ἐπεὶ δὲ περὶ ψυχῆς καθ' αὐτὴν διώρισται πρότερον καὶ περὶ τῶν δυνάμεων ἐκάστης κατὰ μόριον αὐτῆς, ἐχόμενόν ἐστι ποιήσασθαι τὴν ἐπίσκεψιν περὶ τῶν ζώων καὶ τῶν ζώων ἐχόντων ἀπάντων, τίνες εἰσὶν ἴδιαι καὶ τίνες κοιναὶ πράξεις αὐτῶν. τὰ μὲν οὖν εἰρημένα περὶ ψυχῆς ὑποκείσθω, περὶ δὲ τῶν 5 λοιπῶν λέγωμεν, καὶ πρῶτον περὶ τῶν πρώτων. φαίνεται δὲ τὰ μέγιστα, καὶ τὰ κοινὰ καὶ τὰ ἴδια τῶν ζώων, κοινὰ τῆς τε ψυχῆς ὄντα καὶ τοῦ σώματος, οἷον αἰσθησις καὶ μνήμη καὶ θυμὸς καὶ ἐπιθυμία καὶ ὅλως ὄρεξις, καὶ πρὸς τούτοις ἡδονὴ καὶ λύπη· καὶ γὰρ ταῦτα σχεδὸν ὑπάρ- 10 χει πᾶσι τοῖς ζώοις. πρὸς δὲ τούτοις τὰ μὲν πάντων ἐστὶ τῶν μετεχόντων ζωῆς κοινά, τὰ δὲ τῶν ζώων ἐνίοις. τυγχάνουσι δὲ τούτων τὰ μέγιστα τέτταρες οὐσαι συζυγίαι τὸν ἀριθμόν, οἷον ἐργήγορσις καὶ ὕπνος, καὶ νεότης καὶ γῆ-

Codices : EMLXSWUVP.

436^a Tit. αἰσθήσεως LUP, [tit adp³] X, corr E³ Al 1, 2; ^c2, 3; ἀπ. κ. λύσ. 7, 18 Mi 1, 11. 14: αἰσθήσεων a SWV cf Al^c 2, 5; ^p5, 4, 5; 6, 6: αἰσθητηρίων sscr L¹ 1 (ἐπεὶ δὲ] ἐπειδὴ W) ἐαντήν (W) πρότερον b Al^c 3, 1: om a Al^c TA 3 (καὶ] καὶ περὶ W) 3.4 (πάντων ἐχόντων V) 5 (ὑποκείσθω ταυτί V) 6 (λοιπῶν] κοινῶν M) λέγωμεν o — EW Al^c 5, 10: λέγομεν E, [sscr ω] W cf Al^c 5, 10 VA 7 τὰ₃ a W Al^c 5, 12; ^c7, 9: om b — W 8 τε LXUP Al ^p2, 14; ^c5, 12: om a SWV cf Al^c 7, 9 καὶ₂ a SWUP Al^c 5, 21: om LXV 10 καὶ₁ b — W Al ^p5, 22: τε καὶ a W γὰρ o — LX Al^c 6, 8: om LX 12.13 (τυγχάνουσαι V) 13 (δὴ M) τέτταρες a SWU Al^c 6, 5: τέσσαρες LXPV cf Al^c V οὐσαι b Al^c 6, 5: om a 14 ἀριθμόν a SW cf Al^c 6, 5: ἀριθμόν μόναι LXUPV (οἷον om V) (καὶ₂ om V)

15 ρας, καὶ ἀναπνοὴ καὶ ἐκπνοή, καὶ ζωὴ καὶ θάνατος·
 περὶ ὧν θεωρητέον, τί τε ἕκαστον αὐτῶν, καὶ διὰ τίνας αἰ-
 τίας συμβαίνει. φυσικοῦ δὲ καὶ περὶ ὑγείας καὶ νόσου τὰς
 πρώτας ἰδεῖν ἀρχάς· οὔτε γὰρ ὑγίαν οὔτε νόσον οἷόν τε
 γίνεσθαι τοῖς ἐστερημένοις ζωῆς. διὸ σχεδὸν τῶν περὶ
 20 φύσεως οἱ πλεῖστοι καὶ τῶν ἱατρῶν οἱ φιλοσοφωτέως τὴν
 τέχνην μετιόντες, οἱ μὲν τελευτῶσιν εἰς τὰ περὶ ἱατρικῆς,
 436^b οἱ δ' ἐκ τῶν περὶ φύσεως ἄρχονται [περὶ τῆς ἱατρικῆς]. ὅτι
 δὲ πάντα τὰ λεχθέντα κοινὰ τῆς ψυχῆς ἐστὶ καὶ τοῦ σώμα-
 τος, οὐκ ἄδηλον. πάντα γὰρ τὰ μὲν μετ' αἰσθήσεως συμ-
 βαίνει, τὰ δὲ δι' αἰσθήσεως· ἔνια δὲ τὰ μὲν πάθη ταύτης
 5 ὄντα τυγχάνει, τὰ δ' ἕξεις, τὰ δὲ φυλακαὶ καὶ σωτη-
 ρίαι, τὰ δὲ φθοραὶ καὶ στερήσεις. ἡ δ' αἰσθησις ὅτι διὰ
 σώματος γίγνεται τῇ ψυχῇ, δῆλον καὶ διὰ τοῦ λόγου καὶ
 τοῦ λόγου χωρὶς. ἀλλὰ περὶ μὲν αἰσθήσεως καὶ τοῦ αἰσθά-
 νεσθαι, τί τέ ἐστι καὶ διὰ τί συμβαίνει τοῖς ζώοις τοῦτο τὸ
 10 πάθος, εἴρηται πρότερον ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς. τοῖς δὲ ζώοις,
 ἧ μὲν ζῶον ἕκαστον, ἀνάγκη ὑπάρχειν αἰσθῆσιν· τούτῳ γὰρ

15 (καὶ₁ om VP) (καὶ₃ om V) 17 συμβαίνει a WUV : συμ-
 βαίνουσι LXSP ὑγείας a Al^c 6, 10 : ὑγείας b cf Al^c V 18 (οὔτε]
 οὐ L) ὑγίαν a Al^c 6, 14 : ὑγίαν b 19 (γενέσθαι V) σχεδὸν
 τῶν a : τῶν τε LXSU cf Al^b 6, 27 : τῶν PV : σχεδὸν τῶν τε W
 20 (φιλοσοφώτερον P) 21 (τὸ M)

436^b 1 (οἱ δ' ... ἱατρικῆς om S) περὶ τῆς ἱατρικῆς delevi
 τῆς a WU : om LXPV 2 πάντα LXUPV Al^c 7, 7 : om a SW
 τῆς V Al^c 7, 7 : τῆς τε o — V cf Al^b 7, 15 (ἐστὶ om P) 4 (ταύτης
 πάθη V) 5.6 σωτηρίαι LXPV cf Al^b 8, 3 : σωτηρία U : σωτήρια
 SW : τὰ μὲν σωτηρίαι M : τὰ μὲν σωτηρία E 7 καὶ₁ o—LX cf Al^b
 8, 9 : om LX 8 (χωρὶς τοῦ λόγου M cf Al^b 8, 10) 9 τί τέ ἐστι
 V, ins X Al^b 8, 14 : τί ἐστὶ a SUP : om LX 10 πρότερον ESWUPV
 Al^b 8, 16 : om MLX 11 ἀνάγκη a LX cf Al^b 9, 1 : ἀναγκαῖον
 SWUPV (τούτο sscr ω W)

τὸ ζῶον εἶναι καὶ μὴ ζῶον διορίζομεν. ἰδίᾳ δ' ἤδη καθ' ἕκαστον ἢ μὲν ἀφή καὶ γεῦσις ἀκολουθεῖ πᾶσιν ἐξ ἀνάγκης, ἢ μὲν ἀφή διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς, ἢ δὲ γεῦσις διὰ τὴν τροφήν· τὸ γὰρ ἡδὺ διακρίνει καὶ 15 τὸ λυπηρὸν αὐτῇ περὶ τὴν τροφήν, ὥστε τὸ μὲν φεύγειν τὸ δὲ διώκειν, καὶ ὅλως ὁ χυμὸς ἐστὶ τοῦ γενστικοῦ μορίου πάθος. αἱ δὲ διὰ τῶν ἔξωθεν αἰσθήσεις τοῖς πορευτικοῖς αὐτῶν, οἷον ὄσφρησις καὶ ἀκοή καὶ ὄψις, πᾶσι μὲν τοῖς ἔχουσι σωτηρίας ἔνεκεν ὑπάρχουσιν, ὅπως διώκωσί τε προ- 20 αἰσθανόμενα τὴν τροφήν καὶ τὰ φαῦλα καὶ τὰ φθαρτικά φεύγωσι, τοῖς δὲ καὶ φρονήσεως τυγχάνουσι τοῦ εὖ ἔνεκα· 437^a πολλὰς γὰρ εἰσαγγέλλουσι διαφοράς, ἐξ ὧν ἢ τε τῶν νοητῶν ἐγγίνεται φρόνησις καὶ ἢ τῶν πρακτῶν. αὐτῶν δὲ τοῦτων πρὸς μὲν τὰ ἀναγκαῖα κρείττων ἢ ὄψις καθ' αὐτήν, πρὸς δὲ νοῦν κατὰ συμβεβηκὸς ἢ ἀκοή. διαφορὰς μὲν 5

12 μὴ ζῶον o—LX : μὴ ζῶον εἶναι LX (διορίζομενον M)
 δ' ἤδη a XP : δὲ LSWV : δὲ καὶ [ins¹ καὶ] U 14 τοῖς o—LX :
 τῷ LX 15. 16 καὶ τὸ λυπηρὸν αὐτῇ a S. [αὐτῇ] W Al^c 9, 18 [αὐτῇ
 Aa] : κ. τ. λ. αὐτῇ UPV cf W : αὐτῇ κ. τ. λ. LX 16 (περὶ) παρὰ
 L) φεύγειν o—SW Al^c 9, 19: φνεῖν SW 17 γενστικοῦ
 μορίου LXUV Al^c 9, 24; 19, 13. 20 post γευστ. μορ. ins τῶν ἐν ἡμῖν
 X² cf Al^b 9, 13: θρεπτικοῦ μορίου SW, γρ mg U¹ Aspasius ap Al
 10, 2; Al^b 9, 24: θρεπτικοῦ μορίου τῆς ψυχῆς P: θρεπτικοῦ a :
 γενστικοῦ θρεπτικοῦ μορίου Al^b 10, 5 18 (πάθους M) (δὲ ins
 U¹) 19 (καί, om V) 20 ἔχουσι b : ὑπάρχουσιν a (ἐνεκα S)
 21 (καί, corr V²) (φαρτικά L: φθαρτά V)
 437^a 1 (φεύγουσι M) 2 νοητῶν a LXWP Al^b 11, 1: νοημά-
 των SUV 3 ἐγγίνεται o: «ἐπιγίνεται» Al^c 11, 2 [«περιγίνεται»
 13, 2] 4 κρείττων a SWUP: κρείσσων LX: κρείττων [corr²
 in—ων] V καθ' αὐτήν a XS Al^c 12, 8. 16: καθ' αὐτῆς [corr²
 in—ήν] V: καὶ καθ' αὐτήν L UP, [ἐαυτήν] W 5 κατὰ SWUV
 Al^b 12, 11. 17: καὶ κατὰ a LXP μὲν a SWUP: om LXV

γὰρ πολλὰς καὶ παντοδαπὰς ἢ τῆς ὄψεως εἰσαγγέλλει
 δύναμις διὰ τὸ πάντα τὰ σώματα μετέχειν χρώματος,
 ὥστε καὶ τὰ κοινὰ διὰ ταύτης αἰσθάνεσθαι μάλιστα (λέγω
 δὲ κοινὰ μέγεθος, σχῆμα, κίνησιν, ἀριθμόν). ἡ δ' ἀκοή
¹⁰ τὰς τοῦ ψόφου διαφορὰς μόνον, ὀλίγοις δὲ καὶ τὰς τῆς
 φωνῆς. κατὰ συμβεβηκὸς δὲ πρὸς φρόνησιν ἡ ἀκοή πλεῖ-
 στον συμβάλλεται μέρος. ὁ γὰρ λόγος αἰτιὸς ἐστὶ τῆς μα-
 θήσεως ἀκουστός ὢν, οὐ καθ' αὐτὸν ἀλλὰ κατὰ συμβεβη-
 κός· ἐξ ὀνομάτων γὰρ σύγκειται, τῶν δ' ὀνομάτων ἕκαστον
¹⁵ σύμβολόν ἐστιν. διόπερ φρονημώτεροι τῶν ἐκ γενετῆς ἐστε-
 ρημένων εἰσὶν ἑκατέρας τῆς αἰσθήσεως οἱ τυφλοὶ τῶν ἐνεῶν
 καὶ κωφῶν.

Περὶ μὲν οὖν τῆς δυνάμεως ἣν ἔχει τῶν αἰσθήσεων ἑκάστη, ²
 πρότερον εἴρηται. τοῦ δὲ σώματος ἐν οἷς ἐγγίγνεσθαι πέφυκεν
²⁰ αἰσθητηρίοις, ἔνιοι μὲν ζητοῦσι κατὰ τὰ στοιχεῖα τῶν σωμάτων·
 οὐκ εὐποροῦντες δὲ πρὸς τέτταρα πέντ' οὔσας συνάγειν, γλίσχον-
 ται περὶ τῆς πέμπτης. ποιοῦσι δὲ πάντες τὴν ὄψιν πυρὸς
 διὰ τὸ πάθους τινὸς ἀγνοεῖν τὴν αἰτίαν· θλιβομένον γὰρ καὶ
 κινουμένον τοῦ ὀφθαλμοῦ φαίνεται πῦρ ἐκλάμπειν· τοῦτο δ' ἐν

6 (ῆ) καὶ S) εἰσαγγέλλει [post ὄψεως] SWP, [post πολλὰς]
 LX, [post παντοδαπὰς] UV, [incerto loco] Al^b 12, 18: ἀγγέλλει
 [post ὄψεως] a 7 (τὰ om L) 9 μέγεθος, σχῆμα PV cf Al^b
 12, 24: σχῆμα, μέγεθος LXSWU: σχῆμα καὶ μέγεθος a κίνησιν,
 ἀριθμόν o—LX cf Al^b 12, 24: κίνησιν, στάσιν, ἀριθμόν LX 10 (τὰς,
 om M) (δὴ V) 11 πρὸς a P cf Al^b 13, 22: εἰς LXSWUV ἡ ἀκοή
 πλεῖστον o—LX: πλεῖστον ἡ ἀκοή LX 16 (εἰσὶν post αἰσθήσεων
 iterat M) τῆς o—LX: om LX ἐνεῶν SWUX: ἐννεῶν a LPV;
 variant codd Al^b 14, 1. 3 19 ἐγγίγνεσθαι πέφυκεν o—MV: πέφυκε
 γίγνεσθαι MV 20 ἔνιοι b cf Al^b 14, 18 [«τινας»]: νῦν a 21 (ἀπο-
 ροῦντες X) δὲ o—SW: om SW (πρὸς τὰ τέτταρα V) (ἐλέγονται
 V) 22 (τὴν ὄψιν πάντες P) 23 (τὴν αἰτίαν om V, add²)
 24 ἐκλάμπειν o—LX Al^c 16, 4; ^c15, 13 T: ἐκλάμπον LX Al^c 15, 13 V

τῷ σκότει πέφυκε συμβαίνειν, ἢ τῶν βλεφάρων ἐπικεκα-²⁵
 λυμένων· γίνεται γὰρ καὶ τότε σκότος. ἔχει δ' ἀπορίαν
 τοῦτο καὶ ἑτέραν. εἰ γὰρ μὴ ἔστι λανθάνειν αὐτὸν αἰσθανό-
 μενον καὶ ὁρῶντα, ἀνάγκη ἄρ' αὐτὸν ἑαυτὸν ὁρᾶν
 τὸν ὀφθαλμόν. διὰ τί οὖν ἡρεμοῦντι τοῦτ' οὐ συμβαίνει; τὸ
 δ' αἴτιον τούτου, καὶ τῆς ἀπορίας καὶ τοῦ δοκεῖν πῦρ εἶναι³⁰
 τὴν ὄψιν, ἐντεῦθεν ληπτέον. τὰ γὰρ λεῖα πέφυκεν ἐν τῷ
 σκότει λάμπειν, οὐ μέντοι φῶς γε ποιεῖν, τοῦ δ' ὀφθαλμοῦ
 τὸ καλούμενον μέλαν καὶ μέσον λεῖον. φαίνεται^{437b}
 δὲ τοῦτο κινουμένου τοῦ ὁμματος διὰ τὸ συμβαίνειν ὥσπερ
 δύο γίγνεσθαι τὸ ἐν. τοῦτο δ' ἡ ταχυτῆς ποιεῖ τῆς κινήσεως,
 ὥστε δοκεῖν ἕτερον εἶναι τὸ ὁρῶν καὶ τὸ ὁρώμενον. διὸ καὶ
 οὐ γίγνεται, ἐὰν μὴ ταχέως καὶ ἐν σκότει τοῦτο συμβῇ· τὸ⁵
 γὰρ λεῖον ἐν τῷ σκότει πέφυκε λάμπειν, οἷον κεφαλαὶ
 ἰχθύων τινῶν καὶ ὁ τῆς σηπίας θολός· καὶ βραδέως μετα-
 βάλλοντος τοῦ ὁμματος οὐ συμβαίνει, ὥστε δοκεῖν ἅμα ἐν

26 τότε σκότος a P Al^e 16, 1; 17, 11: τότε ἐν σκότει LXSU
 Al^e 16, 1 M, corr V: τοῦτο ἐν σκότει V 27 γὰρ o: om Al^e 16, 10
 (γὰρ καὶ μὴ M) αὐτὸν Al^e 16, 10: om o 28 ὁρῶντα SWU
 Al^e 16, 10: ὁρῶντα ὁρώμενόν τι a LX γρ. mg P¹: ὁρῶντα ὁρῶν (ὁρώη?)
 μὲν ἀντί P: ὁρῶντα τὰ ὁρώμενα V ἄρ' b [ἄρα V² in ras 8—9
 litt]: γὰρ [ins γ] E: γὰρ καὶ M (αὐτὸν ex αὐτῶν vid corr E)
 ἑαυτὸν b—P Al^e 16, 12. 13: om a P 29 (οὐ ins SW) 29. 30 τὸ
 δ' αἴτιον SWU Al^e 16, 19: τὸ αἴτιον V: τὰ δ' αἰτία a LXP 32 σκότει
 b Al^e 16, 3; c 17, 4: σκότω a φῶς γε o—M: γε φῶς M Al^e 17, 4 ποιεῖν
 b Al^e 17, 4: ποιεῖ a

437b 1 φαίνεται SWPV cf Al^e 17, 8: φαίνεται. φαίνεται a LXU
 2 τὸ] τοῦ S [corr² in τὸ]: corr in τοῦ V² 4 ὥστε a LXP: τὸ
 UWV, [corr² in ὥστε] S 5 ἐὰν b—V: ἂν a: εἰ V (τοῦτο om V)
 6 κεφαλαὶ a LXVP Al^e 18, 11: κεφαλαὶ τε SWU 7 τινῶν LXVP
 Al^e 18, 12: τινὲς a SWU θολός b—P Al^e 18, 12: θόλον MP:
 ὅλον E 8 συμβαίνει b—LX: συμβαίνειν a L, (eras v) X (δύο καὶ ἐν LX)

καὶ δύο εἶναι τό θ' ὁρῶν καὶ τὸ ὁρώμενον. ἐκείνως δ' αὐτὸς
 10 αὐτὸν ὁρᾷ ὁ ὀφθαλμός, ὥσπερ καὶ ἐν τῇ ἀνακλάσει, ἐπεὶ
 εἷ γε πῦρ ἦν, καθάπερ Ἐμπεδοκλῆς φησὶ καὶ ἐν τῷ Τι-
 μαίῳ γέγραπται, καὶ συνέβαινε τὸ ὁρᾶν ἐξιόντος ὥσπερ
 ἐκ λαμπτήρος τοῦ φωτός, διὰ τί οὐ καὶ ἐν τῷ σκότει
 ἑώρα ἂν ἡ ὄψις; τὸ δ' ἀποσβέννυσθαι φάναι ἐν τῷ σκότει
 15 ἐξιούσαν, ὥσπερ ὁ Τίμαιος λέγει, κενόν ἐστι παντελῶς· τίς
 γὰρ ἀπόσβεσις φωτός ἐστιν; σβέννυνται γὰρ ἡ ὑγρῷ ἢ ψυ-
 χρῷ τὸ θερμὸν καὶ ξηρόν, οἷον δοκεῖ τό τ' ἐν τοῖς ἀνθρα-
 κώδεσιν εἶναι πῦρ καὶ ἡ φλόξ, ὣν τῷ φωτὶ οὐδέτερον
 φαίνεται ὑπάρχον. εἰ δ' ἄρα ὑπάρχει μὲν ἀλλὰ διὰ τὸ
 20 ἡρέμα λανθάνει ἡμᾶς, ἔδει μεθ' ἡμέραν τε καὶ ἐν τῷ
 ὕδατι ἀποσβέννυσθαι τὸ φῶς, καὶ ἐν τοῖς πάγοις μᾶλλον
 γίνεσθαι σκότον· ἡ γοῦν φλόξ καὶ τὰ πεπυρωμένα σώ-
 ματα πάσχει τοῦτο· νῦν δ' οὐδὲν συμβαίνει τοιοῦτον. Ἐμ-
 πεδοκλῆς δ' ἔοικε νομίζοντι ὅτε μὲν ἐξιόντος τοῦ φωτός, ὡς-
 25 περ εἴρηται πρότερον, βλέπειν· λέγει γοῦν οὕτως·

9 (θ' om P) ἐκείνως MLXUV Al^c 20, 6: ἐκείνος ESWP
 αὐτὸς b Al^c 20, 6: om a 10 (αὐτῶν E, αὐτὸν E³) 11 (φησὶ
 om W) (τοῦ λαμπτήρος X) 15 (ἐξιούσαν [corr² in ἐξιούσαν] S)
 (καινόν [corr¹ ai in ε] E: κανόν W) τίς . . . 21 τὸ φῶς a LXP
 Al^b 21, 20 etc: τί γάρ ἐστιν ἀποσβέννυσθαι τὸ φῶς; SWUV 16 (ἐστι
 φωτός X) (ἡ ἐν ὑγρῷ LX) 18 ὅν . . . 19 ὑπάρχον a LXP Al^b
 21, 28: «ἐν τῷ φωτί. οὐδέτερον δὲ φαίνεται ὑπάρχον περὶ τὸ σκότος.
 τοῦτο γὰρ οὔτε ὑγρὸν οὔτε ψυχρόν, οἷς ἀποσβέννυνται» Al^c 22, 3 (para-
 phrasis ?) 20 (λανθάνειν P, ex [ἡρέμα] νθάνειν [eras v₂] E) (καὶ
 om P) 21 (τὸ om M) (ἔδει μᾶλλον V) μᾶλλον o—LX:
 μάλιστα LX 24 (δ' om L) νομίζοντι b: νομίζειν τι a corr S²
 [νομίζειν, τί] ὅτε LX cf Al^b 23, 6: τότε P: τὸ a: τῇ UW: τὰ V:
 om S 25 (πρότερον εἴρηται V) (βλέπειν om V) (λέγειν
 [del² v] S) (οὕτως om P)

ὥς δ' ὅτε τις πρόοδον νοέων ὠπλίσσατο λύχρον
 χειμερίην διὰ νύκτα, πυρὸς σέλας αἰθομένοιο,
 ἄφας παντοίων ἀνέμων λαμπτήρας ἀμουργούς,
 οἷτ' ἀνέμων μὲν πνεῦμα διασκιδνᾶσιν ἀέντων,
 πῦρ δ' ἔξω διαθρῶσκον, ὅσον ταναώτερον ἦεν,
 λάμπεσκεν κατὰ βηλὸν ἀτειρέσιν ἀκτίνεσσιν·
 ὥς δὲ τότε' ἐν μήνιγξιν ἐεργμένον ὠγύγιον πῦρ
 λεπτῆσιν ὀθόνησι λοχεύσατο κύκλωπα κούρη·
 <αῖ> χοάνησι διάντα τετρήατο θεοπεσίησιν·
 αἱ δ' ὕδατος μὲν βένθος ἀπέστεγον ἀμφινάεντος,
 πῦρ δ' ἔξω δῖεσκον, ὅσον ταναώτερον ἦεν.

30

438^a1^a

ὅτε μὲν οὕτως ὀρᾶν φησίν, ὅτε δὲ ταῖς ἀπορροαῖς ταῖς
 ἀπὸ τῶν ὀρωμένων.

5

Δημόκριτος δ' ὅτι μὲν ὕδωρ εἶναι φησι, 5

26 (ὅτι [corr² ὅτε] S) (πρόσοδον S, [eras σ] W) ὠπλί-
 σατο **a** (ex ὠπλίσσατο E³) SV: ὠπλίσσατο LXWP, [ins^x σ] U (λύχριν
 V) 28 (ἄψ. W: αἴφα V) ἀμουργούς **b** Al^e 23, 18. 20: ἀμουργός
a [β supra γ sser E] 29 οἷτ' **b**—P: αἷτ' **a** P (μὲν) μῆ U: om V)
 πνεῦμα **b**: πνεύματα **a** 30 πῦρ **a** P cf Al^e 23, 14: φῶς **b**—P (ἔξω
 διανταται τρειατο θεοπεσίησιν ὀθόνησιν διαθρῶσκον [sed ὀθόνησιν exp]
 P) 31 (λάμπεσκε SWU) (ἀπειρέσιν [sser¹ ὕ supra ει] V) ἀκτί-
 νεσσιν **a** LS: ἀκτίνεσιν XWUPV 32 τότε' **o**—S: ὅτε S: ὁπότε Al^e
 34, 15 μῆνιγξιν **a** LX Al^e 34, 16: μῆνιξιν WUPV, [ins³ γ] S ἐεργμέ-
 νον **b**—SW cf Al^e 23, 15; *34, 16: ἐέρμενον W, [ins³ γ] S: ἐελμέ-
 νον **a** πῦρ **o** Al^e 23, 15: φῶς Al^e 34, 16

438^a 1 (λεπτῆσιν γ' V) ὀθόνησι [ὀθόνοισιν X] **b**—P Al^e 23,
 24; *24, 2: χθονήσι **a**: χοάνησιν P λοχεύσατο scripsi: ἐχεύατο
 [ἐχειάτο L] **b** Al^e 23, 24: λοχάζετο **a** κύκλωπα E **b**—U Al^e 23, 24:
 κύκλωπα MU corr E³ 1^a versum ex verbis in P servatis restituit
 Blass 2 (μὲν om V) ἀμφινάεντος SUWP: ἀμφι νάεντος E: ἀμφι
 καέντος M: ἀμφινάοντος LXV 3 δῖεσκον P: διαθρῶσκον **o**—P (ῶσω
 U) (ταναώτερον P) 4 μὲν **a** LXU Al^e 24, 3: μὲν οὖν SWP:
 οὖν V (ὀρᾶν V) ἀπορροαῖς **a** LXSP Al^e 24, 4: ἀπορροαῖς
 WUV 4.5 ταῖς ἀπὸ E LXV Al^e 24, 4: τῶν ἀπὸ M: om SWU
 5 εἶναι φησι **o**—UP: εἶναι φασι P: φησὶν εἶναι U Al^e 24, 10

λέγει καλῶς, ὅτι δ' οἶεται τὸ ὄρᾱν εἶναι τὴν ἔμφασιν, οὐ καλῶς· τοῦτο μὲν γὰρ συμβαίνει ὅτι τὸ ὄμμα λεῖον, καὶ ἔστιν οὐκ ἐν ἐκείνῳ ἀλλ' ἐν τῷ ὄρῳ· ἀνάκλασις γὰρ τὸ πάθος. ἀλλὰ καθόλου περὶ τῶν ἐμφαινόμενων καὶ ἀνακλά-
 10 σεως οὐδὲ πω δῆλον ἦν, ὡς ἔοικεν. ἄτοπον δὲ καὶ τὸ μὴ ἐπελθεῖν αὐτῷ ἀπορῆσαι διὰ τί ὁ ὀφθαλμὸς ὄρᾳ μόνον, τῶν δ' ἄλλων οὐδὲν ἐν οἷς ἐμφαίνεται τὰ εἰδωλα. τὸ μὲν οὖν τὴν ὄψιν εἶναι ὕδατος ἀληθὲς μὲν, οὐ μέντοι συμβαί-
 15 νει τὸ ὄρᾱν ἢ ὕδωρ ἀλλ' ἢ διαφανές· ὁ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀέ-
 15 ρος κοινόν ἐστιν. ἀλλ' εὐφυλακτότερον καὶ εὐπιλητότερον τὸ ὕδωρ τοῦ ἀέρος· διόπερ ἡ κόρη καὶ τὸ ὄμμα ὕδατός ἐστιν. τοῦτο δὲ καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν ἔργων δῆλον· φαίνεται γὰρ ὕδωρ τὸ ἐκρέον διαφθειρομένων. καὶ ἐν γε τοῖς πάμπαν ἐμβροῦις τῇ ψυχρότητι ὑπερβάλλον καὶ τῇ λαμπρότητι.

6 (τὸ corr in τῷ V²) 7 μὲν ο—LX: om LX 9 ἀνακλά-
 σεως a LXV: ἀνακλάσεων SWUP 10 οὐδὲ a LXSW Al^b 25, 27:
 οὐδὲν UPV δῆλον ἦν a cf Al^b 25, 28 [«ῥωσ»!]: δῆλον ἦν αὐτῷ
 LXWV, [ἀστῶ] S: δῆλον αὐτῷ ἦν U: αὐτῷ δῆλον ἦν P (ἄτομον M)
 (τῷ [corr² in τὸ] U) 11 (ὁ om U) (μόνον ὄρᾳ M) 13 τὴν
 ὄψιν εἶναι ο—PV Al^b 26, 8 A(?) a: εἶναι τὴν ὄψιν PV Al^b plerique
 15 (ἀφυλακτότερον X) εὐπιλητότερον a, [εὐπειλητότερον sed ε ante
 ι exp] P Prisc Lyd 16, 11: εὐποληπτότερον LXWUV Al^b 26, 20;
 36, 1: εὐαποληπτότερον [corr² in — υπο —] S 16 ἀέρος a LX:
 ἀέρος ἐστίν SWUPV (ἦ) καὶ ἡ P (καὶ ins V²) 17 τοῦτο
 δὲ a LX: καὶ τοῦτο ἐστὶ SWUPV (αὐτῶν om P) (ἐπὶ τῶν αὐτῶν
 ἔργων V [ἐπὶ τῶν ἔργων αὐτῶν sscr²]) δῆλον a LXPW: om SUV
 18 ὕδωρ τὸ ἐκρέον a LXPU: τὸ ἐκρέον ὕδωρ SV: τὸ ὕδωρ τὸ ἐκρέον
 W διαφθειρομένων a [sscr ο supra ω E³], V: διαφθειρομένων τῶν
 ὀφθαλμῶν b—V cf Al^b 27, 8 γε LXWU: τε PV, [rad corr in γε]
 S: om a 19 (τῇ₁) καὶ τῇ S) ψυχρότητι ὑπερβάλλον καὶ τῇ
 λαμπρότητι a [ὑπ. ἐστὶ] P, [λαμπρ. ἐστὶ] U: ψυχρότητι καὶ τῇ λαμπρότητι
 ὑπερβάλλον ἐστὶ SWV cf Al^b 27, 10: λαμπρότητι ὑπερβάλλον ἐστὶ καὶ
 τῇ στιλνότητι LX

καὶ τὸ λευκὸν τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐν τοῖς ἔχουσιν αἷμα πῖον καὶ 20
 λιπαρόν· ὅπερ διὰ τοῦτ' ἐστί, πρὸς τὸ διαμένειν τὸ ὕγρὸν
 ἄπηκτον. καὶ διὰ τοῦτο τοῦ σώματος ἀρριγύτατον ὁ ὀφθαλ-
 μός ἐστιν· οὐδείς γάρ πω τὸ ἐντὸς τῶν βλεφάρων ἐρρίγω-
 σεν. τῶν δ' ἀναίμων σκληρόδερμοι οἱ ὀφθαλμοὶ εἰσι, καὶ
 τοῦτο ποιεῖ τὴν σκέπην. ἄλογον δὲ ὅλως τὸ ἐξιόντι τινὶ τὴν 25
 ὄψιν ὀρᾶν, καὶ ἀποτείνεσθαι μέχρι τῶν ἄστρον, ἢ μέχρι
 τινὸς ἐξιούσαν συμφύεσθαι, καθάπερ λέγουσί τινες. τούτων
 μὲν γὰρ βέλτιον τὸ ἐν ἀρχῇ συμφύεσθαι τοῦ ὀφθαλμοῦ.
 ἀλλὰ καὶ τοῦτο εὐθες· τό τε γὰρ συμφύεσθαι τί ἐστι
 φωτὶ πρὸς φῶς; ἢ πῶς οἷόν θ' ὑπάρχειν; οὐ γὰρ τῷ τυ- 30
 χόντι συμφύεται τὸ τυχόν. τό τ' ἐντὸς τῷ ἐκτὸς πῶς; ἢ 438^b
 γὰρ μῆνιγξ μεταξύ ἐστιν. περὶ μὲν οὖν τοῦ ἄνευ φωτός
 μὴ ὀρᾶν εἴρηται ἐν ἄλλοις· ἀλλ' εἴτε φῶς εἴτ' ἄηρ ἐστι
 τὸ μεταξύ τοῦ ὀρωμένου καὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἢ διὰ τούτων
 κίνησίς ἐστιν ἢ ποιούσα τὸ ὀρᾶν. καὶ εὐλόγως τὸ ἐντὸς ἐστιν 5

20 λευκὸν a LXP Al^b 27, 13: λαμπρόν SWUV (τοῦ) τὸ L) αἷμα
 πῖον b [corr in πλῆον X^s]: αἷμα πλεῖον E: πλεῖον αἷμα M 21 ὅπερ
 a LXSW: om UPV 22 τοῦτο] τοῦτοῦ [sscr¹ το supra-τῷ] E ἀρριγύ-
 τατον [eras ρ_2] P, cf Al^b 27, 15: ἀρριγύτατον ELXWV: ἀρριγωτάτατον
 [del² -τῷ-] S: ἀρριγύτατον U: ἀρριγύτερον M 23 τὸ a LXSW: τὰ
 UPV βλεφάρων a SWUPV: ὀμμάτων LX (ἐρρίγων U, [eras ρ_2] P)
 24 (ἀνέμων [sscr αι] W) σκληρόδερμοι a LXP: σκληρότεροι SWUV
 25 (τὸ) τῷ W 26 καὶ a LX Al^b 32, 2: καὶ ἢ SWUPV (ἀποτεί-
 νεσθαι ei in ι E³) 27 λέγουσι ο: ἔλεγον Al^b 32, 3 28 (ἐν) ἐπ' P
 (τοῦ... 29 συμφύεσθαι om [suppl² mg] S) 29 τε a SWUPV Al^b 32,
 27: om LX cf Al^b M 30 ὑπάρχειν a LXP: ὑπάρχειν τοῦτο SWUV
 (οὐ om W, ins U¹)

438^b 1 τὸ τ' ἐντὸς τῷ ἐκτὸς a LXV Al^b 34, 1: τῷ τ' ἐντὸς τὸ
 ἐκτὸς SWU: τῷ τ' ἐκτὸς τὸ ἐντὸς P 2 (μῆνιξ WP) (οὖν om V)
 2.3 τοῦ ἄνευ φωτός μὴ ὀρᾶν ο: τοῦ μὴ δύνασθαι ὀρᾶν ἄνευ φωτός Al^b
 35, 1; *35, 5 5 ἢ a LXPV cf Al^b 35, 11: om SWU

ὕδατος· διαφανές γὰρ τὸ ὕδωρ. ὁρᾶται δὲ ὥσπερ καὶ
 ἔξω οὐκ ἄνευ φωτός, οὕτως καὶ ἐντός· διαφανές ἄρα δεῖ
 εἶναι. καὶ ἀνάγκη ὕδωρ εἶναι, ἐπειδὴ οὐκ ἄηρ. οὐ γὰρ ἐπὶ
 τοῦ ἐσχάτου ὅμματος ἢ ψυχῇ ἢ τῆς ψυχῆς τὸ αἰσθητικόν
 10 ἔστιν, ἀλλὰ δηλὸν ὅτι ἐντός· διόπερ ἀνάγκη διαφανές εἶναι
 καὶ δεκτικὸν φωτός τὸ ἐντός τοῦ ὅμματος. καὶ τοῦτο καὶ
 ἐπὶ τῶν συμβαινόντων δηλόν· ἥδη γάρ τισι πληγεῖσιν ἐν
 πολέμῳ παρὰ τὸν κρόταφον οὕτως ὥστ' ἀπομηθῆναι τοὺς
 πόρους τοῦ ὅμματος, ἔδοξε γενέσθαι σκότος ὥσπερ λύχνον
 15 ἀποσβεσθέντος, διὰ τὸ οἷον λαμπτήρᾳ τινα ἀπομηθῆναι
 τὸ διαφανές, τὴν καλουμένην κόρην. ὥστ' εἶπερ ἐπὶ τούτων
 συμβαίνει, καθάπερ λέγομεν, φανερόν ὡς εἰ δεῖ τοῦτον τὸν
 τρόπον ἀποδιδόναι καὶ προσάπτειν ἕκαστον τῶν αἰσθητηρίων
 ἐνὶ τῶν στοιχείων, τοῦ μὲν ὅμματος τὸ ὁρατικὸν ὕδατος
 20 ὑποληπτέον, ἀέρος δὲ τὸ τῶν ψόφων αἰσθητικόν, πυρὸς δὲ
 τὴν ὄσφρησιν. ὁ γὰρ ἐνεργεία ἢ ὄσφρησις, τοῦτο δυνάμει
 τὸ ὄσφραντικόν· τὸ γὰρ αἰσθητὸν ἐνεργεῖν ποιεῖ τὴν αἰ-
 σθησιν, ὥσθ' ὑπάρχειν ἀνάγκη αὐτὴν δυνάμει πρότερον.

7 ἐντός ο—P cf Alⁿ 35, 23: τὸ ἐντός P: ἐπὶ τὸ ἐντός Alⁿ 36, 8
 (ἄρα] γὰρ V) 8 καὶ ἀνάγκη a LX: ἀνάγκη ἄρα SWUPV cf Alⁿ 35, 25
 (ἐπεὶ M) 9 τοῦ ἐσχάτου ὅμματος a LXPV Alⁿ 36, 5: τοῦ ἐσχάτου τοῦ
 ὅμματος SWU: τῷ ἐσχάτῳ τοῦ ὅμματος Alⁿ 34, 4 αἰσθητικόν ο—LX
 Alⁿ 34, 4; 136, 6: αἰσθητήριον LX 11 (τοῦ φωτός V) (καί, om V)
 12 ἥδη γὰρ τισι a LXP: τισὶ γὰρ SUV 13 πολέμοι [add³ σ] E
 περὶ Alⁿ 36, 23 [παρὰ AN] ἀπομηθῆναι SWUPV Alⁿ 36, 23
 ἐκμηθῆναι a LX 14 γενέσθαι a LXSWV: γίνεσθαι UP cf Alⁿ 36, 24
 15 (ἀποσβεσθέντος LW) (τινα om W) 16 ἐπὶ τούτων LXUP, [ins
 ἐπὶ S² W¹] SW Alⁿ 37, 6; 137, 7: ἐπὶ τοῦτο [sed-o in -ou corr²] V:
 τούτων τι a 17 λέγομεν ο: ἐλέγομεν Alⁿ 37, 6 εἰ b cf Alⁿ 37,
 7. 8: om a 21 (ὁ μὲν γὰρ V) (ἐνεργεία om L) 22 (αἰσθητὸν ο in ω
 E³, on in ras V²) (ἐνεργεῖ ποιεῖ P) 23 ἀνάγκη SWUP, [trp post
 αὐτῇ] V: ἀναγκαῖον a LX αὐτὴν a LXUP: αὐτῇ SW: αὐτῇ V δυνάμει
 SWPV, [ins mg] U: ὁ δυνάμει a [ὁ lineola sub ο, E: corr³ in δ], LX

ἡ δ' ὁσμὴ καπνώδης τίς ἐστιν ἀναθυμίασις, ἡ δ' ἀναθυ-
μίασις ἡ καπνώδης ἐκ πυρός. διὸ καὶ τῷ περὶ τὸν ἐγκέ- 25
φαλοντόπῳ τὸ τῆς ὁσφρήσεως αἰσθητήριόν ἐστιν ἴδιον· δυ-
νάμει γὰρ θερμὴ ἡ τοῦ ψυχροῦ ὕλη ἐστίν. καὶ ἡ τοῦ ὀμμα-
τος γένεσις τὸν αὐτὸν ἔχει τρόπον· ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου γὰρ
συνέστηκεν· οὗτος γὰρ ὑγρότατος καὶ ψυχρότατος τῶν ἐν
τῷ σώματι μορίων ἐστίν. τὸ δ' ἀπτικὸν γῆς. τὸ δὲ γενεσι- 30
κὸν εἶδος τι ἀφῆς ἐστίν. καὶ διὰ τοῦτο πρὸς τῇ καρδίᾳ τὸ 439^a
αἰσθητήριον αὐτῶν, τῆς γεύσεως καὶ τῆς ἀφῆς· ἀντί-
κεται γὰρ τῷ ἐγκεφάλῳ αὕτη, καὶ ἔστι θερμώτατον τῶν
μορίων. καὶ περὶ μὲν τῶν αἰσθητικῶν τοῦ σώματος μορίων
ἔστω τοῦτον τὸν τρόπον διωρισμένα.

Περὶ δὲ τῶν αἰσθητῶν τῶν καθ' ἕκαστον αἰσθητήριον, 3
οἷον λέγω χρώματος καὶ ψόφου καὶ ὁσμῆς καὶ χυμοῦ καὶ
ἀφῆς, καθόλου μὲν εἴρηται ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς, τί τὸ ἐρ-
γον αὐτῶν καὶ τί τὸ ἐνεργεῖν καθ' ἕκαστον τῶν αἰσθητηρίων.
τί δέ ποτε δεῖ λέγειν ὅτιοῦν αὐτῶν, οἷον τί χρῶμα ἢ τί 10
ψόφον ἢ τί ὁσμὴν ἢ χυμόν, ὁμοίως δὲ καὶ περὶ ἀφῆς,

24 τίς ἐστιν ἀναθυμίασις b: ἀναθυμίασις ἐστιν a 25 ἡ ο—
S W: om S W (ἔμπυρος P) τῷ ante περὶ a LX: τῷ ante
26 τόπῳ SWUPV Al^e 40, 27 26 (τὸ) τῷ P) αἰσθητήριόν ἐστιν
ἴδιον o—PV: ἴδιον αἰσθητήριόν ἐστι PV 27 (γὰρ) γε W)
(θερμόν M) (αἵματος [corr³ in ὀμματος] E) 29 (γὰρ καὶ
ὑγρότατος M) (τῷ [corr³ in τῶν] E)

439^a 1 εἶδος τι o—EW: εἶδος τη [corr³ in της] E: εἶδος τῆς W
2 τῆς₁ a Al^e 40, 5: τῆς τε b 3 θερμώτατον o—LX Al^e 40, 7: θερ-
μοτάτη LX 5 (τὸν τρόπον τοῦτον V) 6 αἰσθητῶν [ex αἰσθητικῶν
V²] τῶν [corr ex τὸ S²] καθ' ἕκαστον αἰσθητήριον o—LX cf Al^e 41,
7. 8: καθ' ἕκαστον αἰσθητήριον αἰσθητῶν L, [om αἰσθητῶν] X
8 (τοῖς) τῷ M) (τὸ om M) 10 δεῖ aLP: om SWUXV τί χρῶμα
a PV: τί τὸ χρῶμα LXSWU τί₃ a P: τὸν b—P 11 τί a: τὴν
LXU: om SWPV

ἐπισκεπτέον, καὶ πρῶτον περὶ χρώματος. ἔστι μὲν οὖν ἕκα-
 στον διχῶς λεγόμενον, τὸ μὲν ἐνεργεία τὸ δὲ δυνάμει. τὸ
 μὲν οὖν ἐνεργεία χρῶμα καὶ ὁ φόφος πῶς ἐστὶ τὸ αὐτὸ
 15 ἢ ἕτερον ταῖς κατ' ἐνέργειαν αἰσθήσεσιν, οἷον ὁράσει καὶ
 ἀκούσει, εἴρηται ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς. τί δὲ ἕκαστον αὐτῶν
 ὃν ποιήσει τὴν αἰσθήσιν καὶ τὴν ἐνέργειαν, νῦν λέγωμεν.
 ὥσπερ οὖν εἴρηται περὶ φωτὸς ἐν ἐκείνοις, ὅτι ἐστὶ χρῶμα
 τοῦ διαφανοῦς κατὰ συμβεβηκός. ὅταν γὰρ ἦ τι πυρῶ-
 20 δες ἐν διαφανεῖ, ἢ μὲν παρουσία φῶς, ἢ δὲ στέρησίς ἐστι
 σκότος. ὁ δὲ λέγομεν διαφανές, οὐκ ἔστιν ἴδιον ἀέρος ἢ
 ὕδατος οὐδ' ἄλλον τῶν οὕτω λεγομένων σωμάτων, ἀλλὰ
 τις ἐστὶ κοινὴ φύσις καὶ δύναμις, ἣ χωριστὴ μὲν οὐκ ἔστιν,
 ἐν τούτοις δ' ἔστι, καὶ τοῖς ἄλλοις σώμασιν ἐνυπάρχει,
 25 τοῖς μὲν μᾶλλον τοῖς δ' ἥττον. ὥσπερ οὖν καὶ τῶν σωμά-
 των ἀνάγκη τι εἶναι ἔσχατον, καὶ ταύτης. ἢ μὲν οὖν τοῦ
 φωτὸς φύσις ἐν ἀορίστῳ τῷ διαφανεῖ ἐστίν. τοῦ δ' ἐν τοῖς
 σώμασι διαφανοῦς τὸ ἔσχατον ὅτι μὲν εἴη ἂν τι, δηλόν,
 ὅτι δὲ τοῦτ' ἐστὶ τὸ χρῶμα, ἐκ τῶν συμβαινόντων φανερόν.

12 ἐπισκεπτέον ο—LX Al^c 41, 21: σκεπτέον LX 13 (δύναμις P)
 14 ὁ ο—SU Al^c 42, 6: om SU cf Al^c V 16 τοῖς ο—LX cf Al^b 42,
 13: τῷ LX 17 ὃν ο—LX: ὃν ante 16 ἕκαστον trp L cf Al^b 42, 15:
 om X (ποιεῖ P) νῦν a LX Al^c 42, 19; cf p41, 16: om SUPV:
 post λέγωμεν trp W λέγωμεν ο—E Al^c 42, 20: λέγομεν E 18 ἐν
 ο—E Al^c 42, 21; 43, 9: om [ins³] E 19 ἢ SWUP Al^c 43, 4: ἐν ἢ a
 LXV 20 ἐν a LXUV Al^c 43, 5: ἐν τῷ SWP 21 (post σκότος
 ras 5 lit U) 21. 22 (ὕδατος ἢ ἀέρος P) 22 (ἄλλων V) 23 τις
 ἔστι a LX, [τις trp post φύσις] Al^c 44, 2: ἔστι SWUV: τις P (καινὴ
 L) 24 τοῖς a X: ἐν τοῖς SWUPV: om L 25 καὶ ο: ἐπὶ Al^b 47,
 21 (sed cf p44, 10) 26 (οὖν ins V²) 27 ἐν₁ ο—E cf Al^b 48,
 21: om E [ins²] Al^b 48, 16 τῷ a V cf Al^b 48, 21: om LXSUP,
 [ins⁴] W Al^b 48, 16 28 ἂν τι SP, [ἂν in ras, subf παν-] U: παντὶ a
 LXW, corr S² 29 (ἐκ . . . 30 χρῶμα om S)

τὸ γὰρ χρώμα ἢ ἐν τῷ πέρατί ἐστιν ἢ πέρας· διὸ καὶ οἱ 30
Πινθαγόρειοι τὴν ἐπιφάνειαν χροῖαν ἐκάλουν· ἔστι μὲν γὰρ ἐν
τῷ τοῦ σώματος πέρατι, ἀλλ' οὗτοι τὸ τοῦ σώματος πέ-
ρας, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν φύσιν δεῖ νομίζειν, ἥπερ καὶ ἔξω
χρωματίζεται, ταύτην καὶ ἐντός. φαίνεται δὲ καὶ ἀήρ 439^b
καὶ ὕδωρ χρωματιζόμενα· καὶ γὰρ ἡ αὐγὴ τοιοῦτόν ἐστιν.
ἀλλ' ἐκεῖ μὲν διὰ τὸ ἐν ἀρίστῳ οὐ τὴν αὐτὴν ἐγγύθεν καὶ
προσιούσι καὶ πόρρωθεν ἔχει χροῖαν οὐθ' ὁ ἀήρ οὐθ' ἡ θά-
λαττα· ἐν δὲ τοῖς σώμασιν ἐὰν μὴ τὸ περιέχον ποιῇ 5
μεταβάλλειν, ὥρισται καὶ ἡ φαντασία τῆς χροῆς. δηλὸν
ἄρα ὅτι τὸ αὐτὸ καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς δεκτικὸν τῆς χροῆς ἐστίν.
τὸ ἄρα διαφανὲς καθ' ὅσον ὑπάρχει ἐν τοῖς σώμασιν (ὑπάρ-
χει δὲ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐν πᾶσι) χρώματος ποιεῖ με-
τεῖναι. ἐπεὶ δ' ἐν πέρατι ἢ χροῖα, τούτου ἂν ἐν πέρατι εἴη. 10

30 τὸ γὰρ a LXV Al^c 49, 10: τότε γὰρ WUP 31 (Πινθαγόρειοι
[corr³ εἰν εἰ] E) χροῖαν a [corr³ ex χριαν E], LV, X [sscr¹ ὁ sup
οἱ]: χροῖαν SWUP ἐκάλουν o cf Al^c 49, 12: γὰρ καλοῦσι mg E¹ γὰρ
a LXP: οὐν SWUV 32 οὗτοι Bonitz Ind 539^b 21: οὐ τι a LX: οὐ
SWUPV cf Al^b 49, 14. 25 (τὸ] τοῦτο W) 33 φύσιν δεῖ νομίζειν
o—V: δεῖ [corr² ex δὴ ut v] φύσιν νομίζειν V Al^c 49, 24: δεῖ νομίζειν
φύσιν Al^c 49, 28; 50, 1 (εἴπερ P)

439^b 1 (καί₂ om S) 2 χρωματιζόμενα a LX: χρωματιζόμενον
SWUPV τοιοῦτον a LXP: τὸ τοιοῦτον SWUV 4 προσιούσιν o—SW
Al^b 50, 18 T: προσιούσιν W, [corr² in προσ-] S Al^b 50, 18 VANa
χροῖαν a LX: χροῖαν SWUPV 4.5 (θάλασσα XW) 6 μεταβάλλειν
SUPV Al^c 51, 4. 5: τὸ μεταβάλλειν a [τὸν E, v del³] LXW ὥρι-
σται a LXP Al^c 51, 4: ὀρίζεται SWUV 7 (ἄρα] γὰρ P) κἀν-
θάδε a [κἀνθάδε M], LXSW: καὶ ἐνθάδε V, [ras 3—4 lit post καὶ] U:
καὶ ἐνταῦθα P (δεκτικὸν ante καὶ ἐνθ. trp UV) (τῆς ins U)
8 (τὸ δ' ἄρα M) ὑπάρχει ἐν o—LX Al^b 51, 16: ἐνυπάρχει LX
(σώμασιν corr vid e χρώμασιν V*) 9 μᾶλλον καὶ a LXV: μᾶλλον ἢ
W: ἢ μᾶλλον ἢ UP, [ἢ pro ἦ₂] S 10 (ἐν πέρατι] πέρας τι P)

ὥστε χρώμα ἂν εἴη τὸ τοῦ διαφανοῦς ἐν σώματι ὠρισμέ-
 νῳ πέρας. καὶ αὐτῶν δὲ τῶν διαφανῶν, οἷον ὕδατος καὶ
 εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον, καὶ ὅσοις φαίνεται χρώμα ἴδιον ὑπάρ-
 χειν κατὰ τὸ ἔσχατον, ὁμοίως πᾶσιν ὑπάρχει. ἔστι μὲν
 15 οὖν ἐνεῖναι ἐν τῷ διαφανεῖ τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐν τῷ ἀέρι ποιεῖ
 φῶς, ἔστι δὲ μὴ, ἀλλ' ἐστερεῖσθαι. ὥσπερ οὖν ἐκεῖ τὸ μὲν
 φῶς τὸ δὲ σκότος, οὕτως ἐν τοῖς σώμασιν ἐγγίγνεται τὸ
 λευκὸν καὶ τὸ μέλαν. περὶ δὲ τῶν ἄλλων χρωμάτων ἤδη
 διελομένους ποσαχῶς ἐνδέχεται γίνεσθαι λεκτέον. ἐνδέ-
 20 χεται μὲν γὰρ παρ' ἄλληλα τιθέμενα τὸ λευκὸν καὶ τὸ
 μέλαν, ὥσθ' ἐκάτερον μὲν εἶναι ἀόρατον διὰ σμικρότητα,
 τὸ δ' ἐξ ἀμφοῖν ὁρατόν, οὕτω γίνεσθαι. τοῦτο γὰρ οὔτε
 λευκὸν οἷον τε φαίνεσθαι οὔτε μέλαν· ἐπεὶ δ' ἀνάγκη μὲν
 25 τι ἔχειν χρώμα, τούτων δ' οὐδέτερον δυνατόν, ἀνάγκη μει-
 κτόν τι εἶναι καὶ εἰδός τι χροῆς ἕτερον. ἔστι μὲν οὖν οὕτως
 ὑπολαβεῖν πλείους εἶναι χροῆς παρὰ τὸ λευκὸν καὶ τὸ
 μέλαν, πολλὰς δὲ τῷ λόγῳ· τρία γὰρ πρὸς δύο, καὶ

11 (εἶνῃ [ν del] E) σώματι ο—SW: χρώματι SW 12 (δὲ
 τῶν om V) 13 (εἴ τι] ὅτι M) καὶ ὅσοις a LXPV: καὶ ὅσων U:
 ὅσων SW (φαίνεται τι P) 14 ὑπάρχει ο—SW: ὑπάρχειν SW
 15 ἐνεῖναι [ἐν εἶναι W] ο cf Al' 52. 7 a A (?): εἶναι Al' 52, 7 TVN
 17. 18 (τότε λευκὸν U) 13 (τὸ om E) 19 διελομένους ο—LX:
 διελομένοις LX Al' 53, 9 20 παρ' ο—LX: καὶ παρ' LX Ab 53, 18
 τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν a LSW [τό τε λ.] U: τό τε μέλαν καὶ τὸ λευκὸν
 PV, [τε om, μέλαν in ras] X Ab 53, 18 21 ὥστε ο [in ras E³]: ὡς
 Ab 53, 19 ἀόρατον post εἶναι a SWU: ἀόρατον post μικρότητα PV
 Ab 53, 19: ἀόρατον ante εἶναι LX σμικρότητα a LX: μικρότητα
 SWUPV Ab 53, 19 οἷον τε φαίνεσθαι οὔτε μέλαν ο—LX: οὔτε
 μέλαν οἷον τε γίνεσθαι LX (ἀνάγκην S) 23. 24 μὲν τι ἔχειν a P:
 ἔχειν μὲν τι LXSUV, [sscr οι sup τι] W 24 (τὸ χρώμα M) (οὐδὲν
 ἕτερον X) 25 τι a LXV: τε SWUP 26 τὸ ο—SW: om SW

τρία πρὸς τέτταρα, καὶ κατ' ἄλλους ἀριθμοὺς ἔστι παρ' ἀλλήλα κείσθαι· τὰ δ' ὅλως κατὰ μὲν λόγον μηδένα, καθ' ὑπεροχὴν δέ τινα καὶ ἔλλειψιν ἀσύμμετρον. καὶ τὸν 30 αὐτὸν δὴ τρόπον ἔχειν ταῦτα ταῖς συμφωνίαις· τὰ μὲν γὰρ ἐν ἀριθμοῖς εὐλογίστοις χρώματα, καθάπερ ἐκεῖ τὰς συμφωνίας, τὰ ἥδιστα τῶν χρωμάτων εἶναι δοκοῦντα, οἷον τὸ ἀλουργὸν καὶ τὸ φοινικοῦν καὶ ὀλίγ' ἅττα τοιαῦτα, (δι' 440^a ἦνπερ αἰτίαν καὶ αἱ συμφωνίαι ὀλίγαι), τὰ δὲ μὴ ἐν ἀριθμοῖς τᾶλλα χρώματα. ἢ καὶ πάσας τὰς χροᾶς ἐν ἀριθμοῖς εἶναι, τὰς μὲν τεταγμένας τὰς δὲ ἀτάκτους, καὶ αὐτὰς ταύτας, ὅταν μὴ καθαραὶ ᾧσι [διὰ τὸ μὴ ἐν ἀριθμοῖς εἶναι τοιαύτας γίνεσθαι]. εἷς μὲν οὖν τρόπος τῆς γενέσεως τῶν χρωμάτων οὗτος, εἷς δὲ τὸ φαίνεσθαι δι' ἀλλήλων, οἷον ἐνίοτε οἱ γραφεῖς ποιοῦσιν, ἑτέραν χροᾶν ἐφ' ἑτέραν ἐναργεστέραν ἐπαλείφουσιν, ὥσπερ ὅταν ἐν ὕδατι τι ἢ ἐν ἀέρι βούλωνται ποιῆσαι φαινόμενον, καὶ οἷον ὁ ἥλιος 10

28 τέτταρα o—LX: τέσσαρα LX κατ' ἄλλους o—SW: κατ' ἀλλήλους W, [sscr² γε κατ' ἄλλους] S 29 (τὸ [corr² in τὰ] V) 31 (δὴ] δεῖ M) 32 γὰρ a LXV: om SU: post ἀριθμοῖς trp P χρώματα b—X: χρώματος a X 33 τὰ b—P: ταῦτα δ' P: om a 440^a 1 ἀλουργὸν b—X Al^c 54, 20 V: ἀλουργοῦν a X Al^c a τὸ₂ SWUPV Al^c 54, 20: om a LX καὶ ὀλίγ' ἅττα a L, [ἅττα] X: ὀλίγα δὲ τὰ SWUPV 2 αἰτίαν καὶ αἱ a PV: αἰτίαν καὶ SWU: αἰτίαν αἱ L: αἱ X 3 (τᾶλλα... ἀριθμοῖς om E) (καὶ om P) 4 (μὲν om P) 5 διὰ... 6 γίνεσθαι delevi 6 (τοιαῦτα M) 6.7 τῆς γενέσεως τῶν χρωμάτων o—LX Al^c 55, 9: τῶν χρωμάτων τῆς γενέσεως LX 7 τὸ a LXPV Al^c 55, 10: τῷ SWU cf Al^c TN 8 γραφῆς ut v E [η eras, εἰ E³] (ποιοῦσιν οἱ γραφεῖς P) 9 ἑτέραν b [eras v V]: ἐτέρα E cf Al^c 55, 19 [αὐτῇ]: ἐτέρα M (ἐνεργεσι⁴σαν [corr³ in -αργ-] E) τι a LXV: post 10 βούλωνται trp SWU: ambo bus locis habet τι P 10 ἐν a LXWU Al^c 55, 21: om SPV (ποιῇ U) (καὶ om U) ὁ o—SU cf Al^c 55, 22: om SU

καθ' αὐτὸν μὲν λευκὸς φαίνεται, διὰ δ' ἀχλὺς καὶ κα-
 πνοῦ φοινικουῖς. πολλὰ δὲ καὶ οὕτως ἔσσονται χροαὶ τὸν αὐ-
 τὸν τρόπον τῷ πρότερον εἰρημένῳ. λόγος γὰρ ἂν εἴη τις
 τῶν ἐπιπολῆς πρὸς τὰ ἐν βάθει, τὰ δὲ καὶ ὅλως οὐκ ἐν
 15 λόγῳ. τὸ μὲν οὖν, ὥσπερ οἱ ἀρχαῖοι, λέγειν ἀπόρ-
 ροιαν εἶναι τὴν χροάν καὶ ὀρεῖσθαι διὰ τοιαύτην αἰτίαν
 ἄτοπον. πάντως γὰρ δι' ἀφῆς ἀναγκαῖον αὐτοῖς ποιεῖν τὴν
 αἰσθησιν, ὥστ' εὐθὺς κρεῖττον φάναι τῷ κινεῖσθαι τὸ μεταξὺ
 τῆς αἰσθήσεως ὑπὸ τοῦ αἰσθητοῦ γίνεσθαι τὴν αἰσθησιν, ἀφῆ
 20 καὶ μὴ ταῖς ἀπορροαῖς. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν παρ' ἄλληλα κει-
 μένων ἀνάγκη ὥσπερ καὶ μέγεθος λαμβάνειν ἀόρατον, οὕτω
 καὶ χρόνον ἀναίσθητον, ἵνα λανθάνωσιν αἱ κινήσεις ἀφικνούμε-
 ναι καὶ ἐν δοκῇ εἶναι διὰ τὸ ἅμα φαίνεσθαι. ἐνταῦθα δὲ
 οὐδεμία ἀνάγκη, ἀλλὰ τὸ ἐπιπολῆς χροῶμα ἀκίνητον ὄν καὶ
 25 κινούμενον ὑπὸ τοῦ ὑποκειμένου οὐχ ὁμοίαν ποιήσει τὴν κίνησιν.
 διὸ καὶ ἕτερον φαίνεται καὶ οὔτε λευκὸν οὔτε μέλαν. ὥστ' εἰ
 μὴ ἐνδέχεται μηδὲν εἶναι μέγεθος ἀόρατον, ἀλλὰ πᾶν ἔκ

11 (καὶ om P) 13 πρότερον o—LX: προτέρῳ L, [corr in πρό-
 τερον] X 14 (πρὸς om L) τὰ₁ a LXPV: τὸ SWU καὶ (om V)
 15 οἱ LXSUPV Al' 56, 6: καὶ οἱ a W (λέγουσιν P) 15. 16 ἀπόρ-
 ροιαν SWUV Al' 56, 6; *56, 11: ἀπορρίαν P: ἀπορροαῖς a LX 16 τὴν
 χροάν SWUPV Al' 56, 7 [χροιδάν]: τὰς χροάς LX: τὰς χροαῖς a
 17 πάντως SWUPV γρ mg E¹: ἀπάντων a LX αὐτοῖς ante ποιεῖν
 o—LX: post 18 αἰσθησιν LX 18 (τὸ) τῷ M) 19 ἀφῆ a: ἡ ἀφῆ
 LXSWUV Al' 59, 1; *61, 12: ἡ ἀφῆ P 20 καὶ μὴ ταῖς E: καὶ μὴ
 καὶ ταῖς M: καὶ ταῖς LX: καὶ SWUPV Al' 59, 1; *61, 12 ἀπορ-
 ροαῖς o cf Al' 61, 11; 59, 15: ἀπορροαῖ Al' 59, 1; *61, 14 22 λαν-
 θάνωσιν SWUPV Al' 60, 1; *60, 16: λάθωσιν a LX 23 δοκῇ
 ELXUPV: δοκεῖ MSW εἶναι o cf Al' 62, 3: om Al' 60, 1
 24 (ἐπὶ πολλῆς W) ἀκίνητον b cf Al' 62, 22: κινήτων a 26 διὸ
 καὶ ἕτερον φαίνεται LX: διὸ ἕτερον φαίνεται a: διὸ ἕτερον φανείται
 P: διὰ τὸ ἕτερον φαίνεσθαι SWUV 27 (ἀλλ' ἅπαν P)

τινος ἀποστήματος ὁρατόν, καὶ αὕτη τις ἂν εἴη χρωμάτων
 μίξις. κακείνως δ' οὐδὲν κωλύει φαίνεσθαι τινα χροάν κοι-
 νὴν τοῖς πόρρωθεν· ὅτι γὰρ οὐκ ἔστιν οὐδὲν μέγεθος ἀόρατον, 30
 ἐν τοῖς ὕστερον ἐπισκεπτέον. εἰ δ' ἐστὶ μίξις τῶν σωμάτων
 μὴ μόνον τὸν τρόπον τοῦτον ὅνπερ οἴονται τινες, παρ' ἄλ- 440^b
 ληλα τῶν ἐλαχίστων τιθεμένων, ἀδήλων δ' ἡμῖν διὰ τὴν αἰ-
 σθησιν, ἀλλ' ὅλως πάντῃ πάντως, ὥσπερ ἐν τοῖς περὶ μί-
 ξεως εἴρηται καθόλου περὶ πάντων· ἐκεῖνως μὲν γὰρ μείγνυ-
 ται ταῦτα μόνον ὅσα ἐνδέχεται διελεῖν εἰς τὰ ἐλάχιστα, 5
 καθάπερ ἀνθρώπους ἵππους ἢ τὰ σπέρματα· τῶν μὲν γὰρ
 ἀνθρώπων ἀνθρωπος ἐλάχιστον, τῶν δ' ἵππων ἵππος· ὥστε τῇ
 τούτων παρ' ἄλληλα θέσει τὸ πλήθος μέμεικται τῶν συναμ-
 φοτέρων· ἀνθρωπον δὲ ἓνα ἐνὶ ἵππῳ οὐ λέγομεν μεμεῖχθαι·
 ὅσα δὲ μὴ διαιρεῖται εἰς τὸ ἐλάχιστον, τούτων οὐκ ἐνδέχεται 10
 μίξιν γενέσθαι τὸν τρόπον τοῦτον ἀλλὰ τῷ πάντῃ μεμεῖχθαι,
 ἅπερ καὶ μάλιστα μείγνυσθαι πέφυκεν· πῶς δὲ τοῦτο γίγνε-
 σθαι δυνατόν, ἐν τοῖς περὶ μίξεως εἴρηται πρότερον· ἀλλ'

28 ἀποστήματος ο—LX Al^b 61, 2; 62, 27: διαστήματος LX
 (ὁρατῶν E) 28.29 (μίξις χρωμάτων U) 29 κωλύει a LXV Al^b
 63, 7: κωλύσει SWUP (χροάν om W) κοινήν a LP: κοινῇ SWUXV
 30 οὐκ ἔστιν οὐδὲν ο—LX: οὐδὲν ἐστι LX

440^b 1 (τινες μόνον παρ' P) 2 (ἄδηλον P) 3 πάντῃ πάντως
 ο—EP: παντὶ πάντως E: παντιπαντός P τοῖς ο—LX: τῷ LX
 5 ταῦτα μόνον a LXPV: ταῦτα μόνως W: μόνως SU 6 (γὰρ om X)
 (ἵπποις sscr ου P) 7 ἀνθρωπος b: ἀνθρωπον a ἐλάχιστον a
 SWUV: ἐλάχιστος LXP ἵππος b: ἵππον a 8 (τὸ μὲν πλήθος M)
 (τῶν) τὸ τῶν P 9 (ἐνὶ) ἐνὶ δὲ [ἐ ex ἡ vel ἡ ex ἐ] S 10 (τουτον
 [corr³ in -ων] E) (τούτων δὲ P) 11 μίξιν [-ιν in ras²] V πάντῃ
 MLX: παντὶ E: πᾶν παντὶ U: πάμπαν τί SW: πάμπαν τινα V [secl²
 τινα]: πάμπαν P 12 μίγνυσθαι πέφυκε ο—LX: πέφυκε μίγνυσθαι
 LX τοῦτο ο—LX: τοῦτο μάλιστα LX 12.13 (γίγνεσθαι) μίγνυ-
 σθαι X)

ὅτι ἀνάγκη μειγνυμένων καὶ τὰς χροᾶς μείγνυσθαι, δηλον,
 15 καὶ ταύτην τὴν αἰτίαν εἶναι κυρίαν τοῦ πολλὰς εἶναι χροιάς,
 ἀλλὰ μὴ τὴν ἐπιπόλασιν μηδὲ τὴν παρ' ἄλληλα θέσιν· οὐ
 γὰρ πόρρωθεν μὲν ἐγγύθεν δ' οὐ φαίνεται μία χροᾶ τῶν με-
 μειγμένων, ἀλλὰ πάντοθεν. πολλαὶ δ' ἔσονται χροαὶ διὰ τὸ
 κατὰ πολλοὺς λόγους ἐνδέχεσθαι μείγνυσθαι ἀλλήλῃς τὰ
 20 μειγνύμενα, καὶ τὰ μὲν ἐν ἀριθμοῖς τὰ δὲ καθ' ὑπεροχὴν
 μόνον. καὶ τὰλλα δὴ τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ ἐπὶ τῶν παρ'
 ἄλληλα τιθεμένων χρωμάτων ἢ ἐπιπολῆς, ἐνδέχεται λέ-
 γειν καὶ περὶ τῶν μειγνυμένων. διὰ τίνα δ' αἰτίαν εἶδη τῶν
 χρωμάτων ἐστὶν ὠρισμένα καὶ οὐκ ἄπειρα, καὶ χυμῶν καὶ
 25 ψόφων, ὕστερον ἐπισκεπτέον.

4 Τί μὲν οὖν ἐστὶ χροῶμα καὶ διὰ τίν' αἰτίαν πολλαὶ
 χροαὶ εἰσιν, εἴρηται· περὶ δὲ ψόφου καὶ φωνῆς εἴρηται πρό-
 τερον ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς· περὶ δὲ ὁσμῆς καὶ χυμοῦ λέ-
 κτέον. σχεδὸν γὰρ ἐστὶ τὸ αὐτὸ πάθος, οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς
 30 δ' ἐστὶν ἑκάτερον αὐτῶν. ἐναργέστερον δ' ἡμῖν ἐστὶ τὸ τῶν χυ-

13. 14 ἀλλ' ὅτι SWUV: ἀλλὰ τις a LX: ἅμα δέ τις P 15 (αἰτίαν
 in ras a manu admodum recente, eras ut v οἰκείαν E) (τοῦ]
 τοῦτο L) χροιάς a XUV: χροᾶς LSWP 16 παρ' a LXP: πρὸς
 SWUV 17 φαίνεται a XPV Al^b 65, 10: φανεῖται LSWU 17. 18 με-
 μειγμένων o—LX: μιγνυμένων LX 19 κατὰ πολλοὺς λόγους b Al^b 65,
 13. 14: πολλοῖς λόγοις a (ἐνδέχεται [corr² in -σθαι] V) 20 μινύ-
 μενα o—LX: φαινόμενα LX (ἐν om V) 21 ὅνπερ o—LX: ὅν
 LX 22 (ἐπιπολῆς [λλ corr² in λ] S) 23 περὶ a SWUP: περὶ
 μὲν LXV διὰ a SWP, [ἢ ἐν ἄλλοις διώρισται add² mg] U cf Al^b 65,
 22: καὶ ἐν ἄλλοις διώρισται, διὰ LX: καὶ ἐν ἄλλοις εἴρηται V τῶν₂
 o—LX Al^b 65, 22: om LX 24 (ἐστὶν] εἰσὶν V) 25 ἐπισκεπτέον
 SWUPV cf Al^b 65, 24: ἐροῦμεν a LX 26 (χροῶμα ἐστὶ P)
 27 χροαὶ εἰσιν a LX: χροᾶι εἰσὶν SWUP: εἰσὶ χροαὶ V καὶ φωνῆς
 o Al^b 66, 10: om Al^b 66, 7 28 (δὲ om S) λεκτέον SWUPV Al^b
 66, 18; c⁸⁸, 9: νῦν λεκτέον a LX Al^b 66, 18 A [?] a 29 (οὐ μὴν V)
 (δ' αὐτοῖς δ' S) 30 ἡμῖν ἐστὶ b—V: ἐστὶν ἡμῖν a: om [ins² ἡμῖν in ras] V

μῶν γένος ἢ τὸ τῆς ὁσμῆς. τούτου δ' αἷτιον ὅτι χειρόστην
 ἔχομεν τῶν ἄλλων ζώων τὴν ὄσφρησιν καὶ τῶν ἐν ἡμῖν αὐ- 441^a
 τοῖς αἰσθήσεων, τὴν δ' ἀφὴν ἀκριβεστάτην τῶν ἄλλων ζώων.
 ἢ δὲ γεῦσις ἀφ' ἧς τις ἐστίν. 3

Ἡ μὲν οὖν τοῦ ὕδατος φύσις βού- 3
 λεται ἄχρυμος εἶναι· ἀνάγκη δ' ἢ ἐν αὐτῷ τὸ ὕδωρ ἔχειν
 τὰ γένη τῶν χυμῶν ἀναίσθητα διὰ μικρότητα, καθάπερ 5
 Ἐμπεδοκλῆς φησὶν, ἢ ὕλην τοιαύτην εἶναι οἷον πανσπερ-
 μίαν χυμῶν, καὶ ἅπαντα μὲν ἐξ ὕδατος γίνεσθαι, ἄλλο
 δ' ἐξ ἄλλου μέρους, ἢ μηδεμίαν ἔχοντος διαφορὰν τοῦ ὕδατος
 τὸ ποιοῦν αἷτιον εἶναι, οἷον εἰ τὸ θερμὸν καὶ τὸν ἥλιον φαίη
 τις. τούτων δ', ὡς μὲν Ἐμπεδοκλῆς λέγει, λίαν εὐσύννοπτον 10
 τὸ ψεῦδος· ὁρῶμεν γὰρ μεταβάλλοντας ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τοὺς
 χυμοὺς ἀφαιρουμένων τῶν περικαρπίων εἰς τὸν ἥλιον καὶ πυρου-
 μένων, ὡς οὐ τῷ ἐκ τοῦ ὕδατος ἔλκειν τοιοῦτους γιγνομένους,
 ἀλλ' ἐν αὐτῷ τῷ περικαρπίῳ μεταβάλλοντας, καὶ ἐξικμα-
 ζομένους δὲ καὶ κειμένους διὰ τὸν χρόνον, αὐστηροὺς ἐκ γλυ- 15
 κέων καὶ πικρῶν καὶ παντοδαπῶν γιγνομένους, καὶ ἐφομένους

31 (τὸ om V)

441^a 1 ἄλλων a LX Al^b 67, 5; 104, 12: om SWUPV cf Al^b T;
 104, 10. 11 ὄσφρησιν o—LX Al^b 67, 5; 104, 11: αἰσθησιν ταύτην
 LX 4 (χυμὸς P) δ' ἢ b—P corr E³ cf Al^b 67, 19: δη E: δ' M:
 δ' εἰ P (αὐτῷ P, αὐτῶι [sic] E) (τὸ ὕδωρ ἔχειν om [suppl² mg]
 V) (τῷ corr in τὸ E³) 5 μικρότητα o—LX Al^b 67, 22: σμικρό-
 τητα LX cf Al^b 66, 22 Aa 6 εἶναι a WX cf Al^b 68, 6: ἐνεῖναι
 LUP: δ' ἐνεῖναι S 7 ἄλλο SWUP: «ἄλλον» Al^b 68, 16: ἄλλα a LXV
 8 (ἔχοντας E) (μέρους in ras V²) 13 (πυρωμένων P) (οὕτω E)
 (οὐκ ἐκ τοῦ V) (τοιούτους] τοὺς [corr² in τοιούτους] S) 14 (αὐτῷ
 τῷ] τῷ τῷ W) 14 15 ἐξικμαζομένους a LXP, U [sed ζο litteris
 minoribus ins]: ἐξικμασμένους SWV, fort U¹ 15 κειμένους a X
 Al^b 69, 27 [μείναντα]: κινουμένους LSWP, [corr¹ in κειμένους, sscr ι] U
 αὐστηροὺς a LXP: αὐστηροτέρους SWUV 16 (καί₂ om P)

εἰς πάντα τὰ γένη τῶν χυμῶν ὡς εἰπεῖν μεταβάλλοντας. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ πανσπερμίας εἶναι τὸ ὕδωρ ὕλην ἀδύνατον· ἐκ τοῦ αὐτοῦ γὰρ ὁρῶμεν ὡς ἐκ τῆς αὐτῆς τροφῆς γι-
 20 γνομένους ἑτέρους χυμούς. λείπεται δὴ τῷ πάσχειν τι τὸ ὕδωρ μεταβάλλειν. ὅτι μὲν τοίνυν οὐχ ὑπὸ τῆς τοῦ θερμοῦ μόνον δυνάμεως λαμβάνει ταύτην τὴν δύναμιν ἣν καλοῦμεν χυμόν, φανερόν· λεπτότατον γὰρ πάντων τῶν οὕτως ὑγρῶν τὸ ὕδωρ ἐστί, καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐλαίου· ἀλλ' ἐπεκτείνεται ἐπὶ πλεον τοῦ ὕδατος
 25 τὸ ἔλαιον διὰ τὴν γλισχρότητα· τὸ δ' ὕδωρ ψαθυρόν ἐστι· διὸ καὶ χαλεπώτερον φυλάξαι ἐν τῇ χειρὶ τὸ ὕδωρ ἢπερ ἔλαιον. ἐπεὶ δὲ θερμαινόμενον οὐδὲν φαίνεται παχυνόμενον τὸ ὕδωρ αὐτὸ μόνον, δῆλον ὅτι ἑτέρα τις ἂν εἴη αἰτία· οἱ γὰρ χυμοὶ πάντες πάχος ἔχουσι μᾶλλον· τὸ δὲ θερμὸν συναίτιον.
 30 φαίνονται δ' οἱ χυμοὶ ὅσοιπερ καὶ ἐν τοῖς περικαρπίοις,
 41^b οὗτοι ὑπάρχοντες καὶ ἐν τῇ γῇ. διὸ καὶ πολλοὶ φασὶ τῶν

17 (εἰς] καὶ εἰς P) ὡς εἰπεῖν μεταβάλλοντας a SWUVP: μεταβά-
 λοντας ὡς εἰπεῖν LX 18 πανσπερμίας a XSWP Al^c 70, 7 [T] a: πανσπερ-
 μίαν LU, V [cor:² in -ας] Al^c 70, 7 AN εἶναι τὸ ὕδωρ ὕλην a LXUV:
 ὕλην εἶναι τὸ ὕδωρ SWP Al^b 70, 7 19 ὡς ἐκ τῆς αὐτῆς b—P Al^b 70,
 9: ὡς ἐκ τῆς P: ὡς a 20 (χυμός E) δὴ LX: δὲ a SWUPV
 (τῷ] τὸ W) 21 (τοίνυν] οὐ V) μόνον LP Al^b 70, 21; cf^r 71,
 14: om a XSWUV 22 (λαμβάνη S) 23 πάντων τῶν οὕτως
 ὑγρῶν V Al^c 71, 1: ^r71, 4: πάντων τῶν ὑγρῶν b—V: τῶν πάντων
 ὑγρῶν a 24 τοῦ o—LX: om LX πλεον MLXV Al^b 71, 7: πλείον
 ESWUP 25 (λισχρότητα E) 26 χαλεπώτερον a LXP: χαλεπώτε-
 ρόν ἐστι SWUV (διαφυλάξαι ἐν τῇ χειρὶ W: ἐν τῇ χειρὶ φυλάξαι V)
 τὸ ὕδωρ ἢπερ a LXWV: ὕδωρ ἢ SUP (ἔλεον E) 27 (τὸ ὕδωρ
 post θερμαινόμενον trp V) 28 (αὐτὸ [o ex ω] E) 29 (πάντες
 om U) 30 καὶ a SWUV Al^c 71, 17: om LXP τοῖς περικαρπίοις
 o—LX Al^c 71, 17: τῷ περικαρπίῳ LX

41^b 1 οὗτοι ὑπάρχοντες a LXWP Al^c 71, 18: ὑπάρχοντες οὗτο
 SUV πολλοὶ o—V οἱ πολλοὶ V cf Al^b 71 22 [πλείστον]

ἀρχαίων φυσιολόγων τοιοῦτον εἶναι τὸ ὕδωρ δι' οἷας ἂν γῆς πορεύηται. καὶ τοῦτο δηλόν ἐστιν ἐπὶ τῶν ἀλμυρῶν ὑδάτων μάλιστα· οἱ γὰρ ἅλεις γῆς τι εἶδος εἰσιν. καὶ τὰ διὰ τῆς τέφρας διηθούμενα πικρᾶς οὔσης πικρὸν ποιεῖ τὸν χυμόν. εἰσὶ 5 τε κρῆναι πολλαὶ αἱ μὲν πικραί, αἱ δ' ὀξεῖαι, αἱ δὲ παντοδαποὺς ἔχουσαι χυμοὺς ἄλλους. εὐλόγως δ' ἐν τοῖς φνομένοις τὸ τῶν χυμῶν γίνεταί γένος μάλιστα. πάσχειν γὰρ πέφυκε τὸ ὑγρόν, ὥσπερ καὶ τᾶλλα, ὑπὸ τοῦ ἐναντίου· ἐναντίον δὲ τὸ ξηρόν. διὸ καὶ ὑπὸ τοῦ πυρὸς πάσχει τι· ξηρὰ γὰρ ἡ τοῦ 10 πυρὸς φύσις. ἀλλ' ἴδιον τοῦ πυρὸς τὸ θερμόν ἐστι, γῆς δὲ τὸ ξηρόν, ὥσπερ εἴρηται ἐν τοῖς περὶ στοιχείων. ἥ μὲν οὖν πῦρ καὶ ἡ γῆ, οὐδὲν πέφυκε ποιεῖν καὶ πάσχειν, οὐδ' ἄλλο οὐδέν· ἡ δ' ὑπάρχει ἐναντιότης ἐν ἐκάστω, ταύτῃ πάντα καὶ ποιούσι καὶ πάσχουσιν. ὥσπερ οὖν οἱ ἐναποπλύνοντες ἐν τῷ 15 ὑγρῷ τὰ χρώματα καὶ τοὺς χυμοὺς τοιοῦτον ἔχειν ποιοῦσι τὸ

1.2 (τῶν ἀρχαίων φασι V) 2 οἷας a LXP Al^b 71, 23: ἡς SWUV
2.3 γῆς πορεύηται o—LX Al^b 71, 23 [πορεύοιτο codd]: πορεύηται γῆς LX 4 μάλιστα a LXPV: om SWU γῆς τι εἶδος o—UV: εἶδος γῆς U: εἶδος τι γῆς V cf Al^b 71, 26 [τῆς γ.] εἰσιν b—P Al^b 71, 26: ἐστιν a P καὶ a P: διὸ καὶ b—P (τὰ om M) 5 χυμόν a UP Al^b 72, 1: χυμόν. καὶ τὰ διὰ τῶν ἄλλων [ἄλων corr S²: εἰσὶν add W] ὁμοίως LXSWV 6 τε a LX: δὲ καὶ SWUPV πολλὰ o—LX: om LX (a¹ μὲν] ἐμὲν E) 7 εὐλόγως δὲ a: εὐλόγως δὴ P: διὸ εὐλόγως b—P cf Al^b 72, 4 8 γίνεταί γένος μάλιστα ESWU: μάλιστα γίνεταί γένος VL: μάλιστα γένος γίνεταί [γίνεταί ins²] X: γίνεταί μάλιστα γένος P: γένος γίνεταί μάλιστα M 10.11 τοῦ πυρὸς φύσις o—PV: φύσις τοῦ πυρὸς PV 11 (ἐστιν eras [ins² ante τοῦ] X) 12 (περὶ τῶν στοιχείων P) 13 (καὶ ἡ] ἡ δὲ V) καὶ₂ a: ἡ LX: οὐδὲ UPVW, corr S²: δὲ S 14 ἐναντιότης ἐν ἐκάστω a UV cf Al^b 73, 11: ἐναντιότης ἐκάστω W: ἐναντίον τῆς [corr² ἐναντιότης] ἐκάστω S: ἐν αὐτοῖς ἐναντιότης LX: ἐν αὐτοῖς ἐναντιότης ἐν ἐκάστω P καὶ o—LX: om LX 15 (ἐν om P) 16 τὰ₁ a LX: καὶ τὰ SWUPV τοιοῦτον ἔχειν ποιοῦσι a W: τοιοῦτον ποιοῦσιν ἔχειν LX: ποιοῦσι τοιοῦτον ἔχειν SUPV

ὑδωρ, οὕτως καὶ ἡ φύσις τὸ ξηρὸν καὶ γεῶδες, καὶ διὰ τοῦ
ξηροῦ καὶ γεώδους διηθοῦσα καὶ κινουσα τῷ θερμῷ ποιὸν τι τὸ
ὑγρὸν παρασκευάζει. καὶ ἔστι τοῦτο χυμὸς τὸ γιγνόμενον
20 ὑπὸ τοῦ εἰρημένου ξηροῦ πάθος ἐν τῷ ὑγρῷ τῆς γένεως τῆς
κατὰ δύναμιν ἀλλοιωτικὸν εἰς ἐνέργειαν· ἄγει γὰρ τὸ αἰ-
σθητικὸν εἰς τοῦτο δυνάμει προὔπαρχον· οὐ γὰρ κατὰ τὸ
μανθάνειν ἀλλὰ κατὰ τὸ θεωρεῖν ἐστὶ τὸ αἰσθάνεσθαι. ὅτι δ'
οὐ παντὸς ξηροῦ ἀλλὰ τοῦ τροφίμου οἱ χυμοὶ ἢ πάθος εἰσὶν
25 ἢ στέρησις, δεῖ λαβεῖν ἐντεῦθεν, ὅτι οὔτε τὸ ξηρὸν ἄνευ τοῦ
ὑγροῦ οὔτε τὸ ὑγρὸν ἄνευ τοῦ ξηροῦ· τροφή γὰρ οὐχ ἔν μόνον
τοῖς ζώοις, ἀλλὰ τὸ μεμειγμένον. καὶ ἔστι τῆς προσφερο-
μένης τροφῆς τοῖς ζώοις τὰ μὲν ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν αὖ-
ξησιν ποιοῦντα καὶ φθίσιν· τούτων μὲν γὰρ αἷτιον ἢ θερμὸν
30 καὶ ψυχρὸν τὸ προσφερόμενον· ταῦτα γὰρ ποιεῖ καὶ αὖ-
442^a ξησιν καὶ φθίσιν· τρέφει δὲ ἢ γενεστὸν τὸ προσφερόμενον·

17 γεῶδες SWUP Al^c 74, 8: τὸ γεῶδες a LXV (γεῶδες ἐναποπλύ-
νει τῷ ὑγρῷ X ex Al 74, 89) (τοῦ om V) 18 καὶ 1 o—LX
Al^c 74, 9: καὶ τοῦ LX καὶ κινουσα τῷ θερμῷ o—PV: τῷ
θερμῷ καὶ κινουσα PV 19 γιγνόμενον o—UV cf Al^b 75, 2: γενό-
μενον UV 20 ξηροῦ πάθος EXSWUPV cf Al^b 75, 2: ξηροῦ
πάθος M: πάθος ξηροῦ L 22 (γὰρ post 23 μανθάνειν trp P)
24 τοῦ o Al^c 77, 6: om Al^b 76, 25; *82, 13 ἢ πάθος εἰσὶν
o—MV Al^c 82, 14: εἰσὶν ἢ πάθος V: ἢ πάθος ἐστὶν M Al^b 76, 26
VAN 25 στέρησις a LXV Al^b 76, 26; *77, 8. 9; *82, 14: στερήσεις
SWUP 26 (οὔτε . . . ξηροῦ om M) οὐχ ἔν μόνον SW Al^c 77, 27:
οὐχ ἔν μόνον ἐν V: οὐχ ἔν U: οὐδὲν αὐτῶν LX: οὐδ' αὐτοῖς a: οὐδὲν
αὐτοῖς ζώοις οὐχ ἔν μόνον P 27 (post ζῶοις add οὐδὲ αὖ τοῖς φυτοῖς
mg U) μεμειγμένον o—LX: μιγνύμενον LX (καὶ) οὐδὲ αὖ τοῖς
φυτοῖς, ἀλλὰ τὸ μεμειγμένον. καὶ P) 29 μὲν γὰρ a LXP Al^b 78, 22:
γὰρ τὸ μὲν SWUV ἢ MLX: ἢ E: ἢ SWUV Al^b 78, 22: om P
30 καὶ 1 a LX: ἢ SWUV Al^b 78, 22: ἢ καὶ P (ταῦτα . . . 442^a 1 προ-
σφερόμενον om U [suppl mg])

πάντα γὰρ τρέφεται τῷ γλυκεῖ, ἢ ἀπλῶς ἢ μεμειγμένῳ. δεῖ μὲν οὖν διορίζειν περὶ τούτων ἐν τοῖς περὶ γενέσεως, νῦν δ' ὅσον ἀναγκαῖον ἄψασθαι αὐτῶν. τὸ γὰρ θερμὸν ἀξά-
νει καὶ δημιουργεῖ τὴν τροφήν, καὶ τὸ μὲν κοῦφον ἔλκει, 5
τὸ δ' ἄλμυρόν καὶ πικρὸν καταλείπει διὰ βάρους. ὁ δὲ ἐν
τοῖς ἔξω σώμασι ποιεῖ τὸ [ἔξω] θερμὸν, τοῦτο ἐν τῇ φύσει
τῶν ζώων καὶ φυτῶν· διὸ τρέφεται τῷ γλυκεῖ. συμμει-
γνυνται δ' οἱ ἄλλοι χυμοὶ εἰς τὴν τροφήν τὸν αὐτὸν τρό-
πον τῷ ἄλμυρῳ καὶ ὀξεῖ, ἀντὶ ἡδύσματος. ταῦτα δὲ διὰ 10
τὸ ἀντισπᾶν τῷ λίαν τρόφιμον εἶναι τὸ γλυκὺ καὶ ἐπι-
πολαστικόν.

12

ὥσπερ δὲ τὰ χρώματα ἐκ λευκοῦ καὶ μέλα- 12
ρος μίξεώς ἐστιν, οὕτως οἱ χυμοὶ ἐκ γλυκεός καὶ πικροῦ. καὶ
κατὰ λόγον δὴ τῷ μᾶλλον καὶ ἥττον ἕκαστοί εἰσιν, εἴτε
κατ' ἀριθμὸν τινὰς τῆς μίξεως καὶ † κινήσεως, εἴτε καὶ ἀο- 15
ρίστως, οἱ δὲ τὴν ἡδονὴν ποιοῦντες μειγνύμενοι, οὗτοι ἐν ἀριθ-

442^a 2 μεμειγμένῳ SWUP, corr V² Al^c 79, 4: μεμειγμένως a
LXV 3 (δεῖν W) (ὀρίζειν W) (περὶ τούτων διορίζειν P) τοῖς
o—LX Al^c 79, 13: τῷ LX 4 θερμὸν a LXPV: θερμὸν δ SWU
5 καὶ τὸ μὲν κοῦφον ἔλκει MLX: καὶ τὸ κοῦφον ἔλκει EWV, [exp καὶ]
U, [del² καὶ] S: τῷ τὸ κοῦφον ἔλκειν P Al^c 79, 20 6 καταλείπει
o—P: καταλείπειν P Al^c 79, 20 διὰ a SWV cf Al^c 79, 20. 21 a:
διὰ τὸ LXUP Al^c 79, 20. 21 (καὶ ἐν W) 7 ἔξω delevi, non vid
leg Al^b 80, 1 ἐν a LXV cf Al^b 80, 1. 2: τὸ ἐν SWUP 8.9
(συμμειγνυνται E) 9 (τὴν om L) 11 ἀντισπᾶν τῷ b—V [ἀντιπᾶν τῷ
S, corr²] Al^b 80, 18 So 96, 8: ἀντιπᾶντων M: ἀντιπᾶνται E: ἀντὶ πάν-
των ut v V [corr² in ἀντισπᾶν τῷ] (τὸ₂) τῷ [corr² in τὸ] S) 12 (ἐκ
τῆς τοῦ L) καὶ o cf Al^b 80, 21 A (?) a: τε καὶ Al^b 80, 21; v80,
25 13 (ἐστι μίξεως L) (εἰσὶν P) οὕτως o—SW: οὕτω
καὶ SW καὶ₂ o—SW: om SW 14 (ἢ ins ante καὶ V)
(ἕκαστος M) 15 κινήσεως o—LX: κινήσεις LX 15.16 (ἀορίστους
ut v W) 16 οὗτοι a V: οὗτοι δὲ LXSWUP

μοῖς μόνον· ὁ μὲν οὖν λιπαρὸς τοῦ γλυκέος ἐστὶ χυμὸς, τὸ
 δ' ἄλμυρόν καὶ πικρὸν σχεδὸν τὸ αὐτό, ὁ δὲ δριμύς καὶ αὐ-
 στηρὸς καὶ στρυφνὸς καὶ ὀξύς ἀνὰ μέσον. σχεδὸν γὰρ ἴσα
 20 καὶ τὰ τῶν χυμῶν εἶδη καὶ τὰ τῶν χρωμάτων ἐστὶν. ἐπτά
 γὰρ ἀμφοτέρων εἶδη, ἅν τις τιθῇ, ὥσπερ εὐλογον, τὸ
 φαιὸν μέλαν τι εἶναι· λείπεται γὰρ τὸ ξανθὸν μὲν τοῦ λευ-
 κοῦ εἶναι ὥσπερ τὸ λιπαρὸν τοῦ γλυκέος, τὸ φοινικοῦν δὲ
 καὶ ἀλουργὸν καὶ πράσινον καὶ κυανοῦν μεταξὺ τοῦ λευκοῦ
 25 καὶ μέλανος, τὰ δ' ἄλλα μεικτὰ ἐκ τούτων. καὶ ὥσπερ τὸ
 μέλαν στέρησις ἐν τῷ διαφανεῖ τοῦ λευκοῦ, οὕτω τὸ ἄλμυρόν
 καὶ τὸ πικρὸν τοῦ γλυκέος ἐν τῷ τροφίμῳ ὕγρῳ. διὸ καὶ ἡ
 τέφρα τῶν κατακαιομένων πικρὰ πάντων· ἐξίκρισται γὰρ
 29 τὸ πότιμον ἐξ αὐτῶν.
 29 Δημόκριτος δὲ καὶ οἱ πλείστοι τῶν
 30 φυσιολόγων, ὅσοι λέγουσι περὶ αἰσθήσεως, ἀτοπώτατόν τι
 442^b ποιοῦσιν· πάντα γὰρ τὰ αἰσθητὰ ἀπτὰ ποιοῦσιν. καίτοι εἰ

17 μόνον. ὁ [καὶ ὁ W] μὲν οὖν λιπαρὸς τοῦ b—V cf Al^b 81, 6:
 μόνος μὲν οὖν λιπαρὸς ὁ τοῦ a V 18 19 δριμύς καὶ αὐστηρὸς LXP
 cf Al^b 81, 7. 8: αὐστηρὸς καὶ δριμύς a SWUV 20 (καί₂ ... 21 εἶδη
 om P) 21 ἀμφοτέρων a SWUV Al^b 81, 13: om LX (ἐὰν P)
 τιθῇ, ὥσπερ b [V² ex ὥστε]: θείη, ὥστε [ῶτε E] a 22 μέλαν b—V,
 γρ mg V² Al^b 81, 17: λευκόν a V λείπεται b—V: ἔπεται a V
 23 τὸ₂ LXSWU: om a PV 24 ἀλουργόν LSWU Al^b 81, 22 PT:
 ἀλουργοῦν a XPV: «ἀλουργές» Al^b 81, 22 πράσινον b—P Al^b 81, 22:
 πράσιον a P μεταξὺ LXSWUP Al^b 81, 22: ἀνὰ μέσον a V 25 μέ-
 λανος a LXUV: τοῦ μέλανος SWP μικτὰ ἐκ b γρ mg E¹ sscr M
 Al^b 82, 6: μεταξὺ a V (καί₂ om U) (post ὥσπερ ras 3 lit U)
 26 τῷ et τοῦ o: om Al^b 82, 10 27 τὸ LXSU Al^b 82, 11: om a
 WPV 28 κατακαιομένων LXU Al^b 82, 18: κατακαομένων SWP:
 καομένων a 29 (Δημόκριτος ... 13 συνιδεῖν om V, suppl² mg)
 30 (φυσιολόγον E) τι a P: om LXSWU Al^b 82, 22
 442^b 1 (ἀπτὰ αἰσθητὰ P)

τοῦτο οὕτως ἔχει, δῆλον ὡς καὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων ἐκάστη ἀφή τις ἐστίν· τοῦτο δ' ὅτι ἀδύνατον, οὐ χαλεπὸν συνιδεῖν. ἔτι δὲ τοῖς κοινοῖς τῶν αἰσθήσεων πασῶν χρῶνται ὡς ἰδιοῖς· μέγεθος γὰρ καὶ σχῆμα καὶ τὸ τραχὺ καὶ τὸ λεῖον, 5 ἔτι δὲ τὸ ὀξύ καὶ τὸ ἀμβλὺ τὸ ἐν τοῖς ὄγκοις κοινὰ τῶν αἰσθήσεών ἐστιν, εἰ δὲ μὴ πασῶν, ἀλλ' ὅπως γε καὶ ἀφῆς. διὸ καὶ περὶ μὲν τούτων ἀπατῶνται, περὶ δὲ τῶν ἰδίων οὐκ ἀπατῶνται, οἷον ἡ ὄψις περὶ χρώματος καὶ ἡ ἀκοή περὶ φῶν. οἱ δὲ τὰ ἴδια εἰς ταῦτα ἀνάγουσιν, ὥσπερ Δημόκρι- 10 τος· τὸ γὰρ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν τὸ μὲν τραχύ φησιν εἶναι τὸ δὲ λεῖον, εἰς δὲ τὰ σχήματα ἀνάγει τοὺς χυμούς. καίτοι ἡ οὐδεμιᾶς ἢ μᾶλλον τῆς ὀψεως τὰ κοινὰ γνωρίζειν. εἰ δ' ἄρα τῆς γεύσεως μᾶλλον, τὰ γούν ἐλάχιστα τῆς ἀκριβεστάτης ἐστὶν αἰσθήσεως διακρίνειν περὶ ἕκαστον γένος, ὥστε 15 ἔχοῃν τὴν γεῦσιν καὶ τῶν ἄλλων κοινῶν αἰσθάνεσθαι μάλιστα καὶ τῶν σχημάτων εἶναι κριτικωτάτην. ἔτι τὰ μὲν αἰσθητὰ πάντα ἔχει ἐναντίωσιν, οἷον ἐν χρώματι τῷ μέλανι τὸ λευκὸν καὶ ἐν χυμοῖς τῷ γλυκεῖ τὸ πικρόν· σχῆ-

2 τοῦτο οὕτως SWV: οὕτω τοῦτ' LXUP: καὶ τοῦτο οὕτως α ὡς a SWV: ὅτι LXPU (ἕκαστον X) 3 ἀδύνατον a P: ἐστὶν ἀδύνατον LXSWUV cf Al^c 83, 14 APN [qui δυνατόν]: ἀδύνατόν ἐστιν Al^c 83, 14 (συνεῖδειν E) 5 τὸ₂ o—LX Al^b 84, 5; *84, 14: om LX 6 (τὸ₁) καὶ τὸ P) καὶ o—LX Al^c 84, 14: ἡ LX (ἐν om M) 7 γε LXWUP: τε a SV cf Al^b 84, 20 ἀφῆς b—V Al^b 84, 20: ἀκοῆς a V 8 μὲν a V: om b—V 8.9 (ἀπατῶνται bis L) (8 περι₂ . . . 9 ἀπατῶνται om M) 9 ἡ bis a V: om bis b—V 10 (ταυτὰ P: αὐτὰ V) 11 γὰρ LXSWU: μὲν P: om a V μὲν b—V: μὲν γὰρ a V 12 (τὸ δὲ λεῖον εἶναι P) 14 (ἄρα] ἄλλα corr² in ἄρα] S) 15 ἐστὶν αἰσθήσεως o Al^c 86, 4 Pa: αἰσθήσεώς ἐστιν Al^c rell 16 αἰσθάνεσθαι μάλιστα o—LX: μάλιστα αἰσθάνεσθαι LX Al^b 85, 22; *86, 5 a [om μάλιστα rell] 17 τῶν a UPV: τῶν ἄλλων LXSW, ins ante εἶναι V² (ἔτι τὰ] ἐπὶ τὰ P) 18 πάντα o—SW: ἅπαντα SW Al^b 86, 6 18.19 (τῷ μέλαν P) 19 τῷ γλυκεῖ τὸ πικρόν o—LX: τὸ γλυκὺ τῷ πικρῷ LX

20 μα δὲ σχήματι οὐ δοκεῖ εἶναι ἐναντίον· τίνι γὰρ τῶν πολυ-
γώνων τὸ περιφερὲς ἐναντίον; ἔτι ἀπείρων ὄντων τῶν σχημάτων
ἀναγκαῖον καὶ τοὺς χυμοὺς εἶναι ἀπείρους· διὰ τί γὰρ ὁ μὲν
τῶν χυμῶν αἰσθησιν ποιήσει, ὁ δ' οὐκ ἂν ποιήσκειν; καὶ περὶ μὲν
τοῦ γευστοῦ καὶ χυμοῦ εἴρηται· τὰ γὰρ ἄλλα πάθη τῶν χυ-
25 μῶν οἰκείαν ἔχει τὴν σκέψιν ἐν τῇ φυσιολογίᾳ τῇ περὶ τῶν
φυτῶν.

Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον δεῖ νοῆσαι καὶ περὶ τὰς ὁσμάς· 5
ὅπερ γὰρ ποιεῖ ἐν τῷ ὕγρῳ τὸ ξηρόν, τοῦτο ποιεῖ ἐν ἄλλῳ
γένει τὸ ἐγγχυμον ὕγρὸν, ἐν ἀέρι καὶ ὕδατι ὁμοίως. κοινὸν δὲ
30 κατὰ τούτων νῦν μὲν λέγομεν τὸ διαφανές, ἔστι δ' ὁσφραν-
443^a τὸν οὐχ ἧ διαφανές, ἀλλ' ἧ πλυτικὸν καὶ ῥυπτικὸν ἐγγχύμου
ξηρότητος· οὐ γὰρ μόνον ἐν ἀέρι ἀλλὰ καὶ ἐν ὕδατι τὸ τῆς
ὁσφρήσεώς ἐστιν. δῆλον δ' ἐπὶ τῶν ἰχθύων καὶ τῶν ὀστρακο-
δέσμων· φαίνονται γὰρ ὁσφραίνόμενα οὔτε ἀέρος ὄντος ἐν τῷ

20 τίνι . . . 21 ἐναντίον ο—SW: om W, [suppl² mg] S 20. 21 πο-
λυγώνων ο [πολύγωνων E]: πολυγωνίων Al^c 86, 16 [τῷ πολυγωνίῳ
TAP]. 18 [πολυγώνων α] 1 (ἐναντίων [corr ω in ο] E) 2 . 23 (ὁ
μὲν ἂν] ἂν τὸ μὲν P) 23 τῶν χυμῶν αἰσθησιν ποιήσει LXSWU Al^c
87, 4: ἂν ποιήσκειν αἰσθησιν a P, V [ins τῶν χυμῶν post ἂν]
(ὁ] τὸ P) 24 γευστοῦ καὶ χυμοῦ ο—LX: χυμοῦ καὶ γευστοῦ
LX Al^c 87, 5 γὰρ ο Al^c 87, 8: δ' Al^c 87, 5 25 σκέψιν b—V:
ἀπόδοσιν a V 27 ad init c. 5. ἀρχὴ τοῦ β' περὶ ὁσμῶν mg M:
βιβλίον β' Al 88, 3 MT: περὶ ὁσμῶν L, mg U δὲ ο—W Al^c 88, 4 T:
δὴ W Al^c VAP 28 ὅπερ LXUP Al^c 88, 5; 90, 5: δ a SW ὕγρῳ
τὸ ξηρόν ο—SW Al^c 88, 13; 90, 5; ξηρῷ τὸ ὕγρὸν SW Al^c 88, 5
29 (τὸ . . . ὕγρὸν om L) 30 (μὲν om P)

443^a 1 πλυτικὸν ο Al^c 89, 12: πλυντικὸν edd καὶ LXU cf
Al^c 89, 12: ἧ a SW 2 (ἐν₁ om P) 3 (δηλοῖ P) 4 φαίνονται
b: φαίνεται a [sscr on E¹] ὁσφραίνόμενα ο—LX: ὁσφραίνόμενοι LX

ὑδατι (ἐπιπολάζει γὰρ ὁ ἀήρ, ὅταν ἐγγένηται) οὐτ' αὐτὰ 5
ἀναπνέοντα. εἰ οὖν τις θεῖη καὶ τὸν ἀέρα καὶ τὸ ὕδωρ ἄμφω
ὕγρα, εἴη ἂν ἡ ἐν ὑγρῷ τοῦ ἐγχύμου ξηροῦ φύσις ὁσμὴ, καὶ
ὁσφραντὸν τὸ τοιοῦτον. ὅτι δ' ἀπ' ἐγχύμου ἐστὶ τὸ πάθος, δῆ-
λον ἐκ τῶν ἐχόντων καὶ μὴ ἐχόντων ὁσμὴν· τὰ τε γὰρ στοι-
χεῖα ἄσμμα, οἷον πῦρ ἀήρ γῆ ὕδωρ, διὰ τὸ τὰ τε ξη- 10
ρὰ αὐτῶν καὶ τὰ ὑγρά ἄχυμα εἶναι, ἐὰν μὴ τι μειγνύμε-
νον ποιῇ. διὸ καὶ ἡ θάλαττα ἔχει ὁσμὴν· ἔχει γὰρ χυμὸν
καὶ ξηρότητα. καὶ ἄλλες μᾶλλον νίτρου ὁσμώδεις· δηλοῖ δὲ
τὸ ἐξιικμαζόμενον ἐξ αὐτῶν ἔλαιον· τὸ δὲ νίτρον γῆς ἐστὶ
μᾶλλον. ἔτι λίθος μὲν ἄσμμον, ἄχυμον γάρ, τὰ δὲ ξύλα 15
ὁσμώδη, ἔγχυμα γάρ· καὶ τούτων τὰ ὑδατώδη ἦττον. ἔτι
ἐπὶ τῶν μεταλλευομένων χροσὸς ἄσμμον, ἄχυμον γάρ, ὁ δὲ
χαλκὸς καὶ ὁ σίδηρος ὁσμώδη. ὅταν δ' ἐκκαυθῇ τὸ ὑγρόν,
ἀοσμότεραι αἱ σκωρίαι γίνονται πάντων. ἄργυρος δὲ καὶ
καττίτερος τῶν μὲν μᾶλλον ὁσμώδη τῶν δ' ἦττον· ὑδατώδη 20
γάρ. δοκεῖ δ' ἐνίοις ἡ καπνώδης ἀναθυμίασις εἶναι ὁσμὴ,

5.6 αὐτὰ ἀναπνέοντα ο—LX *Alb* 90, 15: αὐτοὶ ἀναπνέοντες LX
6 (τι P) 7 (ἡ) καὶ W) ἐγχύμου [sscr¹ v sup v] E 8 ἀπ'
ἐγχύμου *b Alb* 90, 22: ἅπαν χυμοῦ a 9 (καὶ μὴ ἐχόντων om P)
10 ἀήρ, γῆ, ὕδωρ a: ὕδωρ, ἀήρ, γῆ P: ὕδωρ, γῆ LXSWU 10. 11 ξηρὰ
αὐτῶν καὶ τὰ ὑγρά LXUP: ὑγρά καὶ ξηρὰ αὐτῶν a SW 11 ἐὰν LXSW:
ἂν a UP 13 νίτρον ο—E *Alb* 91, 4: λίτρον [sscr¹ v] E 14 ἐξι-
ικμαζόμενον LXU corr S² *Alb* 91, 7: ἐξιικμάζον a SWP νίτρον ο—E
Alb 91, 5: λίτρον [sscr¹ v] E 15 ἔτι ο—LX: ἔτι δὲ LX (ἔτι
λίθος μὲν om U, ins¹ ut v) ἄσμμον ο—LX: ἄσμμος LX 16 (ἔγχυμα...
18 ὁσμώδη om S [suppl² mg]) 17 ἐπὶ a WU cf *Alb* 91, 12: om
LXP, mg S² *So* 93, 19 18 ὁ a LXW: om UP, mg S² ὁσμώδη
a LXS: ὁσμώδεις WU: ὁσμώδης P 19 ἀοσμότεραι ο—EP *Alb* 91,
21: ἀοσμώτεραι E: ἀοδμότεραι P 20 ὁσμώδη a LXP: ὁσμώδεις SWU
(τῶν₂) τῶ L) 21 (δ') γάρ P)

οἷσα κοινή γῆς τε καὶ ἀέρος. † καὶ πάντες ἐπιφέρονται ἐπὶ
τοῦτο περὶ ὁσμῆς, † διὸ καὶ Ἡράκλειτος οὕτως εἴρηκεν, ὥς εἰ
πάντα τὰ ὄντα καπνὸς γένοιτο, ὅτι ῥῖνες ἂν διαγνοίεν. [ἐπὶ δὲ
25 τὴν ὁσμὴν πάντες ἐπιφέρονται] οἱ μὲν ὥς ἀτμίδα, οἱ
δ' ὥς ἀναθυμίασιν, οἱ δ' ὥς ἄμφω ταῦτα· ἔστι δ' ἡ μὲν ἀτμὶς
ὕγρότης τις, ἡ δὲ καπνώδης ἀναθυμίασις, ὥσπερ εἴρηται,
κοινὸν ἀέρος καὶ γῆς· καὶ συνίσταται ἐκ μὲν ἐκείνης ὕδαρ, ἐκ
δὲ ταύτης γῆς τι εἶδος. ἀλλ' οὐδέτερον τούτων ἔοικεν· ἡ μὲν
30 γὰρ ἀτμὶς ἐστὶν ὕδατος, ἡ δὲ καπνώδης ἀναθυμίασις ἀδύ-
νατος ἐν ὕδατι γενέσθαι· ὁσμᾶται δὲ καὶ τὰ ἐν τῷ ὕδατι,
443^b ὥσπερ εἴρηται πρότερον. ἔτι ἡ ἀναθυμίασις ὁμοίως λέγεται
ταῖς ἀπορροαῖς· εἰ οὖν μὴδ' ἐκείνη καλῶς, οὐδ' αὕτη καλῶς.
ὅτι μὲν οὖν ἐνδέχεται ἀπολαύειν τὸ ὑγρὸν καὶ τὸ ἐν τῷ
πνεύματι καὶ τὸ ἐν τῷ ὕδατι καὶ πάσχειν τι ὑπὸ τῆς ἐγ-
5 χύμου ξηρότητος; οὐκ ἄδηλον· καὶ γὰρ ὁ ἀῆρ ὑγρὸν τὴν
φύσιν ἐστίν. ἔτι δ' εἴπερ ὁμοίως ἐν τοῖς ὑγροῖς ποιεῖ καὶ ἐν τῷ
ἀέρι οἷον ἀποπλυνόμενον τὸ ξηρόν, φανερόν ὅτι δεῖ ἀνά-

22 τε a cf Al^v 92, 21: om LXS^wUP Al^v 92, 18 καὶ πάντες . . .
23 περὶ ὁσμῆς o Al^v 92, 18, tamen hinc amovenda et pro 24 ἐπὶ . . .
25 ἐπιφέρονται ponenda mihi videntur coll Al^v 92, 21. 25 24 γέ-
νοιτο b: γίγνοιτο a ὅτι a P: om b—P διαγνοίεν a LXP: δια-
γνώεν SWU ἐπὶ . . . 25 ἐπιφέρονται delevi, verbis 22 καὶ πάντες . . .
23 περὶ ὁσμῆς huc transpositis ἐπὶ b: ἐπεὶ a 26 ὥς P: καὶ LX: om a
SWU (μὲν om U) 27 τις a LXP: om SWU 28 κοινὸν a U P: κοινή
LXS^w (καί₂ om M) 30, 31 (ἀδύνατον M) 31 ἐν ὕδατι γενέσθαι
o—LX cf Al^v 93, 8: γενέσθαι ἐν ὕδατι LX τῷ a SWP: om LXU
443^b 1 ὥσπερ a P: καθάπερ LXS^wU ἡ o: om Al^v 93, 10
2 ἀπορροαῖς a LP Al^v 93, 10 AP: cf^p 93, 12. 14 etc.: ἀπορροαῖς XSWU
Al^v 93, 10 V. οὐδ' a SWP: μὴδ' LXU 3 (ἀπολαύην E) 5 ὑγρὸν
o—S: ὑγρός S cf Al^v 94, 8 6 ἔτι δ' εἴπερ SWPU: ὅτι δὲπερ E: ὅτι
δὲ M: ἔτι δὲ εἰ LX cf Al^v 94, 11 7 ὅτι b Al^v 94, 17: ἔτι a ἀνά-
λογον δεῖ Al^v 94, 17

λογον εἶναι τὰς ὁσμάς τοῖς χυμοῖς. ἀλλὰ μὴν τοῦτο γε ἐπ' ἐνίων συμβέβηκεν· καὶ γὰρ δριμεῖαι καὶ γλυκεῖαί εἰσιν ὁσμαι καὶ αὐστηραὶ καὶ στρυφναὶ καὶ λιπαραί, καὶ τοῖς πι- 10 κροῖς τὰς σαπρὰς ἂν τις ἀνάλογον εἴποι. διὸ ὥσπερ ἐκεῖνα δυσκατάποτα, τὰ σαπρὰ δυσανάπνευστά ἐστιν. δῆλον ἄρα ὅτι ὅπερ ἐν τῷ ὕδατι ὁ χυμός, τοῦτ' ἐν τῷ ἀέρι καὶ ὕδατι ἡ ὁσμή. καὶ διὰ τοῦτο τὸ ψυχρὸν καὶ ἡ πῆξις καὶ τοὺς χυ- μὸνς ἀμβλύνει καὶ τὰς ὁσμάς ἀφανίζει· τὸ γὰρ θερμὸν τὸ 15 κινεῶν καὶ δημιουργοῦν ἀφανίζουσιν ἡ ψύξις καὶ ἡ πῆξις.

Εἶδη δὲ τοῦ ὀσφραντοῦ δύο ἐστίν· οὐ γὰρ, ὥσπερ τινές φασιν, οὐκ ἔστιν εἶδη τοῦ ὀσφραντοῦ, ἀλλ' ἔστιν. διοριστέον δὲ πῶς ἔστι καὶ πῶς οὐκ ἔστιν· τὸ μὲν γὰρ ἐστὶ κατὰ τοὺς χυμοὺς τεταγμένον αὐτῶν, ὥσπερ εἴπομεν, καὶ τὸ ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρὸν κατὰ 20 συμβεβηκὸς ἔχουσιν· διὰ γὰρ τὸ θρεπτικοῦ πάθη εἶναι, ἐπιθυμούντων μὲν ἡδεῖαι αἱ ὁσμαι τούτων εἰσί, πεπληρωμέ- νοις δὲ καὶ μηδὲν δεομένοις οὐχ ἡδεῖαι, οὐδ' ὅσοις μὴ καὶ ἡ τροφή ἡ ἔχουσα τὰς ὁσμάς ἡδεῖα, οὐδὲ τούτοις. ὥστε

10 τοῖς πικροῖς **b** *Alⁿ 94, 27: ταῖς πικραῖς a* 11 εἴποι *ELX: εἶπη MU: εἶπεῖν SW: εἶποιεν P* 11. 12 ἐκεῖνα δυσκατάποτα **a** *P: ἐκεῖνοι δυσκατάποτοι LXS cf Alⁿ 95, 1: ἐκεῖναι δυσκατάποτοι U: δυσκατάποτοι W* 13 (ὅτι *om M*) ὁ **a** *UP Alⁿ 95, 3: om LXSW (καί) καὶ τῷ P* 14 πῆξις **a** *P Alⁿ 95, 7: ψύξις LXWU: ψύξις καὶ ἡ πῆξις S (καί₃ . . . 16 πῆξις om M, S [suppl² mg]) (καί₃ om E)* 17 (εἶδη *corr² ex ἥδη S*) ἐστίν **a** *SWU Alⁿ 95, 15: εἰσὶν LXP* τινές φασιν **a** *SWP: φασί τινας LXU Alⁿ 95, 15. 16* 18 δὲ **o—LX: δὲ καὶ LX** 19 τεταγμένον **b: τεταγμένων a** 20 (εἴπομεν *S: εἴπαμεν P*) 21 τὸ **a** *SU: τὸ τοῦ LXP, [ins τοῦ] S² So 91, 12: τοῦ W* πάθη εἶναι **a** *U: εἶναι πάθη SP: εἶναι πάθη εἶναι W: εἶναι πάθησιν LX cf So 91, 12* 22 αἱ *ELXUP: om MW, [ins²] S* 23 (μηδενὸς *M: οὐθὲν P*) ὅσοις μὴ **a** *P Alⁿ 96, 10: αἱ ὁσμαι LXSW, U [sscr¹ οὐδ' ὅσοις μὴ supra καὶ ἡ τροφή] ἡ b: om a* 24 ἡδεῖα *WUP: οὐχ ἡδεῖα a LXS*

25 αὐται μέν, καθάπερ εἵπομεν, κατὰ συμβεβηκὸς ἔχουσι τὸ
 ἡδὺ καὶ λυπηρόν, διὸ καὶ πάντων εἰς κοινὰ τῶν ζώων· αἱ
 δὲ καθ' αὐτὰς ἡδεῖαι τῶν ὁσμῶν εἰσὶν, οἷον αἱ τῶν ἀνθρώπων·
 οὐδὲν γὰρ μᾶλλον οὐδ' ἥττον πρὸς τὴν τροφὴν παρακαλοῦσιν,
 οὐδὲ συμβάλλονται πρὸς ἐπιθυμίαν οὐδέν, ἀλλὰ τοῦναντίον
 30 μᾶλλον· ἀληθὲς γὰρ ὅπερ Εὐριπίδην σκώπτων εἶπε Στράτις,
 «ὅταν φακὴν ἔψητε, μὴ ἵπιχεῖν μύρον.» οἱ δὲ νῦν μειγνύν-
 44^a τες εἰς τὰ πόματα τὰς τοιαύτας δυνάμεις βιάζονται τῇ
 συνηθείᾳ τὴν ἡδονήν, ἕως ἂν ἐκ δὴ αἰσθήσεων γένηται τὸ
 ἡδὺ ὡς ἐν καὶ ἀπὸ μιᾶς· τοῦτο μὲν οὖν τὸ ὁσφραντὸν ἴδιον
 ἀνθρώπου ἐστίν, ἡ δὲ κατὰ τοὺς χυμοὺς τεταγμένη καὶ τῶν
 5 ἄλλων ζώων, ὥσπερ εἴρηται πρότερον· κακείνων μὲν, διὰ τὸ
 κατὰ συμβεβηκὸς ἔχειν τὸ ἡδὺ, διήρηται τὰ εἶδη κατὰ τοὺς
 χυμούς, ταύτης δ' οὐκέτι, διὰ τὸ τὴν φύσιν αὐτῆς εἶναι καθ'
 αὐτὴν ἡδεῖαν ἢ λυπηράν. αἷτιον δὲ τοῦ ἴδιον εἶναι ἀνθρώπου
 τὴν τοιαύτην ὁσμὴν διὰ τὴν ἕξιν τὴν περὶ τὸν ἐγκέφαλον.
 10 ψυχροῦ γὰρ ὄντος τὴν φύσιν τοῦ ἐγκεφάλου, καὶ τοῦ αἵμα-
 τος τοῦ περὶ αὐτὸν ἐν τοῖς φλεβίοις ὄντος λεπτοῦ μὲν καὶ

25 μὲν b: μὲν γὰρ a καθάπερ a: ὥσπερ b (εἵπομεν οὖν M)
 26 καί, o—LX: καὶ τὸ LX cf Ab 96, 12 27 (ἡδεῖαι] ἴδιαι M)
 29 συμβάλλονται a: συμβάλλεται LXWUP: συμβάλεται S 30 σκώπτων
 εἶπε o—LX: εἶπε σκώπτων LX Στράτις E: Στράτις M b—P Ab
 97, 2: ὁ Στράτις P 31 φακὴν o—L: φακὴ L, ssc X¹ Ab 97, 3
 [φακῇ] ἔψητε a XU: ἔψηται LSWP Ab 97, 3 μὴ ἵπιχεῖν a SWU:
 μὴ ἐπιχεῖν LXPS² Ab 97, 3

44^a 3 ἐν b: ἂν a 4 ἀνθρώπου LXSP Ab 97, 11 So 91, 17:
 τοῦ ἀνθρώπου W: τῶν ἀνθρώπων a U 5 ὥσπερ o—LX: ἐστὶν ὥσπερ
 LX, ins S² 6 (διείρηται [corr ει in η] P) 7 (οὐκέτι E) (αὐτοῖς
 W) 7.8 εἶναι καθ' αὐτὴν o—LX: καθ' αὐτὴν εἶναι LX 8 (ἴδιον
 om X) ἀνθρώπου b: ἀνθρώπω a 9 ἕξιν a: ψύξιν b γρ mg E¹
 10 (τοῦ ἐγκεφάλου τὴν φύσιν P)

καθαροῦ, εὐφύκτου δέ (διὸ καὶ ἡ τῆς τροφῆς ἀναθυμιάσις
 ψυχομενῇ διὰ τὸν τόπον τὰ νοσηματικά ῥεύματα ποιεῖ).
 τοῖς ἀνθρώποις πρὸς βοήθειαν ὑγείας γέγονε τὸ τοιοῦτον εἶ-
 δος τῆς ὁσμῆς· οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἔργον ἐστὶν αὐτῆς ἢ τοῦτο. 15
 τοῦτο δὲ ποιεῖ φανερώς· ἡ μὲν γὰρ τροφή ἡδεῖα οὔσα, καὶ
 ἡ ξηρὰ καὶ ἡ ὑγρὰ, πολλάκις νοσώδης ἐστίν, ἡ δ' ἀπὸ
 τοῦ εὐώδους ὁσμῇ ἡ καθ' αὐτὴν ἡδεῖα ὁπωσοῦν ἔχουσιν ὠφέλι-
 μος ὡς εἶπεῖν ἀεί. καὶ διὰ τοῦτο γίνεται διὰ τῆς ἀναπνοῆς,
 οὐ πᾶσιν ἀλλὰ τοῖς ἀνθρώποις καὶ τῶν ἐναίμων οἶον τοῖς 20
 τετράποσι καὶ ὅσα μετέχει μᾶλλον τῆς τοῦ ἀέρος φύ-
 σεως· ἀναφερομένων γὰρ τῶν ὁσμῶν πρὸς τὸν ἐγκέφαλον
 διὰ τὴν ἐν αὐταῖς τῆς θερμότητος κορυφήν ὑγιεινότερος
 ἔχει τὰ περὶ τὸν τόπον τοῦτον· ἡ γὰρ τῆς ὁσμῆς δύναμις
 θερμὴ τὴν φύσιν ἐστίν. κατακέχρηται δ' ἡ φύσις τῇ ἀνα- 25
 πνοῇ ἐπὶ δύο, ὡς ἔργω μὲν ἐπὶ τὴν εἰς τὸν θώρακα βοή-
 θειαν, ὡς παρέργῳ δ' ἐπὶ τὴν ὁσμὴν· ἀναπνέοντος γὰρ ὥσ-

12 (εὐφύχου W) διὸ b: om a (τῆς om P) 13 (διὰ τὸ
 τὸν S) νοσηματικά ῥεύματα o—LX cf Al^b 98, 19 [«ῥεύματα»]: ῥευ-
 ματικά νοσήματα LX (ποιεῖ ῥεύματα P) ποιεῖ b: ποιεῖν a
 14 (τον E) 15 (ἐστὶν ἔργον P) ἡ τιῦτο b—P Al^b 98, 23. 24
 So 91, 27: om a P (post τοῦτο habet τὸ θερμαίνειν καὶ διαχεῖν
 τοὺς περὶ τὸν ἐγκέφαλον ψυχροτέρους ὄντας τόπους καὶ εἰς τὸ σύμμετρον
 ἄγειν W. sed adn mg ὡς σχόλιον ἔκειτο τοῦτο [ex Al^b 98, 24. 25])
 13 (τοῦτο ins S²: τὸ W) (οὔσα om L) 17 ἡ₁ et ἡ₂ b: om a
 νοσώδης ἐστίν a LX: νοσώδεις εἰσὶν SWUP 18 τοῦ εὐώδους ὁσμῇ ἡ
 καθ' αὐτὴν Biehl cf Al^b 99, 13: τῆς ὁσμῆς τῆς καθ' αὐτὴν [ἐαυτὴν
 LXUP] εὐώδους o ἡδεῖα b—P Al^b 99, 13: om a P 19 (αἰεὶ E)
 21 (τετράποσι M) μᾶλλον τῆς [τοῖς W] τοῦ ἀέρος a SWU Al^b 99,
 19: τῆς τοῦ ἀέρος μᾶλλον LXP 23 ἐν αὐταῖς b—P: περὶ αὐτάς a:
 «ἀπ' αὐτῶν» Al^b 99, 21: om P (κορυφήν τῆς θερμότητος P)
 (ὑγιεινότερος E: ὑγιεινότερα corr S²) 21 ἔχει b: ἔχειν a 27 (ἀνα-
 πνέοντες E)

περ ἐκ παρόδου ποιεῖται διὰ τῶν μυκτήρων τὴν κίνησιν. ἴδιον
 δὲ τῆς τοῦ ἀνθρώπου φύσεώς ἐστι τὸ τῆς ὁσμῆς τῆς τοιαύ-
 30 τῆς γένος διὰ τὸ πλεῖστον ἐγκέφαλον καὶ ὑγρότατον ἔχειν
 τῶν ἄλλων ζώων ὡς κατὰ μέγεθος· διὰ γὰρ τοῦτο καὶ μόνον ὡς
 εἶπεῖν αἰσθάνεται τῶν ζώων ἄνθρωπος καὶ χαίρει ταῖς τῶν
 ἀνθῶν καὶ ταῖς τῶν τοιοῦτων ὁσμαῖς· σύμμετρος γὰρ αὐτῶν
 444^b ἡ θερμότης καὶ ἡ κίνησις πρὸς τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἐν τῷ τό-
 πῳ ὑγρότητος καὶ ψυχρότητός ἐστιν. τοῖς δ' ἄλλοις ὅσα
 πνεύμονα ἔχει διὰ τὸ ἀναπνεῖν τοῦ ἑτέρου γένους τῆς ὁσμῆς
 τὴν αἰσθήσιν ἀποδέδωκεν ἡ φύσις, ὅπως μὴ δύο αἰσθητήρια
 5 ποιῇ· ἀπόχρη γὰρ, ἐπεὶ περ καὶ ὡς ἀναπνεύουσιν, ὥσπερ τοῖς
 ἀνθρώποις ἀμφοτέρων τῶν ὀσφραντῶν, τοῦτοις τῶν ἑτέρων
 μόνων ὑπάρχουσα ἡ αἰσθήσις. τὰ δὲ μὴ ἀναπνεύοντα οἷ μὲν
 ἔχει αἰσθήσιν τοῦ ὀσφραντοῦ, φανερόν· καὶ γὰρ ἰχθύες καὶ
 τὸ τῶν ἐντόμων γένος πᾶν ἀκριβῶς καὶ πόρρωθεν
 10 αἰσθάνεται, διὰ τὸ θρεπτικὸν εἶδος τῆς ὁσμῆς, ἀπέχοντα
 πολὺ τῆς οἰκείας τροφῆς, οἷον αἶ τε μέλιται ποιοῦσι πρὸς τὸ μέλι

28 ἐκ παρόδου a LXP: ἐν παρόδῳ SWU Al^b 100, 4; 101, 23
 29 ἐστι a P: om LXSWU 30 ἐγκέφαλον καὶ ὑγρότατον o—LX:
 καὶ ὑγρότατον ἐγκέφαλον LX 31 ἄλλων a W cf Al^b 100, 9: om
 LXSP, U [ins²] (μόνων [sed ω in o corr] E) 32 ἀνθρώπος
 o—LX: ὁ ἀνθρώπος LX 33 ταῖς b: om a (συμμετρος E) αὐτῶν
 ἡ θερμότης a SWU: ἡ θερμότης αὐτῶν LXP

444^b 2 (ins τε καὶ ψυχρότητος S²) 3 (πλεύμονα E) τὸ a LX:
 τοῦ WUP, [corr² in τὸ] S (τοῦ corr in τοῦ δὲ S²) 4 ἀποδέδωκεν
 o—P: ἀπέδωκεν P Al^b 100, 15 4.5 δύο αἰσθητήρια b Al^b 100, 15:
 αἰσθητήρια δύο a 5 ἐπεὶ περ καὶ ὡς b—S Al^b 100, 23: καὶ ὡς S [ins²
 ἐπεὶ περ]: καὶ a ὥσπερ o Al^b 101, 5: καὶ ὅλως ὥσπερ Al^b 101, 2. 5
 τοῖς a UP Al^b 101, 2: ἐν τοῖς LXSWAl^b V 6.7 τῶν ἑτέρων μόνων
 a XS: τῶν ἑτέρων μόνον LP Al^b a: μόνων τῶν ἑτέρων U, W [μόνως
 vel μόνον]: μόνον τῶν ἑτέρων Al^b 101, 3 8 (γὰρ οἱ ἰχθύες P)
 10 (τῆς ὁσμῆς om X) 11 ποιοῦσι πρὸς τὸ μέλι b: om a

καὶ τὸ τῶν μικρῶν μυρμηκῶν γένος, οὗς καλοῦσί τινες κνί-
 πας, καὶ τῶν θαλαττίων αἱ πορφύραι, καὶ πολλὰ τῶν
 ἄλλων τῶν τοιούτων ζώων ὁξέως αἰσθάνεται τῆς τροφῆς διὰ
 τὴν ὁσμὴν. ὅτῳ δὲ αἰσθάνεται, οὐχ ὁμοίως φανερόν. διὸ καὶ ¹⁵
 ἀπορήσειέ τις τίνι αἰσθάνονται τῆς ὁσμῆς, εἴπερ ἀναπνεύσει
 μὲν γίνεται τὸ ὁσμάσθαι μοναχῶς τοῦτο γὰρ φαίνεται ἐπὶ τῶν
 ἀναπνεόντων συμβαῖνον πάντων, ἐκείνων δ' οὐθὲν ἀναπνεῖ,
 αἰσθάνεται μέντοι, εἰ μὴ τις παρὰ τὰς πέντε αἰσθήσεις ἐτέ-
 ρα. τοῦτο δ' ἀδύνατον· τοῦ γὰρ ὁσφραντοῦ ὁσφρησις, ἐκεῖνα ²⁰
 δέ τούτου αἰσθάνεται, ἀλλ' οὐ τὸν αὐτὸν ἴσως τρόπον, ἀλλὰ
 τοῖς μὲν ἀναπνεύσει τὸ πνεῦμα ἀφαιρεῖ τὸ ἐπικείμενον ὥσ-
 περ πῶμά τι (διὸ οὐκ αἰσθάνεται μὴ ἀναπνέοντα), τοῖς δὲ
 μὴ ἀναπνέουσιν ἀφίρηται τοῦτο, καθάπερ ἐπὶ τῶν ὀφθαλ-
 μῶν τὰ μὲν ἔχει βλέφαρα τῶν ζώων, ὧν μὴ ἀνακαλυ- ²⁵
 φθέντων οὐ δύναται ὁρᾶν, τὰ δὲ σκληρόφθαλμα οὐκ ἔχει,
 διόπερ οὐ προσδεῖται οὐδενὸς τοῦ ἀνακαλύφοντος, ἀλλ' ὁρᾷ ἐκ
 τοῦ δυνατοῦ ὄντος αὐτῷ εὐθύς. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων
 ζώων ὅτιοι οὐδὲν δυσχεραίνει τῶν καθ' αὐτὰ δυσωδῶν τὴν
 ὁσμὴν, ἂν μὴ τι τύχη φθαρτικὸν ὄν. ὑπὸ τούτων δ' ὁμοίως ³⁰
 φθείρεται καθάπερ καὶ οἱ ἄνθρωποι ὑπὸ τῆς τῶν ἀνθράκων

12 μικρῶν a P: μακρῶν b—P, corr in μικρῶν S² 12.13 κνίπας
 E [κνίπνες mg¹]: σκνίπας MLWUP: σκίπας X, S [corr² in σκνίπας]
 14 (τὴν τροφὴν M) 16 αἰσθάνονται b—U Al¹ 101, 7: αἰσθάνεται a U
 18 (οὐθὲν ἀναπνεῖ) εἰ μὴ ἀναπνεῖ μὲν μηθὲν P) 19 (μέντοι... τις)
 δὲ μὴ τις ἢ P) 20 ἢ ὁσφρήσεις [corr² in ὁσφρησις] S: ὁσφρήσεις W
 21 αἰσθάνεται a cf Al¹ 101, 16: αἰσθάνονται b 27 ἀνακαλύφοντος
 o—SX Al¹ 102, 13: ἀνακλύφοντος S: ἀνακαλύφραντος X ὁρᾷ a
 LP: ὁρᾶται XWU, [corr² in ὁρᾶν] S cf Al¹ 102, 14 28 ὄντος a P:
 ὁρᾶν LXSWU αὐτῷ b: αὐτοῦ a (ἄλλον E) 29 δυσχεραίνει
 a LXP Al¹ 102, 15: δυσχερανεῖ SWU (δυσωδῶς L) 30 (τύχοι W)
 ὄν b: om a 31 φθείρεται b: φθαρεῖται a [θαρεῖται M]

- ἀτμίδος καρηβαροῦσι καὶ φθείρονται πολλάκις· οὕτως ὑπὸ
 τῆς τοῦ θείου δυνάμεως καὶ τῶν ἀσφαλιωδῶν φθείρεται
 445^a τᾶλλα ζῶα, καὶ φεύγει διὰ τὸ πάθος. αὐτῆς δὲ καθ' αὐ-
 τὴν τῆς δυσωδίας οὐδὲν φροντίζουσιν, καίτοι πολλὰ τῶν φνο-
 μένων δυσώδεις ἔχει τὰς ὁσμάς, ἐὰν μὴ τι συμβάλλεται
 πρὸς τὴν γεῦσιν ἢ τὴν ἐδωδὴν αὐτοῖς. ἔοικε δ' ἡ αἰσθησις ἢ
 5 τοῦ ὁσφραίνεσθαι περιπτῶν οὐσῶν τῶν αἰσθήσεων καὶ τοῦ
 ἀριθμοῦ ἔχοντος μέσον τοῦ περιπτοῦ καὶ αὐτὴ μέση εἶναι τῶν
 τε ἀπτικῶν, οἷον ἀφῆς καὶ γεύσεως καὶ τῶν δι' ἄλλου αἰ-
 σθητικῶν, οἷον ὄψεως καὶ ἀκοῆς. διὸ καὶ τὸ ὁσφραντὸν τῶν
 θρεπτικῶν ἐστὶ πάθος τι ταῦτα δ' ἐν τῷ ἀπτῷ γένει καὶ
 10 τοῦ ἀκουστοῦ δὲ καὶ τοῦ ὄρατοῦ, διὸ καὶ ἐν ἀέρι καὶ ἐν ὕδατι
 ὁσμῶνται. ὥστ' ἐστὶ τὸ ὁσφραντὸν κοινόν τι τούτων ἀμφοτέ-
 ρων, καὶ τῷ τε ἀπτῷ ὑπάρχει καὶ τῷ ἀκουστῷ καὶ
 διαφανεῖ· διὸ εὐλόγως παρείκασται ξηρότητος ἐν ὑγρῷ καὶ
 χυτῷ οἷον βαφή τις εἶναι καὶ πλύσις. πῶς μὲν οὖν εἶδη
 15 δεῖ λέγειν καὶ πῶς οὐ δεῖ τοῦ ὁσφραντοῦ, ἐπὶ τοσοῦτον εἰρη-
 16 σθω.
- 16 Ὁ δὲ λέγουσιν τινες τῶν Πυθαγορείων, οὐκ ἔστιν εὐλογον·

32 (οὕτως καὶ ὑπὸ P)

445^a 1 τᾶλλα a P: ἄλλα LXSU: ἀλλὰ W 1.2 καθ' αὐτὴν a:
 τῆς καθ' αὐτὸ LSWU: τῆς καθ' αὐτὰ XP 2 τῆς δυσωδίας a: δυσω-
 δίας X SWUP: δυσώδους L τῶν φνόμενων a WP: φνόμενα LXSU
 3 (δύο δυσώδεις M) (δυσώδεις [del² σ] S) (ἔχοι L) ἐὰν a W:
 ἂν LXSUP (συμβάλλεται P) 5 (περὶ τῶν [corr² in περιπτῶν] S)
 καὶ b: om a 6 (αὐτῇ P) 8 (τῶν τε P) 9 ἀπτῷ LXUP Al^o 105,
 4: αὐτῷ a SW (γένῃ [corr² in γένει] S) 10 ἐν a SWP: om LXU
 11 (ὁσφραντικὸν W) (τούτων) τῶν M) 12 καὶ τῷ τε M: καὶ το
 τε E: δ καὶ τῷ b (καί₂ om E) 13 διαφανεῖ b—W: τῷ διαφανεῖ
 a W Al^o 105, 9 διὸ a SW: διὸ καὶ LXUP cf Al^o 105, 10 14 (εἶδη)
 ἦδη W) 15 (λέγειν δεῖ [δεῖ ins¹] X) 16 (Πυθαγορείων E)

τρέφεσθαι γάρ φασιν ἔνια ζῶα ταῖς ὁσμαις. πρῶτον μὲν γὰρ ὁρῶμεν ὅτι τὴν τροφήν δεῖ εἶναι συνθετήν· καὶ γὰρ τὰ τρεφόμενα οὐχ ἀπλᾶ ἐστίν. διὸ καὶ περιττώματα γίνεταί τῆς τροφῆς, ἣ ἐν αὐτοῖς ἢ ἔξω, ὥσπερ τοῖς φυτοῖς. ἔτι δ' 20 οὐδὲ τὸ ὕδωρ ἐθέλει αὐτὸ μόνον ἄμεικτον ὃν τρέφειν· σωματώδες γάρ τι δεῖ εἶναι τὸ συστησόμενον. ἔτι πολὺ ἤττον εὐλογον τὸν ἄερα σωματοῦσθαι. πρὸς δὲ τούτοις, ὅτι πᾶσιν ἐστὶ τοῖς ζώοις τόπος δεκτικὸς τῆς τροφῆς, ἐξ οὗ ἔλκον λαμβάνει τὸ σῶμα· τοῦ δ' ὁσφραντοῦ ἐν τῇ κεφαλῇ τὸ αἰ- 25 σθητήριον, καὶ μετὰ πνευματώδους εἰσέρχεται ἀναθυμιάσεως, ὥστ' εἰς τὸν ἀναπνευστικὸν βαδίζοι ἂν τόπον. ὅτι μὲν οὖν οὐ συμβάλλεται εἰς τροφήν τὸ ὁσφραντόν, ἢ ὁσφραντόν, δῆλον· ὅτι μέντοι εἰς ὑγίειαν, καὶ ἐκ τῆς αἰσθήσεως καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων φανερόν, ὥστε ὅπερ ὁ χυμὸς ἐν τῷ θρε- 30 πτικῷ καὶ πρὸς τὰ τρεφόμενα, τοῦτ' ἐστὶ πρὸς ὑγίειαν τὸ ὁσφραντόν. καθ' ἕκαστον μὲν οὖν αἰσθητήριον διωρίσθω τὸν 44^b τρόπον τοῦτον.

6 Ἀπορήσειε δ' ἂν τις, εἰ πᾶν σῶμα εἰς ἄπειρον διαιρεῖται, ἄρα καὶ τὰ παθήματα τὰ αἰσθητά, οἷον χροῶμα

17 γάρ φασιν a: φάσκοντες b ζῶα a SWP: om LXU 18 συνθετήν LSWP: συνθετήν MU: συνθετην E: σύνθετον [ex συνθετήν] X Al^b 107, 6 19 περιττώματα LXU cf Al^b 107, 9: περίττωμα a SWP 20 ἢ... ἢ b: ὁ μὲν... ὁ δὲ a 21 (αὐτὸ μόνον ἐθέλει P) ὃν b Al^b 107, 22: om a 22 δεῖ εἶναι o—LX: εἶναι δεῖ LX 23 (post τούτοις ras 4—5 litt U) 24 ἐστὶ τοῖς ζώοις a LXP Al^b 108, 7: τοῖς ζώοις ἐστὶ SWU τῆς a LXP Al^b 108, 8: om SWU ἔλκον b—P: εἶταν εἰσέλθῃ a P 27 (ἀναπνευματικὸν [exp μα] P) βαδίζοι ἂν a: ἂν βαδίζοι b 28 τροφήν a SWU: τὴν τροφήν LXP 30 (ἐκ om W) (δῆλον X)

44^b 1 (διωρίσθω E) 3 ἄπειρον LXSW Al^b 109, 17; 109, 23: ἄπειρα a UP 4 ἄρα a [ἀρᾶ E], LX, ins U: ἄρα SWP τὰ 2 o—W Al^b 109, 18 Pa: om W Al^b MVA; cf 109, 24

5 καὶ χυμὸς καὶ ὁσμή καὶ ψόφος καὶ βάρος καὶ ψυχρὸν
καὶ θερμὸν καὶ κοῦφον καὶ σκληρὸν καὶ μαλακόν, ἢ ἀδύ-
νατον. ποιητικὸν γὰρ ἔστιν ἕκαστον αὐτῶν τῆς αἰσθήσεως·
τῷ δύνασθαι γὰρ κινεῖν αὐτὴν λέγεται πάντα· ὥστ' ἀνάγκη,
εἰ ἡ δύναμις,

καὶ τὴν αἴσθησιν εἰς ἄπειρα διαιρεῖσθαι καὶ πᾶν εἶναι μέ-
10 γεθος αἰσθητόν· ἀδύνατον γὰρ λευκὸν μὲν ὄρᾶν, μὴ ποσὸν
δέ. εἰ γὰρ μὴ οὕτως, ἐνδέχοιτ' ἂν εἶναι τι σῶμα μηδὲν
ἔχον χρῶμα μηδὲ βάρος μηδ' ἄλλο τι τοιοῦτον πάθος. ὥστ'
οὐδ' αἰσθητόν ὄλως· ταῦτα γὰρ τὰ αἰσθητά. τὸ ἄρ' αἰσθη-
τόν ἔσται συγκείμενον οὐκ ἐξ αἰσθητῶν. ἀλλ' ἀναγκαῖον· οὐ
15 γὰρ δὴ ἔκ γε τῶν μαθηματικῶν. ἔτι τίμη κρινοῦμεν ταῦτα καὶ
γνωσόμεθα; ἢ τῷ νῶ; ἀλλ' οὐ νοητά, οὐδὲ νοεῖ ὁ νοῦς τὰ
ἐκτός μὴ μετ' αἰσθήσεως. ἅμα δ' εἰ ταῦτ' ἔχει οὕτως,
ἔοικε μαρτυρεῖν τοῖς τὰ ἄτομα ποιοῦσι μεγέθη· οὕτω γὰρ ἂν
λύοιτο ὁ λόγος. ἀλλ' ἀδύνατα· εἰρηται δὲ περὶ αὐτῶν ἐν
20 τοῖς λόγοις τοῖς περὶ κινήσεως. περὶ δὲ τῆς λύσεως αὐτῶν
ἅμα δῆλον ἔσται καὶ διὰ τί πεπέρανται τὰ εἶδη καὶ χρώ-

5 ψόφος καὶ βάρος LXP Al^v 109, 25: βάρος καὶ ψόφος a SWU
5.6 ψυχρὸν καὶ θερμὸν a: ψυχρότης καὶ τὸ θερμὸν b 8 (τοῦ M:
τὸ P) κινεῖν o—E Al^v 110, 11: κρίνειν E 9 εἰ ἡ δύναμις καὶ τὴν
LXU cf Al^v 110, 16: εἰ ἡ [εἶη W] δύναμις τὴν τε SW: τὴν τε a P
10.11 (μὴ ποσὸν δέ] καὶ τοσόνδε M) 11 εἶναι o: om Al^v 111, 5
12 (τι om P) 13 οὐδ' [οὐκ P]... 13.14 αἰσθητόν a P: εἰ μὴ
αἰσθητόν τὸ ὄλον b—P cf Al^v 111, 9 15 δὴ a P Al^v 111, 11: om
b—P (γε] τε W) (τίμη ins vi U) καὶ LXU Al^v 111, 20 A: τε
καὶ Al^v P; *111, 23: ἡ a SWP Al^v TV 17 μετ' αἰσθήσεως a P cf
Al^v 112, 3: μετ' αἰσθήσεως ὄντα LXSW: μετ' αἰσθήσεως ὢν U ἅμα
δὲ a: ἀλλ' b Al^v 112, 15 ἔχει οὕτως o Al^v 112, 15 P: οὕτως ἔχει Al^v
19 ἀδύνατα ELX, S [corr² in -ον] Al^v 113, 1: ἀδύνατον MPW, U [corr
in ἀδύνατα] Al^v TV (δὲ om E) 20 (τοῖς₂) τῆς U 21 (καί₁)
τε καὶ Al^v 113, 7, fort scrib τὸ pro τε Wldd) διὰ τί a P Al^v 113, 8

ματος καὶ χυμοῦ καὶ φθόγγων καὶ τῶν ἄλλων αἰσθητῶν.
 ὧν μὲν γὰρ ἔστιν ἔσχατα, ἀνάγκη πεπεράνθαι τὰ ἐντός· τὰ
 δ' ἐναντία ἔσχατα. πᾶν δὲ τὸ αἰσθητὸν ἔχει ἐναντίωσιν, οἷον
 ἐν χρώματι τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν, ἐν χυμῷ γλυκὺ καὶ 25
 πικρόν· καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις δὴ πᾶσιν ἔστιν ἔσχατα τὰ ἐναν-
 τία. τὸ μὲν οὖν συνεχὲς εἰς ἅπειρα τέμνεται ἄνισα, εἰς δ'
 ἴσα πεπερασμένα· τὸ δὲ μὴ καθ' αὐτὸ συνεχὲς εἰς πεπε-
 ρασμένα εἶδη. ἐπεὶ οὖν τὰ μὲν πάθη ὡς εἶδη λεκτέον, ὑπάρ-
 χει δὲ συνέχεια αἰεὶ ἐν τούτοις, ληπτέον ὅτι τὸ δυνάμει καὶ 30
 τὸ ἐνεργείᾳ ἕτερον· καὶ διὰ τοῦτο τὸ μυριοσημόριον λανθάνει
 τῆς κέγχρου ὁρωμένης, καίτοι ἡ ὄψις ἐπελήλυθεν, καὶ ὁ ἐν 446^a
 τῇ διέσει φθόγγος λανθάνει, καίτοι συνεχοῦς ὄντος ἀκούει τοῦ
 μέλους παντός. τὸ δὲ διάστημα τὸ τοῦ μεταξὺ πρὸς τοὺς
 ἐσχάτους λανθάνει. ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις αἰσθητοῖς
 τὰ μικρὰ πάμπαν· δυνάμει γὰρ ὁρατά, ἐνεργείᾳ δ' οὐ, ὅταν 5
 μὴ χωρὶς ἧ καὶ γὰρ ἐνυπάρχει δυνάμει ἡ ποδιαία τῇ δίποδι,

[τὸ VA]: διότι SWU cf Al^b 113, 13: διότι ssc διὰ τί LX (ἄμα ἄμα P)
 23 ἀνάγκη b Al^b 113, 26; 114, 10: ἀναγκαῖον a 24 ἔχει b:
 ἔχειν a 25 τὸ ... τὸ a: om b χυμῷ a P: χυμοῖς b—P (γλυκὺν
 X) 26 (ἐν om M) τὰ a P: om b—P 27 (ἄνισα) εἰς ἄνισα M)
 28 μὴ καθ' αὐτὸ b Al^b 114, 21: καθ' αὐτὸ μὴ a 29 (ὥς om W)
 30 συνέχεια a LXU: συνεχῇ SW: ἐν συνεχείᾳ P αἰεὶ a XSWU: καί
 P: αἰεὶ καὶ L 31 τὸς b: om a μυριοσημόριον o—SW: μυριομόριον
 W, [corr² in -ση-] S

446^a 1 τῆς MLP, [ex τοῦ] W Al^b 116, 21. 22: τοῦ EXSU
 (κέντρου E) ὁρωμένης M Al^b 116, 24: ὁρωμένον E: ὁρώμενον b
 2 (διαίσει E: δι...έσει lac 2 litt X) 3 τὸ τοῦ a LX, [corr² in τοῦτο
 τὸ] U Al^b 117, 6: τοῦτο τὸ W, [corr² in τὸ τοῦ] S: τοῦ P (μεταξὺν E)
 5 πάμπαν a P: πάνν b—P ὁρατά a cf Al^b 117, 13: ὁρᾷ αὐτά b
 οὐ a P Al^b 117, 14: om b—P 6 μὴ χωρὶς ἧ a, [χωρίσῃ] P cf Al^b 117,
 14: χωρισθῇ b—P (δυνάμει om M) τῇ δίποδι b Al^b 117, 15: τῷ ποδί a

ἐνεργεία δ' ἤδη διαιρεθεῖσα. χωριζόμεναι δ' αἱ τηλικαῦται
 ὑπιροχαὶ εὐλόγως μὲν ἂν καὶ διαλύοιντο εἰς τὰ περιέ-
 χοι. α, ὥσπερ καὶ ἀκαριαῖος χυμὸς εἰς τὴν θάλατταν ἐκ-
 10 χυθεῖς. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ οὐδ' ἡ τῆς αἰσθήσεως ὑπεροχὴ
 καθ' αὐτὴν αἰσθητὴ οὐδὲ χωριστὴ (δυνάμει γὰρ ἐνυπάρχει
 ἐν τῇ ἀκριβεστερᾷ ἢ ὑπεροχῇ), οὐδὲ τὸ τηλικούτον αἰσθητὸν
 χωριστὸν ἔσται ἐνεργεία αἰσθάνεσθαι, ἀλλ' ὅμως ἔσται αἰσθη-
 τόν· δυνάμει τε γάρ ἐστιν ἤδη, καὶ ἐνεργεία ἔσται προσγε-
 15 νόμενον. ὅτι μὲν οὖν ἔνια μεγέθη καὶ πάθη λανθάνει, καὶ
 διὰ τίν' αἰτίαν, καὶ πῶς αἰσθητὰ καὶ πῶς οὐ, εἴρηται. ὅταν
 δὲ δὴ ἐνυπάρχοντα οὕτω ἤδη τοσαῦτα ἢ ὥστε καὶ ἐνεργεία αἰ-
 σθητὰ εἶναι, καὶ μὴ μόνον ὅτι ἐν τῷ ὄλῳ ἀλλὰ καὶ χωρὶς,
 πεπερασμένα ἀνάγκη εἶναι τὸν ἀριθμὸν καὶ χρώματα καὶ
 20 χυμοὺς καὶ φθόγγους. Ἀπορήσειε δ' ἂν τις, ἄρ' ἀφικνοῦν-
 ται ἢ τὰ αἰσθητὰ ἢ αἱ κινήσεις αἱ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν, ὅπο-
 τέως ποτὲ γίνεται ἢ αἰσθησις, ὅταν ἐνεργῶσιν, εἰς τὸ μέσον

7 δ' ἤδη **b**—P: δὴ om **a** δ' αἱ τηλικαῦται **b** cf *Al^v* 117, 22;
 118, 3. 10: δὴ [δὲ M] τηλικαῦθ' αἱ **a** 8 καὶ **o**—LX: om LX (δια-
 δούοντο P) ὥσπερ καὶ **o**—LX: ὥσπερ εἰ καὶ LX ἀκαριαῖος **a** P:
 ὁ ἀκαριαῖος **b**—P [ὁ καριαῖος S, corr²]: ὁ κναθιαῖος ssc *X* cf *Al^v* 118, 1
 θάλατταν **a** LXU: θάλασσαν SWP *1* *Al^v* 118, 1. 2 9. 10 ἐκχυθεῖς
a: ἐνχυθεῖς P cf *Al^v* 118, 1: ἐκχυθεῖς ἦν **b**—P 10 οὐδ' ἡ **a** SWP:
 ἡ LX: om U 11 καθ' **a** SWP: οὐ καθ' LXU 12 ἡ ὑπεροχὴ
o—SW *Al^v* 119, 2: ὑπεροχῇ SW (δ' οὐδὲ M) (αἰσθητὸν om U)
 13 αἰσθάνεσθαι **a**: αἰσθέσθαι **b** 17 δὴ EP: ἤδη **b**—P: om M ἐνυ-
 πάρχοντα οὕτω ἤδη τοσαῦτα ἢ scripsi: ἐνυπάρχοντα οὕτω ἤδη πρὸς αὐτὰ
 ἡ **a**: ἐνυπάρχοντα οὕτως πῶς ἅττα· ἡ P: ἐνυπάρχει τούτῳ τοσαῦτα **b**—P
 cf *Al^v* 120, 24 (καὶ om P) 18 ὅτι **a** WUP: om LXP χωρὶς
b: χωρὶς ἡ **a** [χαρισῇ E] 19 (τὸν] τινὰ P) 20 (ἀπορήσειε P)
 ἄρα **b** *Al^v* 123, 15: ἄρα **a** *Al^v* 123, 1 A: εἰ ἄρα *Al^v* 123, 1 TVP
 21 ἡ₁ **o** *Al^v* 123, 15: om *Al^v* 123, 1 αἱ₂ **a** LXP *Al^v* 123, 2; 123,
 16: om SW, ins U

πρῶτον, οἷον ἢ τε ὁσμὴ φαίνεται ποιούσα καὶ ὁ ψόφος·
 πρότερον γὰρ ὁ ἐγγὺς αἰσθάνεται τῆς ὁσμῆς, καὶ ὁ ψόφος
 ὕστερον ἀφικνεῖται τῆς πληγῆς. ἄρ' οὖν οὕτω καὶ τὸ ὁρώμενον ²⁵
 καὶ τὸ φῶς; καθάπερ καὶ Ἐμπεδοκλῆς φησὶν ἀφικνεῖσθαι
 πρότερον τὸ ἀπὸ τοῦ ἡλίου φῶς εἰς τὸ μεταξὺ πρὶν πρὸς τὴν
 ὄψιν ἢ ἐπὶ τὴν γῆν. δόξειε δ' ἂν εὐλόγως τοῦτο συμβαίνειν·
 τὸ γὰρ κινούμενον κινεῖται ποθέν ποι, ὥστ' ἀνάγκη εἶναι τινα
 καὶ χρόνον ἐν ᾧ κινεῖται ἐκ θατέρου πρὸς θάτερον· ὁ δὲ ³⁰
 χρόνος πᾶς διαιρετός, ὥστε ἦν ὅτε οὐ πω ἑωρᾶτο ἀλλ' ἔτ' ^{446^b}
 ἐφέρετο ἢ ἀκτὺς ἐν τῷ μεταξύ. καὶ εἰ ἅπαν ἄμα ἀκούει
 καὶ ἀκήκοε καὶ ὅλως αἰσθάνεται καὶ ἥσθηται, καὶ μὴ ἐστι
 γένεσις αὐτῶν, ἀλλ' εἰσὶν ἄνευ τοῦ γίνεσθαι ὁμῶς οὐδὲν ἥττον,
 ὥσπερ ὁ ψόφος ἤδη γεγενημένης τῆς πληγῆς οὐ πω πρὸς τῇ ⁵
 ἀκοῇ — δηλοῖ δὲ τοῦτο καὶ ἡ τῶν γραμμάτων μετασχημά-
 τισις, ὡς γιγνομένης τῆς φορᾶς ἐν τῷ μεταξύ· οὐ γὰρ τὸ
 λεχθὲν φαίνονται ἀκηκοότες διὰ τὸ μετασχηματίζεσθαι
 φερόμενον τὸν ἀέρα—ἄρ' οὖν οὕτω καὶ τὸ χρῶμα καὶ τὸ

23 (οἷον om P) 24 πρότερον LXUP: πρότερον W, [corr² in προ-]
 S: πρότερος a (ὁ₁ om P) (αἰσθάνεται τι P) (πρότερον...
 25 ὕστερον om U, suppl mg) 25 (ὑστερος S) 23 καὶ₂ a: om b [ins
 P¹] (Ἐμπεδοκλεῖς E) 27 ἀπὸ a P Al^b 124, 4: om b—P τὸ₂ b:
 τὸν a (πρὸς om X) 28 ἢ a LP: om XWU, [ins²] S 30 καὶ a
 LXU: om SWP ἐν ᾧ κινεῖται a P: εἰ κινοῖτο LXSW: ἐν ᾧ ἐκι-
 νεῖτο [ins ἐν ᾧ] U

446^b 1 πᾶς LXP Al^b 124, 10: ὁ πᾶς a SW: ἅπας U (ὅτε]
 εἴτε M) 1.2 ἔτι ἐφέρετο a LP: ἐπεφέρετο XSWU 2 (ἡ om S)
 ἄμα ἀκούει o—LX Al^b 124, 20 T; *125, 20. 24: ἀκούει ἄμα LX
 Al^b 124, 20 3 ἥσθηται b Al^b 124, 21: εἰ αἰσθθται E: εἰ αἰσθητά M
 4 (ἐστὶν U) 5 ante ὥσπερ lacunam indicavi οὕπω o—SW: οὕτω
 W, [corr² in οὕπω] S 5.6 τῇ ἀκοῇ b: τὴν ἀκοήν a 7 γιγνομένης
 b cf Al^b 126, 16. 23: ἡνωμένης a (φθορᾶς E) 8 (φαίνεται P) (σχη-
 ματίζεσθαι X)

10 φῶς; οὐ γὰρ δὴ τῷ πως ἔχειν τὸ μὲν ὁρᾷ τὸ δ' ὁράται,
 ὥσπερ ἴσα ἐστίν· οὐθὲν γὰρ ἂν ἔδει που ἐκάτερον εἶναι· τοῖς
 γὰρ ἴσοις γιγνομένοις οὐδὲν διαφέρει ἢ ἐγγὺς ἢ πόρρω ἀλλή-
 λων εἶναι. ἢ περὶ μὲν τὸν φόφον καὶ τὴν ὁσμὴν τοῦτο συμ-
 βαίνειν εὐλογον· ὥσπερ γὰρ ὁ ἀήρ καὶ τὸ ὕδωρ, συνεχῇ
 15 μὲν, μεμέρισται δ' ἀμφοτέρων ἢ κινήσεις. διὸ καὶ
 ἔστι μὲν ὡς τὸ αὐτὸ ἀκούει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ὕστερος καὶ ὁσ-
 φραίνεται, ἔστι δ' ὡς οὐ. δοκεῖ δέ τισιν εἶναι ἀπορία καὶ
 περὶ τούτων· ἀδύνατον γὰρ φασί τινες ἄλλον ἄλλῳ τὸ
 αὐτὸ ἀκούειν καὶ ὁρᾶν καὶ ὁσφραίνεσθαι· οὐ γὰρ οἷόν τ' εἶναι
 20 πολλοὺς καὶ χωρὶς ὄντας <ἐν> ἀκούειν καὶ ὁσφραίνεσθαι· τὸ γὰρ ἐν
 χωρὶς ἂν αὐτὸ αὐτοῦ εἶναι. ἢ τοῦ μὲν κινήσαντος πρῶτον,
 οἷον τῆς κώδωνος ἢ λιβανωτοῦ ἢ πυρός, τοῦ αὐτοῦ καὶ ἐνὸς
 ἀριθμῷ αἰσθάνονται πάντες, τοῦ δὲ δὴ ἰδίου ἐτέρου ἀριθμῷ,
 εἶδει δὲ τοῦ αὐτοῦ, διὸ ἅμα πολλοὶ ὁρῶσι καὶ ὁσμῶνται καὶ

10 (δὴ) δεῖ P) τῷ ELXSU Al^c 127, 3: τὸ MWP 11 ἂν a P
 Al^c 127, 4: om LXWSU (ἐνδεῖ P) (που om W) 13 (τῶν φόφον
 [sscr τὸν φόφον] P, τὸν φόφον corr² in τῶν φόφον W) 15 ὁ ἀήρ καὶ
 τὸ b [om ὁ W] Al^c 128, 8: πᾶν a 15 μεμέρισται a Al^c 129, 9:
 ἀλλ' ὁμως μεμέρισται b—P Al^c 128, 9: ἄλλως μερισται P δ' EWP,
 [del²] S Al^c 129, 9: δι' M cf Al^c 129, 9 V: om LXU Al^c 128, 9 ἀμ-
 φοτέρων o Al^c 129, 9: τούτων Al^c 128, 9 (αἱ κινήσεις P) 16 τὸ
 αὐτὸ o—E Al^c 128, 10; *129, 22; *130, 4: τὸ αὐτοῦ E: τοῦ αὐτοῦ
 Al^c 129, 22 M; *130, 4 M (καί₁ ins S²) 16. 17 (ὥσφρατο P)
 17 εἶναι ἀπορία EP: εἶναι ἀπορίαν b—P: ἀπορίαν εἶναι M 18 (ἀλ-
 λως W) 19 καί₁ a cf Al^c 130, 6 T: ἢ b Al^c 130, 6 καί₂ o: ἢ
 Al^c 130, 6 (οὐ... 20 ὁσφραίνεσθαι om MU) εἶναι o—LX: om
 LX 0 <ἐν> addidi cf Al^c 130, 8 καί₂ EP: ἢ LXSW 21 ἂν b
 [ἂν ἂν U]: om a αὐτοῦ MLS, corr W, U: αὐτοῦ EXP εἶναι a
 UP: ἢ LXSW πρῶτον a SWUP Al^c 130, 11: πρῶτον LX 23 (ἀρι-
 θμῷ₁) ωι ex ου E) δὴ a: ἥδη b ἐτέρου U, corr W, P [corr in
 vel ex ἐτέρω]: ἐτέρω a LXS 24 τοῦ αὐτοῦ o Al^c 130, 19: τοῦ αὐτοῦ
 edd διὸ b: διὸ καὶ a ἅμα πολλοὶ o—LX: πολλοὶ ἅμα LX

ἀκούουσιν. ἔστι δ' οὔτε σώματα ταῦτα, ἀλλὰ πάθος καὶ κί- 25
νησίς τις (οὐ γὰρ ἂν τοῦτο συνέβαινεν), οὐτ' ἄνευ σώματος.
περὶ δὲ τοῦ φωτός ἄλλος λόγος· τῷ ἐνεῖναι γάρ τι τὸ φῶς ἐστίν.
ἀλλ' οὐ κίνησίς τις. ὅλως δὲ οὐδὲ ὁμοίως ἐπὶ τε ἀλλοιώσεως
ἔχει καὶ φορᾶς· αἱ μὲν γὰρ φοραὶ εὐλόγως εἰς τὸ με-
ταξὺ πρῶτον ἀφικνοῦνται (δοκεῖ δ' ὁ ψόφος εἶναι φερομένον³⁰
τινὸς κίνησις), ὅσα δ' ἀλλοιοῦνται, οὐκέτι ὁμοίως· ἐνδέχεται 447^a
γὰρ ἀθρόον ἀλλοιοῦσθαι, καὶ μὴ τὸ ἥμισυν πρότερον, οἷον τὸ
ὔδωρ ἅμα πᾶν πύγνυσθαι. οὐ μὴν ἀλλ' ἂν ἡ πολὺν τὸ θερ-
μαινόμενον ἢ πηγνύμενον, τὸ ἐχόμενον ὑπὸ τοῦ ἐχομένου
πάσχει, τὸ δὲ πρῶτον ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἀλλοιοῦντος μεταβάλλ- 5
λει καὶ ἀνάγκη ἅμα ἀλλοιοῦσθαι καὶ ἀθρόον. ἦν δ' ἂν
καὶ τὸ γενέσθαι ὥσπερ ἡ ὁσμὴ, εἰ ἐν ὑγρῷ ἦμεν καὶ πορ-
ρωτέρω ἔτι πρὶν θιγεῖν αὐτοῦ ἡσθανόμεθα. εὐλόγως δ' ὧν ἐστι
μεταξὺ τοῦ αἰσθητηρίου, οὐχ ἅμα πάντα πάσχει, πληρὴν ἐπὶ

25 (σῶμα W) 26 τοῦτο συνέβαινεν ο—LX: συνέβαινε τοῦτο LX
οὐτ' b Al^v 130, 26 P² a: οὐδ' a: οὐ Al^v VATP¹ 27 ἐνεῖναι P
Al^v 131, 20; *132, 8: εἶναι ο—P Al^v 131, 11 τὸ b Al^v 131, 11
AP; *131, 20: om a Al^v 131, 11 V 28 τις b—U Al^v 131, 12;
131, 20: om a U 29 (ἔχει) ὡς ἔχει M) (φθορᾶς [eras θ] X)
30 (πρώτως W)

447^a 1 (ἀλλοιοῦνται W) 2 (ἀθρόως W) 3 πᾶν a P: om
b—P ἀλλ' a P Al^v 133, 21: ἀλλ' ἐνίοτε b—P Al^v M ἂν ἡ πολὺν
τὸ ο—LX [ἐάν SW] Al^v 133, 21: om LX 5 πάσχει b cf Al^v 133,
11: πάσχειν a [πάσχην E] Al^v 133, 22 Pa [om TVA] ἀλλοιοῦντος
ο—P Al^v 133, 11; *134, 3: ποιοῦντος P 5.6 μεταβάλλει b—P
Al^v 134, 3: μεταβάλλειν a P Al^v P 6 καὶ ἀνάγκη b—P Al^v 134, 3;
cf *133, 12: ἀνάγκη καὶ P: καὶ οὐκ ἀνάγκη a 7 ἦμεν LXSW Al^v
134, 21: ἡ μὲν M: ἡ μὲν UP: εἰμεν E 7.8 (πορρωτέρω E) 8 ἔτι
b—P: om a P θιγεῖν a LSU: θίγειν WX, [ex θήγειν] P (ἔστι)
ἔστιν E 8.9 (ἀντίληπιν διὰ τινος μεταξὺ P) 9 (οὐχ] τοῦτο οὐχ P)
πάντα a Al^v 135, 6: πᾶν P: om b—P

10 τοῦ φωτός διὰ τὸ εἰρημένον. διὰ τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ
ὄραν· τὸ γὰρ φῶς ποιεῖ τὸ ὄραν.

Ἔστι δ' ἀπορία καὶ ἄλλη τις τοιάδε περὶ τὰς αἰσθήσεις, πό- 7
τερον ἐνδέχεται δυεῖν ἅμα αἰσθάνεσθαι ἐν τῷ αὐτῷ καὶ
ἀτόμῳ χρόνῳ, ἢ οὐ, εἰ δὴ αἰεὶ ἡ μείζων κίνησις τὴν ἐλάττω
15 ἐκκρούει· διὸ ὑποφερομένων ὑπὸ τὰ ὅμματα οὐκ αἰσθάνονται,
ἐὰν τύχωσι σφόδρα τι ἐννοῦντες ἢ φοβούμενοι ἢ ἀκούοντες
πολὸν ψόφον. τοῦτο δὴ ὑποκείσθω, καὶ ὅτι ἐκάστου μᾶλλον
ἔστιν αἰσθάνεσθαι ἀπλοῦ ὄντος ἢ κεκραμένου, οἶον οἶνου ἀκράτου
ἢ κεκραμένου, καὶ μέλιτος, καὶ χρόας, καὶ τῆς νήτης μό-
20 νης ἢ ἐν τῇ διὰ πασῶν, διὰ τὸ ἀφανίζειν ἄλληλα. τοῦτο
δὲ ποιεῖ ἐξ ὧν ἐν τι γίνεται. εἰ δὴ ἡ μείζων τὴν ἐλάττω
κίνησιν ἐκκρούει, ἀνάγκη, ἂν ἅμα ὧσι, καὶ αὐτὴν ἥττον
αἰσθητὴν εἶναι ἢ εἰ μόνῃ ᾗν· ἀφαιρεῖται γάρ τι ἡ ἐλάττων
μειγνυμένη, εἴπερ ἅπαντα τὰ ἀπλᾶ μᾶλλον αἰσθητά ἐστίν.

10 (τὸ αὐτὸ) τοῦτο P) ἐπὶ a: περὶ b [eras U, ἐπὶ corr²] Al^c
135, 19 11 τὸ₂ a SWP Al^c 135, 20: om LXU 12 (ἔστι) ἔτι L)
τις b—P Al^c 135, 23: post δ' trp a P (τοιιάδε τις P) τὰς αἰ-
σθήσεις LXUP γρ mg E¹ Al^c 135, 23: αἰσθήσεως a SW 13 δυεῖν
ἅμα E: δυοῖν ἅμα M: δύο ἅμα SWU: ἅμα δύο LXP Al^c 135, 24
αἰσθάνεσθαι b Al^c 135, 24: δύνασθαι αἰσθάνεσθαι E: δύνασθαι M
14 (δὴ) δ' ἢ M: δ' P) αἰεὶ b—W: αἰεὶ a W (ἐλάττων E) 15 διὸ
b: διὰ a ὑποφερομένων [φερομένων P] ὑπὸ b cf Al^c 136, 8. 9: τὸ
ἐπιφερόμενον ἐπὶ a (αἰσθάνονται γὰρ M) 16 ἐὰν a SW: ἂν LXUP
17 δὴ o—EP: δὲ δὴ E: γε δὴ P ἐκάστου μᾶλλον a LXSU: μᾶλλον ἐκά-
στου W: μᾶλλον ἕκαστος P 18 (αἰσθεσθαι P) κεκραμένου o—EP:
κεκραμένον EP οἶον . . . 19 κεκραμένου o—LX: om LX 19 κε-
κραμένου b: κεκραμένου a 20 (ἢ E) τῇ b—P cf Al^c 136, 18:
τῷ a P (τὸ διὰ τὸ σαφηνίζειν S [del τὸ₂, corr² in ἀφανίζειν])
21 (δ' in δὴ S²) (μείζω E) 22 αὐτὴν a P: ταύτην b—P
23 μόνῃ ᾗν LP: μόνῃ o—LP ἀφαιρεῖται b cf Al^c 137, 24: ἀφή-
ρηται a (τι ἢ) τὴν P) 24 (καὶ add ante εἴπερ S²) (εἴπερ)
διόπερ X) (τὰ om P) (εἰσὶν P)

ἐὰν ἄρα ἴσαι ὧσιν ἕτεραι οὔσαι, οὐδετέρας ἔσται αἰσθησις·²⁵
 ἀφανιεῖ γὰρ ἢ ἑτέρα ὁμοίως τὴν ἑτέραν. ἀπλῆς δ' οὐκ ἔστιν
 αἰσθάνεσθαι. ὥστε ἢ οὐδεμία ἔσται αἰσθησις ἢ ἄλλη ἐξ ἀμ-
 φοῖν. ὅπερ καὶ γίγνεσθαι δοκεῖ ἐπὶ τῶν κεραυνωμένων ἐν ᾧ ἂν
 μειχθῶσιν. ἐπεὶ οὖν ἐκ μὲν ἐνίων γίνεται τι, ἐκ δ' ἐνίων οὐ
 γίνεται, τοιαῦτα δὲ τὰ ὑφ' ἑτέραν αἰσθησιν· (μειγνυνται γὰρ³⁰
 ὧν τὰ ἔσχατα ἐναντία· οὐκ ἔστι δ' ἐκ λευκοῦ καὶ ὀξέος ἐν γίνε-^{447b}
 σθαι ἀλλ' ἢ κατὰ συμβεβηκός, ἀλλ' οὐχ ὥς ἐξ ὀξέος καὶ
 βαρέος συμφωνία)· οὐκ ἄρα οὐδ' αἰσθάνεσθαι ἐνδέχεται αὐ-
 τῶν ἅμα. ἴσαι μὲν γὰρ οὔσαι αἱ κινήσεις ἀφανιοῦσιν ἀλλή-
 λας, ἐπεὶ μία οὐ γίνεται ἐξ αὐτῶν· ἂν δ' ἄνισοι, ἢ κρείτ-⁵
 των αἰσθησιν ἐμποιήσῃ. ἔτι εἰ μᾶλλον ἅμα δυεῖν αἰσθοῖτ'
 ἂν ἢ ψυχὴ τῇ μιᾷ αἰσθήσῃ ὧν μία αἰσθησις, οἷον ὀξέος
 καὶ βαρέος (μᾶλλον γὰρ [ἅμα] ἢ κινήσεις τῆς μιᾶς αὐτὴ αὐτῆς
 ἢ τοῖν δυοῖν, οἷον ὄψεως καὶ ἀκοῆς, τῇ μιᾷ δὲ ἅμα δυοῖν

25 ἐὰν **a**: ἂν **P**: ἂν δ' **LXSWU** οὐδετέρας **a** [οὐδετετρας **E**]:
 οὐδ' ἑτέρας **LXSW**: οὐδ' ἑτέρα **U**: οὐδετέρα **P** (αἰσθησ **E**: αἰσθητή
P) 26 ἀφανιεῖ **a** **P** cf **Alb** 138, 5: ἀφανίζει **b**—**P** (ὁμοίως ἢ
 ἑτέρα **P**) ἀπλῆς **b**: ἀπλῶς **a** 27 αἰσθάνεσθαι **a**: αἰσθέσθαι **SWUP**:
 ὁμοίως αἰσθέσθαι **LX** (ἦ₁) ἢ **E** (ἢ αἰσθησις [del² ἢ] **S**) 28 καὶ
a **P**: om **LXSWU** ἐπὶ **LXU** cf **Alb** 138, 8.9: ἐκ **a** **SWP**
 29 (ἐπείπερ **P**) 30 μίγνυνται **a** **UP**: μίγνυνται **LXSW**

447^b 1 ἐναντία **b** **Al^e** 138, 13: ἐν **a** γίνεσθαι **b**—**P** **Alb** 138, 18:
 γενέσθαι **a** 3 (ἐνδέχεται αἰσθάνεσθαι **X**) 4 οὔσαι αἱ κινήσεις **a**
LX: οὔσαι αὐτῶν αἱ κινήσεις **P**: αἱ κινήσεις οὔσαι **SWU** ἀφανιοῦσιν **a**
P **Alb** 139, 3.5: ἀφανίζουσιν **b**—**P** 5 μία οὐ **o**—**LX**: οὐ μία **LX**
 ἂν **a**: ἐὰν **b** 6 ἐμποιήσῃ **b**—**P**: ποιήσῃ **P**: ποιεῖ **a** ἔτι εἰ **P**, [ins
 εἰ] **X** **Alⁱ** 139, 9 **VPa**: ἔτι **LSWU** **Alⁱ** **A**: ἐπεὶ **a** δυεῖν **E**: δυοῖν **o**—**E**
Alⁱ 139, 9; *139, 17 (αἰσθάνοιτ' **M**) 8 ἅμα **o**: om **Al^e** 139, 18
 αὐτὴ αὐτῆς **LXU**, [corr² αὐτῆς] **S**, [αὐτὴ αὐτῆς] **W**: αὐτὴ αὐτῆς
P: αὐτὴ ἐαυτῆς **Al^e** 139, 19: ταύτης **a** 9 οἷον **b** **Al^e** 139, 19: om **a**
 καὶ **o** **Al^e** 139, 19 **Ma**: om **Al^e** δυοῖν₂ **a** **LXP**: δυοῖ **SWU**

οὐκ ἔστιν αἰσθάνεσθαι ἂν μὴ μειχθῇ· τὸ γὰρ μεῖγμα ἐν βού- 10
 λεται εἶναι, τοῦ δ' ἐνὸς μία αἰσθησις, ἡ δὲ μία ἅμα αὐτῇ)
 ὥστ' ἐξ ἀνάγκης τῶν μεμειγμένων ἅμα αἰσθάνεται, ὅτι μιᾷ
 αἰσθήσει κατ' ἐνέργειαν αἰσθάνεται· ἐνὸς μὲν γὰρ ἀριθμῷ ἡ
 κατ' ἐνέργειαν μία, εἶδει δὲ ἡ κατὰ δύναμιν μία. καὶ εἰ
 μία τοίνυν ἡ αἰσθησις ἡ κατ' ἐνέργειαν, ἐν ἐκεῖνα ἐρεῖ. με- 15
 μιχθαι ἄρα ἀνάγκη αὐτά. ὅταν ἄρα μὴ ἢ μεμειγμένα,
 δύο ἔσονται αἰσθήσεις αἱ κατ' ἐνέργειαν. ἀλλὰ κατὰ μίαν
 δύναμιν καὶ ἄτομον χρόνον μίαν ἀνάγκη εἶναι τὴν ἐνέρ-
 γειαν· μιᾶς γὰρ ἡ εἰσάπαξ μία χοῆσις καὶ κίνησις, μία δὲ
 ἡ δύναμις. οὐκ ἄρα ἐνδέχεται δυεῖν ἅμα αἰσθάνεσθαι τῇ 20
 μιᾷ αἰσθήσει. ἀλλὰ μὴν εἰ τὰ ὑπὸ τὴν αὐτὴν αἰσθησιν
 ἅμα ἀδύνατον, ἐὰν ἢ δύο, δηλονότι ἥττον ἔτι τὰ κατὰ
 δύο αἰσθήσεις ἐνδέχεται ἅμα αἰσθάνεσθαι, οἷον λευκὸν καὶ
 γλυκύ. φαίνεται γὰρ τὸ μὲν τῷ ἀριθμῷ ἐν ἡ ψυχῇ οὐδενὶ
 ἐτέρῳ λέγειν ἀλλ' ἡ τῷ ἅμα, τὸ δὲ τῷ εἶδει ἐν τῇ κρῖνουσῃ 25
 αἰσθήσει καὶ τῷ τρόπῳ. λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἴσως τὸ λευκὸν
 καὶ τὸ μέλαν, ἕτερον τῷ εἶδει ὄν, ἡ αὐτὴ κρῖνει, καὶ τὸ

10 οὐκ LX: μὴ ο—LX (αἰσθεσθαι ἐὰν P) 11 τοῦ δ' ἐνὸς
 b—P Al^b 140, 8: οὐδενὸς ἅμα a: τοῦτο δὲ ἐνὸς ἅμα P αὐτῇ U Al^c
 140, 9 Wldd: αὐτῇ LXS^W Al^c Pa: αὐτῇ M: αὐτῇ E: αὐτῇ P Al^c A
 15 (ἐκεῖνο P) 16 (αὐτό W) μὴ ἢ μεμειγμένα b: μεμειγμένα a
 17 (ἔσονται M) (αἱ αἰσθήσεις αἱ P) κατὰ μίαν b: οὐ κατὰ a
 18 μίαν ο—SW: καὶ μίαν SW 19 ἡ εἰσάπαξ b—S Al^b 141, 3: ἡ [corr²
 in ἡ] εἰς ἅπαξ S: εἰσάπαξ a (μία₁ om M) χοῆσις καὶ κίνησις
 b—U cf Al^b 141, 3: κίνησις καὶ χοῆσις [χοῶσις E] a U (μία·
 μία P) 20 δυεῖν EU: δυοῖν b—U 21 (εἰ) εἰς E) 22 (ἥττον
 δηλονότι U) (δηλονότι [ex δηλονότι] ὅτι W) ἔτι a P: om
 b—P 24 (φαίνεται μὲν γὰρ X) τὸ ο—SU Al^b 141, 10: τῷ S,
 [corr in τῷ] U τῷ ἀριθμῷ ἐν ο: ἐν τῷ ἀριθμῷ Al^b 141, 10 οὐδενὶ
 ο—LX Al^b 141, 10: ἐν οὐδενὶ LX 26 ἴσως τὸ b—P: ἴσως καὶ τὸ a P
 27 (κρῖνει P)

γλυκὺ καὶ τὸ πικρὸν, ἥ αὐτὴ μὲν ἑαυτῇ, ἐκείνης δ' ἄλλη, ἀλλ' ἑτέρως ἐκάτερον τῶν ἐναντίων, ὡς δ' αὐτῶς ἑαυταῖς τὰ σύστοιχα, οἷον ὡς ἡ γεῦσις τὸ γλυκὺ, οὕτως ἡ ὄψις τὸ λευκόν· ὡς δ' αὐτὴ τὸ μέλαν, οὕτως ἐκείνη τὸ πικρὸν. ἔτι εἰ αἱ 448^a τῶν ἐναντίων κινήσεις ἐναντίαι, ἅμα δὲ τὰ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ἀτόμῳ οὐκ ἐνδέχεται ὑπάρχειν, ὑπὸ δὲ τὴν αἰσθήσιν τὴν μίαν ἐναντία ἐστίν, οἷον γλυκὺ πικρῷ, τούτων οὐκ ἂν ἐνδέχοιτο αἰσθάνεσθαι ἅμα. ὁμοίως δὲ δῆλον ὅτι οὐδὲ 5 τὰ μὴ ἐναντία· τὰ μὲν γὰρ τοῦ λευκοῦ τὰ δὲ τοῦ μέλανός ἐστιν, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ὁμοίως, οἷον τῶν χυμῶν οἱ μὲν τοῦ γλυκεῖος οἱ δὲ τοῦ πικροῦ. οὐδὲ τὰ μεμειγμένα ἅμα· λόγοι γὰρ εἰσιν ἀντικειμένων, οἷον τὸ διὰ πασῶν καὶ τὸ διὰ πέντε, ἐὰν μὴ ὡς ἐν αἰσθάνηται. οὕτως δ' εἰς ὁ λόγος ὁ τῶν ἄκρων 10 γίνεται, ἄλλως δ' οὐ· ἔσται γὰρ ἅμα ὁ μὲν πολλοῦ πρὸς ὀλίγον ἢ περιττοῦ πρὸς ἄρτιον, ὁ δ' ὀλίγου πρὸς πολὺ ἢ ἀρτίου πρὸς περιττόν. εἰ οὖν πλεῖον ἔτι ἀπέχει ἀλλήλων καὶ διαφέρει τὰ συστοίχως μὲν λεγόμενα ἐν ἄλλῳ δὲ γένει τῶν ἐν τῷ αὐτῷ γένει (λέγω δ' οἷον τὸ γλυκὺ καὶ τὸ λευκόν 15

28 ἡ αὐτὴ **b**: ἡ αὐτὴ ἡ [ἡ **M**] αὐτὴ **a** 29 (αὐτῶς **E**) 30 (ὡς **ins M**¹)

448^a 1 δ' **a** SWP: om LXU (αὐτὴ **E**: αὐτὴ **W**) εἰ LXUP **Al** 143, 9 **V**: cf ¹143, 11: om **a** SW αἱ post κινήσεις trp **Al** 143, 9 4 πικρῷ **a** SUP: τῷ πικρῷ **W**: πικρὸν **LX** τούτων οὐκ **b**—**P** cf **Al** 143, 14: οὐκ **a** **P** 5 ἂν **a** **P**: post ἐνδέχοιτο trp **LX**: om **SWU** (ἅμα αἰσθάνεσθαι **P**) 7 ἄλλοις **o**—**LX**: ἄλλοις οὖν **LX** (post μὲν **ins γάρ S**²) 8 λόγοι **a** SWP: λόγοις **UL**, [eras **ς**] **X** 9 (διάπα- σῶν **E**) 10 ἐὰν **b** **Al** 144, 1: ἂν **a** εἰς post ἄκρων trp **Al** 144, 2 **Pa** (om **TV A**) ὁ λόγος ὁ **PW**, [**ins**² ὁ₂] **S** **Al** 144, 2: λόγος ὁ **LXU**: λόγος **a** 11 ἔσται **a** **LUP** **Al** 144, 10: ἐστι **SWX** 12 (ἡ περι τοῦ **E**) πολὺ **a** **UP**, [τὸ πολὺ] **Al** 144, 11: πολλὸν **LXSW** ἡ₂ **o**—**SW**: om **SW** 13 ἔτι ἀπέχει **a** **U**: ἀπέχει ἔτι **b**—**U** **Al** 144, 20 15 λέγω δ' **b**: λεγομένων **a** (λευκόν] πικρὸν sed dei² **W**)

καλῶ σύστοιχα, γένει δ' ἕτερα, τὸ γλυκὺ δὲ τοῦ λευκοῦ
 πλεῖον ἔτι [τῷ εἶδει] διαφέρει ἢ τὸ μέλαν. ἔτι ἂν ἦττον ἅμα
 ἐνδέχοιτο αὐτὰ αἰσθάνεσθαι ἢ τὰ τῷ γένει ταυτά. ὥστ' εἰ
 19 μὴ ταῦτα, οὐδ' ἐκεῖνα.

19 "Ο δὲ λέγουσί τινες τῶν περὶ τὰς
 20 συμφωνίας, ὅτι οὐχ ἅμα μὲν ἀφικνοῦνται οἱ ψόφοι, φαί-
 νονται δέ, καὶ λανθάνει, ὅταν ὁ χρόνος ἦ ἀναίσθητος, πό-
 τερον ὀρθῶς λέγεται ἢ οὐ; τάχα γὰρ ἂν φαίη τις καὶ νῦν
 παρὰ τοῦτο δοκεῖν ἅμα ὁρᾶν καὶ ἀκούειν, ὅτι οἱ μεταξὺ
 χρόνοι λανθάνουσιν. ἢ τοῦτ' οὐκ ἀληθές, οὐδ' ἐνδέχεται χρόνον
 25 εἶναι ἀναίσθητον οὐδένα οὐδὲ λανθάνειν, ἀλλὰ παντὸς ἐνδέχε-
 ται αἰσθάνεσθαι. εἰ γὰρ, ὅτε αὐτὸς ἑαυτοῦ τις αἰσθάνεται ἢ
 ἄλλου ἐν συνεχεῖ χρόνῳ, μὴ ἐνδέχεται τότε λανθάνειν ὅτι
 ἐστίν, ἔστι δέ τις ἐν τῷ συνεχεῖ καὶ τοσοῦτος ὅσος ὅλως ἀναίσθη-
 τός ἐστι, δηλὸν ὅτι τότε λανθάνοι ἂν εἰ ἔστιν αὐτὸς αὐτόν, καὶ
 30 εἰ ὁρᾷ καὶ αἰσθάνεται. [καὶ εἰ αἰσθάνεται] ἔτι οὐκ ἂν εἴη

16 καλῶ **b** *Al*^c 145, 10: ἀλλ' ὡς **a** λευκοῦ Torstrik: μέλανος
o *Al*^b 145, 13 17 (ἔτι] ἔστι **P** τῷ εἶδει del Torstrik τὸ μέλαν
 Torstrik: τὸ λευκόν **o**—*L* *Al*^b 145, 20; cf *Al*^b 145, 21: τῷ λευκοῦ *L*
 [ex *Al*^b ut *v*] 18 (ταυτά om **P**) 19 (μὴ) δὲ ταῦτα **P** 2 οὐχ
 ἅμα μὲν **a** *LXP* *Al*^b 146, 2: οὐκ *SWU* (οἱ ψόφοι, φαίνονται om
Al^b 146, 2) 21 λανθάνει **b**: λανθάνειν **a** (ἀναίσθητος ἢ **P**)
 22 ὀρθῶς **o** *Al*^c 146, 24: γρ ἀληθῶς *mg* *E*¹ (γὰρ om **P**) 23 ἀκούειν
a *P* *Al*^b 146, 26: ἀκούειν ἐν **ti** **b**—**P** 25 οὐδένα οὐδὲ **b**: ἢ οὐδένα **a**
 ἀλλὰ παντὸς **a** *L*: ἀλλὰ πάντως *XSWU*: ἀλλ' ἀπανθ' ἔσα **P** 25. 26 ἐν-
 δέχεται αἰσθάνεσθαι **a** *LXP*: ἐνδέχεται αἰσθέσθαι *SW*: αἰσθῆσθαι ἐν-
 δέχεται **U** 26 (εἰ] οὐ **W**) ἑαυτοῦ *LXSWU*: αὐτοῦ *MP*: αὐτοῦ **E**
 τις **b**—**P**: **ti** **a**: om **P** 28 ὅσος **b**: ὅς **a** ὅλως **o**—**EX**: ὅλος **EX**
 29 (τότε om **M**) (αὐτόν **ES**) 30 εἰ₁ **a**: om **b** αἰσθάνεται₁ **a** **P**:
 οὐκ αἰσθάνεται **b**—**P** καὶ εἰ αἰσθάνεται del Rolfes, non vid leg
Al^b 148, 21 εἰ₂ **b**—**L**: ἦ **a**: om **L** (*m rc*)

οὔτε χρόνος οὔτε πρᾶγμα οὐδὲν δ αἰσθάνεται ἢ ἐν $\tilde{\omega}$, εἰ μὴ 448^b
οὔτως, ὅτι ἐν τούτου τινί ἢ ὅτι τούτου τι ὄρᾱ, εἴπερ ἔστι τι μέγε-
θος καὶ χρόνου καὶ πράγματος ἀναίσθητον ὅλως διὰ μικρό-
τητα· εἰ γὰρ τὴν ὄλην ὄρᾱ, καὶ αἰσθάνεται τὸν αὐτὸν συνε-
χῶς χρόνον, οὐ τῷ ἐν τούτου τινί. ἀφηρησθῶ τὸ ΓΒ, ἐν 5
 $\tilde{\omega}$ οὐκ ἡσθάνετο. οὐκοῦν ἐν ταύτης τινί ἢ ταύτης τι, ὥσπερ
τὴν γῆν ὄρᾱ ὄλην, ὅτι τοδὶ αὐτῆς, καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ βα-
δίζει, ὅτι ἐν τῷδε τῷ μέρει αὐτοῦ. ἀλλὰ μὴν ἐν τῷ ΒΓ
οὐδὲν αἰσθάνεται. τῷ ἄρα ἐν τούτου τινί τοῦ ΑΒ αἰσθάνεσθαι
λέγεται τοῦ ὅλου αἰσθάνεσθαι καὶ τὴν ὄλην. ὁ δ' αὐτὸς λόγος 10
καὶ ἐπὶ τῆς ΑΓ· ἀεὶ γὰρ ἐν τινί καὶ τινός, ὅλου δ' οὐκ ἔστιν

448^b 1 οὔτε₂ b Al¹ 148, 21: οὐδὲ a δ b Al¹ 148, 21: δ μὴ a
ἢ [ἢ E] a XSWU Al¹ 148, 22: om LP εἰ SWU: om a LP, X [suppl²]
Al¹ 148, 22 2 [τούτου₁] τούτοις S: ex τούτω L¹) (τινί] τινὶ ὄρᾱ X)
ἢ ὅτι τούτου τι a XP, [ins ἢ ὅτι et τι] U Al¹ 148, 22; r152, 13: τί
τούτου SW: om L 3 μικρότητα o—XW: συμικρότητα XW Al¹ 147,
19 4 (ὄλην corr in ὅλως W) τὸν αὐτὸν [sscr καὶ τὸν ὅλον W]
o—LX Al¹ 151, 6 . 8: τὸν ὅλον LX 5 οὐ τῷ ἐν τούτου τινί scripsi:
οὐ τῶν νῦν τούτων τινί M· οὐ τῶι νῦν τούτων τινί E: οὕτω τὸ ἐν τούτου
τινί P Al¹ 150, 13 [τῷ V: τοῦ A: τὸ P]: οὐ τῷ τῶν τούτου τινί Al¹ 152,
25 [τῷ om Aa]: οὔτως ὅτι ἐν τούτου [τούτω S, sscr¹ τούτου] τινί ἢ ὅτι
[om ὅτι SWU] τούτου τι ὄρᾱ, εἴπερ ἔστι τι μέγεθος b—P cf Al¹ 151,
22? [Wdld ad l.]: ἐν ταύτης τινί, ἢ ταύτης τι sscr γρ. W ἀφηρησθῶ
a LXP Al¹ 150, 13: ἀφαιρείσθω SWU τὸ b—P Al¹ 150, 13; c154,
23: ἢ τὸ a: ἢ τὸ P 6 ὦ b—P Al¹ 150, 14: ἢ a P οὐκ a Al¹ 152,
2; cf c154, 23 M: μὴ P: om b—P Al¹ 150, 14; c154, 23 7 ὄρᾱ a LXP
cf Al¹ 151, 13; c153, 1: ὄρᾱν SWU τοδὶ o—SW: τὸ δι' SW (καὶ om S)
7. 8 (βαδίζειν sscr X¹: ins ν U) 8 τῷδε o—E Al¹ 151, 14; c153,
2: τῶδι E (ΓΒ P) 9 (τῷ] τὸ M) (τῷ . . . αἰσθάνεσθαι mg
U¹) (αἰσθάνεσθαι] αἰσθάνεται P) 10 (αἰσθάνεσθαι AB P) (τὴν ὄλην
corr² in τῆς ὄλης W²) 11 ἀεὶ SWUP Al¹ 155, 15: ἀεὶ LX Al¹ 153,
16: δεῖ a (ἐν τινί] ἐν τι M)

αἰσθάνεσθαι. ἅπαντα μὲν οὖν αἰσθητά ἐστιν, ἀλλ' οὐ φαίνεται
 ὅσα ἐστίν· τοῦ γὰρ ἡλίου τὸ μέγεθος ὄρα καὶ τὸ τετράπηχον
 πόρρωθεν, ἀλλ' οὐ φαίνεται ὅσον, ἀλλ' ἐνίοτε ἀδιαίρετον,
 15 ὄρα δ' οὐκ ἀδιαίρετον. ἡ δ' αἰτία εἴρηται ἐν τοῖς ἔμπροσθεν
 16 περὶ τούτου.

16 "Οτι μὲν οὖν οὐθείς ἐστι χρόνος ἀναίσθητος, ἐκ τούτων
 φανερόν· περὶ δὲ τῆς πρότερον λεχθείσης ἀπορίας σκεπτέον,
 πότερον ἐνδέχεται ἅμα πλειόνων αἰσθάνεσθαι ἢ οὐκ ἐνδέχε-
 ται. τὸ δ' ἅμα λέγω ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμῳ χρόνῳ πρὸς ἄλ-
 20 ληλα. πρῶτον μὲν οὖν ὅρα ὅδ' ἐνδέχεται, ἅμα μὲν, ἐτέρῳ
 δὲ τῆς ψυχῆς αἰσθάνεσθαι, καὶ [οὐ τῷ ἀτόμῳ] οὕτως ἀτό-
 μῳ ὥς παντὶ ὄντι συνεχεῖ; ἢ † ὅτι πρῶτον μὲν τὰ κατὰ τὴν
 μίαν αἰσθησιν, οἷον λέγω ὄψιν, εἰ ἔσται ἄλλῳ αἰσθανομένη
 ἄλλου καὶ ἄλλου χρώματος πλείῳ τε μέρει ἔξει εἶδει
 25 ταῦτά; καὶ γὰρ ἂ αἰσθάνεται ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἐστίν.
 εἰ δὲ ὅτι ὥς ὄμματα δύο φαίη τις, οὐδὲν κωλύει, οὕτω καὶ
 ἐν τῇ ψυχῇ, ὅτι ἴσως ἐκ μὲν τούτων ἓν τι γίνεται καὶ μία

2 αἰσθάνεσθαι a LXU Al^c 153, 17: αἰσθέσθαι SW cf Al^c A:
 αἰσθάνεσθαι AFB P 13 (ὄραται P) 14 (οὖν P) 15 (ὄρα P)
 (ὄρα δ' οὐκ ἀδιαίρετον om L) 16 οὐθείς a P Al^c 156, 21: οὐκ b—P
 τούτων a P Al^c 156, 22: τούτου b—P 21 (καὶ om W) οὕτως
 ἀτόμῳ b—P Al^c 157, 18: οὐ τῷ ἀτόμῳ Al^c 157, 25: οὐ τῷ ἀτόμῳ,
 οὕτω δ' ἀτόμῳ [ἄτομον E, ἄτομα M] a P cf Al^b 158, 2. 4 [ἀλλά]
 22 παντὶ b—P: ἅπαντι P: ἅπαν ἔτι a ὅτι πρῶτον μὲν] ἐπερωτῶμεν
 conieci τὰ a SWP: τὸ Al^c 160, 12 TVPa: om LXU Al^c M 23 (ἔστιν
 P) ἄλλῳ b Al^b 158, 13: ἀλλ' οὐκ a 24 μέρει ἔξει εἶδει b—P Al^b
 158, 14: μέρει ἔξει αἰεῖ a: μέρει ἔξ εἶδει P 25 ταῦτά [ex ταῦτα U]
 b—P Al^b 158, 9. 14: τὰ αὐτά P: ταῦτα a (καὶ om S) γὰρ ἂ
 b—P Al^b 158, 14: γὰρ δ P: γὰρ a ἐν b Al^b 158, 15: πάλιν a ἐστίν
 b: om a 26 δὲ a P Al^c 158, 21: δὲ καὶ b—P ὥς a: καὶ P: om
 b—P Al^c 158, 21 ὄμματα δύο LXP Al^c 158, 21: δύο ὄμματα a
 SWU κωλύει a Al^c 158, 21 TVA: κωλύειν [eras v X] b Al^c Pa
 27 ἐν τῇ ψυχῇ o: ἐπὶ τῆς ψυχῆς Al^c 158, 22

ἡ ἐνέργεια αὐτῶν· ἐκεῖ δέ, εἰ μὲν ἐν τὸ ἐξ ἀμφοῖν, ἐκεῖνο
τὸ αἰσθανόμενον ἔσται, εἰ δὲ χωρὶς, οὐχ ὁμοίως ἔξει. ἔτι
αἰσθήσεις αἱ αὐταὶ πλείους ἔσσονται, ὥσπερ εἴ τις ἐπιστήμας ³⁰
διαφόρους φαίη· οὔτε γὰρ ἡ ἐνέργεια ἄνευ τῆς καθ' αὐτὴν ⁴⁴⁹
ἔσται δυνάμεως, οὔτ' ἄνευ ταύτης αἰσθησις ἔσται. εἰ δὲ τούτων
ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμῳ <μῇ> αἰσθάνεται, δηλὸν ὅτι καὶ τῶν ἄλλων·
μᾶλλον γὰρ ἐνεδέχετο τούτων ἅμα πλειόνων ἢ τῶν τῷ γένει
ἐτέρων. εἰ δὲ δὴ ἄλλω μὲν γλυκέος ἄλλω δὲ λευκοῦ αἰ- ⁵
σθάνεται ἡ ψυχὴ μέρει, ἥτοι τὸ ἐκ τούτων ἐν τί ἐστιν ἡ οὐχ
ἐν. ἀλλ' ἀνάγκη ἐν· ἐν γάρ τι τὸ αἰσθητικόν ἐστι μέρος.
τίνος οὖν ἐκεῖνο ἐνός; οὐδὲν γὰρ ἐκ τούτων ἐν. ἀνάγκη ἄρα ἐν
τι εἶναι τῆς ψυχῆς, ᾧ ἅπαντα αἰσθάνεται, καθάπερ εἴρη-
ται πρότερον, ἄλλο δὲ γένος δι' ἄλλον. ἄρ' οὖν ἡ μὲν ἀδιαί- ¹⁰
ρετόν ἐστι κατ' ἐνέργειαν, ἐν τί ἐστι τὸ αἰσθητικόν γλυκέος
καὶ λευκοῦ, ὅταν δὲ διαιρετόν γένηται κατ' ἐνέργειαν, ἔτε-
ρον; ἢ ὥσπερ ἐπὶ τῶν πραγμάτων αὐτῶν ἐνδέχεται, οὕτως
καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς. τὸ γὰρ αὐτὸ καὶ ἐν ἀριθμῷ λευκόν

28 (αὐτῶι E) ἐκεῖ δὲ εἰ b Al^c 159, 3: εἰ δὲ ἡ [ἡ M] a ἐκεῖνο b
Al^c 159, 4: ἐν καὶ a 29 ἔτι b—P Al^c 159, 20 V; °160, 11. 14:
ἔτι αἱ a: ὅτι αἱ Al^c AP: ἔτι καὶ αἱ P 30 πλείους o: πλείους ἐνός
Al^c 159, 20 [om ἐνός P]: °160, 11. 14

449^a 1 (ἀδιαφόρους P) (καθ' ἐαυτὴν P) 2 αἰσθησις ἔσται b
Al^c 160, 2. 5: ἔσται αἰσθησις a τούτων MLXU Al^c 161, 10: τοῦτο
ESWP γρ mg L¹ Al^c 161, 4 3 μὴ desiderabat Al^c 162, 10: om o
(αἰσθάνεται X) 4 ἐνεδέχετο a LXP: ἐνδέχεται SWU (ἡ om L)
6 τὸ om Al^c 162, 13; °163, 1 τί o—LX Al^c 162, 13; °163, 1:
om LX 6. 7 οὐχ ἐν MLXWU Al^c 162, 13; °163, 1: οὐθέν SP,
[οὐθ' ἐν] E 7 ἐν· ἐν a: ἐν b Al^c 163, 3 8 ἐκεῖνο o—EW
Al^c 163, 19: ἐκεῖνος E: ἐκεῖ W ἐν₁ LP Al^c 163, 19: om o—LP
9 (πάντα P) 10 (ἡ sscr ει P) 11 τί b cf Al^c 165, 5. 8: om a Al^c
165, 1 13 ὥσπερ ἐπὶ [om ἐπὶ M] o: ὡς περὶ Al^c 165, 23 (ἐνδέχεται
αὐτῶν P) 14 καὶ ₂ b Al^c 166, 6: om a (ἀριθμῷ . . . 17 ἐν om X)

15 καὶ γλυκύ ἐστι, καὶ ἄλλα πολλά, εἰ γὰρ μὴ χωριστὰ τὰ πάθη
 ἀλλήλων, ἀλλὰ τὸ εἶναι ἕτερον ἐκάστω. ὁμοίως τοίνυν θετέον
 καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς τὸ αὐτὸ καὶ ἐν εἶναι ἀριθμῶ τὸ αἰσθη-
 τικὸν πάντων, τῷ μέντοι εἶναι ἕτερον καὶ ἕτερον τῶν μὲν γέ-
 νει τῶν δὲ εἶδει. ὥστε καὶ αἰσθάνοιτ' ἂν ἅμα τῷ αὐτῷ καὶ
 20 ἐνί, λόγῳ δ' οὐ τῷ αὐτῷ.

20 ὅτι δὲ τὸ αἰσθητὸν πᾶν ἐστὶ μέ-
 γεθος καὶ οὐκ ἔστιν ἀδιαίρετον αἰσθητὸν, δῆλον. ἔστι γὰρ ὅθεν
 μὲν οὐκ ἂν ὀφθείη, ἄπειρον τὸ ἀπόστημα, ὅθεν δὲ ὁρᾶται,
 πεπερασμένον· ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ὁσφραντὸν καὶ ἀκουστὸν καὶ
 ὅσων μὴ αὐτῶν ἀπτόμενοι αἰσθάνονται. ἔστι δὴ τι ἔσχατον
 25 τοῦ ἀποστήματος ὅθεν οὐχ ὁρᾶται, καὶ πρῶτον ὅθεν ὁρᾶται.
 τοῦτο δὴ ἀνάγκη ἀδιαίρετον εἶναι, οὗ ἐν μὲν τῷ ἐπέκεινα οὐκ
 ἐνδέχεται αἰσθάνεσθαι ὄντος, ἐν δὲ τῷ ἐπὶ τάδε ἀνάγκη
 αἰσθάνεσθαι. εἰ δὴ τί ἐστὶν ἀδιαίρετον αἰσθητὸν, ὅταν τεθῇ
 ἐπὶ τῷ ἐσχάτῳ ὅθεν ἐστὶν ὕστατον μὲν οὐκ αἰσθητὸν πρῶτον
 30 δ' αἰσθητὸν, ἅμα συμβήσεται ὁρατὸν εἶναι καὶ ἀόρατον·
 τοῦτο δ' ἀδύνατον.

449^b περὶ μὲν οὖν τῶν αἰσθητηρίων καὶ τῶν αἰσθητῶν τίνα
 τρόπον ἔχει καὶ κοινῇ καὶ καθ' ἕκαστον αἰσθητήριον εἴρη-
 ται· τῶν δὲ λοιπῶν πρῶτον σκεπτέον περὶ μνήμης καὶ τοῦ
 4 μνημονεύειν.

15 γὰρ LSWUP Al^e 166, 7: om a 16 (τῷ W) 18 τῷ LX: τὸ ο—LX
 19 . 20 τῷ αὐτῷ καὶ ἐνί b: τὸ αὐτὸ καὶ ἐν a 20 (τὸ αὐτό M) 2 αἰσθητὸν
 b Al^e 168, 16; c 171, 27: αἰσθάνεσθαι a 23 τὸ a: om b (ἀκουστὸν
 καὶ ὁσφραντὸν P) καὶ₃ a P: om b—P 24 ὅσων ο—LX: ὅσοι LX
 (αὐτῶν] ἀπτόων M) ἀπτόμενοι ο—LX: λειπόμενοι LX (ἔστι . . . 25
 ὁρᾶται om W) δὴ LXSP Al^b 169, 7: δέ a U 26 (τοῦτο] τοῦ P)
 27 τάδε b Al^b 170, 1: ταδι a 28 (ἔσται P) 29 (αἰσθητὸν corr ex-ων E)
 449^b 1 (τῶν₂ om P) 4 καὶ τοῦ μνημονεύειν a: καὶ ἀναμνήσεως
 καὶ ὕπνου P cf Al^b 173, 12 M^{ir} 1, 15: om b—P

ΠΕΡΙ ΜΝΗΜΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΩΣ.

1

Περὶ μνήμης καὶ τοῦ μνημονεύειν 4

λεκτέον τί ἐστὶ καὶ διὰ τίν' αἰτίαν γίγνεται καὶ τίνι 4
 τῶν τῆς ψυχῆς μορίων συμβαίνει τοῦτο τὸ πάθος καὶ τὸ 5
 ἀναμνησέσθαι· οὐ γὰρ οἱ αὐτοὶ εἰσι μνημονικοὶ καὶ
 ἀναμνηστικοί, ἀλλ' ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ μνημονικώτεροι μὲν οἱ
 βραδεῖς, ἀναμνηστικώτεροι δὲ οἱ ταχεῖς καὶ εὐμαθεῖς.
 πρῶτον μὲν οὖν σκεπτέον ποῖά ἐστι τὰ μνημονευτά· πολ-
 λάκις γὰρ ἐξαπατᾷ τοῦτο. οὔτε γὰρ τὸ μέλλον ἐνδέχε- 10
 ται μνημονεύειν, ἀλλ' ἐστὶ δοξαστὸν καὶ ἐλπιστὸν (εἴη δ' ἂν
 καὶ ἐπιστήμη τις ἐλπιστική, καθάπερ τινὲς φασὶ τὴν μαντι-
 κήν), οὔτε τοῦ παρόντος, ἀλλ' αἰσθησις· ταύτη γὰρ οὔτε τὸ

Codices : EMLXSUP

449^b Tit. Ἀριστοτέλους περὶ μνήμης καὶ ἀναμνήσεως EX: περὶ
 μνήμης καὶ ὕπνου καὶ τῆς καθ' ὕπνον μαντικῆς P: Ἀριστοτέλους περὶ
 μνήμης περὶ ὕπνου περὶ τῆς καθ' ὕπνον μαντικῆς L: Ἀριστοτέλους
 περὶ μνήμης καὶ τοῦ μνημονεύειν MSU 4 περὶ ο—M: τῶν δὲ λοιπῶν
 πρῶτον σκεπτέον περὶ M: περὶ δὲ M^u 6, 6 So 1, 4 (τίνας αἰτίας M)
 5 συμβαίνει τοῦτο ELX So 1, 5: τοῦτο συμβαίνει MSU: τοῦτό τε
 συμβαίνει P τὸ 2 a LP So 1, 6: τοῦ XSU 6 (μνημονικοὶ sscr³ τροι E)
 (τε καὶ P) 7 (ἀναμνηστικοὶ sscr³ τροι E) μνημονικώτεροι MLXUP,
 corr S¹, sscr τροι E³ M^u 6, 15 So 1, 7: μνημονικοὶ ES 8 ἀναμνηστικοὶ
 sscr³ τροι E, ἀναμνηστικώτεροι γρ mg E¹ 9 σκεπτέον LXSU M^u
 6, 19 So 1, 11: ληπτέον a P ἐστὶ a SUP M^u 6, 19: εἰσὶ LX cf M^u
 6, 24 So 1, 11 τὰ a P: om LXSU M^u 6, 19; ^r6, 24 So 1, 11
 10 ἐξαπατᾷ o—E M^u 6, 20; ^r6, 25: So 1, 12; ἐξαπατᾷ.ται [eras 1 lit] E
 12 (φασὶ τινες U) 13 (αἰσθησιν S)

μέλλον οὔτε τὸ γινόμενον γνωρίζομεν, ἀλλὰ τὸ παρὸν μό-
 15 νον. ἡ δὲ μνήμη τοῦ γενομένου· τὸ δὲ παρὸν ὅτε πάρεστιν,
 οἷον τοδὶ τὸ λευκὸν ὅτε ὀρᾷ, οὐδείς ἂν φαίη μνημονεύειν,
 οὐδὲ τὸ θεωρούμενον, ὅτε θεωρῶν τυγχάνει καὶ νοῶν· ἀλλὰ
 τὸ μὲν αἰσθάνεσθαι φησι, τὸ δ' ἐπίστασθαι μόνον· ὅταν δ'
 ἄνευ τῶν ἔργων σχῇ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν αἴσθησιν, οὕτω
 20 μέμνηται [τὰς τοῦ τριγώνου ὅτι δύο ὀρθαῖς ἴσαι], τὸ μὲν ὅτι
 ἔμαθεν ἢ ἐθεώρησεν, τὸ δὲ ὅτι ἤκουσεν ἢ εἶδεν ἢ τι τοιοῦ-
 τον· ἀεὶ γὰρ ὅταν ἐνεργῇ κατὰ τὸ μνημονεύειν, οὕτως ἐν τῇ
 ψυχῇ λέγει, ὅτι πρότερον τοῦτο ἤκουσεν ἢ ἤσθητο ἢ ἐνόησεν.
 ἔστι μὲν οὖν ἡ μνήμη οὔτε αἰσθησις οὔτε ὑπόληψις, ἀλλὰ τού-
 25 των τινὸς ἕξις ἢ πάθος, ὅταν γένηται χρόνος. τοῦ δὲ νῦν ἐν
 τῷ νῦν οὐκ ἔστι μνήμη, καθάπερ εἴρηται [καὶ πρότερον], ἔστι γὰρ
 τοῦ μὲν παρόντος αἰσθησις, τοῦ δὲ μέλλοντος ἐλπίς, τοῦ δὲ
 γενομένου μνήμη. διὸ μετὰ χρόνου πᾶσα μνήμη. ὥσθ' ὅσα
 χρόνου αἰσθάνεται, ταῦτα μόνα τῶν ζώων μνημονεύει, καὶ
 30 τούτῳ ᾧ αἰσθάνεται. ἐπεὶ δὲ περὶ φαντασίας εἴρηται πρότε-
 ρον ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς, καὶ νοεῖν οὐκ ἔστιν ἄνευ φαντάσμα-

14 (γινόμενον X) 15 ὅτε o—E Mi^c 7, 1; r7, 3 So 1, 17: ὅτι E
 16 (τοδὶ om M) (τὸ om S) 17 ὅτε et τυγχάνει a: om b (θεωροῦν
 [corr³ in-ων]E) νοῶν o—E So 1, 19 cf Mi^v 7, 5: ἐννοοῦν [corr³ in-ων]E
 19 ἔργων LXSP Mi^v 7, 11 So 1, 20: ἐνεργειῶν a U σχῇ LXSU
 Mi^v 7, 11: ἔχη a P So 1, 20 20 τὰς . . . ἴσαι del Freudenthal
 (δύο in δυοὶ corr E³ cf So 2, 1) (ὀρθαῖς] θ in ras E³, subf θι?)
 21 (ἡ₃ om M) τι o—E So 2, 2: δ τι E 22 ἀεὶ b γρ mg E³ Mi^v
 7, 22; r7, 24 So 2, 3: δεῖ a τὸ μνημονεύειν o So 2, 3: τὴν μνήμην
 Mi^v 7, 22; r7, 27 23 λέγει b Mi^v 7, 25 So 2, 5: λέγειν a 25 (χρόνος
 corr in χρόνιον E³) 26 καὶ πρότερον E: om o—E Mi^v 8, 7 So 2, 9
 ἔστι γὰρ b So 2, 9: ἀλλὰ a cf Mi^v 8, 7 28 χρόνου SUP, [ex χρόνον ut v]
 L Mi^c 8, 8 So 2, 11: χρόνον a X (ὅσα] ὅσα τε E) 29 ταῦτα b Mi^v
 8, 11. 18 So 2, 11: καὶ ᾧ ταῦτα a (τῶν ζώων μνημονεύει τῶν ζώων M)
 30 (ἐπεὶ] ἔτι P)

τος· συμβαίνει γὰρ τὸ αὐτὸ πάθος ἐν τῷ νοεῖν ὅπερ καὶ ἐν 450^a
 τῷ διαγράφειν· ἐκεῖ τε γὰρ οὐθὲν προσχωρώμενοι τῷ τὸ πο-
 σὸν ὠρισμένον εἶναι τοῦ τριγώνου, ὅμως γράφομεν ὠρισμένον
 κατὰ τὸ ποσόν, καὶ ὁ νοῶν ὡσαύτως, καὶ μὴ ποσὸν νοῆ,
 τίθεται πρὸ ὁμμάτων ποσόν, νοεῖ δ' οὐχ ἢ ποσόν· ἂν δ' ἡ 5
 φύσις ἢ τῶν ποσῶν, ἀορίστων δέ, τίθεται μὲν ποσὸν ὠρισμέ-
 νον, νοεῖ δ' ἢ ποσὸν μόνον· διὰ τίνα μὲν οὖν αἰτίαν οὐκ ἐνδέ-
 χεται νοεῖν οὐδὲν ἄνευ συνεχοῦς, οὐδ' ἄνευ χρόνου τὰ μὴ
 ἐν χρόνῳ ὄντα, ἄλλος λόγος· μέγεθος δ' ἀναγκαῖον γνωρί-
 ζειν καὶ κίνησιν ᾧ καὶ χρόνον· καὶ τὸ φάντασμα τῆς κοι- 10
 νῆς αἰσθήσεως πάθος ἐστίν· ὥστε φανερόν ἐστι τῷ πρώτῳ αἰ-
 σθητικῷ τούτων ἢ γνωσίς ἐστιν· ἡ δὲ μνήμη καὶ ἡ τῶν νοη-
 τῶν οὐκ ἄνευ φαντάσματος ἐστίν· ὥστε τοῦ νοῦ μὲν κατὰ
 συμβεβηκὸς ἂν εἴη, καθ' αὐτὸ δὲ τοῦ πρώτου αἰσθητικοῦ.
 διὸ καὶ ἑτέροις τισὶν ὑπάρχει τῶν ζώων, καὶ οὐ μόνον ἀν- 15
 θρώποις καὶ τοῖς ἔχουσι δόξαν ἢ φρόνησιν. εἰ δὲ τῶν νοη-
 τικῶν τι μορίων ἦν, οὐκ ἂν ὑπῆρχε πολλοῖς τῶν ἄλλων
 ζώων, ἴσως δ' οὐδενὶ τῶν ἀνοήτων, ἐπεὶ οὐδὲ νῦν πᾶσι διὰ τὸ

450^a 2 (τῷ₂ om E) 4 ὁ νοῶν b Mi^c 10, 10 So 3, 11: ὀνομάζομεν a
 5 (νοεῖ ex νοῆ P: νοῆ X) 6 ἀορίστων o—E Mi^c 10, 27; *11, 1:
 ἀόριστον [corr^x o in ω]E 8 (οὐδὲν om E, ins³) συνεχοῦς o—E
 Mi^c 11, 19; *11, 25 . 31 So 3, 30: τοῦ συνεχοῦς E (ἄνευ λόγου χρόνου P)
 8 . 9 τὰ μὴ ἐν χρόνῳ ὄντα MLXSU Mi^c 11, 20 So 3, 31: om P,
 [ins³ τὰ γὰρ χρόνῳ μὴ ὄντα] E 9 ἄλλος λόγος b—P Mi^c 11, 20;
 *11, 26; 12, 1: λόγος ἄλλος a (δ' om E) 10 (χρόνος corr in χρόνον E³)
 11 ὥστε b: ὥστε τοῦτο a 12 (μνήμη δὲ LX) ἡ₃ o: om Mi^c 12, 26
 13 φαντάσματος o—E Mi^c 12, 27: τῆς φαντασίας E τοῦ νοῦ μὲν M:
 τοῦτο νοομεν E: τοῦ νοουμένου LXSU, corr E³ Mi^c 8, 24; *8, 25; 9, 1;
 13, 2. So 3, 3: τοῦ νοητικοῦ P 15 . 16 ἀνθρώποις a cf Mi^c 13, 7
 So 4, 5: ἀνθρώπω b 16 καὶ o So 4, 5: om Mi^c 13, 7 17 τι b,
 [ins³ νι] E Mi^c 13, 8: om M (ἦν om M) (ἄλλων ins U¹)
 18 (οὐδὲν M) ἀνοήτων scripsi: θνητῶν o Mi^c 13, 11: θηρίων Rassow, Biehli

μὴ πάντα χρόνον αἰσθησιν ἔχειν· ἀεὶ γὰρ ὅταν ἐνεργῇ τῇ
 20 μνήμῃ, καθάπερ καὶ πρότερον εἶπομεν, ὅτι εἶδε τοῦτο ἢ
 ἤκουσεν ἢ ἔμαθε, προσαισθάνεται ὅτι πρότερον· τὸ δὲ πρό-
 τερον καὶ ὕστερον ἐν χρόνῳ ἐστίν. τίνος μὲν οὖν τῶν τῆς ψυ-
 χῆς ἐστὶν μνήμη, φανερόν, ὅτι οὐπερ καὶ ἡ φαντασία· καὶ
 ἔστι μνημονευτὰ καθ' αὐτὰ μὲν ὅσα ἐστὶ φανταστά, κατὰ
 25 συμβεβηκὸς δὲ ὅσα μὴ ἄνευ φαντασίας.
 25 ἀπορήσειε δ' ἂν
 τις πῶς ποτὲ τοῦ μὲν πάθους παρόντος τοῦ δὲ πράγματος
 ἀπόντος μνημονεύει τὸ μὴ παρόν. δηλὸν γὰρ ὅτι [εἰ] δεῖ νοῆ-
 σαι τοιοῦτον τὸ γινόμενον διὰ τῆς αἰσθήσεως ἐν τῇ ψυχῇ
 καὶ τῷ μορίῳ τοῦ σώματος τῷ ἔχοντι αὐτήν, οἷον ζωγρά-
 30 φημά τι τὸ πάθος, οὗ φαμὲν τὴν ἔξιν μνήμην εἶναι· ἡ γὰρ
 γιγνομένη κίνησις ἐνσημαίνεται οἷον τύπον τινὰ τοῦ αἰσθήμα-
 τος, καθάπερ οἱ σφραγιζόμενοι τοῖς δακτυλίοις. διὸ καὶ τοῖς
 450^b μὲν ἐν κινήσει πολλῇ διὰ πάθος ἢ δι' ἡλικίαν οὐδὲν οὐ γίγνε-
 ται μνήμη, καθάπερ ἂν εἰς ὕδωρ ῥέον ἐμπιπτούσης τῆς κι-

- 19 (πάντων L, πάντ X) (ἀεὶ] δεῖ E) 20 (ἢ om S)
 21 (ἔπαθε P) προσαισθάνεται ὅτι πρότερον LXP, [ὅτι πρότερον suppl¹
 mg] U M^{iv} 13, 16 . 17 [προαισθάνεται CRP So 4, 9]: ὅτι προαισθάνεται
 πρότερον S: προαισθάνεσθαι τι πρότερον E: πρότερον προαισθάνεται M
 22 (καὶ] ἢ M) 23 μνήμη LXSU M^{ic} 13, 18 So 4, 11: ἡ μνήμη a P
 ἢ a U So 4, 11: om LXSP (καί₂ . . . 24 φανταστά om M) 24 ὅσα
 ἐστὶ φανταστά edd: ὅσα μὴ ἔστιν φανταστά E: ὣν ἐστὶ φανταστά γρ mg E³:
 ὣν ἐστὶ φαντασία LXSU, [φαντσ'] P M^{iv} 13, 20 So 4, 12 25 (μὴ
 ἄνευ] μετὰ M) 26 (μὲν τοῦ M) (τοῦ₂] τοῖς M) 27 (ἀπόντος]
 μὴ παρόντος X) μνημονεύει b M^{iv} 13, 26; *14, 2 So 4, 15: μνημο-
 νεύεται a (μὴ om U) 28 τοιοῦτον LXUP: τοιοῦτο [ins³ v] E:
 τοιοῦτό τι M: τοῦτο S 30 μνήμην εἶ.αι a U: εἶναι μνήμην LXSP
 31 (τὸ αἰσθημα M) 32 δακτυλίοις ELSP, [ins¹ ι] U M^{iv} 14, 5 So 4,
 22: δακτύλοις MX cf So 4, 22 AB
 450^b 1 (τὸ ante πάθος ins U²) 2 (μνήμη om P) (ἂν om S)

νήσεως καὶ τῆς σφραγίδος· τοῖς δὲ διὰ τὸ ψήχεσθαι, κα-
 θάπερ τὰ παλαιὰ τῶν οἰκοδομημάτων, καὶ διὰ σκληρό-
 τητα τοῦ δεχομένου τὸ πάθος οὐκ ἐγγίγνεται ὁ τύπος. διώπερ 5
 οἷ τε σφόδρα νέοι καὶ οἱ γέροντες ἀμνήμονές εἰσιν· ῥέουσι
 γὰρ οἱ μὲν διὰ τὴν αὔξησιν, οἱ δὲ διὰ τὴν φθίσιν. ὁμοίως
 δὲ καὶ οἱ λίαν ταχεῖς καὶ οἱ λίαν βραδεῖς οὐδέτεροι φαίνον-
 ται μνήμονες· οἱ μὲν γὰρ εἰσιν ὑγρότεροι τοῦ δέοντος, οἱ δὲ
 σκληρότεροι· τοῖς μὲν οὖν οὐ μένει τὸ φάντασμα ἐν τῇ ψυ- 10
 χῇ, τῶν δ' οὐχ ἄπτεται. ἀλλ' εἰ δὴ τοιοῦτόν ἐστι τὸ συμ-
 βαῖνον περὶ τὴν μνήμην, πότερον τοῦτο μνημονεύει τὸ πάθος,
 ἢ ἐκεῖνο ἀπ' οὗ ἐγένετο; εἰ μὲν γὰρ τοῦτο, τῶν ἀπόντων οὐδὲν ἂν
 μνημονεύοιμεν· εἰ δ' ἐκεῖνο, πῶς αἰσθανόμενοι τοῦτο μνημο-
 νεύομεν, οὐ μὴ αἰσθανόμεθα, τὸ ἀπόν; εἰ τ' ἐστὶν ὁμοιον ὥσπερ 15
 τύπος ἢ γραφὴ ἐν ἡμῖν, τούτου αὐτοῦ ἢ αἰσθησις διὰ τί ἂν
 εἴη μνήμη ἐτέρου, ἀλλ' οὐκ αὐτοῦ τούτου; ὁ γὰρ ἐνεργῶν τῇ
 μνήμῃ θεωρεῖ τὸ πάθος τοῦτο καὶ αἰσθάνεται τούτου. πῶς οὖν
 τὸ μὴ παρὸν μνημονεύει; εἴη γὰρ ἂν καὶ ὁρᾶν τὸ μὴ παρὸν
 καὶ ἀκούειν. ἢ ἔστιν ὡς ἐνδέχεται καὶ συμβαίνει τοῦτο; οἷον 20
 γὰρ τὸ ἐν πίνακι γεγραμμένον ζῶον καὶ ζῶόν ἐστι καὶ εἰ-
 κὼν, καὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἐν τοῦτ' ἐστὶν ἄμφω, τὸ μέντοι εἶναι

3 ψήχεσθαι ELX^{SU}: ψύχεσθαι M^{iv} 14, 26 So 5, 28 5 (δεχομένου
 τὸ πάθος] πάθους X) 8 καὶ οἱ λίαν₂ E: καὶ MLX^{SU}: ἢ P (οὐδέτεροι
 ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ M) 9 (μνημονικοὶ ὄντες M) 11 (τῶν] τούτων M)
 13 (γὰρ om E) ἀπόντων ELX^{SU} M^{iv} 14, 30 So 6, 3: ἀπάντων MP
 (ἂν om E) 4 τοῦτο a SUP So 6, 4 [τούτου a]: τούτου LX 15 (τὸ
 ἄτοπον P) 16 τούτου αὐτοῦ ἢ E: ἢ τούτου αὐτοῦ MUX So 6, 6 B,
 [om αὐτοῦ] ACa: ἢ τούτου αὐτοῦ P: εἰ τούτου αὐτοῦ LS M^{ic} 15, 4
 17 ὁ γὰρ ... 18 τούτου o M^{iv} 15, 6 So 6, 7: om LX 19 μνημονεύει
 M M^{ic} 15, 7 So 6, 8: μνημονεύσει o—M M^{iv} 15, 7 CRP 21 πίνακι MSU
 M^{iv} 15, 11 So 6, 10: τῷ πίνακι ELXP 22 (καὶ om E) τὸ αὐτὸ
 a U M^{iv} 15, 16: ταυτὸ LXP: αὐτὸ S (καὶ ἐν] ἐν καὶ ὃν P) τοῦτ' E:
 αὐτὸ LXSP, [corr² in ταῦτα] U: ταῦτ' M (ἄμφω ante ταῦτ' M)

οὐ ταυτὸν ἀμφοῖν, καὶ ἔστι θεωρεῖν καὶ ὡς ζῶον καὶ ὡς εἰ-
 κόνα, οὕτω καὶ τὸ ἐν ἡμῖν φάντασμα δεῖ ὑπολαβεῖν καὶ
 25 αὐτό τι καθ' αὐτό εἶναι [θεώρημα] καὶ ἄλλου φάντασμα. ἥ
 μὲν οὖν καθ' αὐτό, θεώρημα ἢ φάντασμά ἐστιν, ἥ δ' ἄλλου,
 οἷον εἰκὼν καὶ μνημόνευμα. ὥστε καὶ ὅταν ἐνεργῇ ἡ κίνησις
 αὐτοῦ, ἂν μὲν, ἥ καθ' αὐτό ἐστι, ταύτῃ αἰσθάνηται ἡ ψυχὴ
 αὐτοῦ, οἷον νόημά τι ἢ φάντασμα φαίνεται ἐπελθεῖν· ἂν δ'
 30 ἡ ἄλλου καὶ, ὥσπερ ἐν τῇ γραφῇ ὡς εἰκόνα θεωρῇ καὶ μὴ
 ἑωρακῶς τὸν Κορίσκον ὡς Κορίσκου, ἐνταυθὰ τε ἄλλο τὸ
 πάθος τῆς θεωρίας ταύτης καὶ ὅταν ὡς ζῶον γεγραμμένον
 45^{1a} θεωρῇ, ἔν τε τῇ ψυχῇ τὸ μὲν γίγνεται ὥσπερ νόημα μόνον,
 τὸ δ' ὡς ἐκεῖ ὅτι εἰκὼν, μνημόνευμα. καὶ διὰ τοῦτο ἐνίοτ'
 οὐκ ἴσμεν, ἐγγινομένων ἡμῖν ἐν τῇ ψυχῇ τοιούτων κινήσεων
 ἀπὸ τοῦ αἰσθέσθαι πρότερον, εἰ κατὰ τὸ ἡσθῆσθαι συμβαί-
 5 νει, καὶ εἰ ἔστι μνήμη ἢ οὐ διστάζομεν· ὅτε δὲ συμβαίνει

23 ταυτὸν **b**: ταυτὸν ἐστιν **a** 24 οὕτω **a** U: οὕτως LXSP
 25 τι καθ' αὐτό εἶναι LXSP M¹ 15, 19 So 6, 16: εἰσαί τι καθ' αὐτό
 MU: καθ' ἑαυτὸ εἶναι E θεώρημα **a**: τι P: om LXSU So 6, 16 cf M¹ 15,
 19 26 αὐτό **b** So 6, 17: ἑαυτό **a** (ἡ in ras E³) (ἐστιν om M)
 27 καὶ₁ o: om So 6, 18 (ἐνεργεῖ S) 28 (μὲν om P) αἰσθάνηται
 o—E M¹ 15, 28: αἰσθῆται E (ἐπελθὼν L) 30 καὶ₁ **b** M¹ 16, 3;
¹16, 4: om **a** (εἰκὼς X) θεωρῇ MLXP M¹ 16, 3: θεωρεῖ ESU
 31 [κορίσκου] Κορίσκον P, [ον in ου] U) τε (om M)

45^{1a} 1 ἐν τε LSU M¹ 16, 13: ἐν γε X: τὸ ἐν **a**: τῶν δὲ ἐν P
 μόνον o: om M¹ 16, 13 2 (καὶ ins post εἰκὼν E³) 3 γινομένων
 LXS M¹ 16, 23; ¹16, 26; ¹17, 16: ἐγγινομένων **a** UP ἡμῖν o—P
 M¹ 16, 26; ¹17, 16: post ψυχῇ P: om M¹ 16, 23 4 ἀπὸ] εἰ ἀπὸ M
 αἰσθέσθαι SU M¹ 16, 27; ¹17, 18: αἰσθάνεσθαι **a** LXP εἰ **b**: ἡ [corr³
 in ἡ] E: ἡ M 5 εἰ **b** [ins U¹]: om **a** [ins E³] μνήμη **a** LXP: ἡ
 μνήμη U M¹ 17, 24: ἡ μνήμη S ἡ o—E: om E [ins³ ἡ οὐ ante οὐ]
 διστάζομεν ES: διστάζομεν ἐνίοτε LXP M¹ 17, 24: ἐνίοτε U [add₁
 διστάζομεν post ἐνίοτε γρ mg]: om M (ὅτε] ἐνίοτε M) (δέ] δὲ ἐνίοτε S)

ἐννοῆσαι καὶ ἀναμνησθῆναι ὅτι ἠκούσαμεν τι πρότερον ἢ εἶδομεν. τοῦτο δὲ συμβαίνει, ὅταν θεωρῶν ὡς αὐτὸ μεταβάλλῃ καὶ θεωρῇ ὡς ἄλλον. γίννεται δὲ καὶ τοῦναντίον, οἷον συνέβη Ἀντιφέροντι τῷ Ὠρείτῃ καὶ ἄλλοις ἐξισταμένοις· τὰ γὰρ φαντάσματα ἔλεγον ὡς γενόμενα καὶ ὡς μνημο-¹⁰νεύοντες. τοῦτο δὲ γίννεται, ὅταν τις τὴν μὴ εἰκόνα ὡς εἰκόνα θεωρῇ. αἱ δὲ μελέται τὴν μνήμην σφύζουσι τῷ ἐπαναμνησκῶν· τοῦτο δ' ἐστὶν οὐδὲν ἕτερον ἢ τὸ θεωρεῖν πολλά-¹⁵κις ὡς εἰκόνα καὶ μὴ ὡς καθ' αὐτό. τί μὲν οὖν ἐστὶ μνήμη καὶ τὸ μνημονεύειν, εἴρηται, ὅτι φαντάσματος, ὡς εἰκότος¹⁵ οὗ φάντασμα, ἕξις, καὶ τίνος μορίου τῶν ἐν ἡμῖν, ὅτι τοῦ πρώτου αἰσθητικοῦ καὶ ᾧ χρόνον αἰσθανόμεθα.

- 2 Περὶ δὲ τοῦ ἀναμνησκεισθαι λοιπὸν εἰπεῖν. πρῶτον μὲν οὖν ὅσα ἐν τοῖς ἐπιχειρηματικοῖς λόγοις ἐστὶν ἀληθῆ, δεῖ τι-
θέναι ὡς ὑπάρχοντα. οὔτε γὰρ μνήμης ἐστὶν ἀνάληψις ἢ²⁰ ἀνάμνησις οὔτε λήψις· ὅταν γὰρ τὸ πρῶτον μάθῃ ἢ πά-
θῃ, οὗτ' ἀναλαμβάνει μνήμην οὐδεμίαν (οὐδεμία γὰρ προγέ-
γονεν) οὗτ' ἐξ ἀρχῆς λαμβάνει· ὅταν γὰρ ἐγγένηται ἢ ἕξις

7 (ἶδομεν E) (ὅταν . . . αὐτὸ in ras S*) (ὡς om P) (μετα-
βάλλῃ M: μεταβάλλει U) 8 θεωρῇ MLXSP: θεωρεῖ EU (ὡς
εἰκόνα ἄλλον P) δὲ καὶ ELXP So 6, 30: δὲ ἐνίστε καὶ MSU τοῦ-
ναντίον a SU: τοῦναντίον ἐνίστε LXP So 6, 30 9 (συμβαίνει X)
(ὄρεῖται E) 10 (φαντάσματα) φανέντα αὐτοῖς M) (γινόμενα M)
11 τις τὴν μὴ b Mi^o 18, 8; c 18, 11 So 7, 3: τὸ παρὰ τὴν E: τις τὴν M
12 (τῷ) ἐν τῷ M) 14 (ὡς₂ om So 7, 5) μνήμη a LXP Mi^o 18,
18 So 7, 6: ἡ μνήμη SU 15 (τὸ) τί τὸ Mi^o 18, 18 Sa) φαντά-
σματος a UP Mi^o 18, 18 So 7, 6: φαντάσματα S: φάσματος LX (ὡς
εἰκός X) 17 ᾧ χρόνον b: οὗ χρόνω M: οὗ χρόνον E 19 (εἰσιν S)
τιθέναι LXUS γρ E³ mg Mi^o 18, 31; c 20, 15 So 7, 12: τίθεσθαι
a P 2 οὔτε b cf So 7, 12: οὐδὲ a 21 μάθῃ ἢ πάθῃ a: ἡ μάθῃ ἢ
πάθῃ b: πάθῃ ἢ μάθῃ Mi^o 20, 28 23 ἐγγένηται a U: γένηται LXSP
Mi^o 21, 14; r 21, 16 . 19

καὶ τὸ πάθος, τότε μνήμη ἐστίν. ὥστε μετὰ τοῦ πάθους ἐγ-
 25 γινομένου οὐκ ἐγγίνεται. ἔτι δ' ὅτε τὸ πρῶτον ἐγγέγονε τῷ
 ἀτόμῳ καὶ ἐσχάτῳ, τὸ μὲν πάθος ἐνυπάρχει ἤδη τῷ πα-
 θόντι καὶ ἡ ἐπιστήμη, εἰ δεῖ καλεῖν ἐπιστήμην τὴν ἕξιν ἢ τὸ
 πάθος (οὐδὲν δὲ κωλύει κατὰ συμβεβηκός καὶ μνημονεύειν
 ἔνια ὧν ἐπιστάμεθα). τὸ δὲ μνημονεύειν καθ' αὐτὸ οὐκ ὑπάρ-
 30 χει πρὶν χρονισθῆναι. μνημονεύει γὰρ νῦν ὁ εἶδεν ἢ ἔπαθε
 πρότερον, οὐκ ὁ νῦν ἔπαθε, νῦν μνημονεύει. ἔτι δὲ φανερόν
 451^b ὅτι μνημονεύειν ἔστι μὴ νῦν ἀναμνησθέντα, ἀλλ' ἐξ ἀρχῆς
 αἰσθόμενον ἢ παθόντα. ἀλλ' ὅταν ἀναλαμβάνῃ ἣν πρότερον
 εἶχεν ἐπιστήμην ἢ αἰσθησιν ἢ οὐ ποτὲ τὴν ἕξιν ἐλέγομεν
 μνήμην, τοῦτ' ἐστὶ καὶ τότε τὸ ἀναμνησθεσθαι τῶν εἰ-
 5 ρημένων τι. τὸ δὲ μνημονεύειν συμβαίνει καὶ ἡ μνήμη ἀκο-
 λουθεῖ. οὐδὲ δὴ ταῦτα ἀπλῶς, ἐὰν ἔμπροσθεν ὑπάρξαντα πάλιν
 ἐγγίγνηται, ἀλλ' ἔστιν ὥς, ἔστι δ' ὥς οὐ. δις γὰρ μαθεῖν

24 καὶ a: ἡ b *Mic* 21, 14; *21, 16. 19 μνήμη LXSU *Mic*
 21, 15: ἡ μνήμη a P 25 (ἐγγίνεσθαι X) (ἔτι| ὅτι [sic] E) (τὸ
 om *M^u* 21, 27) ἐγγέγονε a: ἐγεγόνει ἐν b *M^u* 21, 27; *22, 4
 26 (ἐσχάτῳ καὶ ἀτόμῳ L) 27. 28 (τὸ πάθος ἢ τὴν ἕξιν P) 28 (δὲ)
 γὰρ *Mic* 22, 17) (καὶ om *Mic* 22, 17) 29 (ὧν v ins E³) ὑπάρ-
 χει b corr E³ *Mic* 22, 6: ὑπάρξει a 30 (πρὶν) πλὴν P) (ἔδεν E)
 31 δὲ MLXUP: om ES

451^b 1 ἀλλ' a: om LXSUP *M^u* 22, 21; *22, 29 2 αἰσθόμενον
 LXSU *M^u* 22, 21; *22, 29: αἰσθανόμενον a P cf *M^u* CRP (ἦ) μὴ E)
 (μαθόντα S: μαθόντα τί M) (ἀναλαμβάνει P: ἀναλάβη M) 3 (οὐ S)
 3. 4 (ἐλέγομεν εἶναι μνήμην M) 4 (τοῦτ' ἐστὶ) τούτων μὲν E) τότε
 τὸ E: τοῦτο S: τότε MLXUP *Mic* 23, 12 τῶν b *Mic* 23, 13: ἐστὶ
 τῶν a 5 τὸ ο: τῷ *Mic* 23, 22; *23, 24 ἡ μνήμη a P: μνήμη XU:
 μνήμην LS *Mic* 23, 22; *23, 24 ἀκολουθεῖ a SU: ἀκολουθεῖν LXP
Mic 23, 22; *23, 24 (ὑπάρξασα E) 7 ἐγγίγνηται LXSU *M^u* 23,
 26; *24, 1: ἐγγένηται a cf *M^u* 24, 1 P: ἐγγίνεται P cf *M^u* 23, 26a
 (δὲς] διὸ P)

καὶ εὐρεῖν ἐνδέχεται τὸν αὐτὸν τὸ αὐτό· δεῖ οὖν διαφέρειν
τὸ ἀναμιμνήσκεισθαι τούτων, καὶ ἐνούσης πλείονος ἀρχῆς, ἢ ἐξ
ἧς μανθάνουσιν, ἀναμιμνήσκεισθαι. 10

συμβαίνουσι δ' αἱ ἀναμνή- 10
σεις, ἐπειδὴ πέφυκεν ἡ κίνησις ἥδε μετὰ τήνδε· εἰ
μὲν ἐξ ἀνάγκης, δῆλον ὡς ὅταν ἐκείνην κινηθῇ, τήνδε κινη-
θήσεται· εἰ δὲ μὴ ἐξ ἀνάγκης ἀλλ' ἔθει, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺν
κινηθήσεται. συμβαίνει δ' ἐνίους ἅπαξ ἐθισθῆναι μᾶλλον ἢ
ἄλλους πολλάκις κινουμένους· διὸ ἔνια ἅπαξ ἰδόντες μᾶλλον 15
μνημονεύομεν ἢ ἕτεροι πολλάκις. ὅταν οὖν ἀναμιμνησκόμε-
θα, κινούμεθα τῶν προτέρων τινὰ κινήσεων, ἕως ἂν κινηθῶ-
μεν μεθ' ἣν ἐκείνη εἴωθεν. διὸ καὶ τὸ ἐφεξῆς θηρεύομεν νοή-
σαντες ἀπὸ τοῦ νῦν· ἢ ἄλλου τινός, καὶ ἀφ' ὁμοίου ἢ ἐναντίου ἢ
τοῦ σύνεγγυς. διὰ τοῦτο γίνεται ἡ ἀνάμνησις· αἱ γὰρ κινή- 20
σεις τούτων τῶν μὲν αἱ αὐταί, τῶν δ' ἅμα, τῶν δὲ μέρος
ἔχουσιν, ὥστε τὸ λοιπὸν μικρὸν δ' ἐκινήθη μετ' ἐκεῖνο. ζητοῦσι

8 καὶ εὐρεῖν ἐνδέχεται a SU: ἐνδέχεται καὶ εὐρεῖν LXP τὸν
αὐτὸν τὸ αὐτό ELXP: τὸ αὐτὸ τὸν αὐτὸν MSU 9 (τούτω X) (ἦ)
καὶ E, eras et corr³ in ἦ) 10 μανθάνουσιν a SUP M^{ic} 24, 6 So 8,
12: μανθάνει LX 11 (ἐπειδὴ πέφυκεν ἡ κίνησις om E) ἥδε LX
M^{ic} 24, 13: ἥδε ante ἡ κ. MSU: ἥδη P: ἥδε γενέσθαι E 12 (μὲν
γὰρ ἐξ P) ἐκείνην SUXP, [corr in -η] L So 8, 16 cf M^{ic} 25, 6: ἐκείνη a
(κινηθῇ) βοηθῇ L) τήνδε b cf M^{ic} 25, 7: τήνδε τὴν κίνησιν a
13 (κινήσεται P) (ἀλλ' ἔθει om P) 14 (ἔνια γρ mg U¹) μᾶλλον
b: θάττον a [in μᾶλλον corr E³] 15 ἄλλους a: ἐτέροις b M^{ic} 25, 24
So 9, 9: ἕτερα γρ mg U¹ (ιδόντες ἅπαξ LX) 16 ἕτεροι E: ἕτερον
S: ἕτερα MLXP, [ex ἕτεροι?] U So 9, 10 17 (πρότερον E) (κινηθῇ M)
18 (εἰώθει M cf M^{ic} 26, 11) (τὸ] τῷ P) νοήσαντες a SUP So 9,
12: om LX 19 (ἀπὸ corr in νοήσαντες X²) ἢ ἐναντίον ἢ b M^{ic} 26,
16 So 9, 13: καὶ ἐναντίον καὶ a 21 (αἱ ins E³) (αἱ αὐταί] ἐανταί
S) 22 (δ om E)

μὲν οὖν οὕτω, καὶ μὴ ζητοῦντες δ' οὕτως ἀναμνησκονται, ὅταν
 μεθ' ἑτέραν κίνησιν ἐκείνη γένηται· ὥς δὲ τὰ πολλὰ ἑτέρων
 25 γενομένων κινήσεων οἷων εἵπομεν, ἐγένετο ἐκείνη. οὐδὲν δὲ δεῖ
 σκοπεῖν τὰ πόρρω, πῶς μεμνήμεθα, ἀλλὰ τὰ σύνεγγυς·
 ὁδὸν γὰρ ὅτι ὁ αὐτός ἐστι τρόπος. λέγω δὲ τὸ ἐφεξῆς οὐ
 προσητήσας οὐδ' ἀναμνησθεῖς. τῷ γὰρ ἔθι ἀκολουθοῦσιν αἱ
 κινήσεις ἀλλήλαις, ἥδε μετὰ τήνδε. καὶ ὅταν τοίνυν ἀνα-
 30 μιμήσκεσθαι βούληται, τοῦτο ποιήσει· ζητήσει λαβεῖν ἀρχὴν
 κινήσεως, μεθ' ἣν ἐκείνη ἔσται. διὸ τάχιστα καὶ κάλλιστα γί-
 45^{2a} νονται ἀπ' ἀρχῆς αἱ ἀναμνήσεις· ὥς γὰρ ἔχουσι τὰ πράγμα-
 τα πρὸς ἀλλήλα τῷ ἐφεξῆς, οὕτω καὶ αἱ κινήσεις. καὶ ἔστιν
 εὐμνημόνευτα ὅσα τάξιν τινὰ ἔχει, ὥσπερ τὰ μαθήματα·
 τὰ δὲ φαῦλα χαλεπῶς. καὶ τούτῳ διαφέρει τὸ ἀνα-
 5 μιμήσκεσθαι τοῦ πάλιν μανθάνειν, ὅτι δυνήσεται πως δι'
 αὐτοῦ κινήθῃν ἐπὶ τὸ μετὰ τὴν ἀρχήν. ὅταν δὲ μή, ἀλλὰ

23 οὖν ELXUP: om MS (ζητοῦσι [corr³ in ζητοῦντες] E)
 (ἀναμνησκονται corr in -εσθαι U²: ἀναμνησκόμεθα P) 24 γένηται a
 M^{iv} 27, 13: γίγνηται LX: γίνηται SU: γίνεται P 25 γενομένων
 MLXSU M^{ic} 27, 16: γινομένων P cf M^{ic} 27, 16 RP: γιγνομένων E
 οἷων o: ὁποίων M^{ic} 27, 16 27 ὅτι a: ὥς b M^{ic} 28, 3 λέγω δὲ E:
 πῶς. λέγω δὲ MP: πῶς λέγει LXSU 28 (προσητήσας eras σ₁ E)
 (τῶν S) (ἔθῃ corr³ in ἔθι E) 29 ἀλλήλαις a P: om LXSU M^{iv}
 28, 6 So 10, 11 30 ποιήσει b M^{ic} 28, 8: ποιήσας a [corr in ποιήσει
 E³] (ζητεῖ M) 30.31 (ἀρχὴν κινήσεως λαβεῖν P) 31 τάχιστα
 καὶ κάλλιστα ELXSP So 10, 13: κάλλιστα καὶ τάχιστα M^{iv} 28, 13:
 τάχιστα καὶ μάλιστα U: καὶ τάχιστα καὶ μάλιστα M

45^{2a} 1 (αἱ ἀναμνήσεις γίνονται ἀπ' ἀρχῆς P) ἔχουσι a SU:
 ἔχει LXP M^{iv} 28, 18 So 10, 14 2 (προσάλληλα E) (ἐφεξῆς E)
 (οὕτω... κινήσεις om M) (κινήσεις πρὸς αὐτὰς τῷ ἐφεξῆς S)
 3 (εὐμνημονετότατα M) 4 φαῦλα M: φαῦλως (sic) E [rad corr in
 φαῦλα]: φαύλως καὶ b So 10, 17 [ἄτακτα φ. κ.] 5 (πάλιν in ras E³,
 eras πολλήν?) 6 (τούτου E) (τοῦ X)

δι' ἄλλου, οὐκέτι μέμνηται. πολλάκις δ' ἤδη μὲν ἀδυνατεῖ ἀναμνησθῆναι, ζητῶν δὲ δύναται καὶ εὐρίσκει. τοῦτο δὲ γίνεται κινουῦντι πολλά, ἕως ἂν τοιαύτην κινήσῃ κίνησιν ἣ ἀκολουθήσῃ τὸ πᾶγμα. τὸ γὰρ μεμνήσθαι ἐστὶ τὸ ἐνεῖναι δύ-¹⁰ ναμιν τὴν κινουσαν· τοῦτο δέ, ὥστ' ἐξ αὐτοῦ καὶ ὧν ἔχει κινήσεων κινήθῃναι, ὥσπερ εἴρηται. δεῖ δὲ λαβέσθαι ἀρχῆς. διὸ ἀπὸ τόπων δοκοῦσιν ἀναμνησθεσθαι ἐνίστε. τὸ δ' αἴτιον ὅτι ταχὺ ἀπ' ἄλλου ἐπ' ἄλλο ἔρχονται, οἷον ἀπὸ γάλακτος ἐπὶ λευκόν, ἀπὸ λευκοῦ δ' ἐπ' ἄερα, καὶ ἀπὸ τούτου ἐφ'¹⁵ ὑγρόν, ἀφ' οὗ ἐμνήσθη μετοπώρου, ταύτην ἐπιζητῶν τὴν ὥραν. ἔοικε δὴ καθόλου ἀρχῇ καὶ τὸ μέσον πάντων· εἰ γὰρ μὴ πρότερον, ὅταν ἐπὶ τοῦτο ἔλθῃ, μνησθήσεται, ἢ οὐκέτ' οὐδὲ ἄλλοθεν, οἷον εἴ τις νοήσειεν ἐφ' ὧν Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ· εἰ γὰρ μὴ ἐπὶ τοῦ Θ μέμνηται, ἐπὶ τοῦ Ε ἐμνήσθη· ἐντεῦθεν²⁰

7 (μέμνηται P) 8 ζητῶν a So 10, 23: ζητεῖν b εὐρίσκει a XUP So 10, 24: εὐρίσκειν L, [eras v] S 9 ἕως ἂν LXUP So 10, 25: ἐὰν a S ἣ ἀκολουθήσῃ ELXSU So 10, 25: ἣ ἀκολουθήσῃ M: ἣ ἀκολουθῇ P: ἣ ἀκολουθεῖ M^{ir} 28, 29 10 μεμνήσθαι o: ἀναμνησθεσθαι M^{ir} 29, 1 So 10, 29 δύναμιν b M^{ir} 29, 1 So 10, 29: δυνάμει a 11 αὐτοῦ Bhl: αὐτοῦ So 10, 31: αὐτοῦ o M^{ir} 29, 3 12 δεῖ δὲ o: διὸ δεῖ M^{ir} 29, 4 So 11, 1 (ἐξ ἀρχῆς X) 13 τόπων o M^{ir} 29, 9 . 10 So 11, 2: τύπων M^{ir} 29, 4 14 ἀπ' ἄλλου ἐπ' ἄλλο MSUP So 11, 5: ἀπ' ἄλλου ἐπ' ἄλλο LX: ἀπ' ἄλλο E 15 (ἐπὶ τὸ λευκόν P) ἐφ' a SP So 11, 7: om LXU 16 (ἐφ' οὗ M) (μεθ' οπώρου E, corr³) (ταύτην E) ἐπιζητῶν ELXUP So 11, 7: εἰ ζητῶν S: δὲ ζητεῖ M 17 δὴ o—M: δ' ἢ M: δὲ M^{ir} 29, 15 So 11, 8 καθόλου a: τὸ καθόλου b M^{ir} 29, 15; v29, 19 ἀρχῇSUX M^{ir} 29, 15; v29, 20 . 21 So 11, 8: ἀρχή MLP: ἡ ἀρχή E 18 (ἢ) ἢ οὐδέν ἢ M) (τοῦτο corr in τούτου X²) οὐδὲ LSUP: οἶδεν a: om X 19 (ἄλλοθεν P) (ἐφ' ὧ S) 20 ἐπὶ τοῦ Ε' [sscr Θ' X¹] μέμνηται, ἐπὶ τοῦ Θ' [sscr Ε' X¹] ἐμνήσθη b M^{ir} 29, 26 . 27 So 11, 12—13: ἐπὶ τὸ [τ M] ΝΘ' [ΗΘ' M] ἐμνήσθη a

γὰρ ἐπ' ἄμφω κινηθῆναι ἐνδέχεται, καὶ ἐπὶ τὸ *A* καὶ ἐπὶ τὸ *Θ*. εἰ δὲ μὴ τούτων τι ἐξήτει, ἐπὶ τὸ *Γ* ἔλθων μνησθῆσεται, εἰ τὸ *Δ* ἢ τὸ *B* ἐπιζητεῖ, εἰ δὲ μὴ, ἐπὶ τὸ *A*· καὶ οὕτως ἀεί. τοῦ δ' ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐνίστε μὲν μνησθῆναι ἐνίστε δὲ
 25 μὴ, αἴτιον ὅτι ἐπὶ πλεῖον ἐνδέχεται κινηθῆναι ἀπὸ τῆς αὐ-
 τῆς ἀρχῆς, οἷον ἀπὸ τοῦ *Γ* ἐπὶ τὸ *B* ἢ τὸ *Δ*. ἐὰν οὖν μὴ
 διὰ παλαιοῦ κινηθῇ, ἐπὶ τὸ συνηθέστερον κινεῖται· ὥσπερ γὰρ
 φύσις ἤδη τὸ ἔθος. διὸ ἂ πολλὰκις ἐννοοῦμεν, ταχὺ ἀνα-
 μνησκόμεθα· ὥσπερ γὰρ φύσει τότε μετὰ τότε ἐστίν, οὕτω
 30 καὶ ἐνεργείᾳ· τὸ δὲ πολλὰκις φύσιν ποιεῖ. ἐπεὶ δ' ὥσπερ
 452^b ἐν τοῖς φύσει γίνεταί καὶ παρὰ φύσιν καὶ ἀπὸ τύχης,
 ἔτι μᾶλλον ἐν τοῖς δι' ἔθος, οἷς ἢ φύσις γε μὴ ὁμοίως ὑπ-
 ἀρχει· ὥστε κινηθῆναι ἐνίστε καὶ κεῖ καὶ ἄλλως, ἄλλως τε
 καὶ ὅταν ἀφέλκῃ ἐκεῖθεν αὐτόσε πῃ. διὰ τοῦτο καὶ ὅταν

21 *A'*: *A'* b (ἐπ' om P) 22 *Θ'* X: *E'* o—X τι ἐξήτει a
 Ὑ: τί ἐπιζητεῖ LXSP 23 (εἰ₁) ἐπὶ E: ἢ M) *A'* X: *H'* o—X
B' [corr ex *Z'*] X: *Z'* MLSUP: *Θ'* E ἐπιζητεῖ ESUP: ἐπεζήτει LX:
 om M (εἰ δὲ om S) ἐπὶ τὸ a P: ἐπὶ γε τὸ LX SU 24 τοῦ₁]
 τὸ a 25 ὅτι ἐπὶ πλείω ἐνδέχεται LXSU *M*^{iv} 30, 19: ὅτι πλείω ἐνδέ-
 χεται P *M*^{iv} 30, 26 cf *So* 11, 23: τὸ ἐπὶ πλεῖον ἐνδέχεσθαι E: ἐπὶ
 πλείω ἐστι M 26 ἐὰν οὖν μὴ [ins μὴ U] b: ἐὰν μὲν οὖν μὴ *M*^{iv} 31, 7:
 ἐὰν οὖν a 27 διὰ παλαιοῦ o—E *M*^{iv} 31, 7: δι' ἂ πάλοι οὐ E
 κινῆται b *M*^{iv} 31, 8: κινηθῇ a (ἐπὶ τὸ) ἐπεὶ E) 28 ἂ πολλὰκις
 b *M*^{iv} 31, 12: πολλὰκις ἂ a ἐννοοῦμεν a SP: ἐννοούμεθα LXU *M*^{iv}
 31, 12 29 (ἐστίν) ἢ δυνάμει M) 30 (πολὰκις E) ὥσπερ
 MLXSU: om EP

452^b 1 τοῖς MLXSU: τῇ EP (γίνεταί ἐν τοῖς φύσει LX)
 2 (τοῖς δι') τοῖσδε M) γε a U: om LXSP μὴ b: om a cf *M*^{iv}
 31, 29 (ὑπάρχει ὁμοίως P) 3 καὶ ἄλλως b *M*^{iv} 31, 30: om a
 4 (καὶ ὅταν) κἂν E) αὐτόσε πῃ UP *M*^{iv} 31, 31: αὐτὸ σέ πῃ LXS:
 αὐτὸς ἐπεὶ M: αὐτός E, γε mg U καὶ ὅταν₂ o—E cf *M*^{iv} 32, 1:
 γὰρ ἐπειδὴν E, γε mg U

δέη ὄνομα μνημονεῦσαι, παρόμοιον <εἰ>ῖσμεν, εἰς ἐκεῖνο σολοι- 5
κίζομεν. τὸ μὲν οὖν ἀναμιμνήσκεσθαι τοῦτον συμβαίνει τὸν
τρόπον. 7

τὸ δὲ μέγιστον, γνωρίζειν δεῖ τὸν χρόνον, ἢ μέτρω 7
ἢ ἀορίστως. ἔστω δέ τι ϕ κρίνει τὸν πλείω καὶ ἐλάττω· εὐ-
λογον δ' ὥσπερ τὰ μεγέθη· νοεῖ γὰρ τὰ μεγάλα καὶ
πόρρω οὐ τῷ ἀποτείνειν ἐκεῖ τὴν διάνοιαν, ὥσπερ τὴν ὄψιν 10
φασί τινες (καὶ γὰρ μὴ ὄντων ὁμοίως νοήσει), ἀλλὰ τῇ
ἀνάλογον κινήσει· ἔστι γὰρ ἐν αὐτῇ τὰ ὅμοια σχήματα καὶ
κινήσεις. τίνι οὖν διοίσει, ὅταν τὰ μεῖζω νοῇ, ὅτι ἐκεῖνα νοεῖ
ἢ τὰ ἐλάττω; πάντα γὰρ τὰ ἐντὸς ἐλάττω, ὥσπερ ἀνά-
λογον καὶ τὰ ἐκτός. ἔστι δ' ἴσως ὥσπερ καὶ τοῖς εἶδεν 15
ἀνάλογον λαβεῖν ἄλλο ἐν αὐτῷ, οὕτως καὶ τοῖς ἀποστήμα-
σιν. ὥσπερ οὖν εἰ τὴν $AB\ BE$ κινεῖται, ποιεῖ τὴν $\Gamma\Delta$.
ἀνάλογον γὰρ ἢ $A\Gamma$ καὶ ἢ $\Gamma\Delta$. τί οὖν μᾶλλον τὴν $\Gamma\Delta$ ἢ

5 (δέη ὄνομα] ἐπέη μόνον E) εἰ addidi: ἴσμεν εἰς P: ὡς μὲν εἰς a:
μὲν εἰς δ' LXSU Mi 32, 2 (ἐκεινοσόλνκίζομεν E, corr³) 7 (γνωρίζειν
μὲν δεῖ M) 8 (ἀορίστους L) (ἔστω in ἔσται corr E³: ἔτι P)
(τι om M) (ϕ om S: ὅτωποτε M) (κρίνει] κινεῖ E) ἐλάττω
a SUP: ἐλάσσω LX 9 (νοῇ M) 11 ὁμῶς a SUP: ὅμως LX
11.12 τῇ ἀνάλογον a P: τινα λόγον LXSU αὐτῇ LXSU: αὐτῷ
P: αὐτοῖς a 13 (αἱ κινήσεις P) (διοίσει ἢ ὅταν M) τὰ a L
Mi 33, 9: om SUPX cf Mi 33, 9 CRP ὅτι a: ἢ ὅτι b Mi 33, 9;
*34, 15 ἐκεῖνα] ἐκεῖ Mi 34, 16 νοεῖ [νοῇ M] a P sscr X¹: νοεῖν
LXSU Mi 33, 9; *33, 11; *33, 12: ἀνανοεῖν γε mg U Mi 34, 16
ἢ a: om b Mi 33, 9; *33, 11. 12; *34, 16 14 ἐλάττω (bis) a S:
ἐλάσσω LXUP Mi 33, 10; *33, 13; *34, 16 ὥσπερ E: καὶ o—E
Mi 33, 28; *34, 1 15 δ' a P: δὴ LXSU Mi 34, 13 ὥσπερ om
Mi 34, 13 καὶ₂ LXSU Mi 34, 13: καὶ ἐν MP: om E 16 ἄλλο
a S: ἀλλ' LXUP Mi 34, 13 αὐτῷ L: αὐτῷ o—L (καὶ ἐν τοῖς M)
17 (κινεῖ αιποιεῖ M) $\Gamma\Delta$ MXP: $\Delta\Delta$ ELSU Mi 34, 20; *35, 10
18 ἡ₂ E: om M b Mi 35, 17

τὴν *ZH* ποιεῖ; ἢ ὥς ἡ *AZ* πρὸς τὴν *AB* ἔχει, οὕτως ἡ [τὸ]
 20 *Θ* πρὸς τὴν *M* ἔχει. ταύτας οὖν ἅμα κινεῖται. ἂν δὲ τὴν
ZH βούληται νοῆσαι, τὴν μὲν *BE* ὁμοίως νοεῖ, ἀντὶ δὲ τῶν
ΘI τὰς *ΚΛ* νοεῖ. αὐταὶ γὰρ ἔχουσιν ὥς *ZA* πρὸς *BA*.

ὅταν οὖν ἅμα ἢ τε τοῦ πράγματος γίνηται κίνησις καὶ ἡ τοῦ
 χρόνου, τότε τῇ μνήμῃ ἐνεργεῖ. ἂν δ' οἴηται μὴ ποιῶν, οἷε-
 25 ται μνημονεύειν. οὐθὲν γὰρ κωλύει διαφυσθῆναι τινα καὶ
 δοκεῖν μνημονεύειν μὴ μνημονεύοντα. ἐνεργοῦντα δὲ τῇ μνήμῃ
 μὴ οἶσθαι ἀλλὰ λανθάνειν μεμνημένον οὐκ ἔστιν. τοῦτο γὰρ
 ἦν αὐτὸ τὸ μεμνησθαι. ἀλλ' ἐὰν ἡ τοῦ πράγματος γέννηται
 χωρὶς τῆς τοῦ χρόνου ἢ αὕτη ἐκείνης, οὐ μέμνηται. ἡ δὲ τοῦ
 30 χρόνου διττὴ ἔστιν. ὅτε μὲν γὰρ μέτρῳ οὐ μέμνηται αὐτό,
 453^a οἷον ὅτι τρίτην ἡμέραν ὁδήποτε ἐποίησεν, ὅτε δὲ καὶ μέ-
 τρῳ. ἀλλὰ μέμνηται καὶ ἐὰν μὴ μέτρῳ. εἰώθασι δὲ λέ-

18. 19 ἢ τὴν *b* *Mi*^c 35, 20: om *a* 19 *AZ* conī Freudenthal:
ΑΓ ο τὴν₂ *a* *U*: om *LXSP* *Mi*^b 35, 23 τὸ *b* *Mi*^b 35, 23: *v*
 [vel η?]
E, in *κ* corr³: om *M* cf *Mi*^b 35, 23 *CRP* 20 τὴν *M* *Mi*^b 35,
 23 *CRP*: τὴν *ε'* *a*: τὸ *M* *b* *Mi*^b 35, 23 ἅμα *a*: ἅμα καὶ *b* *Mi*^c 35, 29
 ἂν] ἐὰν *Mi*^b 36, 3 21 (μὲν om *E*) (*B*] θ' *M*) 22 (*ΘI*] *ΓΘI* *S*)
 (πρὸς] ζ *M*) 23 (οὖν om *P*) (κίνησις γίνεται *P*) 24 (ἐνεργῇ *M*)
 (οἶηται] εἴ τε *X*) (ποιῶν *P*) 24. 25 οἶεται *a* *L*: οἴηται *XP*: om
SU *Mi*^b 36, 19; 37, 4. 20 25 (μνημονεύειν, οὐκ ἔστι μνήμη· οὐδὲν
 γὰρ *P*) 27 μὴ *b* *Mi*^c 37, 26: om *a* ἀλλὰ *b* *Mi*^c 37, 27: ἅμα *M*:
 om *E* (μεμνημονευμένον οὐκέτι *X*) 28 (ἡ] ἡ *P*, ὁ *S*) γέννηται
a *LXU* *Mi*^b 37, 33: γίννηται *P*: γίνεται *S* 29 τῆς *ELXSU*: om *MP*
 (ἡ] ἡ *M*) αὕτη *LXP*: αὕτη *a* *SU* 30 διττὴ *E*: δισσή *M* *b* αὐτό
E: αὐτῶν *MLP*: αὐτὸν *SUX*

453^a 1 οἷον *MLXSU*: om *EP* τρίτην ἡμέραν *b* cf *Mi* *So*:
 τρίτης ἡμέρας *M*: τρίτη ἡμέρα *E* ὁδήποτε *a*: ὁ μέντοι πότε *U*:
 ὅτι μέντοι πότε *LXS*, [ὅτοι] *P* ἐποίησεν *Mb*: ποιῆσαι *E* 2 (καὶ *M*)
 μέτρῳ *M* *b*: καὶ μέτρῳ *E* εἰώθασι *a* *SUP*: εἰώθε *LX*

γειν ὅτι μέμνηται μέν, πότε μέντοι οὐκ ἴσασιν, ὅταν μὴ γνωρίζωσι τοῦ ποτὲ τὸ ποσὸν μέτρῳ. 4

ὅτι μὲν οὖν οὐχ οἱ αὐ- 4
τοὶ μνημονικοὶ καὶ ἀναμνηστικοί, ἐν τοῖς πρότερον εἰρηται. 5
διαφέρει δὲ τοῦ μνημονεύειν τὸ ἀναμνησκέσθαι οὐ μόνον
κατὰ τὸν χρόνον, ἀλλ' ὅτι τοῦ μὲν μνημονεύειν καὶ τῶν ἄλ-
λων ζώων μετέχει πολλά, τοῦ δ' ἀναμνησκέσθαι οὐδὲν ὡς
εἰπεῖν τῶν γνωριζομένων ζώων, πλὴν ἄνθρωπος. αἴτιον δ' ὅτι
τὸ ἀναμνησκέσθαι ἐστὶν οἷον συλλογισμὸς τις· ὅτι γὰρ 10
πρότερον εἶδεν ἢ ἤκουσεν ἢ τι τοιοῦτον ἔπαθε, συλλογίζεται ὁ
ἀναμνησκόμενος, καὶ ἐστὶν οἷον ζήτησίς τις. τοῦτο δ' οἷς καὶ
τὸ βουλευτικὸν ὑπάρχει, φύσει μόνοις συμβέβηκεν· καὶ γὰρ
τὸ βουλευέσθαι συλλογισμὸς τίς ἐστιν. 14

ὅτι δ' ἐστὶ σωματικόν τι 14
τὸ πάθος καὶ ἡ ἀνάμνησις ζήτησις ἐν τοιοῦτῳ φαντάσμα- 15
τος, σημεῖον τὸ παρενοχλεῖν ἐνίους, ἐπειδὰν μὴ δύνωνται

3 μέμνηται [μέμνηντε E] a S, P [v sscr] So 14, 20: μέμνηται
LXU πότε EU: ποτὲ MS: πότε LX: ὅτε P μέντοι a UP: δὲ
LX So 14, 20: δὲ μέντοι S 3.4 (τοῦ πότε μὴ γνωρίζωσιν M)
4 (γνωρίσουσι P: γνωρίσωσι So 14, 20) τοῦ πότε M: τοῦτο πότε [ποτὲ
L] E b Mi^v 38, 3 τὸ ποσὸν M: ποσὸν E: τῷ ποσῷ b Mi^v 38, 3
(οὖν om S) 5 ἐν τοῖς a UP So 14, 22: om LXS 6 τοῦ a P: τὸ
LXSU Mi^v 38, 4 So 14, 23 τὸ a: τοῦ LXSU Mi^v 38, 4 So 14, 23
(τὸ ἀναμνησκέσθαι... 7 μνημονεύειν om P) 9 γνωριζομένων a P
So 14, 26: γνωρίμων LXSU 10 (τὸ om P) 11 (εἶδε πρότερον P)
(ἤκουσεν ἢ εἶδεν L: ἢ ἤκουσεν ἢ εἶδεν X) (τι om X) (ἔπαθε
τοιοῦτον P) 13 φύσει a SU: om LX: post συμβέβηκε P 14 (βού-
λεσθαι L) δ' ἐστὶ MP: δ' οὐκ ἐστὶν ut v E [sed οὐκ ἐστὶν eras, δ'
in δὲ corr E³]: δὲ LXSU Mi^v 38, 17 14.15 τι τὸ LU Mi^v 38,
17; *38, 22 So 15, 3: τὸ a [corr ex τι M], PS: τι X 15 φαν-
τάσματος a SUX Mi^v 38, 18; 38, 25: φαντάσματι LP 16 (ἐνί-
οις U)

ἀναμνησθῆναι καὶ πάνυ ἐπέχοντες τὴν διάνοιαν, καὶ οὐκέτ' ἐπιχειροῦντας ἀναμνησκέσθαι οὐδὲν ἤττον, καὶ μάλιστα τοὺς μελαγχολικούς· τούτους γὰρ φαντάσματα κινεῖ μάλιστα.

20 αἷτιον δὲ τοῦ μὴ ἐπ' αὐτοῖς εἶναι τὸ ἀναμνησκέσθαι, ὅτι καθάπερ τοῖς βάλλουσιν οὐκέτι ἐπ' αὐτοῖς τὸ στήσαι, οὕτως καὶ ὁ ἀναμνησκόμενος καὶ θηρεύων σωματικόν τι κινεῖ, ἐν ᾧ τὸ πάθος. μάλιστα δ' ἐνοχλοῦνται οἷς ἂν ὑγρότης τύχη ὑπάρχουσα περὶ τὸν αἰσθητικὸν τόπον· οὐ γὰρ ῥαδίως παύεται

25 κινήσεισα, ἕως ἂν ἐπανέλθῃ τὸ ζητούμενον καὶ εὐθυπορήσῃ ἢ κίνησις. διὸ καὶ ὄργαι καὶ φόβοι, ὅταν τι κινήσωσιν, ἀντικινούντων πάλιν τούτων οὐ καθίστανται, ἀλλ' ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀντικινούσιν. καὶ ἔοικε τὸ πάθος τοῖς ὀνόμασι καὶ μέλεσι καὶ λόγοις, ὅταν διὰ στόματος γένηται τι αὐτῶν σφόδρα· παν-

30 σαμένους γὰρ καὶ οὐ βουλομένοις ἐπέρχεται πάλιν ἄδειν ἢ λέγειν. εἰσὶ δὲ καὶ οἱ τὰ ἄνω μείζω ἔχοντες καὶ οἱ νανώ-

17 (ἀναμνησθῆναι X) 17 (καίτοι P) (πάνυ om E: post ἐπέχοντες P) ἐπέχοντες E: ἐπέχοντας b corr E³: ἀπέχοντας M sscr S² (οὐκέτ' om M) 19 (γὰρ τὰ φαντάσματα P, τὰ ins U²) (μάλιστα om P) 20 ἐπ' αὐτοῖς b Mⁱ 39, 27: ἐφ' ἑαυτοῖς [corr in ἐπ' αὐτοῖς E³] a So 15, 19 τὸ ἀναμνησκέσθαι MLXSU Mⁱ 39, 27: om EP So 15, 19 (ὅτι om M) 21 στήσαι o So 15, 20: «στήναι» Mⁱ 39, 33 22 (καὶ ὁ θηρεύων P) (τι om E) (ἐν ᾧ om E) 23 τὸ MLXU So 15, 21: om ESP ἐνοχλοῦνται b So 15, 26: ἐνοχλεῖ M: ἐνυπάρχει E 25 ἐπανέλθῃ a P: ἐπέλθῃ LXSU So 15, 28 (εὐθυπορήσει EP, [-ει corr in η] M) 26 τι a LXP So 15, 29: om SU Mⁱ 40, 5 κινήσωσιν a LP So 15, 29: κινήθωσιν SUX Mⁱ 40, 5 27 πάλιν τούτων a LSP Mⁱ 40, 6 cf So 15, 29: τούτων πάλιν X, U [sed corr in π. τ.] τὸ αὐτὸ a UP Mⁱ 40, 22 So 15, 30: ταυτὰ LX: ταῦτα S ἀντικινούσιν a LP Mⁱ 40, 22: τί κινούσιν SX, [corr² sscr ἀν] U 29 γένηται τι αὐτῶν M: τι γένηται αὐτῶν U: τι αὐτῶν γένηται LXSP: γένηται τις E (σφόδρα] φορά E) 31 (ἔχοντες μείζω X) οἷς a SP So 16, 3: om LXU νανώδεις EP So 16, 4: νανώδεις UX, [ins ν] L: μανώδεις M: ἀνανώδεις S: οἰνώδεις Mⁱ 2, 4

δεις ἀμνημονέστεροι τῶν ἐναντίων διὰ τὸ πολὺν βάρος ἔχουν 453^b
ἐπὶ τῷ αἰσθητικῷ, καὶ μήτ' ἐξ ἀρχῆς τὰς κινήσεις δύνα-
σθαι ἐμμένειν ἀλλὰ διαλύεσθαι μήτ' ἐν τῷ ἀναμνησκει-
σθαι ῥαδίως εὐθυπορεῖν. οἱ δὲ πάμπαν νέοι καὶ λίαν γέρον-
τες ἀμνήμονες διὰ τὴν κίνησιν· οἱ μὲν γὰρ ἐν φθίσει, οἱ δ' 5
ἐν αὐξήσει πολλῇ εἰσίν· ἔτι δὲ τὰ γε παιδία καὶ νανώδη
ἐστὶ μέχρι πόρρω τῆς ἡλικίας. περὶ μὲν οὖν μνήμης καὶ
τοῦ μνημονεύειν, τίς ἢ φύσις αὐτῶν καὶ τίνι τῶν τῆς
ψυχῆς μνημονένει τὰ ζῶα, καὶ περὶ τοῦ ἀναμνησκεσθαι,
τί ἐστὶ καὶ πῶς γίνεται καὶ διὰ τίνας αἰτίας, εἴρηται. 10

453^b 4 (εὐπορεῖν M) 5 (οἱ μὲν γὰρ ἐν φθίσει om M) 6 (αὐξή X)
εἰσίν a P So 16, 8: om LXSU δὲ b—P Mi^c 41, 4 So 16, 8: om a P
γε o So 16, 8: om Mi^c 41, 4 νανώδη ESU, [sscr -εις] P Mi^c 41, 4
So 16, 8: νανώδη M: ναννώδη LX 7 ἐστὶ a SU Mi^c 41, 4: εἰσὶ LXP
So 16, 9 cf Mi^c CRP (μέχρι πολλῷ X) 8 (τίς] καὶ τίς P) (τίνι]
τί E) 10 τίνας αἰτίας a P So 16, 11 AB: τίνα αἰτίαν LXSU So
16, 11 Ca

SUPPLEMENTUM CRITICUM.

H = A. Förster, Textkritische Bemerkungen zur aristotelischen Schrift *De Sensu*. *Hermes* 73 (1938), 459—473.

Wd = P. Wendland, Die Textkonstitution der Aristotelischen Schrift *ΠΕΡΙ ΑΙΣΘΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΩΝ*. Festschr. f. Th. Gomperz, Wien 1902, 173—184.

Fr = J. Freudenthal, Zur Kritik und Exegese von Aristoteles . . . *parva naturalia*. *Rhein. Mus. N. F.* 24 (1869), 81—93. 392—419.

Ro = Aristotle *De Sensu et De Memoria*. Text and translation with introduction and commentary by G. R. T. Ross. Cambridge, 1906.

Bhl = *Aristotelis Parva Naturalia*. Rec. Gu. Biehl. Lipsiae, 1898.

Bk = *Aristotelis Opera*. Ed. Acad. Reg. Boruss. Vol. I. *Aristoteles graece ex recognitione Immanuelis Bekkeri*. Berolini 1831.

De Sensu.

c. 1.] 436^a 19 σχεδὸν τῶν τε Bk, cf H 470   436^b 1 De
 verbis περὶ τῆς ἱατρικῆς delendis v H 471   2 τῆς H 467
 9 τί τέ ἐστι H 467   17 θρεπτικοῦ Bhl, θρεπτικοῦ μορίου Bk,
 v H 468   437^a 5 κατὰ H 466   9 μέγεθος, σχῆμα H 466

c. 2.] 27 λανθάνειν <αὐτόν> H 460   28 ὁρῶντα
 H 466   29.30 τὸ δ' αἷτιον et 32 ποιεῖν v H 466
 437^b 1 φαίνεται v H 466   7 τινῶν H 466   24 ὅτε μὲν
 H 467   438^a 1 De λοχεύσατο quod conieci v H 74 (1939),
 102   1^a Hunc versum e verbis in cod P (v. 30 et 438^a 1)
 servatis sagacissime restituit Blass, N. Jahrb. 1883, 19
 15 De lectione εὐπιλητότερον contra Wd defendenda v H
 469   18 διαφθειρομένων H 470   22 ἀρριγότατον H 467
 438^b 2 τοῦ ἄνευ φωτός μὴ ὁρᾶν H 467   13 ὥστε τμηθῆναι
 voluit Bywater, Journal of Philol 28, 243   16 ἐπὶ
 τούτων Wd 174   17 λέγομεν H 467   ὥς δεῖ Bk ex a
 21 δὲ pro γὰρ scribi et 24 ἢ δ' ὁσμή . . . 25 πυρός deleri
 iubet Hayduck, Progr. Meldorf 1876—77, utpote quae
 cum 443^a 21 eqs conciliari non possint

c. 3.] 439^a 19 ἦ H 466   32 οὔτοι H 470   439^b 6 μετα-
 βάλλειν H 466   18 εἶδη pro ἦδη ci Ro 154   21 ὥσθ'
 H 468   σμικρότητα H 470   440^a 5 [διὰ τὸ . . . γί-
 γνεσθαι] H 471   15 τὸ μὲν . . . 20 ἀπορροίας suspecta iam
 Thurotio, Susemihlio (Philol. 1885, 579), Biehlio del Ro ;
 locum explicavi H 469—70   29 τίς et post μίξις signum
 interrogandi ponit Ro Simonem Simonium (De Sensu

et de Memoria, Genevae 1556) secutus 30 γὰρ] δ' Susemihl l. c.

c. 4.] 440^b 27 φωνῆς «fort ἀφῆς» Bhl 441^a 7 ἄλλο H 466 12 περικαρπίων] καρπῶν voluerunt Thurot, Susemihl, qui addit <καὶ τιθεμένων> εἰς Philol 1885, 579 πρροσμένων scripsit Ro 21 μόνον et 23 οὕτως v quae exposui H 467 441^b 16 τοὺς χυμοὺς delenda censet Susemihl Philol 1885, 580 et Philol (non Bursian!) Jahresber. 17, 266 n. 29 17 γεῶδες H 467 26 οὐχ ἓν μόνον H 467, Wd 175, οὐδὲν ἀντῶν Bhl 442^a 2 μεμειγμένῳ H 467, μεμειγμένως Bk, Bhl 7 ἔξω seclusi H 461 11 ἀντισπᾶν τῷ cf Wd 175, ἀντὶ πάντων Bhl, Ro 15 κινήσεως corruptum, κινήσεως (ex κίνημι) audacius inventum, quam quod comprobari possit; κινήσεις ut in LX Bk 18.19 δορυμὺς καὶ αὐστηρὸς H 467 24 ἀλουεργὸν H 467 27 τὸ πικρὸν H 467 20 ἑπτὰ ο Al^p 81, 13.19.21.23.26, Bk, Ro, ἔξ Susemihl Philol 1885, 580, Bhl, ἔξ vel ὀκτώ coniciebat dubitanter Al 82, 3 29 Δημόκριτος... ^b23 ποιήσειεν; ab hoc loco aliena censet Thurot 30 τι H 470 442^b 2 οὕτω τοῦτ' Bk, τοῦτο οὕτως Bhl, Ro 20 πολυγώνων H 467 23 τῶν χυμῶν αἰσθησιν ποιήσει H 467

c. 5.] 29 ἔγχυμον ξηρόν Thurot, Torstrik De An. 158, Neuhäuser, Arist. Lehre v. d. sinnl. Erkenntnisvermögen 25 443^a 1 καὶ H 467 8 ἅπαν χυμοῦ Bk ex a 14 ἐξικμαζόμενον H 467 cf Wd 176 22 καὶ πάντες... 26 ἄμφω ταῦτα cf H 462, tradita servare conabatur Wd 176, καὶ πάντες... 23 περὶ ὁσμῆς del Thurot, Bhl, Ro, 24 ἐπεὶ ex a scripsit et ἐπὶ τοῦτο post 25 ἐπιφέρονται add Christ, probant Bhl, Ro 443^b 1 ἡ H 467 2 ἐκεῖναι ci Thurot 30 Στράτις H 470 444^a 4 ἀνθρώπων H 467 15 ἡ

τοῦτο cum a P om Bhl, Ro 18 τοῦ . . . καθ' αὐτήν] τῆς
 ὁσμῆς τῆς καθ' αὐτήν ἐνὸδους omnes ante Bhl edd et Bo-
 nitz (Ind 533^a 3) qui ἡ (τροφή) ἀπὸ τῆς ὁσμῆς intellegi
 vult, post ἐνὸδους addendum putant ἡδονή Hayduck Pr.
 Meldorf 1877 et Cook Wilson J. of Philol. 11, 119;
 Biehlium secutus est Ro qui ἡδεῖα addit, idem in com-
 mentario ἡ δ' ἀπὸ τῆς ὁσμῆς καθ' αὐτήν ἐνὸδία legendum
 proponit; totum locum tractavi H 463 25 κατακέχρη-
 ται . . . 28 κίνησιν del Hayduck, post ^{b7} αἰσθησιν ponit
 25 δ' in δὴ mutato Susemihl Philol 1885, 580 444^b 3 διὰ
 τὸ ἀναπνεῖν Ro, Cook Wilson l. c. 5 ὥσπερ H 468 cf Wd
 177, ἀπόχρη καὶ ἀναπνεύουσιν Bhl ex a 445^a 9 ἀπτῶ H
 467 19 περιττώματα H 467 445^b 1 «fort scribendum :
 περὶ μὲν οὖν τῶν αἰσθητῶν καθ' ἕκαστον αἰσθητήριον. etiam
 Thomas Aquinas tale quid legisse videtur» Bhl 5 φόφος
 καὶ βάρος H 467

c. 6.] 11 εἶναι H 468 13 οὐδ' αἰσθητὸν . . . αἰσθη-
 τόν H 470 17 ἄμα H 470 21 καὶ H 468 446^a 1 ὁρω-
 μένης H 467 6 μὴ χωρὶς ἧ etiam Ro, χωρισθῆ Bk,
 Bhl καὶ γὰρ . . . 7 διαιρεθεῖσα suspecta Biehlio 17 ἐν-
 υπάρχοντα οὕτω ἤδη πρὸς αὐτὰ ἧ ex a Bhl, Ro, ἐνπ. οὕτω
 πως ἅττα ἧ Bk, ἐνυπάρχει τούτῳ τοσαῦτα Wd 178 446^b 1 πᾶς
 H 467 15 ἀλλ' ὁμως μεμέρισται Bk, H 468 δ' ἀμφο-
 τέρων H 468 19 καὶ₁ H 470 καὶ₂ H 467 20 ἐν
 addendum esse H 463 demonstravi καὶ₂] ἧ cum b—P
 Bk 26 οὐδ' ex a Bhl, Ro 447^a 7 ἦμεν H 467
 9 ἐπὶ H 470

c. 7.] 12 τὰς αἰσθήσεις 15 ὑποφερομένων ὑπὸ τὰ
 cf Wd 17, ἐπιφερομένων ἐπὶ τὰ Bk, τὸ ἐπιφερόμενον ἐπὶ
 τὰ Bhl, Ro 20 ἐν τῷ omnes edd 23 ἀφήρηται Bhl,
 Ro 28 ἐπὶ H 467 fort ἐφ' ᾧ legendum putat Ro 218

29 γίνεται ἐν τι Torstrik in ed. De an. 169, probat Susemihl, Philol 1885, 580 447^b 1 δὴ Susemihl 6 ἐμποιήσει Bk, Wd 181, ποιεῖ Bhl ἔτι . . . 14 δύναμιν μία. Videantur quae H 464 ad difficillimum locum corrigendum et illustrandum exposui 448^a 13 ἔτι ἀπέχει H 470 15 λέγω δ' . . . 17 τὸ μέλαν cf Torstrik ed. De anima 169 17 τῷ εἶδει del Torstrik, Bhl, retinet Ro 30 καὶ εἰ αἰσθάνεται delevi Rollesium secutus, v H 465 448^b 21 [οὐ τῷ ἀτόμῳ] dittographiam agnovit Bäumker (Jahrb. f. cl. Philol. 1886, 319) idem καὶ οὕτως legi vult (= καὶ ἐν οὕτως Thurot), οὐ τῷ ἀτόμῳ ἢ οὕτως ἀτόμῳ proposuit Bhl 22 ἐπερωτῶμεν pro ὅτι πρῶτον μὲν scribendum esse exposui H 472—73 24 τε] γε Bäumker l. c. 27 ἐν τῇ ψυχῇ H 468 28 εἰ δέ, ἣ μὲν ἐν τὸ ἐξ ἀμφοῖν, ἐν καὶ τὸ αἰσθανόμενον ἔσται ex a Bhl, et, qui εἶδει δὲ pro εἰ δὲ scribendum putat, Ro 30 πλείους H 468 449^a 2 τούτων H 469 3 μὴ quod iam Al desiderabat, addunt Thurot, Bäumker (Jahrb. f. cl. Ph. 1886, 320), Neuhäuser 38, Bhl, Ro 6 τὸ ἐκ τούτων H 468 ἐκ deest ap Bhl 7 ἐν·ἐν H 470 8 ἐν₁ H 467 ἄρα] «fort δὲ» Bhl

De Memoria.

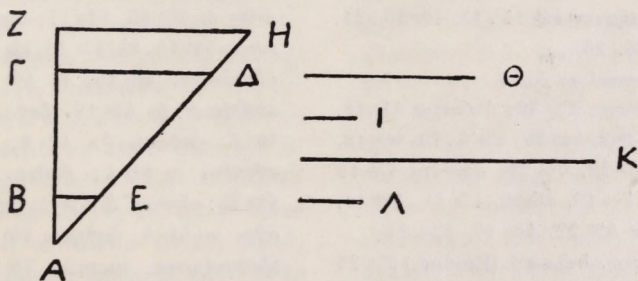
c. 1.] 449^b 15 ὅτι Bhl, Ro 19 ἔργων] ἐνεργειῶν Bhl, Ro 20 τὰς . . . ἴσαι del Fr 394 23 ἤκουσεν del dubitanter Fr 394 25 fort scribendum ὅταν <ἐγ>γέννηται| χρόνιος vult Christ ap Bhl, χρόνιον E³ τοῦ δὲ . . . 28 μνήμη suspecta Fr 395 26 καὶ πρότερον Bk, Ro, del Fr, Bhl 450^a 6 ἀόριστον Bk et E 8 τοῦ συνεχοῦς Bk 10 καὶ τὸ φάντασμα . . . 11 ἐστίν post 13 ἐστιν transponenda esse putat Fr 397 sqq, consentit dubitanter Bhl 13 νοῦ μὲν ex solo M scripsi, idem vel νοοῦντος de coniectura

Zeller Ph d Gr II 2, 548, νοητικοῦ Bhl, Ro, νοουμένου vulgo
14 αἰσθητοῦ dubitanter Brentano, Psychol d. Arist. 134
ex opposita lectione **13** τοῦ νοουμένου **18** θνητῶν sine
dubio corruptum, frustra defendit Ro; iam *Mi* 13, 11
explicabat ὡς ταύτων τῷ «ἴσως δὲ οὐδενὶ τῶν ἀλόγων».
Rassow (Pr. Gymn. Joachimsthal 1858) proposuit θηρίων,
egregie, ut putat Bhl, qua quidem coniectura offensio
non tollitur, sunt enim et τῶν θηρίων ἕνα φρόνιμα, ὅσα
περὶ τὸν αὐτῶν βίον ἔχοντα φαίνεται δύναμιν προνοητικὴν (Eth.
Nic. VI 7. 1141^a 27). Contra ἀνοήτων, quod conieci, locum
sanare videtur **21** ἢ . . . πρότερον] ἢ ἔμαθε πρότερον,
αἰσθάνεται Rassow l. c. **24** ὅσα ἐστὶ φανταστά, quam-
quam nullius libri auctoritate nituntur, recte Bk et
recentiores **27** μνημονεύει scripsi e **b**, quod subiectum
qui desiderabat mutavit in μνημονεύεται; cf ^b12 Post
εἰ, quod addidi, verbis **29** οἷον ζωγράφημα incipit apodo-
sis. Ita et verba **30** τὸ πάθος . . . εἶναι quae deleri aut post
28 τοιοῦτον transponi voluit Fr 400 sq nullam exhibent
difficultatem **450^b** **16** ἢ τοῦτον αἰσθησις (ut in *So ACa*) Fr
401 **25** Praeter θεώρημα etiam φάντασμα deleri iubet Fr
401 **27** καὶ ₁ quod non legit *So*, delendum esse putat
Fr 402 **31** ἐνταῦθα . . . **451^a** **2** μνημόνευμα suspecta Fr 402
c. 2. **451^a** **24** ἢ pro καὶ cum **b** et *Mi* mavult Fr 404
25 τι ante τὸ vel τῷ inseri iubet Fr 404 **451^b** **2** Post πα-
θόντα lacunam esse suspicatur Fr 406 **5** τῷ δὲ μνημο-
νεύειν συμβαίνει καὶ μνήμην ἀκολουθεῖν cum *Mi* coll *So* 8, 9
legit Fr 407 **14** ἐνίας et **15** ἐτέρας . . . κινουμένας scribit
Fr 407, coll *So* 9, 8. 9 **a** **17** τινος ei Fr 409 **23** δ'
οὕτως] δ' ὁμως G. A. Becker ap Fr 409 **26** ἀλλὰ μὴ
Gu. Moerbeekium secutus Rolfes **27** λέγω δὲ . . . **28** ἀνα-
μνησθεῖς ut interpretamentum deleri vult Fr 409, qui

post *τρόπος* legit *πως* cum o-E 452^a 8 *ζητῶν* Fr 404, Bhl 10 *μεμνήσθαι*] *ἀναμνήσκεισθαι* Fr 404 13 *ἐνίοτε*] *τάχιστα* ci Fr 409 17 *ἔοικε* . . . 26 ἢ τὸ Δ Totum locum corruptissimum esse censet Fr 410—12 τὸ καθόλου cum b Fr 410 20 *E'* et *Θ'* ut in b Fr 411, *E'* et *EΘ'* Bk, *Θ'* et *E'* Bhl, Ro (sed *E'* et *Θ'* in comm 271), *A'* et *E'* W. D. Ross ap Ro 272 *ἐμνήσθη*] *μνησθήσεται* Fr 411, qui verba 23 *εἰ τὸ H ἢ τὸ Z ἐπιζητεῖ* huc (post 20 *μνησθήσεται*) transponit p. 412, probat Bhl, qui tamen *ἐμνήσθη* habet post *Θ* et *μέμνηται* post *E*, quem secutus est Ro in contextu, in commentario verum nihil transponi vult 21 *A'] H'* Ro 271, *Δ'* W. D. Ross ibidem 22 *Θ'] Z'* Ro, W. D. Ross *Γ'] Z'* W. D. Ross 23 *Δ'] H'* W. D. Ross *B'] E'* Ro, *Θ'* W. D. Ross *A'] Δ'* W. D. Ross 26 *Γ'] E'* Fr 412 26. 27 *ἐὰν οὖν μὴ διὰ παλαιοῦ κινήθῃ*, ἐπὶ τὸ *συνηθέστερον* *κινεῖται*. Haec verba recte intellegi nullo modo possunt, neque si cum a negationem tollas, ut fecit Fr 412 (sic et Bhl et Ro, qui tamen *δι' ἃ πάλαι οὐ* scribunt ex E). Protasis enim quae requiritur non est «si antiquitus movetur» sed «si saepius in alteram partem movetur, quam in alteram» cui apte succedit apodosis: «in partem magis consuetam fit motio». Verba *διὰ παλαιοῦ* corrupta videntur, malim *διὰ πλαγίου*, quod et litterarum forma egregie commendatur. «Reminiscentia, nisi a recta via in obliquum vi depellatur, ad notionem magis consuetam et familiarem nobis pergit.» Retinenda est igitur negatio (*ἐὰν οὖν μὴ*), quam habet b, contra *ἐὰν οὖν* in a, quod probat Fr 413; Bhl et Ro *ἐὰν οὖν δι' ἃ πάλαι οὐ κινήθῃ* habent. *διὰ πλαγίου κινεῖν* aliquid idem est atque *ἀφέλκειν*, vel *παρὰ φύσιν κινεῖν* v infra 452^b 1. 3. — Rolfes, qui *μὴ* legit, coniecit ἐπὶ τὸ ἀσυνηθέστερον 452^b 4 fort *ἀφέλκη <τι>*

scribendum, ἀφέλκεται Christ apud Bhl 5 δέη] ἐπίη
 Christ ap Bhl <εἰ> ἴσμεν scripsi quod in ὥς μὲν cor-
 ruptum nunc in a legitur, ἴσμεν P 13 τίνα vitium
 typothetae ap Bhl ὅτι] ἢ ὅταν Fr 416, Bhl, Ro 14 ἢ
 non habent b Fr, Bhl, Ro ὥσπερ ex solo E Bk, Bhl,
 καὶ o-E Fr, Ro, sed ὥσπερ . . . 15 ἐκτός spuria esse viden-
 tur 17—22 totum locum optime illustravit, W. D. Ros-
 sium secutus, Ro 115, comm 279; nimis artificiose exco-
 gitata protulerunt Mi 34, 20—36, 18 So 13, 13—14, 5 Fr
 413—418. Rossii figura haec est :

19 ΑΓ] ΑΖ ci Fr 417 20 I etiam Ro, M' Fr, Bhl
 οὖν] fort γὰρ Ro 453^a 1 ὁδήποτε] ὅτι μέντοι ποτὲ b et Fr 419.

INDEX VERBORUM.

ἄγει 41^b 21
 ἄγνοεῖν: πάθος τιнос τὴν αἰτίαν
     37^a 23
 ἄδηλον: οὐκ ἄ. 36^b 3, 43^b 5; ἀδή-
     λων διὰ τὴν αἰσθησιν 40^b 2
 ἄδειν *m* 53^a 30
 ἀδιαίρετον 48^b 14 . 15, 49^a 10 . 21.
     26. 28
 ἀδυνατεῖ *m* 52^a 7
 ἀδύνατος 43^a 30; ἀδύνατον 41^a 18,
     42^b 3, 44^b 20, 45^b 6 . 10, 46^b 18,
     47^b 22, 49^a 31; ἀδύνατα 45^b 19
 αἰεῖ 44^a 19, 45^b 30, 47^a 14, 48^b 11,
     m 49^b 22, 50^a 19, 52^a 24
 αἰένων: ἀνέμων ἄ. (Emped.) 37^b 29
 αἴηρ 38^b 3 . 8, 39^b 1 . 4, 43^a 10,
     46^b 14; ὁ ἄ. ὑγρόν τὴν φύσιν
     ἐστίν 43^b 5 cf *6; ἐπιπολάζει
     ὁ ἄ. 43^a 5; ἀέρα 43^a 6, 45^a 23,
     46^b 9; ἐπ' ἀέρα *m* 52 *15; ἀέρος
     38^a 16, ^b20, 39^a 21, 43^a 4 . 22 .
     28, 44^a 21; ἐπὶ τοῦ ἀέρος 38^a 14;
     ἐν (τῷ) ἀέρι 39^b 15, 40^a 10,
     42^b 29, 43^a 2, ^b7 . 13, 45^a 10
 αἰθρόον 47^a 2 . 6
 αἰθρομένοιο: πυρὸς σέλας (Emped.)
     37^b 27
 αἶμα 38^a 20; αἵματος 44^a 10
 αἰσθάνεσθαι 36^b 8. 37^a 8, 41^b 23,
     42^b 16, 47^a 13 . 18 . 27, 47^b 3 .

10 . 20 . 23, 48^a 5 . 18 . 26, 48^b 10 .
 12 . 18 . 21, 49^a 27 . 28; αἰσθάνε-
 ται 44^a 32, 44^b 9 . 14 . 15 . 19 .
 21 . 23, 46^a 24, ^b3 . 12 . 13, 48^a 26,
 30, ^b1 . 4 . 9 . 25, 49^a 3 . 5 . 9 .
m 49^b 29 . 30, 50^b 18; αἰσθανό-
 μεθα *m* 50^b 15, 51^a 17; αἰσθά-
 νονται 44^b 10 . 23, 47^a 15, 49^a 24;
 αἰσθάνηται 48^a 10, *m* 50^b 28;
 αἰσθάνοιτ' ἂν 49^a 19; ἥσθάνετο
 48^b 6; ἥσθανόμεθα 47^a 8; αἰ-
 σθέσθαι *m* 51^a 4; ἥσθετο *m*
 49^b 23; αἰσθοιτ' ἂν 47^b 6; ἥσθη-
 σθαι *m* 51^a 4; ἥσθηται 46^b 3;
 αἰσθανόμενον (nom.) 48^b 29,
 (acc masc) 37^a 27; αἰσθανο-
 μένη 48^b 23; αἰσθόμενον *m* 51^b 2
 — αἰσθάνεσθαι *ci* αἰσθήσεως
 36^b 8, *dist* ἐπίστασθαι *m* 49^b 18,
 οὐ κατὰ τὸ μανθάνειν, ἀλλὰ
 κατὰ τὸ θεωρεῖν ἐστι 41^b 23;
 εἰ ἅμα ἀκοῦει καὶ ἀκήκοε καὶ
 ὅλως αἰσθάνεται καὶ ἥσθηται καὶ
 γένεσις αὐτῶν μὴ ἐστι 46^b 3;
 εἰ γὰρ μὴ ἔστι λανθάνειν αὐτὸν
 αἰσθανόμενον καὶ ὀρῶντα 37^a 27,
 εἰ αὐτὸς ἑαυτοῦ αἰσθάνεται, μὴ
 ἐνδέχεται τότε λανθάνειν ὅτι ἐστίν
 48^a 26; τοῦ μὲν κινήσαντος πρῶ-
 του τοῦ αὐτοῦ καὶ ἐνὸς ἀριθμοῦ

αἰσθάνονται πάντες 46^b 23; πό-
τερον ἐνδέχεται δυεῖν ἅμα αἰσθά-
νεσθαι ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ἀτόμῳ
χρόνῳ c. 7. 47^a 13, ἐκάστου
μᾶλλον ἔστιν αἰσθάνεσθαι ἀπλοῦ
ὄντος ἢ κεκραμένον 47^a 18, μᾶλ-
λον ἅμα δυοῖν αἰσθοῖτ' ἢ ἡ ψυχὴ
ὦν μία αἰσθησις 47^b 6, τῶν με-
μειγμένων ἅμα αἰσθάνεται 47^b 12,
οὐδὲ τῶν μεμειγμένων ἅμα, ἐὰν
μὴ ὡς ἐν αἰσθάνηται 48^a 10, τὰ
συστοίχως μὲν λεγόμενα, ἐν ἄλλῳ
δὲ γένει ἔτι ἂν ἦττον ἅμα ἐνδέ-
χουτ' αἰσθάνεσθαι 48^a 18, ἄρ'
ἐνδέχεται ἅμα μὲν ἐτέρῳ δὲ τῆς
ψυχῆς αἰσθάνεσθαι 48^b 21, ἀνάγ-
κη ἐν τι εἶναι τῆς ψυχῆς ᾧ ἅπαντα
αἰσθάνεται 49^a 9, αἰσθάνουτ' ἂν
ἅμα τῷ αὐτῷ καὶ ἐνί, λόγῳ οὐ τῷ
αὐτῷ 49^a 19; ὅτε αὐτὸς ἑαυτοῦ
τις αἰσθάνεται 48^a 26; παντὸς
(χρόνου) ἐνδέχεται αἰσθάνεσθαι
48^a 26; εἰ τὴν ὅλην ὁρᾷ, καὶ
αἰσθάνεται τὸν αὐτὸν συνεχῶς
χρόνον 48^b 4, ὅσα χρόνον αἰσθά-
νεται m 49^b 29, ᾧ χρόνον αἰσθα-
νόμεθα m 51^a 17; τῷ ἐν τούτου
τινι τοῦ AB λέγεται τοῦ ὅλου
αἰσθάνεσθαι 48^b 10; ὅσων μὴ
αὐτῶν ἀπτόμενοι αἰσθάνονται
49^a 24; οὐ ἐν μὲν τῷ ἐπέκεινα
οὐκ ἐνδέχεται αἰσθάνεσθαι ὄντος,
ἐν δὲ τῷ ἐπὶ τὰδε ἀνάγκη αἰσθά-
νεσθαι 49^a 27 . 28; τὰ κοινὰ
αἰσθάνεσθαι 37^a 8, 42^b 16; οὐκ
αἰσθάνεται μὴ ἀναπνέοντα 44^b 23,
ὅτῳ δ' αἰσθάνεται (τὰ μὴ ἀνα-

πνέοντα) οὐχ ὁμοίως φανερόν
44^b 15 . 19; ὁ ἐνεργῶν τῇ μνήμῃ
θεωρεῖ τὸ πάθος τοῦτο καὶ
αἰσθάνεται τούτου m 49^b 30
αἰσθημα: ἡ γιγνομένη κίνησις ἐν-
σημαίνεται οἷον τύπον τινὰ τοῦ
αἰσθήματος m 50^a 31
αἰσθησις 36^a 8, ^b6, 44^b 7, 45^a
4, 46^a 22, 47^a 25, 47^a 27, ^b7 .
11 . 15, 49^a 2, m 49 ^b13 . 24 .
27, 50^b 16; αἰσθησις 36^a 11,
38^b 22, 39^a 17, 40^a 18 . 19, 42^b
23, 44^b 4 . 8, 45^b 9, 47^b 6, m
49^b 19, 50^a 19, 51^b 3; διὰ τὴν
αἰσθησις 40^b 2, κατὰ τὴν αἰ.
48^b 23, ὑπὸ (τὴν) αἰ. 47^a 30,
^b21, 48^a 3; αἰσθήσεως 37^a 16,
40^a 19, 42^b 15, 45^b 7, 46^a 10, m
50^a 11; διὰ (τῆς) αἰσθήσεως
36^b 4, m 50^a 28, ἐκ τῆς αἰ.
45^a 29, μετ' αἰ. 36^b 3, 45^b 17,
περὶ αἰ. 36^b 8, 42^a 30; αἰσθήσει
47^b 7 . 13 . 21 . 26; αἰσθήσεις
(nom.) 36^b 18, 47^b 17, 48^b 3;
κατὰ αἰσθήσεις 47^b 23, παρὰ
τὰς αἰ. 44^b 19, περὶ τὰς αἰ.
47^a 12; αἰσθήσεων 37^a 18, 41^a 2,
42^b 2 . 4 . 8, 45^a 5; ἐκ δὲ αἰσθή-
σεων 44^a 2; αἰσθήσεων 39^a 15 —
a) facultas percipiendi in uni-
versum: περὶ μὲν αἰσθήσεως
καὶ τοῦ αἰσθάνεσθαι 36^b 8, αἰ-
σθησις ci μνήμη, θυμός, ἐπι-
θυμία καὶ ὅλως ὄρεξις 36^a 8,
τοῖς ζώοις ἢ μὲν ζῶον ἕκαστον
ἀνάγκη ὑπάρχειν αἰσθησις 36^b 11,
ἢ αἰσθησις διὰ σώματος γίγνεται

τῇ ψυχῇ 36^b 6; τὸ αἰσθητὸν ἐνεργεῖν ποιεῖ τὴν αἴσθησιν 38^b 22, οὐτ' ἄνευ ταύτης (sc. δυνάμεως) αἴσθησις ἔσται 49^a 2, τὰ μὲν μετ' αἰσθήσεως συμβαίνει, τὰ δὲ δι' αἰσθήσεως 36^b 4, οὐδὲ νοεῖ ὁ νοῦς τὰ ἐκτὸς μὴ μετ' αἰσθήσεως 45^b 17, ἡ μνήμη οὔτε αἰσθησις οὔτε ὑπόληψις *m* 49^b 24, τοῦ παρόντος αἰσθησις *m* 49^b 27. 13; αἱ διὰ τῶν ἔξωθεν αἰσθήσεις τοῖς πορευτικοῖς αὐτῶν, οἷον ὄσφρησις καὶ ἀκοή καὶ ὄψις, σωτηρίας ἔνεκεν ὑπάρχουσιν 36^b 18; ἀδήλων δ' ἡμῖν διὰ τὴν αἴσθησιν 40^b 2; τὸ μεταξὺ τῆς αἰσθήσεως 40^a 19; διὸ τὸ μὴ πάντα χρόνου αἴσθησιν ἔχειν *m* 50^a 19; b) *sensus singuli*: τῶν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς αἰσθήσεων 41^a 2, περιττῶν οὐσῶν τῶν αἰσθήσεων 45^a 5, εἰ μὴ τις παρὰ τὰς πέντε αἰσθησις ἑτέρα 44^b 19; ἡ αἴσθησις ἡ τοῦ ὁσφραίνεσθαι 45^a 4, 44^b 8, ὧν μία αἴσθησις οἷον ὀξέος καὶ βαρέος 47^b 7, τὰ κατὰ τὴν μίαν αἴσθησιν 48^b 23, τὰ κατὰ δύο αἰσθήσεις 47^b 23, ὑφ' ἑτέραν αἴσθησιν, ὑπὸ τὴν αὐτὴν αἴσθησιν 47^b 21, 48^a 3, τῶν ἐσπερημένων ἑκατέρας τῆς αἰσθήσεως 37^a 16; τὰ ἐλάχιστα τῆς ἀκριβεστάτης ἐστὶν αἰσθήσεως διακρίνειν 42^b 15, τὸ φάντασμα τῆς κοινῆς αἰσθήσεως πάθος ἐστὶν *m* 50^a 11; c) *actio sensibus percipiendi*: τί ἕκα-

στον ὃν ποιήσει τὴν αἴσθησιν καὶ τὴν ἐνέργειαν 39^a 17, τὸ μὲν οὖν ἐνεργεῖα χροῶμα καὶ ὁ φόφος πῶς ἐστὶ τὸ αὐτὸ ἢ ἕτερον τοῖς κατ' ἐνέργειαν αἰσθήσεσιν, οἷον ὀράσει ἢ ἀκούσει 39^a 15, ποιητῶν τῆς αἰσθήσεως 45^b 7, τῷ κινεῖσθαι τὸ μεταξὺ τῆς αἰσθήσεως ὑπὸ τοῦ αἰσθητοῦ γίνεσθαι τὴν αἴσθησιν 40^a 19, πάντως δι' ἀφῆς ἀναγκαῖον αὐτοῖς ποιεῖν τὴν αἴσθησιν 40^a 18, ὁποτέρως ποτε γίνεται ἡ αἴσθησις 46^a 22, ἐπεὶ δ' ἄνισοι, ἡ κρείττων αἴσθησιν ἐμποιήσει 47^b 6, μὴ αἰσθήσει κατ' ἐνέργειαν αἰσθάνεται 47^b 13, οὐκ ἐνδέχεται δυνεῖν ἅμα αἰσθάνεσθαι τῇ μὴ αἰσθήσει 47^b 21, ὅταν μὴ μεμειγμένα δύο ἔσονται αἰσθήσεις αἱ κατ' ἐνέργειαν 47^b 17; τὸ γιγνόμενον διὰ τῆς αἰσθήσεως ἐν τῇ ψυχῇ *m* 50^a 28; d) *sensa, sensibus percepta*: ἀνάγκη, εἰ ἡ δύναμις, καὶ τὴν αἴσθησιν εἰς ἀπειρα διαρεῖσθαι 45^b 9, ἕως ἂν ἐκ εὐ' αἰσθήσεων γένηται τὸ ἥδύ, ὥς ἐν καὶ ἀπὸ μιᾶς 44^a 2, τοῖς κοινοῖς τῶν αἰσθήσεων πασῶν χροῶνται ὥς ἰδιοῖς 42^b 4, ὅταν ἄνευ τῶν ἔργων σχῇ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν αἴσθησιν, οὕτω μέμνηται *m* 49^b 19, ἢν πρότερον εἶχεν ἐπιστήμην ἢ αἴσθησιν *m* 51^b 3, τούτου δ' αὐτοῦ ἡ αἴσθησις διὰ τί ἂν εἴη μνήμη ἑτέρου *m* 50^b 16

αἰσθητήριον τῆς ὁσφρήσεως 38^b 26, 45^a 25, τῆς γένεσεως καὶ ἀφῆς 39^a 2; καθ' ἕκαστον αἰσθητήριον 39^a 6, 45^b 1, 49^b 2; αἰσθητήρια (acc) 44^b 4; αἰσθητηρίων 38^b 18, 39^a 9, 49^b 1; αἰσθητηρίους 37^a 20
αἰσθητικός: τὸ αἰσθητικὸν μέρος 49^a 7, περὶ τῶν αἰσθητικῶν μορίων 39^a 4, περὶ τὸν αἰσθητικὸν τόπον *m* 53^a 24; τὸ αἰσθητικὸν τῆς ψυχῆς 38^b 9, τὸ αὐτὸ καὶ ἐν εἶναι ἀριθμῷ τὸ αἰσθητικὸν πάντων 49^a 17, ἀέρος δὲ τὸ τῶν ψόφων αἰσθητικὸν 38^b 20, ἐν τί ἐστι τὸ αἰσθητικὸν γλυκέος καὶ λευκοῦ 49^a 11; ἄγει τὸ αἰσθητικὸν εἰς τοῦτο δυνάμει προὑπάρχον 41^b 21; τοῦ πρώτου αἰσθητικοῦ (ἢ μνήμη) *m* 50^a 14, 51^a 17; τῷ πρώτῳ αἰσθητικῷ τούτων ἢ γνωσίς ἐστιν *m* 50^a 11; διὰ τὸ πολὺ βάρος ἔχει ἐπὶ τῷ αἰσθητικῷ *m* 53^b 2; τῶν δι' ἄλλου αἰσθητικῶν 45^a 7
αἰσθητός: καθ' αὐτὴν αἰσθητή 46^a 11; αἰσθητήν 47^a 23; αἰσθητόν (nom.) 45^b 13, 46^a 13, 49^a 29, 30, (acc. neutr.) 45^b 10; αἰσθητὰ παθήματα 45^b 4, πῶς αἰσθητὰ (ἐνια μεγέθη) 46^a 16, ἅπαντα αἰσθητὰ ἐστιν 48^b 12, ἅπαντα τὰ ἀπλὰ μᾶλλον αἰσθητὰ 47^a 24, ἐνεργεῖα αἰσθητὰ εἶναι 46^a 17; — τὸ αἰσθητόν: ἐνεργεῖν ποιεῖ τὴν αἰσθησιν 38^b 22 cf 40^a 19, τὸ αἰσθητόν πᾶν ἐστι μέγεθος 49^a 20, εἰ δὴ τί ἐστιν

ἀδιαίρετον αἰσθητόν 49^a 28, πᾶν τὸ αἰ. ἔχει ἐναντίωσιν 45^b 24 cf 42^b 18, τὸ γὰρ αἰ. ἔσται συγκείμενον οὐκ ἐξ αἰσθητῶν 45^b 13, οὐδὲ τὸ τηλικούτον αἰ. χωριστόν ἔσται ἐνεργεῖα αἰσθάνεσθαι, ἀλλ' ὅμως ἔσται αἰσθητόν 46^a 12; ὑπὸ τοῦ αἰσθητοῦ γίνεσθαι τὴν αἰσθησιν 40^a 19; τὰ μὲν αἰσθητὰ πάντα ἔχει ἐναντίωσιν 42^b 18, ταῦτα γὰρ τὰ αἰσθητὰ (τὰ ἔχοντα βάρος καὶ χρῶμα κτλ) 45^b 13, ἀρ' ἀφικνουῦνται ἢ τὰ αἰσθητὰ ἢ αἱ κινήσεις αἱ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν εἰς τὸ μέσον πρώτων 46^a 21; πάντα γὰρ τὰ αἰσθητὰ ἀπτὰ ποιοῦσιν (Δημόκριτος καὶ οἱ πλείστοι τῶν φυσιολόγων) 42^b 1; τὰ μὲν ἀπτὰ τῶν αἰσθητῶν 41^b 28, τὰ εἶδη καὶ χρώματος καὶ χυμοῦ καὶ φθόγων καὶ τῶν ἄλλων αἰσθητῶν 45^b 22; ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν 46^a 21; περὶ τῶν αἰσθητῶν 39^a 6, 49^b 1; ἐν τοῖς ἄλλοις αἰσθητοῖς 46^a 4
αἰτία 41^a 28, 48^b 15; αἰτίαν 37^a 23, 40^b 15; δι' αἰτίαν 36^b 14, 40^a 2, 40^a 16; διὰ τίνα αἰτίαν 40^b 23, 26, 46^a 16, *m* 49^b 4, 50^b 7; διὰ τίνας αἰτίας 36^a 16, *m* 53^b 10 αἴτιον 37^a 30, 40^b 31, 41^b 29, 44^a 8, *m* 52^a 13, 25, 53^a 9, 20; τὸ ποιοῦν αἴτιον 41^a 9
αἰτιός ἐστι ὁ λόγος 37^a 12
ἀκαριαῖος χυμός 46^a 9
ἀκίνητον τὸ ἐπιπολῆς χρῶμα 40^a 24

ἀκοή: τὰς τοῦ φόφου διαφορὰς μόνον (εἰσαγγέλλει) 37^a 9, περὶ τῶν ἰδίων οὐκ ἀπατῶνται οἶον ἡ ἀκοή περὶ φόφου 42^b 9, αἱ διὰ τῶν ἔξωθεν αἰσθήσεις, οἶον ὄσφρησις καὶ ἀκοή καὶ ὄφεις 36^b 19, τῶν δι' ἄλλου αἰσθητικῶν οἶον ὄψεως καὶ ἀκοῆς 45^a 8, ὁ φόφος γεγενημένης τῆς πληγῆς οὐπω πρὸς τῇ ἀκοῇ 46^b 6, πρὸς δὲ νοῦν κατὰ συμβεβηκὸς ἡ ἀκοή (κρείττων) 37^a 5, κατὰ συμβεβηκὸς δὲ πρὸς φρόνησιν ἡ ἀκοή πλεῖστον συμβάλλεται μέρος 37^a 11; τοῖν δυοῖν οἶον ὄψεως καὶ ἀκοῆς 47^b 9

ἀκολουθεῖ 36^b 13, *syn* συμβαίνει *m* 51^b 5; ἀκολουθοῦσιν *m* 51^b 28, ἀκολουθήσει *m* 52^a 9

ἀκούειν 46^b 19 . 20, 48^a 23, *m* 50^b 20; ἀκούει 46^a 2, *b* 2 . 16; ἀκούουσιν 46^b 25; ἤκουσεν *m* 49^b 21. 23, 50^a 21, 53^a 11; ἤκουσαμεν 51^a 6; ἀκήκοε 46^b 3; ἀκούοντες 47^a 10; ἀκηκούτες 46^b 8; ἀκουστός 37^a 13; ἀκουστόν (nom.) 49^a 23; ἀκουστοῦ 45^a 10; ἀκουστῶ 45^a 12

ἀκουσις: ὁράσει καὶ ἀκούσει 39^a 16 ἀκράτου οἴνου ἡ κεκραμένου 47^a 18 ἀκριβής: ἐν τῇ ἀκριβεστέρᾳ (αἰσθήσει) 46^a 12; τὴν δ' ἀφ' ἣν ἀκριβεστάτην (ἔχουμεν) τῶν ἄλλων ζώων 41^a 2; ἀκριβεστάτης αἰσθήσεως 42^b 14; ἀκριβῶς αἰσθάνεται 44^b 9

ἄκρος: ὁ λόγος ὁ τῶν ἄκρων 48^a 10

ἀκτις ἐν τῷ μεταξὺ 46^b 2; ἀτειρέσιν ἀκτίνεσσιν (Emped.) 37^b 31 ἀληθές 38^a 13, 43^b 30, 48^a 24; ἀληθῇ *m* 51^a 19

ἀλλά 36^b 8, 37^a 13, *b* 19, 38^a 8. 9. 14. 15. 29, *b* 3. 10, 39^a 22. 32. 33, *b* 3. 16, 40^a 24. 27, *b* 3. 11. 13. 16. 18, 41^a 14. 24, *a* 11. 23. 24. 27, 42^b 7, 43^a 1. 2. 29, *b* 8. 18. 29, 44^a 20, *b* 21 (bis). 27, 45^b 14. 16. 19, 46^a 10. 13. 18, *b* 1. 4. 25. 28, 47^a 3, *b* 2 (bis). 17. 21. 25. 29, 48^a 25, *b* 8. 12. 14 (bis), 49^a 7. 16; — *m* 49, *b* 7. 11. 13. 14. 17. 24, 50^b 11. 17, 51^b 1. 2. 7. 13. 26, 52^a 6, *b* 11. 27. 28, 53^a 2. 7. 27, *b* 3

ἄλληλα 47^a 20; παρ' ἄλληλα 39^b 20. 29, 40^a 20, 40^b 2 . 8 . 16 . 22; πρὸς ἄλληλα 48^b 19, *m* 52^a 2; ἀλλήλας 47^b 4; ἀλλήλων 46^b 12, 48^a 13, 49^a 16; δι' ἀλλήλων 40^a 7; ἀλλήλοις 40^b 19

ἄλλοιουν: ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἄλλοιουντος μεταβάλλει 47^a 5; ἄλλοιουσθαι 47^a 2 . 6; ἄλλοιούται 47^a 1 ἄλλοιώσεως *dist* φορᾶς 46^b 28

ἄλλοιωτικὸν εἰς ἐνέργειαν 41^b 21 ἄλλος 46^b 27, *m* 50^a 9; ἄλλῃ 47^a 12 . 27, *b* 28; ἄλλο 39^b 13, 41^a 7, *b* 13, 44^a 15, 45^b 12, 49^a 10, *m* 50^b 31, 52^b 16; ἐπ' ἄλλο *m* 52^a 14; ἄλλον 46^b 18; ἄλλον 39^a 22, 41^a 7, 45^a 7, 48^a 27, *b* 24, *m* 50^b 25 . 26 . 30, 51^a 8, *b* 19; ἀπ' ἄλλον *m* 52^a 14; δι' ἄλλον 49^a 10, *m* 52^a 7; ἄλλω 46^b 18,

48^b 23, 49^a 5; ἐν ἄλλω 42^b 28, 48^a 14; ἄλλοι 42^a 9; ἄλλα 40^a 3, ^b21, 41^b 9, 42^a 25, ^b24, 45^a 1, 49^a 15; ἄλλους 41^b 7, *m* 51^b 15; κατ' ἄλλους 39^b 28; ἄλλων 38^a 12 41^a 1. 2, 42^b 2. 16, 44^a 5. 31, ^b14. 28, 45^b 22, 49^a 3, *m* 50^a 17, 53^a 7; περὶ τῶν ἄλλων 39^b 18; ἄλλοις 39^a 24, 44^b 2, *m* 51^a 9; ἐν ἄλλοις 38^b 3, 45^b 26, 46^a 4, 48^a 7; ἄλλως *m* 52^b 3, ἄλλως τε καὶ *m* 52^b 4

άλμυρός: τὸ ἄλμυρόν καὶ πικρόν σχεδὸν τὸ αὐτὸ 42^a 18, (τὸ θερμὸν) τὸ ἄλμυρόν καὶ πικρόν καταλείπει διὰ βάρους 42^a 6, τὸ ἁ. καὶ π. (στέρησις) τοῦ γλυκέος ἐν τῷ τροφίμῳ ὕδατι 42^a 26, συμμειγνυνται οἱ ἄλλοι χυμοὶ εἰς τὴν τροφήν τὸν αὐτὸν τρόπον τῷ ἄλμυρῷ καὶ ὁξεῖ, ἀντὶ ἡδύσματος 42^a 10; ἐπὶ τῶν ἄλμυρῶν ὑδάτων 41^b 3

ἄλογον 38^a 25

άλουργός: οἷον τὸ ἄλουργόν καὶ τὸ φοινικοῦν (ἥδιστα τῶν χρωμάτων) 40^a 1, τὸ φοινικοῦν δὲ καὶ ἄλουργόν καὶ πράσινον καὶ κυανοῦν 42^a 24

ἄλεις γῆς τι εἶδος 41^b 4, ἄλεις μᾶλλον νίτρου ὁσμώδεις 43^a 13

ἄμα 37^b 8, 40^a 23, 45^b 17. 21, 46^b 2. 24, 47^a 3. 9. 13. 22, ^b4. 6. [8.] 9. 11. 12. 22. 23. 25, 48^a 2. 5. 8. 17. 20, ^b18. 19. 20 49^a 4. 19. 30, *m* 51^b 21, 52^b 20. 23

ἀμβλύ 42^b 6

ἀμβλύνει τὸ ψυχρόν τοὺς χυμοὺς 43^b 15

ἄμεικτον 45^a 21

ἀμνήμονες οἱ σφόδρα νέοι καὶ οἱ γέροντες *m* 50^b 6, 53^b 5; οἱ τὰ ἄνω μείζω ἔχοντες καὶ οἱ νανώδεις ἀμνημονέστεροι 53^b 1

ἀμυντοργὸς λαμπτήρας (Emped.) 37^b 28

ἀμφιναέντος (Emped.) 38^a 2

ἀμφοτέρων 42^a 21, 44^b 7, 45^a 11, 46^b 15

ἄμφω (nom.) *m* 50^b 22, (acc.) 43^a 6. 26; ἐπ' ἄμφω *m* 52^a 21; ἀμφοῖν 50^b 23; ἐξ ἀμφοῖν 39^b 22, 47^a 27, 48^b 28

ἄν 37^b 14, 39^a 28, ^b10. 11, 40^a 13. 28, 41^a 28, ^b2, 42^b 23, 43^a 7. 24, ^b11, 44^a 2, ^b15, 45^a 27, ^b3. 11. 18, 46^a 8. 20. 28, ^b11. 21. 47^a 6. 28, ^b7, 48^a 5. 17. 22. 29. 30, 49^a 19. 22. — *m* 49^b 11. 16, 50^a 14. 17. 25, ^b2. 13. 16. 19, 51^b 17, 52^a 9, 53^a 23. 25

ἀνά 42^a 19

ἀνάγει 42^b 12; ἀνάγουσιν 42^b 10

ἀναγκαῖον 40^a 17, 42^a 4, ^b22, 45^b 14, *m* 50^a 9; τὰ ἀναγκαῖα 37^a 4

ἀνάγκη 36^b 11, 37^a 28, 38^b 8. 10. 23. 39^a 26, ^b23. 24, 40^a 21. 24, ^b14, 41^a 4, 45^b 8. 23, 46^a 19. 29, 47^a 6. 22, ^b16. 19, 49^a 7. 8. 26. 27; ἐξ ἀνάγκης 36^b 13, 47^b 12, 51^b 12. 13

ἀναθυμίαςις ὁμοίως λέγεται ταῖς ἀπορροαῖς 43^b 1; ἡ τῆς τροφῆς

ἀναθυμίαςις 44^a 12; καπνώδης ἀναθυμίαςις 38^b 24 (bis), 43^a 21 . 27 . 30; ἀναθυμίαςιν dist ἀτμίδα 43^a 26; μετὰ πνευματώδους ἀναθυμιάσεως 45^a 26
 ἀναιμων σκληρόδερμοι οἱ ὀφθαλμοί 38^a 24
 ἀναισθητος χρόνος 48^a 21 . 28, ^b16, χρόνον ἀναισθητον 40^a 22, 48^a 25, μέγεθος χρόνου καὶ πράγματος ἀναισθητον 48^b 3; γένη τῶν χυμῶν ἀναισθητα 41^a 5
 ἀνακαλύφοντος 44^b 27; ἀνακαλυφθέντων 44^b 27
 ἀνάκλασις 38^a 8, περὶ τῶν ἐμφαινομένων καὶ ἀνακλάσεως 38^a 9, ἐν τῇ ἀνακλάσει 37^b 10
 ἀναλαμβάνει μνήμην *m* 51^b 22, ὅταν ἀναλαμβάνῃ ἦν πρότερον εἶχεν ἐπιστήμην ἢ αἴσθησιν ἢ οὐ ποτε τὴν ἔξιν ἐλέγομεν μνήμην *m* 51^b 2
 ἀνάληψις μνήμης *m* 51^a 20
 ἀνάλογον 43^b 7 . 11, 52^b 12 . 14 . 16 . 18
 ἀναμνησκεισθαι *m* 49^b 6, 51^a 18, ^b4 . 9 . 10 . 29, 52^a 4 . 13, ^b6, 53^a 6 . 8 . 10 . 18, ^b3 . 9 . 20; ἀναμνησκόμεθα *m* 52^a 28; ἀναμνησκονται *m* 51^b 23; ὅταν ἀναμνησκόμεθα *m* 51^b 16; ἀναμνησκόμενος 53^a 12 . 22; ἀναμνησθῆναι *m* 51^a 6, 52^a 8, 53^a 17; ἀναμνησθεῖς 51^b 28; ἀναμνησθέντα 51^b 1 — ἀναμνησκεισθαι dist μνήμη καὶ τὸ μνημονεύειν *m* 51^a 18, dist πάλιν

μανθάνειν *m* 51^b 4, ὅταν ἀναλαμβάνῃ ἦν πρότερον εἶχεν ἐπιστήμην ἢ αἴσθησιν, τοῦτ' ἐστὶ καὶ τότε τὸ ἀναμνησκεισθαι *m* 51^b 4, ὅταν ἂ. βούληται, ζητήσει λαβεῖν ἀρχὴν κινήσεως, μεθ' ἦν ἐκείνη ἔσται *m* 51^b 29, ἀπὸ τῶπων δοκοῦσιν ἀναμνησκεισθαι ἐνίοτε *m* 52^a 13, ἂ πολλὰκις ἐννοοῦμεν, ταχὺ ἀναμνησκόμεθα *m* 52^a 28, τὸ ἀναμνησκεισθαί ἐστὶν οἶον συλλογισμός τις *m* 53^a 10, τοῦ ἀναμνησκεισθαι οὐδὲν (μετέχει) πλὴν ἄνθρωπος *m* 53^a 8, αἴτιον τοῦ μὴ ἐπ' αὐτοῖς εἶναι τὸ ἀναμνησκεισθαι, ὅτι ὁ ἀναμνησκόμενος καὶ θηρεύων σωματικόν τι κινεῖ, ἐν ᾧ τὸ πάθος *m* 53^a 20
 ἀνάμνησις: ἐστὶ σωματικὸν τὸ πάθος καὶ ἡ ἀνάμνησις ζητήσις ἐν τοιοῦτῳ φαντάσματος 53^a 15, οὔτε μνήμης ἐστὶν ἀνάληψις ἢ ἀνάμνησις οὔτε λήψις 51^a 21, διὰ τοῦτο (sc. τὸ ἐφεξῆς θηρεύειν) γίνεται ἡ ἀνάμνησις 51^b 20; ἀναμνήσεις 51^b 10, 52^a 1
 ἀναμνηστικοὶ dist μνημονικοὶ 49^b 7, 53^b 5; ἀναμνηστικώτεροι οἱ ταχεῖς καὶ εὐμαθεῖς 49^b 8
 ἀναπνεῖν 44^b 3; ἀναπνεῖ 44^b 18; ἀναπνέουσι 44^b 5; ἀναπνέοντος 44^a 27; ἀναπνέοντα (nom. plur.) 43^a 6, 44^b 7 . 23; ἀναπνέοντων 44^b 18; ἀναπνέουσι (dat.) 44^b 16 22 . 24 — ὅσα πνεύμονα ἔχει διὰ τὸ ἀναπνεῖν τοῦ ἐτέρου γένους

τῆς ὁσμῆς τὴν αἰσθησιν ἀποδέ-
δωκεν ἢ φύσις 44^b 3, ἀναπνεύουσι
μὲν γίνεται τὸ ὁσμᾶσθαι μονα-
χῶς 44^b 16, φαίνονται ὁσφραι-
νόμενα (τὰ ὁστρακώδεσμα) οὐκ
ἀναπνέοντα 43^a 6 cf 44^b 7, τοῖς
μὲν ἀναπνεύουσιν τὸ πνεῦμα ἀφαι-
ρεῖ τὸ ἐπικείμενον ὥσπερ πῶμά
τι 44^b 22, τοῖς δὲ μὴ ἀναπνέου-
σιν ἀφῆρηται τοῦτο 44^b 24
ἀναπνευστικὸς: εἰς τὸν ἀναπνευ-
στικὸν βαδίζει ἂν τόπον 45^a 27
ἀναπνοή opp. ἔκπνοή 36^a 15; διὰ
τῆς ἀναπνοῆς 44^a 19; κατακέ-
χρηται ἢ φύσις τῇ ἀναπνοῇ ἐπὶ
δύο 44^a 25
ἀναφερομένων τῶν ὁσμῶν πρὸς
τὸν ἐγκέφαλον 44^a 22
ἀνέμων λαμπτήρας ἀμοργούς (Em-
ped.) 37^b 28, ἀνέμων ἀέντων
πνεῦμα (Emped.) 37^b 29
ἄνευ 38^b 2, 41^b 25 . 26, 46^b 4 . 26,
49^a 1 . 2; m 49^b 19 . 31, 50^a 8.
13 . 25
ἀνθῶν (ὁσμαί) 43^b 27, 44^a 33
ἀνθρακώδης: ἐν τοῖς ἀνθρακώδεσι
(πῦρ) 37^b 17
ἀνθραξ: ὑπὸ τῆς τῶν ἀνθράκων
ἀτμίδος 44^b 31
ἄνθρωπος 40^b 7, 44^a 32, m 53^a 9;
ἄνθρωπον 40^b 9, ἀνθρώπου 44^a 4 .
8 . 29; ἀνθρώποι 44^b 31; ἀνθρώ-
πους 40^b 6; ἀνθρώπων 40^b 7;
ἀνθρώποις 44^a 14 . 20, ^b6; m
50^a 15 — τοῦτο τὸ ὁσφραντὸν
ἴδιον ἀνθρώπου ἐστίν 44^a 4,
τοῦτο μόνον αἰσθάνεται τῶν

ζώων ἄνθρωπος 44^a 32, ἴδιον
τῆς τοῦ ἀνθρώπου φύσεως διὰ
τὸ πλεῖστον ἐγκέφαλον καὶ ὕγρό-
τατον ἔχειν 44^a 29, τοῖς ἀνθρώ-
ποις πρὸς βοήθειαν ὑγείας γέ-
γονε τὸ τειοῦτον γένος τῆς ὁ-
σμῆς 44^a 14, τοῖς ἀνθρώποις ἀμ-
φοτέρων τῶν ὁσφραντῶν (ὑπάρ-
χει ἢ αἰσθησις) 44^b 6; τοῦ ἀνα-
μιμνήσκεσθαι οὐδὲν (μετέχει)
τῶν ζώων, πλὴν ἄνθρωπος m
53^a 9
ἄνισος: ἄνισοι 47^b 5, ἄνισα 45^b 27
*ἀνοήτων (θνητῶν codd.) m
56^a 18
ἀντί 42^a 10; m 52^b 21
ἀντίκειται 39^a 2; ἀντικείμενων λό-
γοι 48^a 9
ἀντικινεῖν: ἀντικινεῖν m 53^a 27;
ἀντικινούντων m 53^a 26
ἀντισπᾶν 42^a 11
Ἀντιφέροντι τῷ Ὀρείτῃ m 51^a 9
ἄνω: τὰ ἄνω μελίζω ἔχοντες m
53^a 31
ἀόρατον 39^b 21, 40^a 21 . 27 . 30,
49^a 30
ἀόριστος: ἐν ἀορίστῳ τῷ διαφανεῖ
39^a 27, ^b3; ἀορίστων (τῶν πο-
σῶν) m 50^a 6; ἀορίστως 42^a 15,
m 52^b 8
ἄοσμος: λίθος, χρυσὸς ἄοσμον
43^a 15 . 17, τὰ στοιχεῖα ἄοσμα
43^b 10; ἄοσμοτεραι αἱ σκωρίαι
πάντων 43^a 19
ἅπαν 46^b 2; ἅπαντα 41^a 7, 47^a 24,
48^b 12, 49^a 9; περὶ ἀπάντων 36^a 4
ἅπαξ m 51^b 14 . 15

ἀπατώνται 42^b 8

ἄπειρος· ἄπειρον τὸ ἀπόστημα
49^a 22; ἄπειρα (nom.) 40^b 25;
ἀπείρους 42^b 22; εἰς ἄπειρα διαι-
ρεῖται, τέμεται 45^b 3. 9. 27;
ἀπείρων ὄντων τῶν σχημάτων
42^b 21

ἀπέχει ἀλλήλων 48^a 13; ἀπέχοντα
τῆς οἰκείας τροφῆς 44^b 10

ἄπηκτον τὸ ὕγρον 38^a 22

ἀπλῆς αἰσθάνεσθαι 47^a 26; ἀπλοῦ
opp. κεκραμένου 47^a 18; ἀπλᾶ
45^a 19, 47^a 24; ἀπλῶς 42^a 2,
m 51^b 6

ἀπειναι: ἀπόν m 50^b 15; ἀπόντος
τοῦ πράγματος m 50^a 27; ἀπόν-
των m 50^b 13

ἀπό 38^a 5, 42^b 8, 44^a 3. 17,
46^a 21. 27, m 50^b 13, 51^a 4,
419 (bis), 52^a 1. 13. 14 (bis).
15 (bis). 16. 24. 25. 26, 41

ἀποδιδόναι 38^b 18; τὴν αἴσθησιν
ἀποδέδωκεν ἢ φύσις 44^b 4

ἀπολαύειν 43^b 3

ἀποπλυνόμενον τὸ ξηρόν 43^b 7

ἀπορῆσαι διὰ τί ὁ ὀφθαλμὸς ὀρᾷ
μόνον 38^a 11; καὶ ἀπορήσειέ τις
τίνι αἰσθάνονται τῆς ὁσμῆς (ἰχ-
θύες καὶ τὸ τῶν ἐντόμων γένος)
44^b 16, ἀπορήσειε δ' ἂν τις, εἰ
πᾶν σῶμα εἰς ἄπειρα διαίρεται,
ἄρα καὶ τὰ παθήματα τὰ αἰσθητὰ
45^b 3, ἄρ' ἀφικνοῦνται ἢ τὰ
αἰσθητὰ ἢ αἱ κινήσεις αἱ ἀπὸ τῶν
αἰσθητῶν, ὅταν ἐνεργῶσιν, εἰς
τὸ μέσον πρῶτον 46^a 20, πῶς
ποτε τοῦ μὲν πάθους παρόντος

τοῦ δὲ πράγματος ἀπόντος μνη-
μονεύει τὸ μὴ παρόν m 50^a 25

ἀπορία καὶ περὶ τούτων (sc. ἄλλων
ἄλλω τὸ αὐτὸ ἀκούειν κτλ.) 46^b
17, ἀπορία καὶ ἄλλη τις τοιαύδε
περὶ τὰς αἰσθήσεις πότερον ἐνδέ-
χεται ἅμα θνεῖν αἰσθάνεσθαι
47^a 12; ἔχει ἀπορίαν τοῦτο καὶ
ἐτέραν 37^a 26; τὰ δ' αἰτία τοῦ-
τον καὶ τῆς ἀπορίας 37^a 30; περὶ
τῆς ἀπορίας 48^b 17

ἀπόρροϊαν εἶναι τὴν χροάν 40^a 15;
ταῖς ἀπορροαῖς 38^a 4, 40^a 19,
43^b 2

ἀποσβέννυσθαι ἐν τῇ σκότει ἐξιοῦ-
σαν (τὴν ὄψιν) 37^b 14, ἀποσβέν-
νυσθαι τὸ φῶς 37^b 21; ὥσπερ
λόχρον ἀποσβεσθέντος 38^b 15

ἀπόσβεσις φωτός 37^b 16

ἀπέστεγον (Emped.) 38^a 2

ἀπόστημα ἄπειρον 49^a 22; ἔσχατον
τοῦ ἀποστήματος 49^a 25; πᾶν
ἔκ τινος ἀποστήματος ὁρατόν
40^a 28; τοῖς ἀποστήμασιν m
52^b 16

ἀποτείνειν ἐκεῖ τὴν διάνοιαν m
52^b 10, ἀποτείνεσθαι μέχρι τῶν
ἄστρον 38^a 26

ἀποτεμένειν: ἀποτμηθῆναι τοὺς πό-
ρους τοῦ ὅμματος 38^b 13, οἶον
λαμπτήρᾳ τινα 38^b 15

ἀπόχρη 44^b 5

ἄπτειν: ἄψας παντοίων ἀνέμων
λαμπτήρας ἀμοργούς (Emped.)
37^b 28; ἄψασθαι 42^a 4; τῶν δ'
οὐχ ἄπτεται (τὸ φάντασμα) m
50^b 11; ὅσων μὴ αὐτῶν ἀπτό-

μενα αἰσθάνονται 49^a 24; ἐν τῷ
 ἀπτῷ γένει 45^a 9, τῷ ἀπτῷ
 ὑπάρχει 45^a 12; τὰ ἀπτά τῶν
 αἰσθητῶν 41^b 28, πάντα τὰ αἰ-
 σθητὰ ἀπτά ποιοῦσιν 42^b 1
 ἀπτικὸν γῆς 38^b 30, μέση τῶν
 ἀπτικῶν 45^a 7
 ἄρα 37^a 28, 39^b 7, 39^b 7. 8,
 42^b 14, 43^b 12, 45^b 13, 47^a 25,
 316 (bis). 20, 48^b 9, 49^a 8
 ἄρα 45^b 4, 46^a 20. 25, 39^b 3,
 48^b 20, 49^a 10
 ἀργυρος 43^a 19
 ἀριθμὸν 36^a 14, 37^a 9, 46^a 19;
 ἀριθμοῦ 45^a 6; ἀριθμῷ 46^b 23
 (bis), 47^b 13, 49^a 14. 17; ἐν
 τῷ ἀριθμῷ 47^b 24; κατ' ἀριθ-
 μούς 39^b 28, 42^a 15; ἐν ἀριθ-
 μοῖς 39^b 32, 40^a 2. 3. [5], 320,
 42^a 16 — ἀριθμὸν *ci* μέγεθος,
 σχῆμα, κίνησιν 37^a 9; ἀριθμοῦ
 ἔχοντος μέσον τοῦ περιττοῦ 45^a
 6; τὰ μὲν ἐν ἀριθμοῖς, τὰ δὲ κατ'
 ὑπεροχὴν 40^b 20; οἱ τὴν ἡδονὴν
 ποιοῦντες μεινόμενοι, οὗτοι ἐν
 ἀριθμοῖς μόνον 42^a 16
 ἀρριγότατον ὁ ὀφθαλμός 38^a 22
 ἄριον *opp* περιττοῦ 48^a 12; ἄρ-
 τίου *opp* περιττόν
 ἀρχαῖοι 40^a 15; τῶν ἀρχαίων φυ-
 σιολόγων 41^b 2
 ἀρχὴν *m* 51^b 30; μετὰ τὴν ἀρχὴν
m 52^a 6; ἀρχῆς *m* 51^a 9, 52^a 12;
 ἀπ' ἀρχῆς *m* 52^a 1. 26; ἐξ
 ἀρχῆς *m* 51^a 23, 31, 53^b 2; ἀρχῇ
m 52^a 17; ἐν ἀρχῇ 38^a 28; τὰς
 πρώτας ἀρχάς 36^a 18

ἄρχονται 36^b 1
 ἄστρον: ἀποτείνεσθαι μέχρι τῶν
 ἄστρον 38^a 26
 ἀσύμμετρος: κατ' ἔλλειψιν ἀσύμ-
 μετρον 39^b 30
 ἀσφαλτώδης: ὑπὸ τῶν ἀσφαλτω-
 δῶν φθίρεται τὰλλα ζῶα 44^b 33
 ἀτάκτους *opp* τεταγμένους 40^a 4
 ἀτειρέσιν ἀκτίνεσσιν (*Emped.*)
 37^b 31
 ἀτμίς ἐστὶν ὕδατος 43^a 30, ὕγρότης
 τις 43^a 26; οἱ μὲν (τὴν ὁσμὴν)
 ὡς ἀτμίδα 43^a 25, ὑπὸ τῆς τῶν
 ἀνθράκων ἀτμίδος 44^b 32
 ἄτομος: τοῖς τὰ ἄτομα ποιοῦσι
 μεγέθη 45^b 18; ἀτόμῳ τῆς ψυ-
 χῆς αἰσθάνεσθαι 48^b 21 cf 49^a 3,
 ὅτε τὸ πρῶτον ἐγγέγονε τῷ
 ἀτόμῳ καὶ ἐσχάτῳ (ἡ μνήμη)
m 51^a 26; τὰ ἐναντία ἐν τῷ
 αὐτῷ καὶ ἀτόμῳ οὐκ ἐνδέχεται
 ὑπάρχειν 48^a 3; ἐν τῷ αὐτῷ καὶ
 ἀτόμῳ χρόνῳ 47^a 14 cf 48^b 19,
 κατὰ μίαν δύναμιν καὶ ἄτομον
 χρόνον 47^b 18
 ἄτοπον 38^a 10, 40^a 17; ἀτοπώτα-
 τον 42^a 30
 αὐγὴ 39^b 2
 αὐξάνει τὴν τροφὴν τὸ θερμόν
 42^a 4
 αὐξῆσιν ποιοῦντα καὶ φθίσιν 41^b 28.
 30; διὰ τὴν αὐξῆσιν *m* 50^b 7;
 ἐν αὐξήσει πολλῇ *m* 53^b 6
 αὐστηρός καὶ δορυς καὶ στρυφνός
 καὶ ὀξύς 42^a 18; ὁσμαι αὐστηραί
 43^b 19; αὐστηροῦς χυμούς ἐκ
 γλυκέων 41^a 15

αὐτός: α) ille (pr subst.) αὐτός 48^a 26. 29; αὐτή 45^b 6, 47^b 8; αὐτό 45^a 21; περὶ αὐτόν 44^a 11; αὐτήν 38^b 23, 45^b 8, 47^a 22, *m* 50^a 29, αὐτό (acc.) 46^b 21, *m* 50^b 25, 51^a 7, 52^b 30; αὐτοῦ 44^b 28, 47^a 8, 48^b 8, *m* 50^b 28. 29; αὐτῆς 36^a 2, 44^a 7. 15, 48^b 7; αὐτῷ 38^a 11; αὐτῇ 36^b 16; ἐν αὐτῇ 52^b 12; αὐτά (nom.) 43^a 5, (acc.) 47^b 16, 48^a 18; αὐτῶν 36^a 16, ^b19, 39^a 2. 9. 10. 16, 40^b 30, 42^a 4, 43^a 11, ^b20, 44^a 33, 45^b 7. 20, 46^b 4, 47^b 3, 48^b 28, 49^a 24, *m* 53^a 29, ^b8; ἐξ αὐτῶν 42^a 29, 43^a 14, 47^b 5; περὶ αὐτῶν 45^b 19; αὐτοῖς 40^a 17, 45^a 4; ἐν αὐτοῖς 45^a 20; ἐπ' αὐτοῖς *m* 53^a 20. 21; β) ipse (pr. adj.) αὐτός 37^b 9; αὐτό (nom.) 41^a 28, *m* 52^b 28; αὐτόν 37^a 28; αὐτῆς 45^a 1; αὐτοῦ (neutr.) 41^a 24, *m* 50^b 16. 17; ὑπ' αὐτοῦ 37^a 28; ἐν αὐτῷ 41^a 14; αὐτῶν 37^a 3, 39^b 12; ἐπ' αὐτῶν 38^a 17, 49^a 13; αὐτάς 40^a 4; γ) idem (pr. subst.) ἡ αὐτή 47^b 27. 28; τὸ αὐτό (nom.) 39^a 14, ^b7, 42^a 18, 49^a 14; τὸν αὐτόν *m* 51^b 8; τὸ αὐτό (acc.) 46^b 16. 19, *m* 51^b 8; διὰ τὸ αὐτό 47^a 10; ἐπὶ τὸ αὐτό *m* 53^a 27; τοῦ αὐτοῦ 46^b 23. 24, *m* 52^a 24; ἐκ τοῦ αὐτοῦ 41^a 19; τῷ αὐτῷ 49^a 19; ἐν τῷ αὐτῷ 48^a 3; οἱ αὐτοί 49^b 6, 53^a 4; ταῦτά (acc.) 48^a 18; ἐν τοῖς αὐτοῖς 40^b 29; δ) idem (pr.

adj.) ὁ αὐτός 48^b 10, *m* 51^b 27; τὸ αὐτό (nom.) 40^b 29, *m* 50^a 1, ^b22, ταῦτόν *m* 50^b 23; τὸν αὐτόν τροπον 38^b 28, 39^b 31, 40^a 12, 40^b 21, 42^a 9, ^b27, 44^b 21; τὸν αὐτόν χρόνον 48^b 4; τὴν αὐτήν 39^a 33, ^b3, 47^b 21; τὸ αὐτό (acc.) 49^a 17; ἀπὸ τῆς αὐτῆς *m* 52^a 25; ἐκ τῆς αὐτῆς 41^a 19; τῷ αὐτῷ 49^a 20; ἐν τῷ αὐτῷ 47^a 13, 48^b 25; αἱ αὐταί 48^b 30, *m* 51^b 21; ταῦτά (acc.) 48^b 25; ε) αὐτόν 37^a 27, ^b10, 48^b 29; καθ' αὐτόν 37^a 13, 40^a 11; καθ' αὐτήν 36^a 1, 37^a 4, 44^a 8. 18, 45^a 1, 46^a 11, 49^a 1; καθ' αὐτό 45^b 28, *m* 50^a 14, ^b25. 26. 28, 51^a 14. 29; αὐτοῦ 46^b 21, *m* 52^a 6, δι' αὐτοῦ *m* 52^a 6, ἐξ αὐτοῦ 52^a 11; αὐτῆς 47^b 8; ἐν αὐτῷ 41^a 4, *m* 52^b 16; αὐτῇ 47^b 11; καθ' αὐτάς 43^b 27; καθ' αὐτά 44^b 29, *m* 50^a 24; ἐν ἡμῖν αὐτοῖς 41^a 1; cf. ἐαυτόν etc.

αὐτόσε *m* 52^b 4

ἀφαιρεῖ τὸ πνεῦμα τὸ ἐπικείμενον ὥσπερ πῶμά τι 44^b 22; ἀφαιρεῖται 47^a 23; ἀφῆρηται 44^b 24; ἀφῆρησθω 48^b 5; ἀφαιρουμένων τῶν περικαρπίων 41^a 12

ἀφανίζειν 47^a 20; ἀφανίζει τὰς ὁσμάς 43^b 15; ἀφανίζουσιν ἡ ψύξις καὶ ἡ πῆξις τὸ θερμόν 43^b 16; ἀφανεῖ 47^a 26; ἀφανιοῦσιν 47^b 4

ἀφέλκη *m* 52^b 4

ἀφή καὶ γεῦσις ἀκολουθεῖ πᾶσιν

ἐξ ἀνάγκης 36^b 13. 14; ἡ γεῦσις ἀφή τις ἐστίν 41^a 3, τῶν ἄλλων αἰσθήσεων ἐκάστη ἀφή τις ἐστίν (Democr.) 42^b 3; τὴν δ' ἀφήν ἀκφιβεστιάτην (ἔχομεν) τῶν ἄλλων ζώων 41^a 2; ἀφῆς 39^a 2. 8, τὸ δὲ καὶ τὸ ἀμβλὺ κοινὰ ὄψεως καὶ ἀφῆς 42^b 7, τῶν ἀπτικῶν, οἷον ἀφῆς καὶ γεύσεως 45^a 7, τὸ γευστικὸν εἰδός τι ἀφῆς 39^a 1; δι' ἀφῆς ποιεῖν τὴν αἰσθήσιν 40^a 17; περὶ ἀφῆς 39^a 11; ἀφῆ καὶ μὴ ταῖς ἀποροταῖς 40^a 19

ἀφικνεῖσθαι πρότερον τὸ ἀπὸ τοῦ ἡλίου φῶς εἰς τὸ μεταξὺ (Emped.) 46^a 26; ὁ φῶς ὕστερον ἀφικνεῖται τῆς πληγῆς 46^a 25; ἀφικνοῦνται 46^a 20, ^b30, 48^a 20; ἵνα λανθάνωσιν αἱ κινήσεις ἀφικνούμεναι 40^a 22

ἀχλὺς: διὰ δ' ἀχλὺς καὶ καπνοῦ φοινικοῦς 40^a 11

ἄχυμα τὰ ὑγρά καὶ ξηρά 43^a 11, τοῦ ὕδατος φύσις βούλεται ἄχυμος εἶναι 41^a 4; λίθος μὲν ἄσπαστος, ἄχυμον γὰρ 43^a 15, χρυσὸς ἄσπαστος, ἄχυμον γὰρ 43^a 17

βαδίζου ἄν 45^a 27

βάθος: τὰ ἐν βάθει 40^a 14

βάλλειν: τοῖς βάλλουσι οὐκ ἐπ' αὐτοῖς τὸ στήσαι *m* 53^a 21

βάρος: τὰ παθήματα τὰ αἰσθητά, οἷον χροῶμα καὶ χυμὸς καὶ ὄσμη καὶ φῶς καὶ βάρος καὶ ψυχρὸν κτλ. 45^b 5; σῶμα μηδὲν ἔχον

χροῶμα μηδὲ βάρος 45^b 12; πολὺ βάρος ἔχειν ἐπὶ τῷ αἰσθητικῷ *m* 53^b 1; (τὸ θερμὸν) τὸ δ' ἄλμυρόν καὶ πικρὸν καταλείπει διὰ βάρος 42^a 6

βαρὺς: ἐξ ὀξέος καὶ βαρέος συμφωνία 47^b 3. 8

βαφή τις καὶ πλύσις 45^a 14

βέλτιον 38^a 28

βένθος ὕδατος (Emped.) 38^a 2

βηλός: κατὰ βηλὸν (Emped.) 37^b 31

βιάζονται τῇ συνηθείᾳ τὴν ἡδονὴν 44^a 1

βλέπειν 37^b 25

βλέφαρα 44^b 25; βλεφάρων 37^a 25,

τὸ ἐντὸς τῶν βλεφάρων 38^a 23

βοήθεια: ἐπὶ τὴν βοήθειαν 44^a 26;

πρὸς βοήθειαν 44^a 14

βούλεται 41^a 3, 47^b 10; βούληται

m 51^b 30, 52^b 21; βούλωνται

40^a 10; οὐ βουλομένοις 53^a 30

βουλεύεσθαι συλλογισμὸς τίς ἐστίν

m 53^a 14

βουλευτικόν: οἷς καὶ τὸ βουλευτι-

κὸν ὑπάρχει *m* 53^a 13

βραδύς: μνημονικώτεροι οἱ βρα-

δεῖς *m* 49^b 8, οἱ λίαν ταχεῖς καὶ

οἱ λίαν βραδεῖς οὐδέτεροι φαί-

νονται μνήμονες *m* 50^b 8; βρα-

δέως 37^b 7

γάλα: ἀπὸ γάλακτος ἐπὶ λευκὸν *m* 52^a 14

γάρ 36^a 10. 18, ^b3. 11. 15, 37^a 2.

6. 12. 14. 23. 26. 27. 31, ^b6.

16 (bis), 38^a 7. 8. 17. 23. 28.

29. 30, ^b2. 6. 8. 12. 21. 22. 27.

28. 29, 39^a 3. 19. 30. 31, ^b2.
 20. 22. 27. 32, 40^a 13. 17. 30,
^b4. 6. 17. 29, 41^a 11. 19. 23. 28,
^b4. 8. 10. 21. 22. 26. 29. 30.
 42^a 2. 4. 19. 21. 22. 28, ^b1.
 11. 20. 22. 28, 43^a 2. 4. 5. 9.
 12. 15. 16. 17. 21. 30, ^b5. 9.
 15. 17. 19. 21. 28. 30, 44^a 10.
 15. 16. 22. 24. 27. 31. 33, ^b5.
 17. 20, 45^a 17. 18 (bis). 22,
^b7. 8. 10. 11. 13. 15. 18. 23,
 46^a 5. 6. 11. 14. 24. 29, ^b7.
 10. 11. 12, 14. 18. 19. 20. 26.
 27. 29, 47^a 2. 23. 26. 30, ^b4.
 8. 10. 13. 19. 24, 48^a 6. 9. 11.
 22. 26, ^b4. 11. 25, 49^a 1. 4. 7.
 8. 14. 15. 21; *m* 49^b 6. 10 (bis).
 13. 22. 26, 50^a 1. 2. 19. 27. 30,
^b7. 9. 13. 17. 19. 21, 51^a 10. 20.
 21. 22. 23. 30, ^b7. 20. 27. 28,
 52^a 1. 10. 17. 20. 21. 27. 29,
^b9. 11. 12. 14. 18. 22. 25. 27.
 30, 53^a 10. 13. 19. 24. 30, ^b5
γε 37^a 32, ^b11, 38^a 18, 42^b 7,
 43^b 8, 45^b 15, 48^b 24; *m* 52^b 2,
 53^b 6

γένεσις τοῦ ὄμματος 38^b 28, εἰ μὴ
 ἐστὶν γένεσις αὐτῶν (= τῶν αἰ-
 σθημάτων) 46^b 4, εἰς τρόπον
 τῆς γενέσεως τῶν χρωμάτων
 40^a 6, ἐν τοῖς περὶ γενέσεως
 42^a 3

γενετή: ἐκ γενετῆς 37^a 15

γένος τῶν χυμῶν 40^b 31, 41^b 8,
 τῆς ὁσμῆς τῆς τοιαύτης 44^a 30,
 τὸ τῶν ἐντόμων 44^b 9, τῶν
 μικρῶν μυρμηκῶν 44^b 12; ἄλλο

γένος (acc.) opp πάντα 49^a 10;
 περὶ ἕκαστον γένος 42^b 15; ἐτέ-
 ρου γένους τῆς ὁσμῆς 44^b 3;
 ἕτερον γένει 48^a 16, 49^a 4. 18,
 τῷ γένει ταῦτά 48^a 18; ἐν ἄλλῳ
 γένει 42^b 29, 48^a 14, ἐν τῷ
 αὐτῷ γένει 48^b 25; ἐν τῷ ἀπτιῷ
 γένει 45^a 9; τὰ γένη 41^a 5. 17
 γέροντες ἀμνήμονες *m* 50^b 6, 53^b 4
 γεῦσις ci. ἀφή 36^a 13. 15, ἡ γεῦσις
 ἀφή τίς ἐστὶν 41^a 3; τὸ γλυκὺ
 (κρίνει) 47^b 30; ἐχρῆν τὴν γεῦ-
 σιν καὶ τῶν ἄλλων κοινῶν αἰσθά-
 νεσθαι μάλιστα καὶ τῶν σχημά-
 των εἶναι κριτικωτάτην 42^b 16,
 εἰ τῆς γεύσεως μᾶλλον (τὰ κοινὰ
 γνωρίζειν) 42^b 14; τῆς γεύσεως
 καὶ τῆς ἀφῆς πρὸς τῇ καρδίᾳ τὸ
 αἰσθητήριον 39^a 2, τῶν ἀπτι-
 κῶν οἷον ἀφῆς καὶ γεύσεως
 45^a 7; ἐν τῷ ὕγρῳ τῆς γεύσεως
 41^b 20; ἐὰν μὴ τι συμβάλληται
 πρὸς τὴν γεῦσιν ἢ τὴν ἐδωδὴν
 αὐτοῖς 45^b 4

γευστικός: τοῦ γευστικοῦ μορίου
 36^b 17; τὸ γευστικὸν εἶδος τι
 ἀφῆς 38^b 30

γευστός: περὶ μὲν γευστοῦ καὶ
 χυμοῦ 42^b 24, τρέφει ἢ γευστὸν
 τὸ προσφερόμενον 42^a 1

γεώδης: τὸ ξηρὸν καὶ γεῶδες 41^b
 17, διὰ τοῦ ξηροῦ καὶ γεώδους
 41^b 18

γῆ ci. πῦρ, ἀήρ, ὕδωρ 43^a 10; ἴδιον
 γῆς τὸ ξηρὸν 41^b 11, ἢ μὲν πῦρ
 καὶ ἢ γῆ οὐδὲν πέφυκε πειεῖν
 ἢ πάσχειν 41^b 13; τὸ ἀπτικὸν

γῆς 38^b 30; ἡ καπνώδης ἀναθυμιάσις οὕσα κοινὴ γῆς καὶ ἀέρος 43^a 22. 28; συνίσταται γῆς τι εἶδος ἐκ καπνώδους ἀναθυμιάσεως 43^a 29; οἱ χυμοὶ, ὅσοι περ καὶ ἐν τοῖς περικαρπίοις, οὗτοι ὑπάρχοντες καὶ ἐν τῇ γῇ 41^b 1; τοιοῦτον εἶναι τὸ ὕδωρ, δι' οἷας ἂν γῆς πορεύηται 41^b 2, οἱ γὰρ ἅλεις γῆς τι εἶδος εἰσιν 41^b 4; τὸ δὲ νῆτρον γῆς ἐστι μᾶλλον 43^a 14 — ἀφικνεῖσθαι πρότερον τὸ ἀπὸ ἡλίου φῶς εἰς τὸ μεταξὺ πρὶν πρὸς τὴν ὄψιν ἢ ἐπὶ τὴν γῆν 46^a 28; τὴν γῆν ὁρᾷ ὅλην 48^b 7

γῆρας opp νεότης 36^a 15
 γίγνεσθαι, γίνεσθαι 36^a 19, 37^b 3. 22, 39^b 19. 22, 40^a [6]. 19, ^b12, 41^a 7, 46^b 4, 47^a 28, ^b1; γίγνεται, γίνεται 36^b 7, 37^a 26, ^b5, 41^b 8, 44^a 19, ^b17, 45^a 19, 46^a 22, 47^a 21. 29. ^b5, 48^a 11, ^b27, *m* 49^b 4, 50^b 1, 51^a 1. 8. 11, ^b20, 52^a 8, ^b1, 53^b 10; γίγνονται 43^a 19, *m* 51^b 31; γίνηται *m* 52^b 23; ἐγένετο *m* 50^b 13, 51^b 25; γενέσθαι 38^b 14, 40^b 11, 43^a 31, 47^a 7; γένηται 44^a 2, 49^a 12, *m* 49^b 25, 51^b 24, 52^b 23, 53^a 29; γένοιτο 43^a 24; γέγονε 44^a 14; γιγνομένη *m* 50^a 31; γιγνόμενον (nom). 41^b 19, (acc). *m* 50^a 28; γιγνομένης 46^b 7; γιγνομένων 41^a 13. 16. 19; γιγνομένοις 46^b 12; γενόμενον (acc). *m* 49^b 14; γενομένου *m* 49^b 15.

28; γερόμενα *m* 51^a 10; γενομένων *m* 51^b 25; γεγεννημένης 46^b 5

γνωσόμεθα ci. κρινοῦμεν 45^b 16
 γλισχροτής: ἐπεκτείνεται ἐπὶ πλεόν τοῦ ὕδατος τὸ ἔλαιον διὰ τὴν γλισχροτητα 41^a 25

γλίσχονται περὶ τῆς πέμπτης (αἰσθήσεως) 37^a 21

γλυκύ 42^a 11, 45^b 25, 47^b 24. 28.

30; 48^a 4. 15. 16, 49^a 15; γλυ-

κέος 42^a 17. 23. 27, 48^a 8,

49^a 5. 11; ἐκ γλυκέος 42^a 13;

τῷ γλυκεῖ 42^a 2. 8, ^b19; γλυ-

κεῖαι 43^b 9; ἐκ γλυκέων 41^a 15

— ἡ γεῦσις τὸ γλυκύ (κρίνει)

47^b 30; οἱ χυμοὶ ἐκ γλυκέος καὶ

πικροῦ 42^a 13, τῷ γλυκεῖ τὸ

πικρὸν (ἐναντίον) 42^b 19 cf

47^b 28, 48^a 4, τὸ ἀλμυρὸν καὶ

πικρὸν (στέρξης) τοῦ γλυκέος

ἐν τῷ τροφίμῳ ὕδατι 42^a 27,

αὐστηροῦς ἐκ γλυκέων καὶ πι-

κροῦς καὶ παντοδαπὺς γιγνομέ-

νους (τοὺς χυμούς) 41^a 15; καὶ

ὀρμειῖαι καὶ γλυκεῖαι εἰσιν ὀ-

σμαῖ 43^b 9; πάντα τρέφεται τῷ

γλυκεῖ 42^a 2. 8; ὁ μὲν δὲν

λιπαρὸς τοῦ γλυκέος ἐστὶ χυμὸς

42^a 17. 23, τῷ λίαν τρώγιμον

εἶναι τὸ γλυκὺ καὶ ἐπιτολαστι-

κόν 42^a 11; τὰ κατὰ δύο αἰσθή-

σεις, οἷον λευκὸν καὶ γλυκὺ

47^b 24 cf 49^a 5, τὸ γλυκὺ καὶ

τὸ λευκὸν γένει ἕτερα 48^a 15.

16; ἐν τί ἐστὶ τὸ αἰσθητικόν

γλυκέος καὶ λευκοῦ 49^a 11, τὸ

γὰρ αὐτὸ καὶ ἐν ἀριθμῷ λευκὸν
καὶ γλυκὺ ἐστί 49^a 15
γνωρίζειν τὰ κοινὰ ἢ οὐδεμιᾶς ἢ
μᾶλλον τῆς ὄψεως 42^b 13, μέγε-
θος δ' ἀναγκαῖον γνωρίζειν καὶ
κίνησιν ϕ καὶ χρόνον 50^a 9 cf
52^b 7; (αἰσθήσει) οὔτε τὸ μέλ-
λον οὔτε τὸ γενόμενον γνωρίζο-
μεν, ἀλλὰ τὸ παρὸν μόνον *m*
49^b 14; ὅταν μὴ γνωρίζωσιν
τοῦ πότε τὸ ποσὸν μέτρῳ *m*
53^a 4; οὐδὲν τῶν γνωριζομένων
ζῶων 53^a 9
γνώσις τούτων τῷ πρώτῳ αἰσθη-
τικῷ ἐστίν 50^a 12
γοῦν 37^b 22, 25, 42^b 14
γράμμα: ἡ τῶν γραμμάτων μετα-
σχημάτισις 46^b 6
γράφειν: γράφομεν ὠρισμένον κατὰ
τὸ ποσὸν (τὸ τρίγωνον) *m* 50^a 3;
ἐν τῷ Τιμαίῳ γέγραπται 37^b 12,
τὸ γεγραμμένον ζῶον *m* 50^b 21.
32
γραφεῖς 40^a 8
γραφῇ: ὥσπερ τύπος ἡ γραφή ἐν
ἡμῖν *m* 50^b 16, ὥσπερ ἐν τῇ
γραφῇ ὡς εἰκόνα 50^b 30
δακτύλιον: οἱ σφραγιζόμενοι τοῖς
δακτύλοις *m* 50^a 32
δὲ 36^a 1, 7, 11, 13, 17, ^b2, 4, 5.
6, 10, 12, 18, 37^a 3, 9 (bis) 10.
11, 14, 22, 24, 26, 30, 32, ^b2.
3, 9, 14, 19, 23, 24, 26 (Emp.)
32 (Emp.), 38^a 2 (Emp.). 3
(Emp.). 5, 6, 10, 12, 17, 24.
25, ^b6, 20, 24 (bis). 30 (bis).

39^a 10, 11, 16, 21, ^b2, 5, 9, 10.
12, 18, 23, 29, 40^a 12, 14, 29.
31, ^b2, 9, 10, 12, 18, 23, 28.
30 (bis). 31, 41^a 2, 3, 4, 8, 10.
15, 18, 25, 27, 29, 30, ^b6, 7.
9, 11, 23, 42^a 1, 4, 9, 10, 12.
16, 18, 25, 29, ^b3, 4, 6, 7.
10, 12, 14, 29, 43^a 3, 8, 13, 14.
17, 19, 21, 26 (bis). 27, 31,
^b6, 17, 18, 31, 44^a 8, 16, 25.
29, ^b2, 7, 15, 20, 21, 28, 30,
45^a 1, 4, 9, 10, 16, 20, 23, 25,
^b17, 19, 20, 24, 27, 46^a 3, 4.
5, 7 (bis). 17, 20, 28, 30, ^b6.
17, 24, 25, 28, 30, 47^a 5, 6, 8.
10, 12, 21, 26, 30, ^b1, 5, 9.
11 (bis). 14, 19, 26, 29, 48^a 1.
2, 3, 5, 10, 11, 15, 16 (bis).
19, 28, ^b10, 11, 15 (bis). 19.
26, 49^a 2, 5, 10, 12, 20 (bis).
23, 31; *m* 49^b 11, 15 (bis), 18.
27, 30, 50^a 5 (bis), 6, 9, 12.
16, 18, 21, 25, ^b8, 51^a 5, 7, 8.
11, 12, 13, 25, 28, 31, ^b5, 7.
10, 14, 21, 23, 24, 25, 27, 52^a
4, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 15, 22.
23, 30 (bis), ^b8, 9, 15, 20.
24, 26, 29, 53^a 2, 9, 12, 14.
20, 23, 31, ^b4, 6 — cf μέν
δεῖ 38^b 7, 17, 39^a 33, 41^b 25,
42^a 3, ^b27, 43^b 7, 45^a 15, 18.
22, ^b15, *m* 50^a 27, ^b24, 51^a 19.
27, ^b8, 25, 52^a 12, ^b7; δέχῃ *m*
52^b 5; ἔδει 37^b 20, 46^b 11; τοῦ
δέοντος *m* 50^b 9; δεομένους 43^b
23
δεκτικὸν φωτὸς τὸ ἐντὸς τοῦ ὀμμα-

τος 38^b 11; δεκτικὸν τῆς χροᾶς
39^b 7; τόπος δεκτικὸς τῆς τρο-
φῆς 45^b 24

δέχεσθαι: διὰ σκληρότητα τοῦ δε-
χομένου τὸ πάθος *m* 50^b 5

δῆ 39^b 31, 40^b 21, 41^a 20, 42^a 6.
14, 45^b 15. 26, 46^a 17, ^b10.
23, 47^a 14. 17. 21, 49^a 5. 24.
26. 28; *m* 50^b 11, 51^b 6, 52^a 17

δῆλον 36^b 7, 38^a 10. 17, ^b12,
39^a 28, 40^b 14, 41^b 3, 43^a 3. 8,
45^a 29, ^b21, 49^a 21; δῆλον ὅτι
38^b 10, 41^a 28, 47^b 22, 48^a 5.
29, 49^a 3; δῆλον ἄρα ὅτι 39^b 6,
43^b 12, *m* 50^a 27, 51^b 27; δῆλον
ὥς 42^b 2, *m* 51^b 12

δηλοῖ 43^a 13, 46^b 6

δημιουργεῖν: τὸ θερμὸν αὐξάνει
καὶ δημιουργεῖ τὴν τροφήν 42^a 5,
τὸ θερμὸν τὸ κινεῖν καὶ δημι-
ουργοῦν ἀφανίζουσιν ἢ ψύξεις
καὶ ἡ πῆξις 43^b 16

Δημόκριτος δ' ὅτι μὲν ὕδωρ εἶναι
φησι (τὸ ὄμμα), λέγει καλῶς
38^a 5; Δ. καὶ οἱ πλείστοι τῶν
φυσιολόγων πάντα τὰ αἰσθητὰ
ἀπτὰ ποιοῦσι 42^a 29; οἱ δὲ τὰ
ἴδια εἰς ταῦτα (=τὰ κοινὰ τῶν
αἰσθήσεων) ἀνάγουσιν, ὥσπερ Δ.
τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν 42^b 10

διά (gen.) 36^b 4. 6. 7. 9. 18,
37^a 8, 38^b 7, 40^a 7. 11. 17.
41^b 2. 4. 17, 44^a 19. 28, 45^a 7.
20, 48^a 9 (bis), 49^a 10; *m*
50^a 7. 28, 52^a 5. 7. 27. 29; —
(acc.) 36^a 16, ^b14. 15, 37 ^a7.
23. 29, ^b2. 13. 19. 27 (Emp.),

38^a 11. 21. 22, ^b15, 39^a1, ^b3.
21, 40^a 1. 5. 16. 23, ^b2. 18. 23.
26, 41^a 5. 15. 25, 42^a 6. 10,
^b22, 43^a 10, ^b14. 21, 44^a 5. 7.
9. 13. 19. 23. 30. 31, ^b3. 10.
14, 45^a 1, ^b21. 31, 46^a 18, ^b8,
47^a 10 (bis), 20, 48^b 3; *m*
49^b 4, 50^a 18, ^b1 (bis). 3. 4.
7 (bis). 16, 51^a 2, ^b20, 52^b 2.
4, 53^b 1. 5. 10

διαγινώσκειν: εἰ πάντα τὰ ὄντα
καπνὸς γίγνεται, ὅτι εἶναι ἂν
διαγνοῖεν (Heraclitus) 43^a 24

διαγράφειν *m* 50^a 2

διαθρώσκειν: πῦρ δ' ἔξω διαθρώ-
σκον (Emped.) 37^b 30, 38^a 3

διαρεῖν: ἐνδέχεται διελεῖν εἰς τὰ
ελάχιστα 40^b 5; ὅσα δὲ μὴ διαι-
ρεῖται εἰς τὸ ελάχιστον 40^b 10;
πᾶν σῶμα εἰς ἄπειρα διαρεῖται
45^b 3; τὴν αἰσθησιν εἰς ἄπειρα
διαρεῖσθαι 45^b 9; ἐνεργεῖα δ'
ἤδη διαρεθεῖσα 46^a 7; περὶ δὲ
τῶν ἄλλων χρωμάτων ἤδη διε-
λομένους ποσαχῶς ἐνδέχεται γί-
γνεσθαι λεπτέον 39^b 19; κακέι-
νων μὲν (τῶν ὀσφραντῶν) δι-
ήρηται τὰ εἶδη κατὰ τοὺς χυ-
μούς 44^a 6; ὁ χρόνος πᾶς διαι-
ρετός 46^b 1; διαρετὸν γένηται
κατ' ἐνέργειαν 49^a 12

διακρίνειν: τὰ γούν ελάχιστα τῆς
ἀκριβεστάτης ἐστὶν αἰσθήσεως
δ. περὶ ἕκαστον γένος 42^b 15;
τὸ γὰρ ἡδὺ διακρίνεται καὶ τὸ
λυπηρόν 36^b 15

διαλύεσθαι opp. ἐμμένειν *m* 53^b 3;

διαλεύονται εἰς τὰ περιέχοντα 46^a 8
 διαμένειν 38^a 21
 διάνοια: τῷ ἀποτείνειν ἐκεῖ τὴν διάνοιαν *m* 52^b 10; πᾶν ἐπέχοντες τὴν διάνοιαν *m* 53^a 17
 διασκιδνά ναι: οἷ τ' ἀνέμων μὲν πνεῦμα διασκιδνᾶσιν ἀέντων (Emped.) 37^b 29
 διάστημα τὸ τοῦ μεταξύ 46^a 3
 διαφανές τὸ ὕδωρ 38^b 6, αὐτῶν τῶν διαφανῶν, οἷον ὕδατος καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον 39^b 12, ὃ δὲ λέγομεν διαφανές οὐκ ἔστιν ἴδιον, ἄερος ἢ ὕδατος 39^a 21, κοινὸν κατὰ τούτων (h. e. ὕδατος καὶ ἄερος) λέγομεν τὸ διαφανές 42^b 30; διαφανές τὸ ἐντὸς τοῦ ὅμματος 38^b 7 . 10, οὐ συμβαίνει τὸ ὁρᾶν ἢ ὕδωρ ἄλλ' ἢ διαφανές 38^a 14, διὰ τὸ οἷον λαμπτήρᾳ τινα ἀποτμηθῆναι τὸ διαφανές, τὴν καλουμένην κόρην 38^b 16; ὅταν γὰρ ἢ τι πυρῶδες ἐν διαφανεῖ, ἢ παρουσία φῶς 39^a 20, ἐνεῖναι ἐν τῷ διαφανεῖ τοῦθ', ὅπερ καὶ ἐν τῷ ἀέρι ποιεῖ φῶς 39^b 15, ἢ τοῦ φωτὸς φύσις ἐν ἀορίστῳ τῷ διαφανεῖ ἐστίν 39^a 27; (τὸ φῶς) χρῶμα τοῦ διαφανοῦς κατὰ συμβεβηκός 39^a 19, τὸ διαφανές ὑπάρχει μᾶλλον ἢ ἦττον ἐν πᾶσιν 39^b 8, τοῦ δ' ἐν τοῖς σώμασι διαφανοῦς τὸ ἔσχατον (χρῶμα) 39^a 28, τὸ τοῦ διαφανοῦς ἐν σώματι ὠρισμένῳ πέρας 39^b 11, τὸ μέλαν στέρησις ἐν τῷ διαφα-

νεῖ τοῦ λευκοῦ 42^a 26; (τὸ ὁσφραντὸν) τῷ τε ἀπτιῷ ὑπάρχει καὶ τῷ ἀκονστῷ καὶ διαφανεῖ 45^a 13, ἔστι δ' ὁσφραντὸν οὐχ ἢ διαφανές 43^a 1
 διαφέρειν *m* 51^b 8; διαφέρει 46^b 12, 48^a 14 . 17, *m* 52^a 4, 53^a 6; διοίσει *m* 52^b 13
 διαφθειρομένων (τῶν ὀμμάτων) 38^a 18
 διαφορὰν 41^a 8, πολλὰς εἰσαγγέλλουσι διαφορὰς 37^a 2, διαφορὰς πολλὰς καὶ παντοδαπὰς ἢ τῆς ὁψεως εἰσαγγέλλει δύναμις 37^a 5, τὰς τοῦ ψόφου διαφορὰς 37^a 10
 διαφόρους ἐπιστήμας 49^a 1
 διαφυσσθῆναι *m* 52^b 25
 δέσεις: ὃ ἐν τῇ διέσει ψθόγγος 46^a 2
 διηθεῖν: διὰ τοῦ ξηροῦ καὶ γεώδους διηθοῦσα καὶ κινουσα (ἢ φύσις τὸ ὑγρόν) 41^b 18, διὰ τῆς τέφρας διηθούμενα 41^b 5
 διό 36^a 19, 37^b 4, 38^b 25, 39^a 30, 40^a 26, 41^a 26, ^b1 . 10, 42^a 8 . 27, ^b8, 43^a 12 . 23, ^b11 . 26, 44^a 12, ^b15, 23, 45^a 8 . 10 . 13 . 19, 46^b 15 . 24, 47^a 15; *m* 49^b 28, 50^a 15 . 32, ^b15 . 18 . 31, 52^a 12 . 28, 53^a 26
 διόπερ 37^a 15, 38^b 10, 44^b 27, 50^b 5
 διορίζειν περὶ τούτων 42^a 3, περὶ ψυχῆς καθ' αὐτήν διωρίσται 36^a 1; τοῦτ' τὸ ζῶον εἶναι καὶ μὴ ζῶον διορίζομεν 36^b 12; τὸν τρόπον τοῦτον διωρίσθω, διωρισμένα 45^b 1, 39^a 5; διοριστέον

πῶς ἔστι καὶ πῶς οὐκ ἔστιν
 43^b 18
 δίπους: ἐνυπάρχει δυνάμει ἢ πο-
 διαία τῇ δίποδι 46^a 6
 δῖς *m* 51^b 7
 διστάζομεν εἰ ἔστι μνήμη ἢ οὐ *m*
 51^a 5
 διττὴ ἔστιν ἢ τοῦ χρόνου κίνησις
m 52^b 30
 διχῶς λεγόμενον 39^a 13
 διώκειν opp. φεύγειν 36^b 17, ὅπως
 διώκωσι τὴν τροφὴν 36^b 20
 δοκεῖν 37^a 30, ^b4. 8, 48^a 23 *m*
 52^b 26; δοκεῖ 37^b 17, 42^b 20,
 43^a 21, 46^b 17. 30; δοκοῦσιν *m*
 52^a 13; δοκῇ 40^a 23; ἔδοξε 38^b
 14; δόξειε 46^a 28; δοκοῦντα
 39^b 33
 δόξαν ci. φρόνησιν *m* 50^a 16
 δοξαστών καὶ ἑλλιστών (τὸ μέλλον)
m 49^b 11
 δριμύς καὶ αὐστηρὸς καὶ στρυφνός
 καὶ ὀξύς 42^a 19; δριμεῖαι καὶ
 γλυκεῖαι ὅσμαι 43^b 9
 δύναμις 37^a 7, 39^a 23, 44^a 24,
 45^b 8, 47^b 20; δύναμιν 41^a 22,
m 52^a 11; κατὰ δύναμιν 41^b 21,
 47^b 14. 18; ἄνευ τῆς δυνάμεως
 49^a 2; περὶ τῆς δυνάμεως 37^a 18;
 ὑπὸ τῆς δυνάμεως 41^a 21, 44^b 33;
 δυνάμει 38^b 21. 23. 26, 39^a 13,
 41^b 22, 45^b 30, 46^a 5. 6. 11. 14;
 δυνάμεις 44^a 1; δυνάμεων 36^a 2
 — a) vis, potestas φύσις καὶ
 δύναμις 39^a 23, ὅπως δύναμις
 37^a 7, ὁσμῆς δύναμις 44^a 24,
 περὶ τῆς δυνάμεως, ἣν ἔχει

αἰσθήσεων ἐκάστη 37^a 18, μαῶς
 γὰρ (αἰσθήσεως) ἢ εισάπαξ μία
 χρῆσις καὶ κίνησις, μία δὲ ἢ δύ-
 ναμις 47^b 20, λαμβάνει ταύτην
 τὴν δύναμιν, ἣν καλοῦμεν χυμόν
 41^a 22, ἐνεῖναι δύναμιν τὴν κι-
 νοῦσαν *m* 52^a 11, οὐχ ὑπὸ τῆς
 τοῦ θερμοῦ μόνον δυνάμεως
 41^a 21, ὑπὸ τῆς τοῦ θείου δυνά-
 μεως καὶ ἀσφαλτωδῶν 44^b 33;
 b) possibilitas: οὐ γὰρ ἢ
 ἐνέργεια ἄνευ τῆς καθ' αὐτὴν
 ἔσται δυνάμεως 49^a 2, κατὰ μίαν
 δύναμιν καὶ ἄτομον χρόνον μίαν
 ἀνάγκη εἶναι τὴν ἐνέργειαν 47^b 18;
 ἔστι μὲν ἕκαστον διχῶς λεγό-
 μενον, τὸ μὲν ἐνεργεῖα, τὸ δὲ δυ-
 νάμει 39^a 13, ληπτέον ὅτι τὸ
 δυνάμει καὶ τὸ ἐνεργεῖα ἕτερον
 45^b 30, ὁ γὰρ ἐνεργεῖα ἢ ὀσφρη-
 σις, τοῦτο δυνάμει τὸ ὀσφραν-
 τικόν 38^b 20, ὑπάρχειν ἀνάγκη
 (τὴν αἰσθησιν) δυνάμει πρότε-
 ρον 38^b 23 cf 41^b 22, δυνάμει
 θερμῇ ἢ τοῦ ψυχροῦ ὕλη ἐστίν
 38^b 26
 δύνασθαι 45^b 8, *m* 53^b 2; δύναται
 44^b 26, *m* 52^a 8; δύνωνται *m*
 53^a 16; δυνήσεται 52^a 5; δυνα-
 τόν 39^b 24, 40^b 13; ἐκ τοῦ δυ-
 νατοῦ ὄντος 44^b 28
 δύο 43^b 17, 47^b 17. 22, (acc.) 37^b
 3. 9, 44^b 5, 48^b 26; ἐπὶ δύο 44^a
 26; κατὰ δύο 47^b 23; πρὸς δύο
 39^b 27; ἐκ δὲ αἰσθήσεων 44^a 2;
 δυνεῖν 47^a 13, ^b6. 20, δυοῖν 47^b 9
 (bis); δύο (dat.) [49^b 20]

δυσανάπνευστα 43^b 12

δυσκατάποτα 43^b 12

δυσχεραίνει 44^b 29

δυσώδεις 45^a 3; δυσωδῶν 44^b 29

δυσωδίας 45^a 2

εάν (άν) 37^b 5, 39^b 5, 42^a 21, 43^a 11, 43^b 30, 45^a 3, 47^a 3. 16. 22. 25, 45^b 10. 22, 48^a 10; *m* 50^a 4. 5, 42^b 28. 29, 51^b 6, 52^a 26, 42^b 24. 28, 53^a 2

εαυτόν 37^a 28; εαυτοῦ 48^a 26

εγγίγνεσθαι: τοῦ δὲ σώματος ἐν οἷς ἐγγίγνεσθαι πέφυκεν αἰσθητηρίοις 37^a 19; ἐγγίνεται φρόνησις 37^a 3, ἐγγίνεται τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν 39^b 17, οὐκ ἐγγίνεται ὁ τύπος *m* 50^b 5, μετὰ τοῦ πάθους ἐγγινομένου οὐκ ἐγγίνεται (μνήμη) *m* 51^a 25; εἰάν ἐμπροσθεν ὑπάρξαντα πάλιν ἐγγίγνηται *m* 51^b 7, ὅταν ἐγγένηται ἡ ἕξις καὶ τὸ πάθος *m* 51^a 23; ἐπιπολάζει ὁ ἀήρ, ὅταν ἐγγένηται 43^a 5; ἐγγέγονε *m* 51^a 25 ἐγγινομένων ἡμῖν ἐν τῇ ψυχῇ τοιούτων κινήσεων *m* 51^a 3

ἐγγύθεν 39^b 3, 40^b 17

ἐγγύς 46^a 24, 41^b 2

ἐγκέφαλος: διὰ τὸ πλεῖστον ἔχειν ἐγκέφαλον καὶ ὑγρότατον (τὸν ἀνθρώπον) 44^a 30, ψυχροῦ γὰρ ὄντος τὴν φύσιν τοῦ ἐγκεφάλου 44^a 10; ἀντίκειται τῷ ἐγκεφάλῳ (ἡ καρδιά) 39^a 3; διὰ τὴν ἕξιν τὴν περὶ τὸν ἐγκέφαλον 44^a 9; τῷ περὶ τὸν ἐγκέ-

φαλον τόπῳ τὸ τῆς ὁσφρήσεως αἰσθητηρίον ἐστὶν ἴδιον 38^b 25; ἀναφερομένων τῶν ὁσμῶν πρὸς τὸν ἐγκέφαλον 44^a 22; ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου συνέστηκεν (τὸ ὄμμα) 38^b 28

ἐγρήγοροις opp. ὕπνος 36^a 14

ἐγχυμον ὑγρόν 42^b 29; ἡ ἐν ὑγρῷ τοῦ ἐγχύμου ξηροῦ φύσις ὁσμή 43^a 7; πάσχειν τι ὑπὸ τῆς ἐγχύμου ξηρότητος 43^b 4, πλυτικὸν καὶ ὀπτικὸν ἐγχύμου ξηρότητος 43^a 1, ἀπ' ἐγχύμου ἐστὶ τὸ πάθος 43^a 8; τὰ ξύλα ὁσμώδη, ἐγχυμα γάρ 43^b 16

ἐδωδήν ci. γεῦσιν 45^a 4

ἐέργειν: ἐν μὲνινξιν ἐεργμένον ὠγύγιον πῖρ (Emped.) 37^b 32

ἐθέλει 45^a 21

ἐθίζειν: συμβαίνει δ' ἐπίους ἐθίσθηναι μᾶλλον *m* 51^b 14

ἔθος: ὥσπερ φύσις ἤδη τὸ ἔθος *m* 52^a 28, ἔθει opp. ἐξ ἀνάγκης *m* 51^b 13, ἔθει *m* 51^b 28, δι' ἔθος *m* 52^b 2

εἰ 37^a 27, 41^b 11. 19, 38^b 17, 39^b 13, 40^a 26. 31, 41^a 9, 42^b 1. 7. 14, 43^a 6. 23, 42^b 19, 45^b 3. 8. 11. 17, 46^b 2, 47^a 7. 14. 21. 23, 46^b 14. 21, 48^a 1. 13. 18. 26. 29. 30 (bis), 41^b 4. 23. 26. 28. 29. 30, 49^a 2. 5. 15. 28; *m* 50^a 16, 41^b 11. 13. 14. 15, 51^a 4. 5. 27, 41^b 11. 13, 52^a 17. 19. (bis), 22. 23 (bis), 45^b 17 εἴπερ 38^b 16, 43^b 6, 44^b 16, 47^a 24, 48^b 2

εἶτε . . . εἶτε 38^b 3, 42^a 14. 15
εἰδέναι: οὐκ ἴσμεν *m* 51^a 3, οὐκ
ἴσασιν *m* 53^a 3

εἶδος 39^a 1, ^b25, 41^b 4, 43^a 29,
44^a 14, ^b10; εἶδει 46^b 24, 47^b 14.
25. 27, [48^a 17], 48^b 24, 49^a 19;
εἶδη 40^b 23, 42^a 20. 21, 43^b 17.
18, 44^a 6, 45^a 14, ^b21, 45^b 29
(bis); εἶδεν *m* 52^b 15 —
εἰδός τι ἀφ᾽ ἧς (τὸ γενεστικόν)
39^a 1, χρόας 39^b 25, 40^b 23
γῆς 41^b 4, 43^a 29, τῆς ὁσμῆς
44^a 14, ^b10; εἶδει dist. ἀρι-
θμῶ 46^b 24, 47^b 14, τῶ ἀριθμῶ
ἐν ἡ ψυχῇ τῶ ἄμα (λέγει), τὸ δὲ
τῶ εἶδει ἐν τῇ κρινούσῃ αἰσθήσει
καὶ τῶ τρόπῳ 47^b 25; μέρη
εἶδει ταῦτά 48^b 24; εἶδει dist.
γένει 49^a 19; σχεδὸν γὰρ ἴσα
καὶ τὰ τῶν χυμῶν εἶδη καὶ τὰ
τῶν χρωμάτων, ἑπτὰ γὰρ ἀμφο-
τέρων εἶδη 42^a 20. 21, εἶδη
τοῦ ὀσφραντοῦ δύο 43^b 17, πῶς
μὲν οὖν εἶδη δεῖ λέγειν καὶ πῶς
οὐ δεῖ τοῦ ὀσφραντοῦ 45^a 14;
διὰ τί πεπεράνται τὰ εἶδη (τῶν
αἰσθητῶν) 45^b 21; τὰ μὲν πάθῃ
ὥς εἶδη λεκτέον 45^b 29; τὸ μὴ
καθ' αὐτὸ συνεχές εἰς πεπερα-
σμένα εἶδη 45^b 29

εἰδωλον: ἐν οἷς ἐμφαίνεται τὰ
εἰδωλα 38^a 12

εἰκόν 50^b 27, 51^a 2, τὸ ἐν πίνακι
γεγραμμένον ζῶον καὶ ζῶόν ἐστι
καὶ εἰκόν 50^b 21; εἰκόνα 50^b 23.
30, 51^a 4. 11; εἰκόνοσ 51^a 15
εἶναι 36^b 12, 37^a 30, ^b4. 9. 18,

38^a 5. 13, ^b8 (bis). 10, 39^a 26,
^b26. 33, 40^a 4. 6. 16. 23. 27, ^b15
(bis), 41^a 4. 6. 9. 18, 42^a 11.
22. 23, ^b12. 17. 20. 22, 43^a 11.
21, ^b8. 21, 44^a 7. 8, ^b2, 45^a 6.
14. 18. 22, ^b9. 11, 46^a 18. 19.
29, ^b11. 13. 17. 19. 21. 30, 47^a
23, ^b11. 18, 48^a 25, 49^a 9. 16.
17. 18. 26. 30; *m* 50^a 3. 30,
^b22. 25, 53^a 20; ἐστί (ἔστι) 36^a
2. 11, ^b2. 17, 37^a 15. 27, ^b15.
16, 38^a 8. 15. 16. 21. 23. 29,
^b2. 3. 5. 10. 24. 26. 27. 30,
39^a 1. 3. 12. 14. 18. 20. 21. 23
(bis) 27. 29. 30. 31, ^b2. 7. 14.
16. 25. 28, 40^a 30. 31, ^b24. 26.
29. 30 (bis) 41^a 23. 25, ^b3. 11.
19. 23. 27, 42^a 13. 20, ^b3. 7.
15. 30, 43^a 3. 8. 14. 26. 30, ^b6.
12. 17. 18 (ter), 19 (bis), 44^a
4. 15. 17. 25. 29, ^b2, 45^a 9.
11. 16. 19. 24. 31, ^b7. 23. 26,
46^a 14, ^b3. 11. 16. 17. 25. 27, 47^a
8. 12. 18. 24. 26, ^b1. 10, 48^a 4.
7. 28 (bis). 29 (bis), ^b11. 12.
13. 16. 25, 49^a 7. 11 (bis). 15.
20. 21 (bis). 24. 28. 29; *m* 49^b
4. 9. 11. 24. 26 (bis). 31, 50^a
11. 12. 13. 23. 24 (bis), ^b11. 15.
20. 21. 22. 23. 26. 28, 51^a 5. 13.
14. 19. 20, ^b1. 4. 7. (bis). 27,
52^a 2. 10. 29, ^b12. 15. 27. 30,
53^a 10. 12. 14 (bis), ^b7. 10;
εἰσίν 37^a 16, 38^a 24, 40^b 27,
41^b 4. 5. 24, 42^a 14, 43^b 9. 22.
26. 27, 46^b 4, 48^a 9; *m* 49^b 6,
50^b 6. 9, 53^a 31, ^b6; ἔστω 39^a

5; *m* 52^b 8; *η* 39^a 19, 46^a 6 . 17, 47^a 3, ^b16 . 22, 48^a 21; *m* 50^a 6; *ειη* 39^a 28, ^b10 . 11, 40^a 13 . 28, 41^a 28, 43^a 7, 48^a 30; *m* 49^b 11, 50^a 14, ^b17 . 19; *ωσι* 40^a 5, 47^a 22 . 25; *ην* 37^b 11, 38^a 10, 46^b 1, 47^a 6 . 23; *m* 50^a 17, 52^b 28; *ηεν* (Emped.) 37^b 30; *ημεν* 47^a 7; *εσται* 45^b 14 . 21, 46^a 13 (bis) . 14, 47^a 25 . 27, 48^a 11, ^b23 . 29, 49^a 2; *m* 51^b 31; *εσονται* 47^b 17, 48^b 30; e. g. *το ειναι ου ταυτον αμφοιν* *m* 50^b 22; *το γαρ αυτο και εν αριθμω λευκον και γλυκυ εστι και αλλα πολλα, αλλα το ειναι ετερον εκαστω* 49^a 16, *τω μεντοι ειναι ετερον και ετερον των μεν γενει, των δε ειδει* 49^a 18; *εστιν ως, εστι δ' ως ου* *m* 51^b 7. *ειπειν* *m* 51^a 18; *ως ειπειν* 41^a 17, 44^a 19 . 32, *m* 53^a 9; *ειπε* 43^b 30; *ωσπερ ειπομεν* 43^b 20, *καθαπερ ειπομεν* 43^b 25, *m* 50^a 20, *κινήσεων οϊων ειπομεν* *m* 51^b 25; *ειποι (αν)* 43^b 11; *ερεϊ* 47^b 15; *ειρηκεν* 43^a 23; *ειρηται* 37^a 19, ^b25, 40^b 27, 42^b 24, 43^a 27, ^b1, 44^a 5, 46^a 16, 48^b 16, 49^a 9, ^b2, *m* 49^b 26, 51^a 15, 52^a 12, 53^a 5, ^b10; *ειρηται εν τοις περι ψυχης* 36^b 10, 39^a 8 . 16 . 18, 40^b 27, *m* 49^b 30, *εν τοις περι μιξεως* 40^b 4 . 13, *εν τοις περι στοιχειων* 41^a 12, *εν τοις λόγοις περι κινήσεως* 45^a 19, *εν αλλοις* 38^b 3; *τοσοϋτων ειρήσθω* 45^b 15; *δια*

την ειρημένην αιτίαν 36^b 14, *δια το ειρημένον* 47^a 10, *υπό του ειρημένον ξηρου* 41^b 20, *τω προτερον ειρημένω* 40^a 13, *τα ειρημένα περι ψυχης* 36^a 5, *των ειρημένων m* 51^b 4, *εκ των ειρημένων* 45^a 30. *εις* 36^a 21, 40^b 5 . 10, 41^a 12 . 17, ^b21 . 22, 42^a 9, ^b10 . 12, 44^a 1 . 26, 45^a 27 . 28 . 29, ^b9 . 27 (bis) . 28, 46^a 8 . 9 . 22 . 27, ^b29; *m* 50^b 2, 52^b 5. *εις* 40^a 6 . 7, 48^a 10; *εν* 37^b 3 . 8, 40^a 23, 41^b 26, 44^a 3, 46^b 20 (bis), 47^a 21, ^b1 . 10 . 15 . 24 . 25, 48^a 10, ^b27 . 28, 49^a 6 . 7 (bis) . 8 (bis) . 11 . 14 . 17, *m* 50^b 22; *ενα* 40^b 9; *ένός* 46^b 22, 47^b 11 . 13, 49^a 8; *ένί* 38^b 19, 40^b 9, 49^a 20; *εν ένί* 48^b 19, 49^a 3 — *φαίνεται το μεν τω αριθμω εν η ψυχή ουδενι ετέρω λέγειν, αλλ' η τω άμα, το δε τω ειδει εν τη κρινουση αισθήσει και τω τροπω* 47^b 24 . 25, *ινα εν δοκη ειναι δια το άμα φαίνεσθαι* 40^a 23; *ανάγκη εν τι ειναι της ψυχης, φ' άπαντα αισθάνεται* 49^a 8 cf 6 . 11; *προσάπτειν εκαστον των αισθητηρίων ένί των στοιχειών* 38^b 19; *εως αν εκ δυ' αισθήσεων γέννηται το ήδύ ως και εν από μις* 44^a 3, *τοϋτο δε ποιεί, εξ ών εν τι γίνεται* 47^a 21, *εκ μεν τούτων εν τι γίνεται και μία ή ενέργεια αυτών* 48^b 27, *εκεί δέ,*

εἰ μὲν ἐν τὸ ἐξ ἀμφοῖν, ἐκεῖνο τὸ αἰσθανόμενον ἔσται 48^b 28, οὐδὲ τὰ μεμειγμένα ἅμα . . . ἐὰν μὴ ὡς ἐν αἰσθάνηται 48^a 10, τὸ μεῖγμα ἐν βούλεται εἶναι 47^b 10, οὕτως εἰς ὁ λόγος τῶν ἄκρων γίνεται, ἄλλως δ' οὐ 48^a 10; οὐκ ἔστι δ' ἐκ λευκοῦ καὶ ὀξέος ἐν γίνεσθαι 47^b 1; τὸ ἐν πίνακι γεγραμμένον ζῶον καὶ ζῶόν ἔστι καὶ εἰκόν, καὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἐν τοῦτ' ἐστὶν ἄμφω, τὸ μέντοι εἶναι οὐ ταυτὸν *m* 50^b 22; ὥσπερ δύο γίνεσθαι τὸ ἐν 37^b 3, δοκεῖν ἅμα ἐν καὶ δύο εἶναι 37^b 8; ἀνθρώπων δ' ἓνα ἐνὶ ἱππῶ οὐ λέγομεν μεμείχθαι 40^b 9; cf s. v. μία εἰσαγγέλλειν: διαφορὰς πολλὰς καὶ παντοδαπὰς ἢ τῆς ὅπως εἰσαγγέλλει δύναμις 37^a 6; πολλὰς γὰρ εἰσαγγέλλουσι διαφορὰς (αἱ διὰ τῶν ἔξωθεν αἰσθήσεις) 37^a 2 εἰσάπαξ 47^b 19

εἰσέρχεται μετὰ πνευματώδους ἀναθυμιάσεως (ἢ ὄσφρησις) 45^a 26 εἰωθέναι: ἔως ἂν κινήθωμεν μεθ' ἣν ἐκείνη εἰώθεν *m* 51^b 18; εἰώθασι δὲ λέγειν *m* 53^a 2

ἕκαστος: ἐκάστη 37^a 18, 42^b 2, ἕκαστον (nom.) 36^b 11, 37^a 14, 39^a 12. 16, 45^b 7; (acc. neutr.) 38^b 18; καθ' ἕκαστον 36^b 13, 39^a 6, 39^a 9, 45^b 1, 49^b 2; περὶ ἕκαστον 42^b 15; περὶ ἐκάστης 36^a 2; ἐκάστου 47^a 17; ἐκάστω 49^a 16; ἐν ἐκάστω 41^b 14; ἕκαστοι 42^a 14

ἐκ (ἐξ) 36^b 1. 13, 37^a 2. 14. 15, 13, 38^b 25, 39^a 29, 22, 40^a 27, 41^a 7. 8. 13. 15. 19 (bis), 42^a 12. 12. 13. 25. 29, 43^a 9. 14. 28 (bis), 44^a 2. 28, 27, 45^a 24. 29. 30, 14. 15, 46^a 30, 47^a 21. 27. 29 (bis), 1. 2. 5. 12, 48^b 16. 27. 28, 49^a 6. 8; *m* 51^a 23, 1. 9. 12. 13, 52^a 11, 53^b 2

ἐκάτερος: ἐκάτερον (nom.) 40^b 30; (acc. neutr.) 39^b 21, 46^b 11, 47^b 29; ἐκατέρως 37^a 16

ἐκεῖ 39^b 3. 7. 16. 32, 48^b 28, *m* 50^a 2, 51^a 2, 52^b 3. 10

ἐκεῖθεν *m* 52^b 4

ἐκεῖνος: ἐκείνη 48^a 1; *m* 51^b 18. 25. 31; ἐκείνην *m* 51^b 12; ἐκεῖνο 48^b 28. 49^a 8; *m* 50^b 13. 14; εἰς ἐκεῖνο *m* 52^b 5; ἐκείνης 47^b 28, *m* 52^b 29; ἐκεῖνα (nom.) 44^b 20; ἐκεῖνα (acc.) 47^b 15, 48^a 19, *m* 52^b 13; ἐκείνων 44^a 5, 18; ἐκείνως 37^b 9, 40^a 29, 14

ἐκκαλεῖν: ὅταν ἐκκαυθῇ τὸ ὕγρὸν 43^a 18

ἐκκρούειν: ἢ μείζων κίνησις τὴν ἐλάττω ἐκκρούει 47^a 15. 22

ἐκλάμπειν πῦρ φαίνεται 37^a 24

ἐκπνοή opp. ἀναπνοή 36^a 15

ἐκρεῖν: φαίνεται ὕδωρ τὸ ἐκρεόν διαφθειρομένον (τῶν δμμάτων) 38^a 18

ἐκτός opp. ἐντός 38^b 1, *m* 52^b 15 ἐκχεῖν: εἰς τὴν θάλατταν ἐκχυθεῖς (χυμός) 46^a 9

ἔλαιον: ἐπεκτείνεται ἐπὶ πλεόν τοῦ ὕδατος τὸ ἔλαιον 41^a 25, χαλε-

πώτερον φυλάξαι ἐν τῇ χειρὶ τὸ
ὕδωρ ἢ περ ἔλαιον 41^a 26; τὸ
ἐξιικμαζόμενον ἔλαιον 43^a 12,
λεπτότατον πάντων τῶν οὕτως
ὕγρων τὸ ὕδωρ, καὶ αὐτοῦ τοῦ
ἐλαίου 41^a 24

ἐλάττων: ἀφαιρεῖται τι ἢ ἐλάττων
μειγνυμένη 47^a 23; ἢ μείζων
κίνησις τὴν ἐλάττω ἐκκρούει 47^a
14 . 21; τὸν πλείω καὶ ἐλάττω
m 52^b 8, τὰ ἐλάττω m 52^b 14
(bis).

ἐλάχιστος: τῶν ἀνθρώπων ἀνθρω-
πος ἐλάχιστον 40^b 7; διαιρεῖται
εἰς τὸ ἐλάχιστον 40^b 10, εἰς τὰ
ἐλάχιστα 40^b 5; τὰ ἐλάχιστα
διακρίνειν 40^b 5; παρ' ἀλλήλα
τῶν ἐλαχίστων τιθεμένων 40^b 2
ἔλκειν ἐκ ὕδατος 41^a 13, (τὸ θερ-
μὸν) τὸ κοῦφον ἔλκει 42^a 5, ἐξ
οὗ ἔλκον λαμβάνει τὸ σῶμα
45^a 24

ἐλλειψις: κατ' ὑπεροχὴν δέ τινα καὶ
ἐλλειψιν ἀσύμμετρον 39^b 30

ἐλπίζειν: (τὸ μέλλον) ἐστὶ δοξα-
στον καὶ ἐλπιστόν m 49^b 11

ἐλπὶς m 49^b 27

ἐμπιστική τις ἐπιστήμη 49^b 12

ἐμβρυον: ἐν τοῖς πάμπαν ἐμβρύοις
38^a 19

ἐμμένειν m 53^b 3

Ἐμπεδοκλῆς 37^b 11 . 23, 41^a 6 .
10, 46^a 26

ἐμπιπτούσης εἰς ὕδωρ ῥέον τῆς κινή-
σεως καὶ τῆς σφραγίδος m 50^b 2
ἐμποιεῖν: ἢ κρείττων (κίνησις) αἰ-
τήσῃ ἐμπιπῇσει 47^b 6

ἐμπροσθεν: ἐν τοῖς ἐμπροσθεν 48^b
15, ἐμπροσθεν ὑπάρχοντα m
51^b 6

ἐμφαίνεται τὰ εἶδωλα 38^a 12; κα-
θολον περι τῶν ἐμφανομένων
καὶ ἀνακλάσεως οὐδέ πω δῆλον
ἦν 38^a 9

ἐμφασις: οἶται τὸ ὄραν εἶναι τὴν
ἐμφασιν 38^a 6

ἐν 36^b 10 . 14, 37^a 19 . 24 . 31, 35 .
6 . 10 . 11 . 13 . 14 . 17 . 20 . 21 .
32, 38^a 8 (bis) . 12 . 18 . 20 . 28,
33 . 12 . 29, 39^a 8 . 16 . 18 . 20 .
24 . 27 (bis) . 30 . 31, 33 . 5 . 8 .
9 . 10 (bis) . 11 . 15 (bis) . 17 .
32, 40^a 2 . 3 . 5 . 9 . 10 . 14 (bis) .
31, 33 . 13 . 20 . 28 . 29, 41^a 1 . 4 .
14 . 26 . 30, 31 . 7 . 12 . 14 . 15 .
20, 42^a 3 . 6 . 7 . 16 . 26 . 27, 36 .
18 . 19 . 25 . 28 (bis) . 29, 43^a 2
(bis) . 4 . 7 . 31 (bis), 33 . 4 . 6
(bis) . 13 (bis), 44^a 11 . 23, 31,
45^a 9 . 10 (bis) . 13 . 20 . 25 . 30,
319 . 25 (bis) . 26 . 30, 46^a 1 . 4 .
18 . 30, 32 . 7, 47^a 7 . 13 . 20 . 28,
48^a 2 . 7 . 14 . 15 . 27 . 28, 31 . 2 .
5 . 6 . 8 (bis) . 9 . 11 . 15 . 19 .
25 . 27, 49^a 3 . 26 . 27; m 49^b
22 . 25 . 31, 50^a 1 (bis) . 9 . 22 .
28, 31 . 10 . 16 . 21 . 24 . 30, 51^a
16 . 19, 52^b 1 . 2 . 12 . 16, 53^a
5 . 15 . 22, 33 . 5 . 6

ἐναίμος: τῶν ἐναίμων οἶον τοῖς
τετράποσι 44^a 20

ἐναντίος: ἐναντίον τὸ ξηρόν (τῷ
ὕγρῳ) 41^b 9; σχῆμα δὲ σχήματι
οὐ δοκεῖ εἶναι ἐναντίον 42^b 20.

21; τοῦναντίον μᾶλλον 43^b 29, γίγνεται δὲ καὶ τοῦναντίον *m* 51^a 8, ἀφ' ὁμοίου ἢ ἐναντίου ἢ τοῦ σύνεγγυς (νοήσαντες θηρεῦόμεν τὸ ἐφεξῆς) *m* 51^b 19; ὑπὸ τοῦ ἐναντίου (πάσχειν) 41^b 9; αἱ τῶν ἐναντίων κινήσεις ἐναντίαι 48^a 2; τὰ δ' ἐναντία ἔσχατα 45^b 24 . 26, μείγνυνται ὧν τὰ ἔσχατα ἐναντία 47^b 1; ἅμα δὲ τὰ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ἀτόμῳ οὐκ ἐνδέχεται ὑπάρχειν 48^a 2, (εἰ) ὑπὸ τὴν αἴσθησιν τὴν μίαν ἐναντία ἐστίν 48^a 4, οὐδὲ τὰ μὴ ἐναντία (ἐνδέχουτ' ἂν ἅμα οἰσθάνεσθαι) 48^a 6; ἐτέρως ἐκότερον τῶν ἐναντίων (κρίνει) 47^b 29; ἀμνημονέστεροι τῶν ἐναντίων *m* 53^b 1

ἐναντιότης 41^b 14

ἐναντίωσις: τὰ μὲν αἰσθητὰ πάντα ἔχει ἐναστίωσιν 42^b 18, 45^b 24 ἐναποπλύνοντες ἐν τῷ ὕγραν 41^b 15 ἐναργέστερος: ἐτέραν χροάν ἐφ' ἐτέραν ἐναργεστέρων ἐπαλείφουσιν 40^a 9; ἐναργέστερον ἡμῶν 40^b 30

ἐνδέχεσθαι 40^b 19; ἐνδέχεται 39^b 19 (bis), 40^a 27, ^b5 . 10 . 22 . 43^b 3, 47^a 1 . 13, ^b3 . 20 . 23, 48^a 3 . 24 . 25 . 27, 48^b 18 (bis), 20, 49^a 13 . 27, *m* 49^b 10, 50^a 7, ^b20, 51^b 8, 52^a 21 . 25; ἐνδέχοιτο ἂν 45^b 11, 48^a 5 . 18; ἐνεδέχετο 49^a 4

ἐνεῖναι ἐν τῷ διαφανεῖ τοῦτο 39^b 15, τῷ ἐνεῖναι γὰρ τι τὸ φῶς ἐστι

46^b 27; ἐνούσης πλείονος ἀρχῆς *m* 51^b 9

ἐνεκα (-εν) 36^b 20, 37^a 1

ἐνεῶν καὶ κωφῶν 37^a 16

ἐνέργεια 48^b 28, 49^a 1; οὔτε γὰρ ἡ ἐνέργεια ἄνευ τῆς καθ' αὐτὴν ἔσται δυνάμει 49^a 1; μία ἡ ἐνέργεια αὐτῶν 48^b 28, ἐνέργειαν 39^a 17, 47^b 18; εἰς ἐνέργειαν 41^b 21; κατ' ἐνέργειαν 39^a 15, 47^b 13 . 14 . 15 . 17, 49^a 11 . 12; ἐνεργεία 38^b 21, 39^a 13 . 14, 45^b 21, 46^a 5 . 7 . 13 . 14 . 17, *m* 52^a 30

ἐνεργεῖν: τὸ αἰσθητὸν ἐνεργεῖν ποιεῖ τὴν αἴσθησιν 38^b 22, τί τὸ ἐνεργεῖν καθ' ἕκαστον τῶν αἰσθητηρίων 39^a 9; τῇ μνήμῃ ἐνεργεῖ *m* 52^b 24; ὁ ἐνεργῶν, ἐνεργοῦντα τῇ μνήμῃ *m* 50^b 17, 52^b 26; ὅταν ἐνεργῇ κατὰ τὸ μνημονεύειν *m* 49^b 22, τῇ μνήμῃ *m* 50^a 19; ὅταν ἐνεργῇ ἡ κίνησις αὐτοῦ *m* 50^b 27; ὅταν ἐνεργῶσιν 46^a 22

ἐνθάδε: κακεῖ κἀνθάδε 39^b 7

ἐναντός: ἐν τῷ ἐναντιῷ 48^b 7

ἐνιοι 37^a 20; ἐνίους *m* 51^b 14; ἐνια 36^b 4, 45^a 17, 46^a 15, *m* 51^a 29, 51^b 15; ἐνίων 47^a 29; ἐπ' ἐνίων 43^a 9; ἐνίοις 36^a 12, 43^a 21

ἐνίοτε 40^a 8, 48^b 14, *m* 51^a 2, 52^a 24 (bis), ^b3

ἐννοοῦμεν *m* 52^a 28; ἐννοῆσαι 51^a 6;

ἐννοοῦντες 47^a 16

ἐνοχλοῦνται *m* 53^a 23

ἐνσημαίνεται *m* 50^a 31
 ἐνταῦθα 40^a 23 *m* 50^b 31
 ἐντεῦθεν 37^a 31, 41^b 25, *m* 52^a 20
 ἔντομον: τὸ τῶν ἐντόμων γένος
 44^b 9
 ἐντός 38^b 7.10, 39^b 1; τὸ ἐντός
 38^a 23, ^b1.5.11; τὰ ἐντός
 45^b 24, *m* 52^b 14
 ἐνυπάρχειν: τοῖς ἄλλοις σώμασιν
 ἐνυπάρχει 39^a 24, ἡ ποδιαία τῇ
 δίποδι 46^a 6, ἐν τῇ ἀκριβεστέρα
 ἢ ὑπεροχῇ 46^a 11, τὸ πάθος τῷ
 παθόντι *m* 51^a 26; ἐνυπάρχοντα
 46^a 17
 ἐξαπατᾷ *m* 49^b 10
 ἐξιούσαν 37^b 15, 38^a 27; ἐξιόντος
 37^b 12.24; ἐξιόντι 38^a 25
 ἐξικμάζεσθαι: ἐξικμασται τὸ πότι-
 μιν ἐξ αὐτῶν 42^a 28; ἐξικμαζό-
 μενον ἔλαιον 43^a 14; ἐξικμαζο-
 μένους 41^a 14
 ἔξις: ἔξεις οpp. πάθη 36^b 5, ἡ
 εξίς καὶ τὸ πάθος *m* 51^a 23,
 ἔξις ἢ πάθος *m* 49^b 25; εἰκόνος,
 οὐ φάντασμα, ἔξις *m* 51^a 16;
 πάθος οὐ φαινὲν τὴν ἔξιν μνή-
 μην εἶναι *m* 50^a 30, 51^a 3; εἰ
 δεῖ καλεῖν ἐπιστήμην τὴν ἔξιν
 ἢ τὸ πάθος *m* 51^a 27; διὰ τὴν
 ἔξιν τὴν περὶ τὸν ἐγκέφαλον 44^a 9
 ἐξισταμένοις *m* 51^a 9
 ἔξω 38^b 7, 39^a 33, 42^a 7.[7],
 45^a 20
 ἔξωθεν: αἱ διὰ τῶν ἔξωθεν αἰσθή-
 σεις 36^b 18
 εὐοικέναι: Ἐμπεδοκλῆς δ' εὐοικε
 νομίζοντι 37^b 24; εὐοικε τὸ πά-

θος τοῖς ὀνόμασι καὶ μέλεσι
 καὶ λόγοις *m* 53^a 28; εὐοικε δὴ
 καθόλου ἀρχῇ καὶ τὸ μέσον πάν-
 των 52^a 17; οὐδέτερον τούτων
 εὐοικεν 43^a 29; εὐοικε δ' ἡ αἰσθη-
 σις μέση εἶναι 45^a 4; εὐοικε
 μαρτυρεῖν 45^b 18; ὥς εὐοικεν
 38^a 10
 ἐπαλείφουσιν 40^a 9
 ἐπαναμνησκειν *m* 51^a 12
 ἐπανεῖλθῃ τὸ ζητούμενον *m* 53^a 25
 ἐπεὶ 36^a 1, 37^b 10, 39^b 10.23,
 41^a 27, 45^b 29, 47^a 29, ^b5; *m*
 49^b 30, 50^a 18, 52^a 30; ἐπειπερ
 44^b 5
 ἐπειδὴ 38^b 8, 46^a 10; *m* 51^b 11;
 ἐπειδάν *m* 53^a 16
 ἐπέκεινα οpp. ἐπὶ τάδε 49^a 26
 ἐπεκτείνεται ἐπὶ πλέον 41^a 24
 ἐπέρχεσθαι: ἐπέρχεται πάλιν ᾄδειν
 ἢ λέγειν οὐ βουλομένοις *m* 53^a
 30; ἄτοπον τὸ μὴ ἐπελθεῖν
 ἀπορῆσαι 38^a 11, νόημά τι ἢ
 φάντασμα φαίνεται ἐπελθεῖν *m*
 50^b 29, ἡ ὄψις ἐπελήλυθεν 46^a 1
 ἐπέρχοντες τὴν διάνοιαν *m* 53^a 17
 ἐπὶ (gen.) 38^a 14.17, ^b8.12.16, 40^b
 21, 41^b 3, 43^a 3.17, ^b8.44^b 17.
 24, 46^b 28, 47^a 10.28, 48^b 11, 49^a
 13.14.17; *m* 52^a 19.20 (bis);
 — (dat.) 49^a 29, *m* 53^a 20.
 21, ^b2; — (acc.) 40^a 8, 41^a 24,
 43^a 22.24, 44^a 26 (bis), 27,
 45^a 15, 46^a 28, 49^a 27; — *m*
 49^b 7, 51^b 13, 52^a 6.14.15
 (ter). 18.21 (ter). 22.23.27,
 53^a 27

ἐπιζητεῖ *m* 52^a 23; ἐπιζητῶν *m* 52^a 16

ἐπιθυμούντων ἡδεῖαι αἱ ὁσμαι τούτων 43^b 22

ἐπιθυμία 36^a 9; συμβάλλονται πρὸς ἐπιθυμίαν οὐδέν 43^b 29

ἐπικεκαλυμμένων 37^a 25

ἐπικείμενον ὥσπερ πῶμά τι 44^b 22

ἐπιπολάζει ὁ ἀήρ 43^a 5

ἐπιπόλασιν *opp.* παρ' ἄλληλα θέσιν 40^b 16

ἐπιπολαστικόν *ci.* τὸ γλυκύ 42^a 11

ἐπιπολῆς: λόγος τις τῶν ἐπιπολῆς (χρωμάτων) πρὸς τὰ ἐν βάθει 40^a 14, ἐπὶ τῶν παρ' ἄλληλα τιθεμένων χρωμάτων ἢ ἐπιπολῆς 40^b 22, τὸ ἐπιπολῆς χρῶμα 40^a 24

ἐπισκεπτέον περὶ ἀφῆς 39^a 12, ἐν τοῖς ὕστερον 40^a 31, ὕστερον 40^b 25

ἐπίσκειν ποιήσασθαι περὶ τῶν ζώων 36^a 3

ἐπίστασθαι *opp.* αἰσθάνεσθαι *m* 49^b 18; μνημονεύειν ἔνια ὧν ἐπιστάμεθα *m* 51^a 29

ἐπιστήμη τις ἐλπιστική (= ἡ μαντική) *m* 49^b 12; τὸ πάθος ἐν-υπάρχει τῷ παθόντι καὶ ἡ ἐπιστήμη *m* 51^a 27; τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν αἰσθησιν *m* 49^b 19; εἰ δεῖ καλεῖν ἐπιστήμην τὴν ἔξιν ἢ τὸ πάθος *m* 51^a 27; ἢν πρότερον εἶχεν ἐπιστήμην *m* 51^b 3; ἐπιστήμας διαφόρους 48^b 30

ἐπιφάνειαν χροῖαν ἐκάλουν (Πυθαγόρειοι) 39^a 31

ἐπιφέρονται ἐπὶ τοῦτο 43^a 22, ἐπὶ τὴν ὁσμήν [43^a 25]

ἐπιχεῖν: μὴ 'πιχεῖν μύρον (Strattis) 43^b 31

ἐπιχειροῦντας *m* 53^a 18

ἐπιχειρηματικοῖς λόγοις *m* 51^a 19

ἐπτὰ εἶδη (τῶν χυμῶν καὶ χρωμάτων) 42^a 20

ἔργον: τί τὸ ἔργον αὐτῶν 39^a 8, οὐδὲν ἄλλο ἔργον αὐτῆς 44^a 15; ἔργω *opp.* παρέργω 44^a 26; ἄνευ τῶν ἔργων (ἔχειν) τὴν ἐπιστήμην *m* 49^b 19; ἐπ' αὐτῶν τῶν ἔργων δῆλον 38^a 17

ἔρχονται ἀπ' ἄλλου ἐπ' ἄλλο *m* 52^a 14; ἐπὶ τοῦτο ἔλθῃ *m* 52^a 18; ἐλθῶν *m* 52^a 22

ἔσχατος: τῶν σωματῶν ἀνάγκη τι εἶναι ἔσχατον 39^a 26; τοῦ ἐν τοῖς σώμασι διαφανοῦς τὸ ἔσχατον 39^a 28; χρῶμα ἴδιον ὑπάρχειν κατὰ τὸ ἔσχατον 39^b 14; ἔσχατον τοῦ ἀποστήματος 49^a 24; ἐπὶ τοῦ ἔσχάτου ὀμματος 38^b 9; ὅταν τεθῇ ἐπὶ τῷ ἐσχάτῳ 49^a 28; ὅτε ἐγγέγονε τῷ ἀτόμῳ καὶ ἐσχάτῳ *m* 51^a 26; ὧν μὲν ἐστὶν ἔσχατα 45^b 23; τὰ ἐναντία ἔσχατα 45^b 24. 26; μείννυνται ὧν τὰ ἔσχατα ἐναντία 47^b 1; πρὸς ἔσχάτους 46^a 4

ἑτέρα 41^a 28, 44^b 19, 47^a 26; ἑτέραν ἐφ' ἑτέραν 40^a 8. 9; ἑτέραν 37^a 27, 47^a 26; ὕψ' ἑτέραν αἰσθησιν 47^a 30; μεθ' ἑτέραν *m* 51^b 24; ἑτερον 37^b 4, 39^b 25,

40^a 26, 45^b 31, 49^a 12, 16. 18
(bis). *m* 51^a 13; τὸ αὐτὸ ἢ
ἕτερον ταῖς αἰσθήσεσιν 39^a 15,
ἕτερον τῷ εἶδει 47^b 27; ἑτέρου
44^b 3, 46^b 23, *m* 50^b 17; ἑτέρω
47^b 25, 48^b 20; ἕτεροι *m* 51^b 16,
47^a 25; ἕτερα 48^a 16; ἑτέρων
44^b 6, 49^a 5, *m* 51^b 24; ἑτέρους
41^a 20; ἑτέροις *m* 50^a 15; ἑτέ-
ρως 47^b 29
ἔτι 42^b 4. 6. 17. 21, 43^a 15. 16,
11. 6, 45^a 20. 22, 115, 46^b 1,
47^a 8, 116. 22, 48^a 1. 13. 17 (bis),
30, 129; *m* 51^a 25. 31, 52^b 1,
53^a 6
εὖ: τοῦ εὖ ἔνεκα 37^a 1
εὐηθες 38^a 29
εὐθυπορεῖν (τὰς κινήσεις) *m* 53^b 4;
εὐθυπλορήση *m* 53^a 25
εὐθύς 40^a 18, 44^b 28
εὐλογίστοις ἐν ἀριθμοῖς χρώματα
39^b 32
εὐλογον 42^a 21, 45^a 16. 23, 46^b 14,
m 52^b 8; εὐλόγως 38^b 5, 41^b 7,
45^a 13, 46^a 8. 28, 129, 47^a 8
εὐμαθεῖς *ci*. ταχεῖς *m* 49^b 8
εὐμνημόνευτα ὅσα τάξιν τινα ἔχει
m 52^a 3
εὐπιλητότερον καὶ εὐφυλακτότερον
τὸ ὕδωρ τοῦ ἀέρος 38^a 15
εὐποροῦντες 37^a 21
Εὐριπίδην 43^b 30
εὐρίσκειν: ζητῶν δὲ δύναται (ἀνα-
μνησθῆναι) καὶ εὐρίσκει *m* 52^a 8;
μαθεῖν καὶ εὐρεῖν *m* 51^b 8
εὐσύνοπτον (τούτων) τὸ ψεῦδος
41^a 10

εὐφυλακτότερον καὶ εὐπιλητότερον
38^a 15
εὐψύκτου (ὄντος τοῦ αἵματος) 44^a 12
εὐώδης: ἡ ἀπὸ τοῦ εὐώδους ὁσμῇ
44^a 18
ἐφεξῆς: τὸ ἐφεξῆς οὐ προσζητήσας
m 51^b 27, τὸ ἐφεξῆς θηρεύομεν
m 51^b 18; τῷ ἐφεξῆς *m* 52^a 2
ἔχειν 39^b 24. 31, 41^a 4, 116, 44^a 6.
30, 46^b 10, *m* 50^a 19, 53^b 1;
ἔχει 37^a 18. 26, 38^b 28, 39^b 4,
42^b 18. 25, 43^a 12 (bis), 44^a 24,
113. 8. 25. 26, 45^a 3, 117. 24,
46^b 29, 49^b 2, *m* 52^a 3. 11, 119.
21; ἔχομεν 41^a 1; ἔχουσι 41^a 29,
43^b 21. 25, *m* 51^b 22, 52^a 1,
122; εἶχεν *m* 51^b 3; ἔξει 48^b 24.
29; οὐκ 49^b 19; ἔχοντος 45^a 6;
ἔχουσα 43^b 24, ἔχουσαι 41^b 7;
ἔχον 45^b 12; ἔχοντος 41^a 8;
ἔχοντι *m* 50^a 29; ἔχοντες *m*
53^a 31; ἐχόντων 36^a 3; ἐκ τῶν
ἐχόντων καὶ μὴ ἐχόντων 43^a 9;
(τοῖς) ἔχουσι 36^b 20, 44^a 18,
m 50^a 16; ἐν τοῖς ἔχουσιν 38^a
20; ἐχόμενον ἔστι 36^a 2, τὸ ἐχό-
μενον ὑπὸ τοῦ ἐχομένου πάσχει
47^a 4
ἔψην: ὅταν φακῇ ἔψητε (Strattis)
43^b 31; ἐπομένους 41^a 16
ἔως 44^a 2; *m* 51^b 17, 52^a 9, 53^a 25
ζητεῖν: ζητοῦσι 37^a 20, *m* 51^b 22;
ἐζητεῖ *m* 52^a 22; ζητήσει *m*
51^b 30; ζητῶν *m* 52^a 8; ζητοῦν-
τες *m* 51^b 23; τὸ ζητούμενον
m 53^a 12

ζήτησις *m* 53^a 15

ζωγράφημα *m* 50^a 29

ζωή *opp.* θάνατος 36^a 15; τῶν ζωὴν ἐχόντων *dist.* ζώων 36^a 3; τῶν μετεχόντων ζωῆς 36^a 12, τοῖς ἐστερημένοις ζωῆς 36^a 19

ζῶον 36^b 11 . 12 (*bis*); ζῶα 45^a 1 . 17, *m* 53^b 9; ζώων 36^a 3 . 7 . 12, 41^a 1 . 2, 42^a 8, 43^b 26, 44^a 5 . 31 . 32, ^b14 . 25 . 29, *m* 49^b 29, 50^a 15 . 18, ^b21 (*bis*) . 23 . 32, 53^a 8 . 9; ζώοις 36^a 11, ^b9 . 10, 41^b 27 . 28, 45^a 24 — ζώων *dist.* ζωὴν ἐχόντων 36^a 3, τοῖς ζώοις ἢ μὲν ζῶον ἕκαστον ἀνάγκη ὑπάρχειν αἰσθῆσιν 36^b 10 . 11 . 12, διὰ τί συμβαίνει τοῖς ζώοις τοῦτο τὸ πάθος 36^b 9, τὰ ἴδια τῶν ζώων 36^a 7; πλείστον ἐγκέφαλον καὶ ὑγρότατον ἔχειν τῶν ἄλλων ζώων 44^a 31; πᾶσιν ἐστὶ τοῖς ζώοις τόπος δεκτικὸς τῆς τροφῆς 45^a 24, τροφή οὐχ ἓν μόνον τοῖς ζώοις, ἀλλὰ μεμειγμένον 41^b 27, τοῦτο ἐν τῇ φύσει τῶν ζώων καὶ φυτῶν (ποιεῖ τὸ θερμόν) 42^a 8, πολλὰ τῶν (μὴ ἀναπνεόντων) ζώων ὀξέως αἰσθάνεται τῆς τροφῆς διὰ τὴν ὁσμὴν 44^b 14; ἢ κατὰ τοὺς χυμοὺς τεταγμένη καὶ τῶν ἄλλων ζώων 44^a 5, πάντων εἰς κοινὰ τῶν ζώων (αὐτὰ αἱ ὀσμαι) 43^b 26, τῶν ἄλλων ζώων ὅτι οὐκ οὐ δυσχεραίνει τὴν ὁσμὴν 44^b 29, ὑπὸ τῆς τοῦ θεοῦ δυνάμεως

καὶ τῶν ἀσφαλτωδῶν φθείρεται τὰλλα ζῶα 45^a 1, τρέφεσθαι φασὶ ἕνα ζῶα ταῖς ὀσμαῖς 45^a 17 χειρίστην ἔχομεν τῶν ἄλλων ζώων τὴν ὁσφρησιν, τὴν δ' ἀφήν ἀκριβεστάτην τῶν ἄλλων ζώων 41^a 1 . 2; τὰ μὲν ἔχει βλέφαρα τῶν ζώων 44^b 25; (ὅσα χρόνου αἰσθάνεται) ταῦτα μόνα τῶν ζώων μνημονεύει *m* 49^b 29, καὶ ἑτέροις τισὶ τῶν ζώων ὑπάρχει ἡ μνήμη *m* 50^a 15 . 18 *cf* 53^a 8; τίνη τῆς ψυχῆς μνημονεύει τὰ ζῶα *m* 53^b 9; τοῦ ἀναμνησθεσθαι οὐδὲν τῶν γνωριζομένων ζώων (μετέχει), πλὴν ἄνθρωπος *m* 453^a 9; γεγραμμένον ζῶον *m* 50^b 21 . 23 . 32

ἢ 37^a 25, ^b16 (*bis*), 38^a 26 . 30, ^b9, 39^a 10 . 11 (*bis*); 15 . 21 . 30 (*bis*), 40^a 3 . 10 . 20, ^b6 . 22 . 31, 41^a 4 . 6 . 8, ^b24 . 25, 42^a 2 (*bis*), ^b13 (*bis*), 44^a 8, 45^a 4 . 20 (*bis*), ^b6 . 16, 46^a 21 (*bis*), ^b12 (*bis*). 13 . 21 . 22 (*bis*), 47^a 4 . 9 . 14 . 16 (*bis*). 27 (*bis*), 48^a 12 (*bis*). 22 . 24 . 26, ^b1 . 2 . 6 . 18 . 22, 49^a 4 . 6 . 13; *m* 49^b 21 (*ter*). 23 (*bis*). 25, 50^a 16 . 20 . 21, ^b1 . 13 . 16 . 20 . 26 . 29, 51^a 5 . 6 . 13 . 21 . 27 . 30, ^b2 . 3 (*bis*), 19 (*ter*). 52^a 18 . 23 . 26, ^b7 . 8 . 14 . 19 . 29, 53^a 11 (*bis*). 30; ἢ περ 41^a 26; ἢτοι 49^b 6

ἢ (*quam*) 44^a 15, 46^a 28, 47^a 18 .

19. 20. 23, ^υ2. 9. 25, 48^α 17.
18; *m* 51^β 9. 14. 16, 52^β 18
ἡδὴ 36^β 12, 38^β 12, 39^β 18, 46^α 7.
14. 17, ^υ5, *m* 51^α 26, 52^α 7.
25. 28

ἡδονή *ci.* λύπη 36^α 10, οἱ τὴν
ἡδονὴν ποιοῦντες μειγνύμενοι 42^α
16, βιάζονται τῇ συνηθείᾳ τὴν
ἡδονὴν 44^α 2

ἡδύ *opp.* λυπηρόν 36^β 15, 43^β 20.
26; ἔως ἂν ἐκ δὲ αἰσθήσεων
γένηται τὸ ἡδύ 44^α 3, διὰ τὸ
κατὰ συμβεβηκὸς ἔχειν τὸ ἡδύ
44^α 6; ἡδεῖα (τροφή) 43^β 24,
44^α 16, (ὀσμὴ) 44^α 18; ἡδεῖαν
(ὀσμὴν) 44^α 8; ἡδεῖαι (ὀσμαί)
43^β 22. 23. 27; τὰ ἡδιστα τῶν
χρωμάτων 39^β 33

ἡδυσμα: συμμειγνύνται οἱ ἄλλοι
χυμοὶ εἰς τὴν τροφήν ἀντὶ ἡδύ-
σματος 42^α 10

ἡλικία: δι' ἡλικίαν *m* 50^β 1; μέχρι
πόρρω τῆς ἡλικίας *m* 53^β 7

ἡλιος: ὁ ἥλιος καθ' αὐτὸν μὲν λευ-
κὸς φαίνεται 40^α 11; τὸ θερμόν
καὶ τὸν ἥλιον 41^α 9; ἀφαιρου-
μένων τῶν περικαρπίων εἰς τὸν
ἥλιον 41^α 12; τοῦ ἡλίου τὸ μέγε-
θος 48^β 13; τὸ ἀπὸ ἡλίου φῶς
46^α 27

ἡμᾶς 37^β 20; ἡμῖν 40^β 2. 30; ἐν
ἡμῖν *m* 50^β 16. 24, 51^α 16; ἐν
ἡμῖν αὐτοῖς 41^α 1

ἡμέρα: τρίτην ἡμέραν *m* 53^α 1,
μεθ' ἡμέραν 37^β 20

ἡμισυ 47^α 2

Ἡράκλειτος 43^α 23

ἡρέμα 37^β 20

ἡρεμοῦντι τοῦτ' οὐ συμβαίνει 37^α 29
ἦττον *opp.* μάλλον 39^α 25, ^β9,
42^α 14, 43^β 28; ἦττον 43^α 16,
45^α 22, 46^β 4, 47^α 22, ^β22, 48^α 17

θάλαττα 39^β 4, ἡ θάλαττα ἔχει
ὀσμὴν 43^α 12, εἰς τὴν θάλατταν
46^α 9

θαλάττιος: τῶν θαλαττίων αἱ πορ-
φύραι 44^β 13

θάτερον: κινεῖται ἐκ θατέρου πρὸς
θάτερον 46^α 30

θάνατος *opp.* ζωὴ 36^α 15

θεῖον: ὑπὸ τῆς τοῦ θείου δυνάμεως
καὶ τῶν ἀσφαλιτωδῶν φθείρεται
τᾶλλα ζῶα 44^β 33

θερμαινόμενον οὐδὲν φαίνεται πα-
χυνόμενον τὸ ὕδωρ 41^α 27, τὸ
θερμαινόμενον ἢ πηγνύμενον
47^α 3

θερμός: δυνάμει θερμὴ ἡ τοῦ
ψυχροῦ ὕλη 38^β 27; ἡ τῆς ὀσμῆς
δύναμις θερμὴ τὴν φύσιν ἐστίν
44^α 25; ἴδιον τοῦ πυρὸς τὸ θερ-
μόν 41^β 11, τὸ θερμόν καὶ τὸν
ἥλιον 41^α 9; τὰ αἰσθητὰ οἶον
ψυχρὸν καὶ θερμόν 45^β 6, σβέν-
νεται ἢ ψυχρῶ ἢ ὑγρῶ τὸ θερ-
μόν καὶ ξηρὸν 37^β 17; ὁ ἐν τοῖς
ἔξω σώμασιν ποιεῖ τὸ [ἔξω]
θερμόν 42^α 7; ὁρῶμεν μεταβάλ-
λοντας ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τοὺς
χυμούς 41^α 11, οὐχ ὑπὸ τῆς
τοῦ θερμοῦ δυνάμεως λαμβάνει
(τὸν χυμόν) 41^α 21, τὸ θερμόν
συναίτιον 41^α 29, κινούσα τῶ

θερμῷ ποιόν τι τὸ ὑγρὸν παρα-
σκευάζει (ἢ φύσις) 41^b 18, τὸ
θερμὸν αὐξάνει καὶ δημιουργεῖ
τὴν τροφήν 42^a 4, τὸ θερμὸν τὸ
κινεῖ καὶ δημιουργοῦν 43^b 15;
θερμώτατον τῶν μορίων (ἢ καρ-
δία) 39^a 3

θερμότης: σύμμετρος αὐτῶν ἡ
θερμότης καὶ ἡ κίνησις πρὸς τὴν
ὑπερβολὴν ὑγρότητος καὶ ψυχρό-
τητος 44^b 1; διὰ τὴν τῆς θερμώ-
τητος κορυφήν 44^a 23

θέσις: τὴν παρ' ἀλλήλα θέσιν οὐρ.
ἐπιπόλασιν 40^b 16, τῇ παρ' ἀλ-
ληλα θέσει τὸ πλῆθος μέμικται
40^b 8

θεωρεῖν 41^b 23, *m* 50^b 23, 51^a 13;
θεωρεῖ *m* 50^b 18; θεωρεῖ *m*
50^b 30, 51^a 1. 8. 12; ἐθεώρησεν
m 49^b 21; θεωρῶν *m* 49^b 17,
51^a 7; θεωροῦμενον 49^b 17; θεω-
ρητέον 36^a 16 — ἔμαθεν καὶ
ἐθεώρησεν *m* 49^b 21, οὐ κατὰ
τὸ μαθάνειν, ἀλλὰ κατὰ τὸ
θεωρεῖν 41^b 23; θεωρῶν καὶ
νοῶν 49^b 17; τὸ θεωρεῖν ὡς
εἰκόνα καὶ μὴ ὡς καθ' αὐτό *m*
51^a 13 cf 50^b 23. 30, 51^a 1.
12, ὅταν θεωρῶν ὡς αὐτὸ μετα-
βάλλῃ καὶ θεωρεῖ ὡς ἄλλον *m*
51^a 8; ὁ ἐνεργῶν τῇ μνήμῃ θεω-
ρεῖ τὸ πάθος τοῦτο καὶ αἰσθά-
νεται τούτου *m* 50^b 18; περὶ
ὧν θεωρητέον 36^a 16

θεώρημα *m* 50^b 26. [25]

θεωρίας *m* 50^b 32

θηρεύομεν τὸ ἐφεξῆς *m* 51^b 18,

θηρεύων *ci* ἀναμιμνησκόμενος
m 53^a 22

θινεῖν 47^a 8

θλιβομένου καὶ κινουμένου τοῦ
ὀφθαλμοῦ 37^a 23

θολός, τῆς σηπίας 37^b 7

θρεπτικός: θρεπτικοῦ πάθη 43^b 21;

ὁ χυμὸς ἐν τῷ θρεπτικῷ 45^a 30,
τὸ ὁσφραντὸν τῶν θρεπτικῶν
ἐστὶ πάθος τι 45^a 9, τὸ θρεπτι-
κὸν εἶδος τῆς ὁσμῆς

θυμὸς καὶ ἐπιθυμία καὶ ὅλως ὄρεξις
36^a 9

θώραξ: ἐπὶ τὴν εἰς τὸν θώρακα
βοήθειαν 44^a 26

ιατρική: τὰ περὶ ἱατρικῆς 36^a 21,
[^b1]

ιατρός: τῶν ἱατρῶν οἱ φιλοσοφωτέ-
ρως τὴν τέχνην μετιόντες 36^a 20
ἴδιον: τῷ περὶ τὸν ἐγκέφαλον τόπῳ
(αἰσθητήριον) ἴδιον 38^b 26, οὐκ
ἐστὶν ἴδιον ἀέρος ἢ ὕδατος (τὸ
διαφανές) 39^a 21, χρῶμα ἴδιον
39^b 13, ἴδιον τοῦ πρὸς τὸ θερ-
μὸν 41^b 11, τοῦτο τὸ ὁσφραντὸν,
ἴδιον ἀνθρώπου 44^a 3 cf 8. 28;
τοῦ ἰδίου (αἰσθητοῦ) ἑτέρου
ἀριθμῷ (αἰσθάνονται) 46^b 23;
ἴδιαι καὶ κοιναι πράξεις (τῶν
ζώων καὶ ζώων ἐχόντων) 36^a 4;
τὰ ἴδια τῶν ζώων 36^a 7; οἱ δὲ τὰ
ἴδια εἰς ταῦτα (τὰ κοινὰ) ἀνά-
γουσιν 42^b 10; τοῖς κοινοῖς τῶν
αἰσθήσεων πασῶν χρῶνται ὡς
ἰδίους 42^b 4; ἰδίᾳ 36^b 12

ἵνα 40^a 22

ἵππος 40^b 7; ἵπῳ 40^b 9; ἵππους
40^b 6; ἵππων 40^b 7

ἴσα (αἱ κινήσεις) 47^a 25, ^b4; δύο
ὀρθαῖς ἴσα *m* 49^b 20; ἴσα τὰ
τῶν χυμῶν εἶδη καὶ τὰ τῶν
χρωμάτων 42^a 19; εἰς ἴσα πε-
περασμένα τέμνεται τὸ συνεχές
45^b 28; ἴσα ἐστὶν (τῷ πως
ἔχειν) 46^b 11; ἴσοις γιγνομένοις
οὐδὲν διαφέρει ἢ ἐγγὺς ἢ πόρῳ
ἀλλήλων εἶναι 46^b 12; ἴσως 44^b 21,
47^b 26, 48^b 27, *m* 50^a 18, 52^b 15

ἰστανάι: τοῖς βάλλουσιν οὐκέτι ἐπ'
αὐτοῖς τὸ στησαι *m* 53^a 21

ἰχθύες καὶ τὸ τῶν ἐντόμων γένος
πᾶν ἀκριβῶς καὶ πόρῳθεν αἰ-
σθάνεται 44^b 8; κεφαλαὶ ἰχθύων
τινῶν 37^b 7; ἐπὶ τῶν ἰχθύων
καὶ ὀστρακοδέρμων 43^a 3

καθάπερ 37^b 11, 38^a 27, ^b17, 39^b
32, 40^b 6, 41^a 5, 43^b 25, 44^b 24.
31, 46^a 26, 49^a 9; *m* 49^b 12.
26, 50^a 20. 32, ^b2. 3, 53^a 21

καθαρός: τοῦ αἵματος ὄντος λε-
πτοῦ καὶ καθαροῦ 44^a 12; ὅταν
μὴ καθαροὶ ᾖσι (αἱ χροαὶ) 40^a 5
καθίστανται *m* 53^a 27

καθόλου 38^a 9, 39^a 8, 40^b 4

καί (et) 36^a 1. 3. 4. 6. 8. 9 (qua-
ter). 10. 14 (ter). 15 (quater)
17. 20, ^b2. 5. 6. 8. 12. 13. 17.
19 (bis). 21 (bis), 37^a 3. 6. 17.
23. 28, ^b1. 5. 7 (bis). 9. 11.
12. 17. 18. 21. 22, 38^a 7. 9.
15. 16. 18. 19. 20 (bis). 22.
24. 26, ^b4. 5. 8. 11 (bis). 18.

29, 39^a 1. 3. 4. 7 (quater). 9.
12. 14. 15. 17. 23. 24, ^b2. 3.
4. 9. 12. 13. 18. 20. 25. 26.
28. 30 (bis), 40^a 1 (bis). 4. 10.
11. 16. 20. 23. 24, ^b15. 20. 24
(ter). 26. 27. 28, 41^a 1. 7. 9.
12. 16. (bis), ^b3. 4. 13 (bis).
16. 17 (bis). 18 (bis). 19. 27.
29. 30, 42^a 5 (bis). 6. 8. 10.
12. 13. 14. 15. 18 (bis). 19
(bis). 24 (ter). 25 (bis). 27. 29,
^b5 (ter). 6. 7. 9. 11. 17. 19.
23. 24. 29, 43^a 1. 3. 7. 9. 11.
13 (bis). 16. 18. 19. 22. 28
(bis), ^b3. 4 (bis). 6. 9. 10 (qua-
ter). 13. 14 (bis). 16 (bis). 19.
20 (bis). 23. 26, 44^a 3. 10.
11. 19. 20. 21. 30. 33, ^b1. 2.
13 (bis). 32. 33, 45^a 1. 5. 7.
8. 12 (bis). 13. 14. 15. 26. 30,
^b5 (quiquies). 6 (quater). 9.
15. 22 (bis). 25 (bis). 30. 31,
46^a 1. 15 (bis). 16 (bis). 18. 19
(bis). 20. 24, ^b2. 3 (quater). 13.
14. 16 (bis). 19 (bis). 20 (bis).
22. 24 (bis). 25, 47^a 2. 6 (bis).
7. 13. 17. 19 (ter) ^b1. 2. 8. 9.
14. 18. 19. 23. 26. 27 (bis). 28,
48^a 3. 7. 9. 13. 15. 21. 23. 28.
29, ^b4. 10. 11. 13. 19. 24. 27,
49^a 3. 12. 14. 15 (bis). 17. 18.
19. 21. 23 (ter). 25. 30, ^b1. 3;
— *m* 49^b 4 (ter). 6. 8. 11. 17.
19. 29. 31, 50^a 4. 10 (bis). 15.
16. 22. 23. 29, ^b3. 4. 18. 20.
22 (bis). 23. 27. 30 (bis), 51^a
2. 5. 6. 8. 9. 10. 14. 15. 16.

17. 24. 26. 27, ^{b4} 5. 8. 9. 19.
 29. 31, 52^a 2. 4. 8. 11. 15. 23,
^{b8} 12. 18. 23. 25. 53^a 5. 12.
 15. 17. 18. 22. 25. 26. 28 (ter).
 31, ^{b2} 4. 7. 8. 9. 10 (bis).
καί (etiam) 36^a 10. 17, 37^a 1. 8.
 10. 26. 27. ^{b4} 10. 13, 38^a 10.
 14. 17. 29. ^{b6} 7. 11. 25. 27,
 39^a 11. 25. 26. 30. 33, 39^b 1
 (bis). 2. 6. 12. 15. 40^a 2. 3. 12.
 14. 21. 22. 28. 29, ^{b12} 14.
 21. 23, 41^a 18. 24. 26. 30, ^{b1}
 (bis). 9. 10. 17, 42^a 13. 15.
 27, ^{b2} 8. 16. 22. 27. 43^a 12.
 31, ^{b5} 9. 23. 26, 44^a 4. 12,
^{b5} 9. 15. 28. 31, 45^a 6. 8. 18.
 19, ^{b4} 9. 21. 26, 46^a 4. 6. 8.
 9. 17. 18. 26. 30, ^{b6} 15. 17.
 47^a 7. 10. 12. 22. 28, 48^a 22,
^{b11} 25. 26, 49^a 3. 14. 17. 19.
 23; — *m* 49 ^{b12} 26, 50^a 4. 10.
 12. 15. 20. 23. 32, ^{b8} 24. 27,
 51^a 8. 28, ^{b18} 23, 52^a 2. 17.
 30, ^{b3} (bis). 4. 9. 11. 15 (bis).
 16, 53^a 1. 2. 7. 12. 13. 17. 21.
 26. 30. 31, ^{b6}
καὶ... *καί* (cf *τε*... *καί*) 36^a 7,
^{b7}, 37^a 30, 39^b 7, 40^a 26, 41^a 14
 —15, ^{b14}—15. 30—42^a 1. 20,
 43^a 6. 14—15, 44^a 16—17. 31—
 32, ^{b8}, 45^a 9—10. 10. 29, ^{b21}—
 22, 46^a 25—26, ^{b9}, 48^b 3, 49^b 2;
m 50^b 8. 19—20. 21. 23. 24—
 25, 52^a 21, ^{b1}, 53^a 31
καίτοι 42^b 1. 13, 45^a 2, 46^a 1. 2
καλῶ 48^a 16; *καλοῦμεν* 41^a 22;
καλοῦσι 44^b 12; *ἐκάλουν* 39^a 31;

καλουμένην 38^b 10; *τὸ καλού-*
μενον 37^b 1
καλῶς 38^a 6, 43^b 2 (bis); *οὐ καλῶς*
 38^a 7; *κάλλιστα* *m* 51^b 31
καπνός 43^a 24; *δι'* *ἀχλὺς καὶ*
καπνοῦ 40^a 11
καπνώδης ἀναθυμίασις 38^b 24. 25,
 43^a 21. 27. 30
καρδία: *πρὸς τῇ καρδίᾳ τὸ αἰσθη-*
τήριον αὐτῶν, τῆς τε γενέσεως
καὶ τῆς ἀφ᾽ ἧς 39^a 1
καρηβαροῦσι καὶ φθείρονται 44^b 32
κατά (gen.) 42^b 30; — (acc.) 36^a
 1. 2, ^{b12}, 37^a 4. 5. 11. 13 (bis).
 20, ^{b31} (Emp.) 39^a 6. 9. 15.
 19, ^{b8} 14. 28. 29. 30, 40^a 11,
^{b19} 20, 41^b 21. 22. 23, 42^a 14.
 15, 43^b 19. 20. 25. 27, 44^a 4.
 6 (bis) 7. 18. 31, ^{b29}, 45^a 1,
^{b1} 28, 46^a 11, 47^b 2. 13. 14,
 (bis) 15. 17 (bis) 22, 48^b 22,
 49^a 1. 11. 12, ^{b2}; *m* 49^b 22
 50^a 4. 13. 14. 24 (bis), ^{b25}.
 28, 51^a 4. 14. 28. 29, 53^a 7
κατακαίειν: *ἡ τέφρα τῶν κατα-*
καιομένων 42^a 28
καταλείπειν: (*τὸ θερμόν*) *τὸ ἄλ-*
μυρόν καὶ πικρόν καταλείπει διὰ
βάρος 42^a 6
κατακέχρηται ἡ φύσις τῇ ἀναπνοῇ
ἐπὶ δύο 44^a 25
καττίτερος ci. *ἄργυρος* 43^a 20
κέγχρος: *τὸ μυριοστημόριον τῆς*
κέγχρον ὀρωμένης 46^a 1
κεῖσθαι παρ' ἄλληλα 39^b 29; *κει-*
μένων 40^a 20; *κειμένους* 41^a 15
κενόν 37^b 15

κεραυνύναι: ἐπὶ τῶν κεραυνυμένων
 47^a 28; αἰσθάνεσθαι (μᾶλλον)
 ἄπλου ἢ κεκραμένον, οἶον οἶνου
 ἄπλου ἢ κεκραμένον 47^a 18. 19
 κεφαλῇ: τῶν ὀσφραντῶν ἐν τῇ
 κεφαλῇ τὸ αἰσθητήριον 45^a 25;
 κεφαλαὶ ἰχθύων τινῶν 37^b 6
 κινεῖν 45^b 8; κινεῖ *m* 53^a 19. 22;
 κινήσῃ *m* 52^a 9; κινήσωσιν *m*
 53^a 26; κινήσαντος 46^b 21; κι-
 νεῖσθαι 40^a 18; κινεῖται 46^a 29.
 30, *m* 52^a 27, ^b17. 20; κινού-
 μεθα *m* 51^b 17; κινηθῆναι *m*
 52^a 6. 12. 21. 26, ^b3; ἐκινήθη
m 51^b 22; κινηθῇ *m* 51^b 12,
 52^a 27; κινηθῶμεν *m* 51^b 17;
 κινηθεῖσα *m* 53^a 25; κινηθήσε-
 ται *m* 51^b 13. 14; κινούσιν 43^b 16;
 κινούντι *m* 52^a 9; κινούσα 41^b 18;
 κινούσαν *m* 52^a 11; κινούμενον
 40^a 25, 46^a 29; κινουμένου 37^a
 24, ^b2; κινουμένους *m* 51^b 15 —
 τοῦ κινήσαντος πρώτου 46^b 21;
 ἐρεῖναι δύναμιν τὴν κινούσαν *m*
m 52^a 11; θλιβομένου καὶ κινου-
 μένου τοῦ ὀφθαλμοῦ 37^a 24, κι-
 νουμένου τοῦ ὀμματος 37^b 2;
 τὸ θερμὸν τὸ κινοῦν 43^b 16,
 διηθοῦσα καὶ κινούσα τῷ θερμῷ
 41^b 18; τὸ ἐπιτολῆς χρῶμα κι-
 νούμενον ὑπὸ τοῦ ὑποκειμένου
 40^a 25; κινεῖσθαι τὸ μεταξὺ ὑπὸ
 τοῦ αἰσθητοῦ 40^a 18; τῷ ἐύνα-
 σθαι κινεῖν (τὴν αἰσθησιν) λέγε-
 ται (τὰ αἰσθητά) 45^b 8; (τοὺς
 μεταγχολικούς) φαντάσματα κι-
 νεῖ μάλιστα *m* 53^a 19, ὀργαί

καὶ φόβοι ὅταν τι κινήσωσι *m*
 53^a 26; τοιαύτην κινήσῃ κίνησιν
m 52^a 9; τὸ κινούμενον κινεῖται
 ποθὲν ποι 46^a 29, χρόνον ἐν ᾧ
 κινεῖται ἐκ θατέρου πρὸς θάτε-
 ρον 46^a 30; ἐὰν μὴ διὰ παλαιοῦ
 κινηθῇ, ἐπὶ τὸ σινηθέστερον
 κινεῖται *m* 52^a 27; ἐπ' ἄμφω
 κινηθῆναι ἐνδέχεται *m* 51^a 21,
 ἐπὶ πλείω ἐνδέχεται κινηθῆναι
 ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς *m* 52^a 26;
 δι' αὐτοῦ κινηθῆναι *m* 52^a 6;
 ἐξ αὐτοῦ καὶ ὧν ἔχει κινήσειον
 κινηθῆναι *m* 52^a 12

κίνησις 38^b 5, 44^b 1, 46^b 15. 26.
 28, 47^a 1. 14, ^b8. 19, *m* 50^a 31,
^b27, 51^b 11, 52^b 23, 53^a 26;
 κίνησιν 37^a 9, 40^a 25, 44^a 28,
 47^a 22, *m* 50^a 10, 51^b 24, 52^a 9,
 53^b 5; κινήσεως 37^b 3, 42^a 15,
m 50^b 2, 51^b 31; περὶ κινή-
 σεως 45^b 20; κινήσει *m* 52^b 12;
 ἐν κινήσει *m* 50^b 1; κινήσεις
 (nom.) 40^a 22, 46^a 21, 47^b 4,
 48^a 2, *m* 51^b 21. 29, 52^a 2, ^b13;
 κινήσεις (acc.) *m* 53^b 2; κινή-
 σεων *m* 51^a 3, ^b17. 25, 52^a 12
 — λέγω δὲ κοινὰ σχῆμα καὶ
 μέγεθος, κίνησιν, ἀριθμὸν 37^a 9,
 μέγεθος δ' ἀναγκαῖον γνωρίζειν
 καὶ κίνησιν ᾧ καὶ χρόνον *m*
 50^a 10; οὔτε σώματα, ἀλλὰ πά-
 θος καὶ κινήσεις τις 46^b 26; αἱ
 κινήσεις αἱ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν
 46^a 21, ἡ διὰ (τοῦ μεταξὺ κί-
 νησις ἢ ποιούσα τὸ ὁρᾶν 38^b 5;
 κινήσις opp. τὸ ἐνεῖναι 46^b 28;

ἴσαι οὔσαι αἱ κινήσεις ἀφανιοῦ-
 σιν ἀλλήλας 47^b 4, ἡ μεζῶν
 τὴν ἐλάττω κίνησιν ἐκκρούει
 47^a 22; ὅταν ἐνεργῇ ἡ κινήσεις
m 50^b 27; ὅταν ἄμα ἡ τοῦ πράγ-
 ματος γίνηται κινήσεις καὶ ἡ τοῦ
 χρόνου *m* 52^b 23; ἡ ταχυτῆς
 τῆς κινήσεως 37^b 3; φερομένον
 τινὸς κινήσεις (ὁ φόφος) 47^a 1;
 μεμέρισται (τῶν συνεχῶν) ἡ κί-
 νησις 46^b 15; τοῖς ἐν κινήσει
 πολλῇ οὐδὲν οὐ γίγνεται μνήμη
m 50^b 1 cf 53^b 5; ἐν τοῖς λόγοις
 τοῖς περὶ κινήσεως 45^b 20

κνίψ: τὸ τῶν μικρῶν μυρμήκων
 γένος, οὗς καλοῦσιν τινες κνίπας
 44^b 12

κοινός: κοινή 39^a 23, 43^a 22; κοι-
 νόν (nom.) 38^a 15, 43^a 28, 45^a
 11, (acc.) 42^b 29; κοινήν 40^a 29;
 κοινῆς *m* 50^a 10; κοινῇ 49^b 2;
 κοινὰ 36^a 4, 43^b 26; κοινά (nom.)
 36^a 7 (bis) . 12, ^b2, 42^b 6, (acc.)
 37^a 8 . 9, 42^b 13; κοινῶν 42^b 16;
 κοινοῖς 42^b 4 — τῆς κοινῆς
 αἰσθήσεως πάθος *m* 50^a 10,
 κοινὰ τῶν αἰσθήσεων 42^b 6, λέγω
 δὲ κοινὰ σχῆμα καὶ μέγεθος,
 κίνησιν, ἀριθμόν 37^a 9, τῆς ὄψεως
 τὰ κοινὰ γνωρίζειν 42^b 13 cf
 37^a 8, τὴν γεῦσιν καὶ τῶν ἄλλων
 κοινῶν αἰσθάνεσθαι μάλιστα 42^b
 16; κοινὰ τῆς τε ψυχῆς καὶ τοῦ
 σώματος 36^a 7; τὰ πάντων τῶν
 μετεχόντων ζωῆς κοινὰ; 36^a
 12 κοινὰ πράξεις opp. ἴδιαι
 36^a 4

κόρη καὶ τὸ ὄμμα ὕδατος 38^a 16;
 τὴν καλουμένην κόρην 38^b 16

Κόρισκος: τὸν Κόρισκον ὡς Κορί-
 σκου *m* 50^b 31

κούρη: λοχεύσατο (λοχάζετο vel
 ἐχεύατο codd.) κύκλοπα κούρη
 (Emped.) 38^a 1

κούφος: κούφον (nom.) 45^b 6,
 (acc.) τὸ θερμὸν τὸ κούφον ἔλκει
 42^a 5

κουφότης: διὰ τὴν τῆς θερμότητος
 κουφότητα 44^a 23

κρείττων 37^a 4, 47^b 5; κρεῖττον
 40^a 18

κρῆναι 41^b 6

κρίνειν: ἡ αὐτὴ κρίνει τὸ λευκὸν
 καὶ τὸ μέλαν 47^b 27, ᾧ κρίνει
 τὸν πλείω καὶ ἐλάττω *m* 52^b 8;
 τίνι κρινοῦμεν ταῦτα καὶ γνωσό-
 μεθα; 45^b 15; τῇ κρινούσῃ αἰ-
 σθήσει 47^b 25

κριτικωτάτην (τῶν σχημάτων τὴν
 γεῦσιν) 42^b 17

κρόταφος: πληγείσι παρὰ τὸν κρό-
 ταφον 38^b 13

κνανοῦν ci. πράσινον 42^a 24

κύκλοπα κούρη (Emped.) 38^a 1

κυρίαν (τὴν αἰτίαν) 46^b 15

κώδωνος (αἰσθάνονται) 46^b 22

κωλύειν: οὐδὲν κωλύει 40^a 29,
 48^b 26, *m* 51^a 28, 52^b 25

κωφός: φρονημώτεροι οἱ τυφλοὶ
 τῶν ἐνεῶν καὶ κωφῶν 37^a 17

λαμβάνειν 40^a 21; λαμβάνει 41^a 22,
 45^a 25, *m* 51^a 23; λαβεῖν 41^b 25,
m 51^b 30, 52^b 16; λαβέσθαι *m*

52^a 12; ληπτέον 37^a 31, 45^b 30 — λαμβάνει ταύτην τὴν δύναμιν 41^a 22, λαμβάνει τὸ σῶμα τὴν τροφήν 45^a 25, λαμβάνει μνήμην *m* 51^a 23; λαβεῖν ἀρχὴν κινήσεως *m* 51^b 30; ληπτέον ὅτι δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ ἕτερον 45^b 30, μέγεθος λαμβάνειν ἄρατον 40^a 21, τοῖς εἶδεσιν ἀνάλογον λαβεῖν ἄλλο ἐν αὐτῷ *m* 52^b 16, τὰ αἷτια τούτου ἐντεῦθεν ληπτέον 37^a 31, δεῖ λαβεῖν ἐντεῦθεν, ὅτι . . . 41^b 25; δεῖ λαβέσθαι ἀρχῆς *m* 52^a 12
 λάμπειν 37^a 32, ^b36
 λάμπεσκειν κατὰ βηλόν (Emped.) 37^b 31
 λαμπρότητι (ὑπερβάλλον καὶ ψυχρότητι) 38^a 19
 λαμπτήρ: οἶον λαμπτήρᾳ τινα ἀποτμηθῆναι τὸ διαφανές 38^b 15; ἐξιόντος ὥσπερ ἐκ λαμπτήρος τοῦ φωτός 37^b 13; ἅψας παντοίων ἀνέμων λαμπτήρας ἀμουργούς (Emped.) 37^b 28
 λανθάνειν 37^a 27, 48^a 25. 27, *m* 52^b 27; λανθάνει 37^b 20, 45^b 31, 46^a 2. 4. 15, 48^a 21; λανθάνουσιν 48^a 24; λανθάνωσιν 40^a 22; λανθάνοι ἂν 48^a 29 — τὸ μυριοστημόριον λανθάνει τῆς κέρχρου ὀρωμένης 45^b 31, ὁ ἐν τῇ διέσει φθόγγος 46^a 2, τὸ διάστημα τὸ τοῦ μεταξὺ πρὸς τοὺς ἐσχάτους 46^a 4, ἔνια μεγέθη καὶ πάθη 46^a 15, λανθάνει ὅταν ὁ χρόνος ᾗ ἀνάλιστος 48^a 21,

οἱ μεταξὺ χρόνοι λανθάνουσιν 48^a 24, οὐδ' ἐνδέχεται χρόνον εἶναι ἀνάλιστον οὐδένα, οὐδὲ λανθάνειν 48^a 25, ἵνα λανθάνωσιν αἱ κινήσεις ἀφικνούμεναι 40^a 22; διὰ τὸ ἡρέμα λανθάνει ἡμᾶς 37^b 20; τότε λανθάνοι ἂν, εἰ ἔστιν, αὐτὸς αὐτόν 48^a 29, (ὅτε αὐτὸς αὐτοῦ αἰσθάνεται) μὴ ἐνδέχεται τότε λανθάνειν, ὅτι ἐστὶν 48^a 27, εἰ μὴ ἔστι λανθάνειν αὐτὸν αἰσθανόμενον καὶ ὁρῶντα 37^a 27, ἐνεργοῦντα τῇ μνήμῃ λανθάνειν μεμνημένον οὐκ ἔστιν *m* 52^b 27

λέγειν 39^a 10, 40^a 15, ^b22, 45^a 15, 47^b 25, *m* 53^a 2. 31; λέγω 37^a 8, 39^a 7, 47^b 26, 48^a 15, ^b19 23, *m* 51^b 27; λέγει 37^b 15. 25, 38^a 6, 41^a 10, 49^b 23; λέγομεν 38^b 17, 39^a 21, 40^b 9, 42^b 30; λέγουσι 38^a 27, 42^a 30, 45^a 16, 48^a 19; λέγωμεν 36^a 6, 39^a 17; ἐλέγομεν *m* 51^b 3; ἔλεγον *m* 51^a 10; λέγεται 43^b 1, 45^b 8, 48^a 22, ^b10; λεγόμενον (p.o.n.) 39^a 13; λεγόμενα 48^a 14; λεγομένων 39^a 22; λεχθείσης 48^b 17; λεχθέν 46^b 8; λεχθέντα 36^b 2; λεκτέον 39^b 19, 40^b 28, 45^b 29, *m* 49^b 4

λεῖος: τὸ λεῖον opp. τὸ τραχύ 42^b 12, τὸ τραχὺ καὶ τὸ λεῖον κοινὰ τῶν αἰσθήσεών ἐστιν 42^b 5; τὰ λεῖα πέφυκεν ἐν τῷ σκότει λάμπειν 37^a 31, ^b6; τοῦ ὀφθαλμοῦ τὸ καλούμενον μέλαν καὶ μέσον

λεῖον 37^b 1, τὸ ὄμμα λεῖον
38^a 7

λείπεται 41^a 20, 42^a 22

λεπτός: (αἷματος) λεπτοῦ καὶ κα-
θαροῦ 44^a 11; λεπτήσιν ὁθόνησι
(Emped.) 38^a 1; λεπτότατον
41^a 23

λευκός (ὁ ἥλιος) 40^a 11; τοδὶ τὸ
λευκόν *m* 49^b 16; λευκὸν *opp.*
μέλαν 39^b 18. 20. 23. 26, 40^a 26,
42^b 11. 19, 45^b 25, 47^b 26; λευ-
κοῦ *opp.* μέλανος 48^a 6, μεταξὺ
τοῦ λευκοῦ καὶ μέλανος 42^a 24,
τὰ χρώματα ἐκ τοῦ λευκοῦ καὶ
μέλανος μίξεως ἔστιν 42^a 12;
τὸ μέλαν στέρησις ἐν τῷ διαφα-
νει τοῦ λευκοῦ 42^a 26; τὸ ξαν-
θὸν τοῦ λευκοῦ εἶναι 42^a 22;
λευκὸν καὶ γλυκὺ 47^b 23, ἄλλω
μὲν γλυκέος ἄλλω δὲ λευκοῦ
αἰσθάνεται ἡ ψυχὴ μέρει 49^a 5,
ὥς ἡ γεῦσις τὸ γλυκὺ, οὕτως ἡ
ὄψις τὸ λευκὸν 47^b 30, τὸ γλυκὺ
τοῦ λευκοῦ πλεῖον ἔτι διαφέρει
ἢ τὸ μέλαν 48^a 16, τὸ γλυκὺ καὶ τὸ
λευκὸν καλῶ σύστοιχα 48^a 15,
ἔν τι ἔστι τὸ αἰσθητικὸν γλυκέος
καὶ λευκοῦ 49^a 11, τὸ αὐτὸ καὶ ἐν
ἀριθμῷ λευκὸν καὶ γλυκὺ ἔστιν
49^a 14; οὐκ ἔστι δ' ἐκ λευκοῦ
καὶ ὀξέος ἐν γίνεσθαι ἀλλ' ἢ
κατὰ συμβεβηκός 47^b 1; ἀδύνα-
τον λευκὸν μὲν ὄραν, μὴ ποσὸν
δὲ 45^b 10; τὸ λευκὸν τοῦ ὀμμα-
τος 38^a 20; ἀπὸ γάλακτος ἐπὶ
λευκόν, ἀπὸ λευκοῦ δ' ἐπ' ἀέρα
m 52^a 15

λήψις (μνήμης) *m* 51^a 21

λίαν εὐσύνοπτον 41^a 10, λίαν τρώ-
φιμον 42^a 10, οἱ λίαν ταχεῖς,
βραδεῖς *m* 50^b 8 (bis), πάμπαν
νέοι καὶ λίαν γέροντες *m* 53^b 4

λιβανωτοῦ 46^b 22

λίθος ἄοσμον 43^a 15

λιπαρός (χυμός) 42^a 17; τὸ λευ-
κὸν τοῦ ὀμματος πῖον καὶ λιπα-
ρόν 38^a 21; τὸ λιπαρόν τοῦ
γλυκέος 42^a 23; ὁσμαι λιπαραί
43^b 10

λόγος 37^a 12, 40^a 13, 45^b 19, 46^b
27, 48^a 10, ^b10, *m* 50^a 9; κατὰ
λόγον 39^b 29, 42^a 14; λόγου
36^b 8; διὰ λόγου 36^b 7; λόγῳ
39^b 27, 49^a 20; ἐν λόγῳ 40^a 15;
λόγοι 48^a 8; κατὰ λόγους 40^b 19;
λόγοις *m* 53^a 29; ἐν λόγοις
45^b 20, *m* 51^a 19 — ὁ λόγος
αἰτιός ἐστι τῆς μαθήσεως ἀκου-
στός ὢν 37^a 12, ἔοικε τὸ πάθος
τοῖς ὀνόμασι καὶ μέλεσι καὶ λό-
γοις *m* 53^a 29; ὁ δ' αὐτὸς λόγος
καὶ ἐπὶ τῆς ΑΓ 48^b 10, περὶ
τοῦ φωτὸς ἄλλος λόγος 46^b 27,
λόγος ἄλλος *m* 50^a 9; ἐν τοῖς
λόγοις τοῖς περὶ κινήσεως 45^b 20,
ἐν τοῖς επιχειρηματικοῖς λόγοις
m 51^a 19; δηλὸν διὰ τοῦ λόγον
καὶ τοῦ λόγου χωρὶς 36^b 7,
οὕτω γὰρ ἂν λυοίτο ὁ λόγος
45^b 19; αἰσθάνοιτ' ἂν ἅμα τῷ
αὐτῷ καὶ ἐνί, λόγῳ δ' οὐ τῷ
αὐτῷ 49^a 20; ratio mathema-
tica: λόγος τις τῶν ἐπιπολῆς
πρὸς τὰ ἐν βᾶθει 40^a 13, εἷς ὁ

λόγος ὁ τῶν ἄκρων 48^a 10, λόγοι ἀντικειμένων 48^a 8, πολλάς τῷ λόγῳ (χρόας) 39^b 27, τὰ ὅλως οὐκ ἐν λόγῳ 40^a 15, κατὰ μὲν λόγον οὐδένα 39^b 29, κατὰ λόγον τῷ μᾶλλον καὶ ἥττον 42^a 14, κατὰ πολλοὺς λόγους 40^b 19
 λοιπόν *m* 51^a 18, 51^b 22; λοιπῶν 49^b 3; περὶ τῶν λοιπῶν 36^a 6
 † λοχάζετο (λοχεύσατο scripsi) (Emped.) 38^a 1
 λύοιτο ἂν ὁ λόγος 45^b 19
 λύπη opp. ἡδονή 36^a 10
 λυπηράν opp. ἡδεῖαν 44^a 8; λυπηρόν opp. ἡδύ 36^b 16, 43^b 20. 26
 λύσις: περὶ δὲ τῆς λύσεως αὐτῶν 45^b 20
 λύχνος: ὥσπερ λύχνου ἀποσβεσθέντος 38^b 14; ὠπλίσσατο λύχρον (Emped.) 37^b 26
 μάθημα: ἐστὶν εὐμνημόνευτα, ὅσα τάξιν τινα ἔχει, ὥσπερ τὰ μαθήματα *m* 52^a 3
 μαθηματικά: οὐ γὰρ δὴ ἐκ τῶν μαθηματικῶν (ἔσται συγκείμενον τὸ αἰσθητόν) 45^b 15
 μάθησις: ὁ λόγος αἵτιος τῆς μαθήσεως 37^a 12
 μαλακόν opp. σκληρόν 45^b 6
 μᾶλλον 37^b 21, 39^a 25, ^b9, 41^a 29, 42^a 14, ^b14, 43^a 15, ^b28. 30. 47^a 24, ^b6. 8, 49^a 4, *m* 51^b 14, 52^b 18; μάλιστα 37^a 8, 41^b 4. 8, 42^b 16, *m* 53^a 18. 19. 23
 μανθάνειν dist. θεωρεῖν 41^b 23, διαφέρει τὸ ἀναμνηνέσκειν τοῦ

πάλιν μανθάνειν *m* 52^a 5; μανθάνουσιν *m* 51^b 10; ἔμαθεν ci. ἐθεώρησεν *m* 49^b 21, ci. ἤκουσεν *m* 50^a 21; μάθη ἢ πάθη *m* 51^a 21; μαθεῖν ci. εὐρεῖν *m* 51^b 7
 μαντική: εἴη ἂν καὶ ἐπιστήμη τις ἐλπιστική, καθάπερ τινές φασι τὴν μαντικὴν *m* 49^b 12
 μαρτυρεῖν 45^b 18
 μέγας: νοεῖ τὰ μεγάλα *m* 52^b 9; ἢ μελίσων κινήσις 47^a 14. 21; ὅταν τὰ μεῖζω νοῇ *m* 52^b 13, οἱ τὰ ἄνω μεῖζω ἔχοντες *m* 53^a 31; τὸ δὲ μέγιστον *m* 52^b 7; τὰ μέγιστα 36^a 7. 13
 μέγεθος ci. σχῆμα, κίνησις, ἀριθμὸν 37^a 9, μέγεθος καὶ σχῆμα κτλ. κοινὰ τῶν αἰσθησέων ἐστί 42^b 5; μέγεθος ἀόρατον 40^a 21. 27. 30; πᾶν μέγεθος αἰσθητόν 45^b 9, τὸ αἰσθητόν πᾶν ἐστί μέγεθος 49^a 20, μέγεθος ἀναίσθητον 48^b 3; μέγεθος γνωρίζειν καὶ κίνησις *m* 50^a 9; κατὰ μέγεθος 44^a 31; μεγέθη καὶ πάθη 46^a 15; τὰ μεγέθη *m* 52^b 9; τὰ ἄτομα μεγέθη 46^b 18
 μεῖγμα 47^b 10
 μειγνύναι: μέλννται 40^b 4; μέλγννται 47^a 30; μέλγνυσθαι 40^b 12. 14. 19; μειχθῇ 47^b 10; μειχθῶσι 47^a 29; μέμεικται 40^b 8; μεμειχθαι 40^b 9. 11, 47^b 15; μειγνύντες 43^b 31; μειγνυμένη 47^b 14; μειγνύμενον 43^a 11; μει-

γνύμενοι 42^a 16; μειγνόμενα 40^b 20; μειγνυμένων 40^b 14. 23; μεμειγμένον 41^b 27; μεμειγμένω 42^a 2; μεμειγμένα 47^a 26 48^a 8; μεμειγμένων 40^b 17, 47^b 12; μεικτόν 39^b 24; μεικτά 42^a 25 — μείγνυνται ὧν τὰ ἔσχατα ἐναντία 47^a 30; τῇ παρ' ἀλλήλα θέσει τὸ πλήθος μέμικται τῶν συναμφοτέρων, ἄνθρωπον δὲ ἓνα ἐνὶ ἵππῳ οὐ λέγομεν μεμειχθαι 40^b 8. 9; ἀνάγκη μειγνυμένων καὶ τὰς χροὰς μείγνυσθαι 40^b 14, μία χροὰ τῶν μεμειγμένων 40^b 17; τροφή οὐδὲν αὐτῶν (τοῦ ξηροῦ καὶ τοῦ ὕγρου) τοῖς ζώοις, ἀλλὰ τὸ μεμειγμένον 41^b 27, πάντα τρέφεται τῷ γλυκεῖ ἢ ἀπλῶς ἢ μεμειγμένῳ 42^a 2

μελαγχολικοὺς (φαντάσματα κινεῖ μάλιστα) *m* 53^a 19

μέλας: τὸ μέλαν στέρησις ἐν τῷ διαφανεῖ λευκοῦ 42^a 26; τὸ φαῖον μέλαν τι εἶναι 42^a 22; τοῦ δ' ὀφθαλμοῦ τὸ καλούμενον μέλαν 37^b 1; μέλαν opp. πικρόν 48^a 2; μέλαν opp. λευκόν *v. s. v.* λευκός μελέται τὴν μνήμην σφύζουσι 51^a 12 μέλιτος 47^a 19; πρὸς τὸ μέλι 44^b 11 μέλλειν: οὔτε τὸ μέλλον ἐνδέχεται μνημονεύειν *m* 49^b 10, τὸ μέλλον *dist.* τὸ γενόμενον *et* τὸ παρὸν *m* 49^b 14, τοῦ μέλλοντος ἐλπίς *m* 49^b 27

μέλος: συνεχοῦς ὄντος ἀκούει τοῦ μέλους παντός 46^a 3, μέλεσι *m* 53^a 28

μέν . . . δὲ 36^a 5. 11—12. 21—22, ^b3—4. 4—5. 8—10. 14—15. 15—16. 19—37^a 1. 4—5. 5—9. 18—19. 20—21, ^b29—30 (Emp.), 38^a 2—3 (Emp.) . 4. 5—6, ^b19—20, 39^a 4—6. 8—10. 13. 14—16. 20. 23—24. 25. 26—27. 28—29 ^b3—5. 14—16. 16—17. 21—22. 23—24. 25—27. 29—30. 31—40^a 2. 3. 6—7. 11. 20—23, ^b6—7. 17. 20. 26—27. 41^a 3—4. 7—8, ^b6. 12—14, 42^a 3—4. 5—6. 17—18. 22—23, ^b8. 11—12. 17—20. 22—23. 23—27. 30. 43^a 15. 20. 25. 26—27. 28—29. 29—30, ^b22—23. 25—27, 44^a 3—4. 5—7. 11—12. 16—17. 26—27, ^b17—18. 22—23. 25—26, 45^b 1—3. 10—11. 23—24. 27—28. 29—30, 46^a 15—17, ^b10. 15. 16—17. 21—23. 29—47^a 1. 29, ^b4—5. 13—14. 24—25. 28, 48^a 6. 7—8. 11—12. 14. 20—21, ^b16—17. 20—21. 27—28. 28—29, 49^a 5. 10—12. 18—19. 22. 26—27. 29—30, ^b1—3; *m* 49^b 7—8. 18. 20—21. 24—25. 27, 50^a 6—7. 13—14. 24—25. 26, ^b1—3. 7. 9. 10—11. 13—14. 26. 28—29, 51^a 1—2. 14—18. 26—29, ^b12—13. 21, 52^a 7—8. 24, ^b6—7. 21. 30—53^a 1. 4—6. 7—8, ^b5. 7—(11)

μέν 36^b 11. 13, 37^b 19. 24, 38^a 7, 12. 13. 27, ^b2, 39^a 12. 31, ^b20. 40^a 15, ^b4, 41^a 10. 21, ^b29, 43^b 3. 19, 44^b 7, 45^a 14. 17. 27

46^a 8, 48^a 6, ^b12.20.22; *m* 49^b 9, 50^a 7.22, 51^a 18.23 53^a 3
μένει 37^a 32, 38^a 13, 44^b 19, 45^a 29, 49^a 18; *m* 50^b 22, 53^a 3
μένει τὸ φάντασμα ἐν τῇ ψυχῇ *m* 50^b 10
μεμέρισται ἡ κίνησις 46^b 15
μέρος 37^a 12, *m* 51^b 21; τὸ αἰσθητικὸν μέρος 49^a 7 cf. 6; ἐξ ἄλλου μέρους 41^a 8; ἐν τῷδε τῷ μέρει 48^b 8; *μέρη* 48^b 24
μέση 45^a 6; *μέσον* τοῦ περιττοῦ 45^a 6, τοῦ ὀφθαλμοῦ τὸ καλούμενον *μέσον* 37^b 1, *μέσον* πάντων *m* 52^b 17; ὅταν ἐνεργῶσιν εἰς τὸ μέσον πρῶτον 46^a 22; ἀνά *μέσον* 42^a 19
μετά (gen.) 36^b 3, 45^a 26, ^b17; *m* 49^b 28, 51^a 24; (acc.) 37^b 20; *m* 51^b 11.18.22.24.29.31, 52^a 6.29
μεταβάλλειν (ποιῇ τὸ περιέχον) 39^b 6; τῷ πάσχειν τι τὸ ὕδωρ *μεταβάλλειν* 41^a 21; *μεταβάλλει* ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἀλλοιοῦντος 47^a 5; *μεταβάλλῃ* *m* 51^a 7; *μεταβάλλοντος* τοῦ ὀμματος 37^b 7; *μεταβάλλοντας* ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τοὺς χυμούς 41^a 11 cf 14
μεταλλεύειν: ἐπὶ τῶν μεταλλευμένων χρυσὸς ἄσμιον 43^a 17
μεταξύ 38^b 2, 42^a 24; τὸ *μεταξύ* 40^a 18, 46^a 3, 27, ^b2.7.29, 47^a 9; οἱ *μεταξύ* χρόνοι 48^a 23
μετασχηματίζεσθαι φερόμενον τὸν ἀέρα 46^b 8

μετασχημάτισις τῶν γραμμάτων 46^b 6
μετέχειν χρώματος 37^a 7, 39^b 9; *μετέχει* 44^a 21, *m* 53^a 8; τῶν *μετεχόντων* ζωῆς 36^a 12
μετιόντες 36^a 21
μετοπώρου *m* 52^a 16
μέτρῳ *m* 52^b 30, 53^a 1.2.4; *μέτρῳ* ἢ ἀκριστός *m* 52^b 7
μέχρι 38^a 26 (bis), *m* 53^b 7
μή 36^b 12, 37^a 27, ^b5, 38^a 10, ^b3, 39^b 5.16, 40^a 2.5 (bis), 20.27. ^b1.10.16, 42^b 7, 43^a 9.11, ^b23.31, 44^b 4.7.23.24.25.30, 45^a 3, ^b10.11.17.28, 46^a 18, ^b3, 47^a 2, ^b10.16, 48^a 6.10.19.27, ^b1, 49^a 3.15.24; *m* 50^a 4.8.19.25.27, ^b15.19 (bis).30, 51^a 11.14, ^b1.13.23, 52^a 6.17.20.22.26, ^b2.11.24.26.27, 53^a 2.3.16.20.
μηδέ 40^b 16, 43^b 2, 45^b 12 (bis)
μήτε . . . *μήτε* *m* 53^b 2—3
μηδέν 40^a 27, 45^b 11; (acc.) 43^b 23; *μηδένα* 39^b 29; *μηδεμίαν* 41^a 8
μὴν 43^b 8, 46^a 10, 47^a 3, ^b21, 48^b 8
μῆνιγξ 38^b 2; ἐν *μῆνιγξιν* ἐργόμενον ὠγύγιον πῦρ (Emped.) 37^b 32
μία 40^b 17, 47^b 5.7.11 (bis).14 (bis).15.19 (bis), 48^b 27; *μίαν* 48^a 4; κατὰ *μίαν* 47^b 17.18, 48^b 23; *μῖα* 47^b 8.19; ἀπὸ *μῖα* 44^a 3; *μῖα* 47^a 12, ^b7.9.21
μικρόν *m* 51^b 22; τὰ *μικρὰ* πάντων 46^a 5; *μικρῶν* μυρμηκῶν γένος 44^b 12

μικρότης: ἀναίσθητα διὰ μικρό-
τητα 41^a 5, 48^b 3

μίξις χρωμάτων 40^a 29, τῶν σω-
μάτων 40^a 31; μίξιν 40^b 11; κατ'
ἀριθμούς τινας τῆς μίξεως 42^a
15; ἐκ μίξεως 42^a 13; ἐν τοῖς
περὶ μίξεως 40^b 3. 13

μιμνήσκεσθαι: μνησθῆναι *m* 52^a 24
ἐμνήσθη *m* 52^a 16. 20; μνησθή-
σεται *m* 52^a 18. 22; μεμνήσθαι
m 52^a 10, ^b28; μέμνηται *m* 49^b
20, 52^a 7. 20, ^b29. 30, 53^a 1;
μεμνήμεθα *m* 51^b 26; μέμνηται
m 53^a 3; μεμνημένον *m* 52^b 27 —
τὸ μεμνήσθαι ἔστι τὸ ἐνεῖναι
δύναμιν τὴν κινουσαν *m* 52^a 10,
(ἐνεργεῖν τῇ μνήμῃ) ἢ αὐτὸ τὸ
μεμνήσθαι *m* 52^b 28; ὅταν ἄνευ
τῶν ἔργων σχῇ τὴν ἐπιστήμην
καὶ τὴν αἰσθησιν, οὕτω μέμνηται
m 49^b 20; ἐὰν ἡ τοῦ πράγματος
γένηται (κίνησις) χωρὶς τῆς τοῦ
χρόνου ἢ αὐτῆς ἐκείνης, οὐ μέ-
μνηται *m* 52^b 29; ἐνεργοῦντα τῇ
μνήμῃ λανθάνειν μεμνημένον οὐκ
ἔστιν *m* 52^b 27

μνήμη 36^a 8, *m* 49^b 15. 24. 25.
28 (bis), 50^a 12. 23, ^b2. 17,
54^a 5. 14. 24, ^b5; μνήμην *m*
50^a 30, 51^a 12. 22, ^b4; περὶ τὴν
μνήμην *m* 50^b 12; μνήμης 51^a 20,
περὶ μνήμης 49^b 3. 4, *m* 53^b 7;
μνήμη *m* 50^a 20, ^b18, 52^b 24.
26 — μνήμη ci. τὸ μνημονεύειν
m 53^b 7, 51^a 14; ἔστιν οὖν ἡ
μνήμη οὔτε αἰσθησις, οὔτε ὑπό-
ληψις, ἀλλὰ τούτων τινὸς ἕξις

ἢ πάθος, ὅταν γένηται χρόνος
m 49^b 24, τοῦ γενομένου μνήμη,
διὸ μετὰ χρόνου πᾶσα μνήμη
49^b 28; τίτος τῶν τῆς ψυχῆς
ἔστιν μνήμη *m* 50^a 23; πάθος
ὧν φαμέν τὴν ἔξιν μνήμην *m*
50^a 30 cf 51^b 4; μνήμης ἀνάληψις
m 51^a 20; ὅταν ἐνεργῇ τῇ μνήμῃ
m 50^a 20, ^b18, 52^b 24. 26

μνημονεύειν *m* 49^b 4 (bis). 11.
22, 51^a 15. 28. 29, ^b1. 5, 52^b 25.
26, 53^a 6. 7, ^b8; μνημονεύει *m*
49^b 29, 50^a 27, ^b12. 19, 51^a 30.
31, 53^b 9; μνημονεύομεν *m* 50^b
14, 51^b 16; μνημονεύομεν ἂν *m*
50^b 14; μνημονεύσαι *m* 52^a 5;
μνημονέοντα *m* 52^b 26; μνημο-
νεύοντες *m* 51^a 10; μνημονεῦτά
m 49^b 9, 50^a 24 — μνημονεύειν
ci. μνήμη *m* 51^a 15, 53^b 8;
μνημονεύειν ἔστι μὴ νῦν ἀναμνη-
σθέντα, ἀλλ' ἐξ ἀρχῆς αἰσθό-
μενον ἢ παθόντα *m* 51^b 1, οὐχ
δ νῦν ἔπαθε, νῦν μνημονεύει *m*
51^a 31, μνημονεύει νῦν δ εἶδεν
ἢ ἔπαθε πρότερον *m* 51^a 30, τὸ
μνημονεύειν καθ' αὐτὸ οὐχ ὑπάρχει
πρὶν χρονισθῆναι *m* 51^a 29; ἔστι
μνημονεῦτά καθ' αὐτὰ μὲν ὅσα
ἔστι φανταστά, κατὰ συμβεβη-
κὸς δὲ ὅσα μὴ ἄνευ φαντασίας
m 50^a 24, πῶς τὸ μὴ παρὸν
μνημονεύει *m* 50^b 19, πῶς ποτε
τοῦ μέν πάθος παρὸντος, τοῦ
δὲ πράγματος ἀπ' ὧν μνημο-
νεύει τὸ μὴ παρὸν *m* 50^a 27, πῶς
αἰσθανόμενοι τοῦτο μνημονεύο-

μεν, τὸ ἀπόν; 50^b 14; τοῦ μνη-
μονεύειν καὶ τῶν ἄλλων ζῶων
μετέχει πολλά *m* 53^a 7, ταῦτα
μόνα τῶν ζῶων μνημονεύει *m*
49^b 29; τίνι τῶν τῆς ψυχῆς
μνημονεύει τὰ ζῶα *m* 53^b 9;
διαφέρει τοῦ μνημονεύειν τὸ ἀνα-
μνησκέσθαι *m* 53^a 6

μνημόνευμα *ci*. εἰκῶν *m* 50^b 27,
51^a 2

μνημονικαί *dist.* ἀναμνηστικοί *m*
49^b 6., 53^a 5; μνημονικώτεροι
49^b 7

μνήμονες *m* 50^b 9

μόνος: μόνης 47^a 19; μόνα *m* 49^b
29; μόνοις *m* 53^a 12; μόνον
37^a 10, 38^a 11, 40^b 1.5.21,
41^a 21.25, 42^a 17, 43^a 2,
44^a 31, 45^a 21, *m* 49^b 14, 51^a 7;
μοναχῶς 44^b 17

μορίον 36^b 17, *m* 51^a 16; κατὰ
μόριον 36^a 2; μορίῳ τοῦ σώμα-
τος *m* 50^a 29; μορίων 38^b 30,
39^a 3.4, *m* 49^b 5, 50^a 17

μυκτήρ: ἀναπνέοντος ποιεῖται διὰ
τῶν μυκτήρων τὴν κίνησιν 44^a 28
μυριοστημόριον τῆς κέγχρου 45^b 31
μυρμήκων (μικρῶν γένος) 44^b 12
μύρον: μὴ ἔχειν μύρον (Strattis)
43^b 31

νανώδης: οἱ νανώδεις *m* 53^a 31;
τὰ παιδία καὶ νανώδη ἔστιν μέχρι
πύρρῳ τῆς ἡλικίας *m* 53^b 6.
νέοι *opp.* γέροντες *m* 50^b 6,
53^b 4

νέστης *opp.* γῆρας 36^a 14

νήτης 47^a 19

νίτρον: ἄλλες μᾶλλον νίτρον ὁσμώ-
δεις, τὸ δὲ νίτρον γῆς 43^a 13

νομίζειν 39^a 33; ἔοικε νομίζοντι
37^b 24

νοεῖν *m* 49^b 31, 50^a 1.8; νοεῖ 45^b
16, *m* 50^a 5.7, 52^b 9.14.21.
22; νοῆ *m* 50^a 4, 52^b 13; νοήσει
m 52^b 11; ἐνόησεν *m* 49^b 23;
νοῆσαι 42^b 27, *m* 50^a 27, 52^b 21;
νοήσειεν *m* 52^a 14; νοέων (Em-
ped.) 37^b 26, νοῶν *m* 49^b 17,
50^a 4; νοήσαντες *m* 51^b 19;

νοεῖν οὐκ ἔστιν ἄνευ φαντάσμα-
τος *m* 49^b 31, οὐκ ἐνδέχεται
νοεῖν οὐδὲν ἄνευ συνεχοῦς *m*
50^a 8, συμβαίνει τὸ αὐτὸ πάθος
ἐν τῷ νοεῖν ὅπερ καὶ ἐν τῷ δια-
γράφειν *m* 50^a 1, οὐδὲ νοεῖ ὁ
νοῦς τὰ ἐκτὸς μὴ μετ' αἰσθή-
σεως 45^b 16, ὁ νοῶν ἂν μὴ ποσὸν
νοῆ, τίθεται πρὸ ὁμμάτων πο-
σόν, νοεῖ δ' οὐχ ἢ ποσόν 50^a 4.
5; νοεῖ τὰ μεγάλα καὶ πόρρῳ
οὐ τῷ ἀποτελεῖν ἐκεῖ τὴν διά-
νοιαν *m* 52^b 9, καὶ μὴ ὄντων
ὁμοίως νοήσει *m* 52^b 11; θεωρῶν
καὶ νοῶν *m* 49^b 17

νόημα *dist.* φάντασμα *m* 50^b 29,
dist. μνημόνευμα 51^a 1

νοητικῶν μορίων *m* 50^a 16

νοητόν: οὐ νοητὰ 45^b 16; ἢ τε τῶν
νοητῶν φρόνησις καὶ ἢ τῶν
πρακτῶν 37^a 2; καὶ ἢ τῶν νοη-
τῶν (μνήμη) οὐκ ἄνευ φαντάσμα-
τος *m* 50^a 12

νοσηματικά ῥεύματα 44^a 13

νόσον 36^a 18; περὶ νόσου opp.

ὑγείας 36^a 17

νοσώδης 44^a 17

νοῦς 45^b 16; πρὸς νοῦν (κρείσσων
ἢ ἀκοή) 37^a 5; (ἡ μνήμη) τοῦ
νοῦ μὲν κατὰ συμβεβηκός ἂν
εἴη *m* 50^a 13; *v* 45^b 16

v 37^b 23, 39^a 17, 42^a 3, *b* 30,
43^b 31, 48^a 22, *m* 49^b 25 . 26,
50^a 18, 51^a 30 . 31 (bis), *b* 1 . 19

νύξ: χειμερίην διὰ νύκτα (Emped.)
37^b 27

ξηρός: ξηρὰ ἢ τοῦ πυρὸς φύσις
41^b 10; ξηρὰ opp. ὑγρὰ 44^a 17;
ὑγρόν opp. ξηρόν 41^b 10 . 25 .
26, 42^b 28; ξηρόν *ci*. θερμόν
37^b 17; *ci*. γεῶδες 41^b 17, (ἴδιον)
γῆς τὸ ξηρόν 41^b 12; ἀποπληνό-
μενον τὸ ξηρόν 43^b 7, διὰ τοῦ
ξηροῦ καὶ γεώδους διηθοῦσα
(τὸ ὑγρὸν ἢ φύσις) 41^b 18, οὐ
παντὸς ξηροῦ, ἀλλὰ τοῦ τροφί-
μου οἱ χυμοὶ ἢ πάθος εἰσὶν ἢ
στέρεσις 41^b 24, (ἔστι χυμός)
ὑπὸ τοῦ εἰρημένου ξηροῦ πάθος
41^b 20; ἡ ἐν ὑγρῷ τοῦ ἐγγύμου
ξηροῦ φύσις ὁσμὴ 43^a 7; τὰ ξηρὰ
opp. τὰ ὑγρὰ 43^a 11

ξηρότης: (θάλαττα) ἔχει χυμόν
καὶ ξηρότητα 43^a 13; πλυτικὸν
καὶ ῥυπτικὸν ἐγγύμου ξηρότητος
43^a 2, πάσχειν τι ὑπὸ τῆς ἐγγύ-
μου ξηρότητος 43^b 5, ξηρότητος
ἐν ὑγρῷ καὶ χυτῷ οἶον βαφή τις
εἶναι καὶ πλύσις 45^a 13

ξύλα ὁσμώδη, ἔγχυμα γὰρ 43^a 15

ὁ 36^b 17, 37^a 12, *b* 7 . 10 . 15, 38^a 11 .
22, 39^a 14, *b* 4, 40^a 10, 42^a 17 .
18, *b* 22 . 23, 43^a 5 . 17 . 18, *b* 5 .
13, 45^a 30, *b* 16 . 19, 46^a 1 . 23 .
24 (bis) . 30, *b* 5 . 14 . 16 (bis) .
30 . 48^b 10 (bis) . 11 . 21, *b* 10;
m 50^a 4, *b* 5 . 17, 51^b 27, 53^a 11 .
22; τὸν 36^a 13, 37^a 29, 38^b 13 .
17 . 25 . 28, 39^a 5, *b* 30, 40^a 12,
b 1 . 11 . 21, 41^a 9 . 12 . 15, *b* 5,
42^a 9, *b* 27, 43^a 6, 44^a 9 . 13 . 22 .
26, *b* 21, 45^a 23 . 27, *b* 1, 46^a 19,
b 9 . 13, 48^b 4; *m* 50^b 31, 51^b 8,
52^b 6 . 7 . 8, 53^a 7 . 24; τοῦ 36^b 7 .
8 (bis) . 37^a 1 . 10 . 19 . 24 . 32,
38^a 14 . 16, *b* 28, 44^a 10 . 21 . 29,
b 33, 45^a 5 . 6, 46^a 27, 48^b 13;
m 50^a 13, 52^b 23 . 29 (bis);
τ 37^a 25, *b* 11, 38^b 25, 39^a 3,
b 15 . 27, 40^a 13, 42^a 10, 43^b 6 .
13, 44^b 1, 45^b 16, 47^b 24 . 26,
48^b 5; *m* 51^a 9

ἡ 36^b 6 . 13 . 14 . 15, 37^a 2 . 3 . 4 . 5 .
6 . 9 . 11, *b* 3 . 14 . 18 . 22, 38^a 16,
b 1 . 4 . 5 . 9 . 21 . 24 (bis) . 25 . 27
(bis) . 39^a 20 (bis) . 26, *b* 2 . 4 . 6 .
10, 41^a 3 (bis), *b* 10 . 17, 42^a 27,
b 9 (bis), 43^a 7 . 12 . 21 . 26 . 29 .
30, *b* 1 . 14 (bis) . 16 (bis) . 23 .
24 . 44^a 4 . 12 . 16 . 17 . 18 . 24 .
25, *b* 1 (bis) . 4 . 7, 45^a 4 (bis),
b 8, 46^a 1 . 6 . 10 . 12 . 22 . 23, *b* 2 .
6 . 15, 47^a 7 . 14 . 21 . 23 . 26,
b 5 . 8 . 11 . 13 . 14 . 15 (bis) . 19 .
20 . 24 . 27 . 28 . 30 (bis) . *b* 15 .
28, 49^a 1 . 6; *m* 49^b 15 . 24,
50^a 5 . 12 (ter) . 23 . 30, *b* 16 . 27 .

28, 51^a 20. 23. 24. 27. ^b5. 11. 20, 52^b 2. 18 (bis). 19 (bis). 23 (bis). 28. 29, 53^a 15. 25, ^b8; — τῆν 36^a 3. 20, ^b15. 16. 21, 37^a 22. 23. 31, 38^a 6. 13. 25 (bis), ^b16. 21. 22, 39^a 17 (bis). 31. 32, ^b3. 16. 17. 19, 40^a 25, ^b2. 15. 16 (bis), 41^a 1. 2. 22. 25, 42^a 9. 16, ^b16. 25, 43^a 25, ^b5. 20, 44^a 2. 7. 9 (ter). 10. 23. 25. 26. 27. 28, ^b1. 4. 15. 29, 45^a 4 (bis). 18, ^b9, 46^a 9. 27. 28, ^b13. 14. 21. 26, 47^b 18. 21, 48^a 3. 4, ^b4. 7. 10. 22; *m* 49^b 12. 19 (bis). 50^a 30, ^b7 (bis). 12, 51^a 11. 12. 27, ^b3, 52^a 11. 16, ^b10. 17 (bis). 18. 19 (bis). 20 (bis). 21, 53^a 17, ^b5; — τῆς 36^b ['] 2, 37^a 6. 10. 12. 16. 18. 22. 30, ^b3. 7, 38^b 9. 26, 39^a 2 (bis), ^b6. 7, 40^a 6. 19. 31, 41^a 19, 21, ^b20 (bis). 27. 42^a 15, ^b13. 14 (bis), 43^a 2, ^b4, 44^a 12. 15. 19. 21. 23. 24. 29 (ter), ^b1. 3. 10 (bis). 14. 16. 31. 33, 45^a 2. 20. 24. 29, ^b7. 20, 46^a 1. 10. 24. 25, ^b5. 7. 22, 47^a 19, ^b8. 11. 17. 21. 49^a 1. 9. 14. 17; *m* 49 ^b5, 50^a 10. 22, ^b2. 3. 32, 52^a 25, ^b29, 53^b 7. 8; — τῇ 36^b 7, 37^b 10, 38^a 19 (bis), 39^a 1, 40^b 7, 41^a 26, ^b1. 4, 42^a 7, ^b25 (bis), 44^a 1. 25, 45^a 25, 46^a 2. 6. 12, ^b5, 47^b 7. 9. 20. 25, 48^b 27; *m* 49^b 22, 50^a 19. 28, ^b10. 17. 30, 51^a 1. 3, ^b11. 52^b 24. 26

τό (nom) 36^b 9. 37^a 29, ^b1. 3. 5. 12. 14. 17 (bis), 38^a 7. 8. 10. 12. 14. 15. 16. 18. 20. 25. 28. 29, ^b1 (bis). 4. 5. 6. 9. 19. 20. 22 (bis). 26. 30 (bis), 39^a 1. 8. 9. 13 (ter). 14. 28. 29. 30. 32, ^b5. 7. 8. 11. 16. 17 (bis). 18. 20 (bis). 22. 40^a 7. 15. 18. 24, ^b8. 29. 30. 31, 41^a 4, 41^a 11. 23. 25 (bis). 26. 27. 29, ^b2. 8. 9 (bis). 11 (bis). 19. 23. 25. 26. 27. 30, 42^a 1. 4. 7. 17. 18. 22. 23 (bis). 25. 26. 27. 29, ^b5 (bis). 6 (ter). 19 (bis). 21. 28. 29, 43^a 2. 8 (bis). 14 (bis). 18, ^b7. 14. 19, 44^a 2. 3. 14. 29, ^b9. 12. 17. 22. 45^a 8. 11. 21. 25 (bis). 28. 31, ^b13. 24. 25 (bis). 27. 28. 30. 31 (bis). 46^a 3 (bis). 12. 25. 26. 29, ^b9 (bis). 10 (bis). 14. 27, 47^a 3. 4. 5. 7. 11, ^b10, 48^a 9 (bis). 16. 17. ^b5. 28. 29, 49^a 6. 7. 11. 14. 16. 17 (bis). 20. 22. 23; — *m* 49^b 5 (bis). 7. 10, 50^a 1. 10. 21, ^b10. 11. 21. 22. 23. 31, 51^a 1. 2. 8. 15. 26. 29, ^b4. 5. 22, 52^a 4. 10 (bis). 13. 17. 28. 30, ^b6. 7. 19. 28, 53^a 6. 10. 13. 14. 15. 16. 20. 21. 23. 25. 28; — τό (acc.) 36^b 12. 15. 16 (ter). 37^a 7. 23, ^b2. 4 (bis). 9 (bis). 19. 21, 38^a 6. 21 (bis). 23, ^b5. 11. 15, 39^b 3. 14. 26 (bis). 40^a 1 (bis). 5. 23, ^b10. 18, 41^a 9 (bis), 18 (bis). 20, ^b16. 17. 18. 21. 22. 23, 24^a

5. 6. 11 (bis). 21, ^b11 (ter),
 12. 30, 43^a 6. 10. ^b3 (bis). 4.
 15 (bis). 20 (bis). 21. 25, 44^a
 5. 6. 7. 30, ^b3. 10. 11. 22,
 45^a 1, 46^a 22. 27, ^b7. 8. 16. 18.
 20. 29, 47^a 2 (bis). 10 (bis).
 11. 20. 24. 25. 26. 27. 28. 30
 (bis), 48^a 1 (bis). 15 (bis).
^b13 (bis). 19; — *m* 49^b 13. 14
 (bis). 15. 16. 17. 18 (bis). 20.
 21. 22, 50^a 2. 4. 18. 27. 28.
 30, ^b3. 5. 12. 15. 18. 19 (bis).
 24, 51^a 4. 21. 25. 27, ^b8. 9. 13.
 18. 27, 52^a 6. 21. 22 (bis).
 23 (ter). 26 (bis). 27, 53^a 27,
^b1; — *τοῦ* 36^b 2. 17, 37^a 30, ^b2.
 8. 13. 24, 38^a 20. 22. 28, ^b2. 4
 (bis). 9. 11. 14. 19. 27, 39^a 4.
 19. 26. 27. 32 (bis), ^b11, 40^a
 19. 25, ^b15, 41^a 3. 8. 11. 13.
 19. 24 (bis), ^b9. 10 (bis). 11.
 17. 20. 24. 25. 26, 42^a 17. 22.
 23. 24. 26. 27, ^b24, 43^a 7,
^b17. 18, 44^a 8. 10. 11. 18, ^b3. 8.
 20. 27. 28, 45^a 5. 10 (bis). 15.
 25, 46^a 2. 3. 27, ^b4. 21. 22. 23.
 24. 27, 47^a 4. 5. 9. 10 (bis),
^b11, 48^a 6 (bis). 7. 8. 16, ^b9.
 10. 25. 49^b 3; — *m* 49^b 4. 13.
 15. 20. 25. 27 (ter), 50^a 3. 14.
 26 (bis). 29. 31, ^b5. 9, 51^a 4.
 16. 18. 24. ^b19. 20, 52^a 5. 20
 (bis). 24 (bis). 26, ^b23. 28, 53^a
 6. 7. 8. 20, ^b8. 9; — *τῷ* 37^a 31,
^b6. 13. 14. 18. 20, 38^a 8. 30,
^b1. 30, 39^a 27. 30. 32, ^b15, 40^a
 18, ^b11, 41^a 13. 14. 20, ^b15.

18. 20, 42^a 2. 8. 10. 11. 14.
 26. 27, ^b18. 19. 28, 43^a 4. 31,
^b3. 4. 13, 45^a 9. 12 (bis). 30,
^b8, 46^a 18, ^b2. 7. 10. 27, 47^a 13.
 20, ^b25 (bis). 27, 48^a 2. 15. 17.
 18. 28, ^b8 (bis). 9. 21. 25,
 49^a 4. 18. 19. 20. 26. 27. 29;
m 49^b 26, 50^a 1. 2 (bis). 11.
 29 (bis), 51^a 12. 25. 26. 28,
 52^a 2, ^b10, 53^b 2. 3
οἱ 36^a 20 (bis). 21. 36^b 1, 37^a 16,
 38^a 24, 39^a 30, 40^a 8. 15, 41^a 28.
 30, ^b4. 15. 24, 42^a 9. 13. 16.
 29, ^b10, 43^a 25 (bis). 26, ^b31,
 44^b 31, 48^a 7. 8. 20. 23; *m*
 49^b 6. 7. 8, 50^a 32, ^b6 (bis).
 7 (bis). 8 (bis). 9 (bis), 53^a 4.
 31 (bis), ^b4. 5 (bis); — *τοῦς*
 38^b 13, 41^a 2, ^b16, 42^b 12. 22,
^b3^b 14. 19, 44^a 4. 6. 46^a 3; *m*
 53^a 19; — *τῶν* 36^a 19. 20, 37^a 15.
 16. 18, 40^b 6. 7. 8. 30, 41^a 5. 17,
^b1. 8, 42^a 20. 29, ^b24, 43^a 3. 20,
 44^a 28, ^b12. 24. 31, 45^a 16,
 48^a 7. 19; *m* 50^b 11, 53^b 1;
 — *τοῖς* 37^b 21, 38^a 18, 40^a 30,
 42^b 6, 43^b 8. 10, 44^a 14. 20,
^b5, 45^b 18. 20 (bis); *m* 50^b 10,
 51^a 19, 53^a 21
αἱ 36^b 18, 38^a 2 (Emp.), 40^a 2. 22,
 41^b 6 (ter), 43^a 19, ^b22. 26.
 27, 44^b 11, 46^a 7. 21 (bis),
^b29, 47^b 4. 17, 48^a 1, ^b30; *m*
 51^a 12, ^b10. 20. 21. 28, 52^a 1. 2;
 — *τάς* 36^a 17, 37^a 10 (bis), 39^b
 32, 40^a 3. 4 (bis), ^b14, 42^b 27,
 43^b 8. 11. 15. 24, 44^a 1, ^b19,

45^a 3, 47^a 12, 48^a 19; *m* 49^b 20, 52^b 22, 53^b 2; — *τῶν* 36^a 1, 41^a 1, 42^b 2. 4. 6, 43^b 27, 44^a 22, 45^a 5; *m* 51^b 17, 52^b 21; — *τοῦ* 47^b 9; — *ταῖς* 38^a 4 (bis), 39^a 15, 31, 40^a 20, 43^b 2, 44^a 32. 33, 45^a 17
τά (nom.) 36^a 5. 7 (ter). 11. 12. 13, 32. 3. 4 (bis). 5 (bis), 6, 37^a 31, 32, 38^a 12, 39^b 29, 41^b 4. 9. 28, 42^a 12. 20 (bis). 25, 31, 44^a 6. 24, 37. 25. 26, 45^a 1. 18, 34 (bis). 13. 21. 23. 26, 46^a 5. 21, 47^a 24. 30, 31, 48^a 2. 6 (bis). 8. 14, 32, 49^a 15; *m* 49^b 9, 50^b 4, 52^a 1. 3. 4, 32. 14, 53^b 6. 9; — *τά* (acc.) 36^a 21, 32 (bis), 37^a 4. 7. 8. 20, 39^b 29. 31. 33, 40^a 2. 3. 14 (bis), 35. 6. 19. 20 (bis). 21, 41^a 5. 17, 36, 42^b 1. 10. 12. 13. 14, 43^a 10. 11, 32, 44^a 1. 13, 31, 45^b 16. 18. 23. 29, 46^a 8, 47^a 15, 32. 22. 29, 48^a 6. 18, 32; *m* 50^a 8, 51^a 10, 32. 24. 26 (bis), 52^b 9 (bis). 13. 14. 31; — *τῶν* 36^a 3 (bis). 5. 6. 7. 12 (bis), 31. 18, 37^a 2. 3. 14. 20. 25, 38^a 5. 9. 17. 23. 24. 26, 32. 18. 19. 20. 29, 39^a 3. 4. 6 (bis). 9. 22. 25. 29, 32. 18. 33, 40^a 7. 14. 20. 31, 32. 17. 21. 23 (bis), 41^a 1. 2. 12. 23, 33. 28, 42^a 8. 20. 28, 38. 16. 17. 20. 21. 25, 43^a 3. 9. 17. 20 (bis). 26. 27, 44^a 4. 31. 32

(bis), 36 (bis). 9. 13. 14. 25. 28. 29. 33, 45^a 2. 6. 7. 8. 30, 35. 22, 46^a 21, 36, 47^a 28, 32. 29, 48^a 2. 10. 14, 49^a 3. 4. 13. 18. 19, 31 (bis). 3; *m* 49^b 5. 19. 29, 50^a 6. 12. 15. 16. 17. 18. 22, 34. 13. 16, 51^b 4. 21 (ter), 53^a 7. 9, 38; — *τοῖς* 36^a 11. 18, 39. 10 (bis). 18, 37^a 1, 37, 38^a 20, 39^a 8. 16. 25 (bis). 27, 35. 8. 17, 40^a 31, 33. 13. 28. 29, 41^a 30, 37. 12. 27. 28, 42^a 3. 7, 34, 43^b 6. 44^a 11. 20, 32. 22. 23, 45^a 20. 24, 32, 46^a 4, 31, 48^a 7, 35; *m* 49^b 31, 50^a 16. 32 (bis), 33, 52^b 1. 2. 15. 16, 53^a 5. 28

ὄγκος: τὸ τραχὺ καὶ τὸ ἀμβλὺ τὸ ἐν τοῖς ὄγκοις 42^b 6

ὅδε: ἦδε *m* 51^b 11. 29; τήνδε *m* 51^b 11. 12. 29; τόδε (nom.) *m* 52^a 29; (acc.) *m* 52^a 29; τοδί (acc.) 48^b 7 *m* 49^b 16; τῷδε 48^b 8; τάδε (acc.) 49^a 27

ὁδήποτε *m* 53^a 1

ὅθεν 49^a 21. 22. 25. 29

ὁθόνη: λεπτῆσιν ὁθόνησιν (Emped.) 38^a 1

οἷσθαι *m* 52^b 27; οἷεται 38^a 6, *m* 52^b 24; οἷονται 40^b 1; ἄν οἷηται μὴ ποιῶν 52^b 25

οἰκίαν ἔχει τὴν σκέριν 42^b 25; *οἰκίας* τροφῆς 44^b 11, *m* 50^b 4

οἰκοδομημάτων (τὰ παλαιά) *m* 50^b 4

οἶνον ἀκράτου 47^a 18

οἷας (gen.) 41^b 2; οἷων (fem.)
m 51^b 25

οἷον (velut) 36^a 8.14, 37^b 6.
17, 38^b 15, 39^a 7.10.15, 32.
33, 40^a 8.10, 41^a 6.9, 42^b 9.
18, 43^a 10, 37.27, 44^a 20, 311,
45^a 7.8.14, 34.24, 46^a 23, 322,
47^a 2.18, 37.9.23.30, 48^a 4.
7.9.15.23; m 49^b 16, 50^a 29.
31, 320.27.29, 51^a 8, 52^a 14.
19.26, 53^a 1.10.12; οἷον τε
36^a 18, 38^a 30, 39^b 23, 46^b 19

ὀλίγος: ἔσται ἅμα ὁ μὲν πολλοῦ
(λόγος) πρὸς ὀλίγον, ὁ δ' ὀλίγου
πρὸς πολὺ 48^a 12; αἱ συμφωνοίαι
ὀλίγαι 40^a 2; ὀλίγα 40^a 1; ὀλί-
γοις 37^a 10

ὄλος: ὄλην 48^b 4.7.10; ὄλου
48^b 10.11; ἐν τῷ ὄλῳ 46^a 18;
ὄλως 36^a 9, 317, 38^a 25, 39^b 29,
40^a 14, 33, 45^b 13, 46^b 3, 48^a
28, 33

ὄμμα λείον 38^a 7, ὕδατος 38^a 16;
κινουμένου τοῦ ὄμματος 37^b 2,
μεταβάλλοντος τοῦ ὄμματος 38^a
20, συμφύεσθαι τοῦ ὄμματος
38^a 28, ἐπὶ τοῦ ἐσχάτου ὄμμα-
τος 38^b 9, τὸ λευκὸν τοῦ ὄμμα-
τος 38^a 20, τὸ ἐντὸς τοῦ ὄμμα-
τος 38^b 11, ἐκμηθῆναι τοὺς
πόρους τοῦ ὄμματος 38^b 14, τοῦ
μὲν ὄμματος τὸ ὁρατικὸν ὕδατος
ὑποληπτέον 38^b 19, ἡ τοῦ ὄμμα-
τος γένεσις 38^b 27, μεταξὺ τοῦ
ὀρωμένου καὶ τοῦ ὄμματος 38^b 4;
ὄμματα δύο 48^b 26, ὑποφερο-
μένων ὑπὸ τὰ ὄμματα 47^a 15;

τίθεται πρὸ ὀμμάτων ποσὸν
m 50^a 5

ὅμοιος: ὅμοιον m 50^b 15; οὐχ
ὅμοιαν 40^a 25, ἀφ' ὁμοίου ἢ
ἐναντίου ἢ τοῦ σύνεγγυς m
51^b 19, τὰ ὅμοια σχήματα καὶ
κινήσεις m 52^b 12; ὁμοίως 39^a 11,
314, 41^a 18, 43^b 1.6, 44^b 15,
30, 46^b 28, 47^a 1.26, 48^a 5.7.
329, 49^a 16.23, m 50^b 7, 52^b 2.
11.21

ὅμως m 50^a 3

ὄνομα μνημονεῦσαι m 52^b 5; ἐξ
ὀνομάτων σύγκειται (ὁ λόγος),
τῶν δ' ὀνυμάτων ἕκαστον σύμ-
βολὸν ἐστὶ 37^a 14; ὀνόμασι ci.
μέλεσι καὶ λόγοις m 53^a 28

ὀξύς: ὁ δριμύς καὶ στρυφνὸς καὶ αὐ-
στηρὸς καὶ ὀξύς (χυμὸς) ἀνὰ μέσον
(τοῦ γλυκέος καὶ πικροῦ) 42^a 19,
τῷ ἀλμυρῷ καὶ ὀξεῖ 42^a 10,
πικραὶ dist. ὀξεῖται (κρήναι)
41^b 6; τὸ ὀξύ καὶ ἀμβλὺ κοινὰ
τῶν αἰσθήσεων 42^b 6; ἐξ ὀξέος
καὶ βαρέος συμφωνία 47^b 2, μία
αἰσθησις οἷον ὀξέος καὶ βαρέος
47^b 7; οὐκ ἔστιν ἐκ λευκοῦ καὶ
ὀξέος ἐν γενέσθαι 47^b 1; ὀξέως
αἰσθάνεται 44^b 14

ὀπλίεσθαι: ὀπλίσσαστο λύχρον
(Emped.) 37^b 26

ὀποτέρως 46^a 21

ὀπως 36^b 20, 44^b 4

ὄραν 37^a 28, 312, 38^a 4.6.14.26,
38^b 3.5, 44^b 26, 45^b 10, 46^b 19,
47^a 11, 311, 48^a 23, m 50^b 19;
ὄρα 37^b 10, 38^a 11, 44^b 27, 46^b

10, 48^a 30, ^b2 . 4 . 7 . 13 . 1,5 *m*
 49^b 16; ὀρώμεν 41^a 11 . 19, 45^a
 18; ὀρώσιν 46^b 24; ἑώρα 37^b 14;
 ἰδεῖν 36^a 18; εἶδεν *m* 49^b 21,
 50^a 20, 51^a 30, 53^a 11; εἶδομεν
m 51^a 7; ὀράσθαι 40^a 16; ὀράται
 38^b 6, 46^b 10, 49^a 22 . 25 (bis);
 ἑωράτο 46^b 1; ὀφθείη 49^a 22;
 ὀρών 37^b 4 . 9; ὀρώντα 37^a 28;
 ὀρώντι 38^a 8; ἰδόντες *m* 51^b 15;
 ἑωρακώς *m* 50^b 31; ὀρώμενον
 [37^a 28], ^b4 . 9, 46^a 25; ὀρω-
 μέιον 38^b 4; ὀρωμένης 46^a 1;
 ὀρωμένων 38^a 5; ὀρατόν 39^b 22,
 40^a 28, 49^a 30; ὀρατοῦ 45^a 10;
 ὀρατά 46^a 5 — εἰ συνέβαινε τὸ
 ὀρᾶν ἐξιόντος ὥσπερ ἐκ λαμπτή-
 ρος τοῦ φωτός, 37^b 12; (ἄλογον)
 τὸ ἐξιόντι τινὶ τὴν ὄψιν ὀρᾶν
 38^a 26; (ὄρᾶν) ταῖς ἀποροαῖς
 ταῖς ἀπὸ τῶν ὀρωμένων 38^a 5;
 (Δημόκριτος) οἶεται τὸ ὀρᾶν εἶ-
 ναι τὴν ἔμφασιν 38^a 6; τὸ φῶς
 ποιεῖ τὸ ὀρᾶν 47^a 11, ἄνευ φωτός
 μὴ ὀρᾶν 38^b 3; οὐ συμβαίνει τὸ
 ὀρᾶν, ἢ ὕδωρ, ἀλλ' ἢ διαφανές
 38^a 14; ἢ διὰ τούτου κίνησις
 ἐστὶν ἢ ποιοῦσα τὸ ὀρᾶν 38^b 5;
 οὐ γὰρ τῷ πῶς ἔχειν τὸ μὲν
 ὀρᾶ, τὸ δ' ὀράται 46^b 10; διὰ
 τί ὁ ὀφθαλμὸς ὀρᾶ μόνον 38^a 11;
 δοκεῖν ἕτερον εἶναι τὸ ὀρών καὶ
 τὸ ὀρώμενον 37^b 4, δοκεῖν ἅμα
 ἐν καὶ δύο εἶναι τὸ θ' ὀρών καὶ
 τὸ ὀρώμενον 37^b 9; ἀνάγκη αὐ-
 τὸν ἑαυτὸν ὀρᾶν τὸν ὀφθαλμόν
 37^a 28, 37^b 10; ἔσχατον τοῦ

ἀποστήματος, ὅθεν οὐχ ὀράται,
 καὶ πρῶτον, ὅθεν ὀράται 49^a 25;
 τὰς πρῶτας ἰδεῖν ἀρχάς 36^a 18;
 ὀρώμεν μεταβάλλοντας ὑπὸ τοῦ
 θερμοῦ τοὺς χυμούς 41^a 11;
 ὀρώμεν ὅτι τὴν τροφὴν δεῖ εἶναι
 συνθέτην 45^a 18

ὀράσει καὶ ἀκούσει 39^a 15

ὀρατικόν: τοῦ μὲν ὀμματος τὸ ὀρα-
 τικὸν ὕδατος ὑποληπτέον 38^b 19

ὀργαὶ καὶ φόβοι *m* 53^a 26

ὀρθῶς 48^a 22

ὀρεξεῖς 36^a 9

ὀρθή: τὰς τοῦ τριγώνου ὅτι δύο
 ὀρθαῖς ἴσαι *m* 49^b 20

ὀρίζειν: ὠρισταὶ ἢ φαντασία τῆς
 χροᾶς 39^b 6; τὸ ποσὸν ὠρισμέ-
 νον *m* 50^a 3 (bis) . 6; ἐν σώματι
 ὠρισμένῳ 39^b 11; ὠρισμένα καὶ
 οὐκ ἄπειρα 40^b 24

ὄς, ὅσπερ: ὅνπερ 40^b 1 . 21; οὗ
 45^a 24; ᾧ 46^a 30; *m* 52^b 8, 53^a
 22;

ὦ 39^a 23; ἥπερ 39^a 33; ἦν 41^a 22;
m 51^b 2 . 18 . 31; ἥνπερ 40^a 2;
 ἧς *m* 51^b 10; ἧ 36^b 11, 38^a 14
 (bis), 41^b 12 . 13 . 14 . 29, 42^a 1,
 43^a 1 (bis), 45^a 28, 49^a 10; *m*
 50^a 5 . 7, ^b25 . 26 . 28 . 30, 52^a 9

ὄ (nom.) 38^a 14, ^b21, 39^a 21; *m*
 51^b 22; ὅπερ 38^a 21, 39^b 15,
 43^b 13, 45^a 30, 47^a 28; *m* 50^a 1;
 ὄ (acc.) 39^a 21, 41^a 6, 45^a 16,
 48^a 19, ^b1; *m* 50^a 30 . 31; ὅπερ
 42^b 28, 43^b 30; οὗ 49^a 26; *m*
 50^a 30, ^b13 . 15, 51^a 16, ^b3,
 52^a 16; οὗπερ *m* 50^a 23; ᾧ

47^a 28, 48^b 1, 6, 49^a 9; *m* 49^b 30, 50^a 10, 51^a 17
 οἷ 37^b 29 (Emp.); οὖς 44^b 12;
 οἷς *m* 53^a 12. 23
 ὦν (fem.) 37^a 2; *m* 52^a 11
 ἄπερ (nom.) 40^b 12; ἄ (acc.)
 48^b 25; *m* 52^a 28; ὦν 36^a 16,
 37^b 18, 44^b 25, 45^b 23, 47^a 8.
 21, ^b1. 7; *m* 51^a 29, 52^a 19;
 οἷς 37^a 19, 38^a 12; *m* 52^b 2
 ὁσμάσθαι ἀναπνέουσι γίνεται μο-
 ναχῶς 44^b 17; ὁσμάται καὶ τὰ
 ἐν τῷ ὕδατι 43^a 31; καὶ ἐν ἀέρι
 καὶ ἐν ὕδατι ὁσμώνται 45^a 11;
 ἅμα πολλοὶ ὁσμώνται 46^b 24
 ὁσμή 38^b 24, 43^a 7. 21, ^b14, 44^a 18,
 45^b 5, 46^a 23, 47^a 7; ὁσμήν 39^a
 11, 43^a 9. 12, 44^a 9, ^b30; διὰ
 τὴν ὁσμήν 44^b 15; ἐπὶ τὴν ὁ-
 σμήν 43^a 25, 44^a 27; περὶ τὴν
 ὁσμήν 46^b 13; ὁσμῆς 39^a 7,
 44^a 15. 24. 29, ^b3. 10. 16. 31,
 46^a 24; περὶ ὁσμῆς 40^b 28, 43^a
 23; ὁσμαι 43^b 10. 22; ὁσμάς
 43^b 8. 15. 24, 45^a 3; περὶ τὰς
 ὁσμάς 42^b 27; ὁσμών 43^b 27, 44^a
 22; ὁσμαῖς 44^a 33, 45^a 17 — ὁσμή
 ci. χρωμα, χυμός, ψόφος 45^b 5,
 39^a 11. 7; ἡ ἐν ὑγρῷ τοῦ ἐγγύ-
 μου ξηροῦ φύσις ὁσμή 43^a 7,
 δοκεῖ δ' ἐνίοις ἡ καπνώδης ἀνα-
 θυμίασις εἶναι ὁσμή 43^a 21,
 38^b 24, ἡ τῆς ὁσμῆς δύναμις
 θερμὴ τὴν φύσιν ἐστίν 44^a 24;
 τίνι αἰσθάνονται τῆς ὁσμῆς 44^b
 16, κατακέχρηται ἡ φύσις τῇ
 ἀναπνοῇ ὡς παρόργω ἐπὶ τὴν

ὁσμήν 44^a 27, ἀναφερομένων τῶν
 ὁσμών πρὸς τὸν ἐγκέφαλον 44^a
 22; οἷον ἢ τε ὁσμή φαίνεται
 ποιοῦσα (i. e. ἀφικνουμένη εἰς τὸ
 μέσον πρῶτον) καὶ ὁ ψόφος,
 πρότερον γὰρ ὁ ἐγγὺς αἰσθάνεται
 τῆς ὁσμῆς 46^a 23. 24; ἀνάλογον
 εἶναι τὰς ὁσμάς τοῖς χυμοῖς
 43^b 8. 14, καὶ γὰρ δρμεῖται καὶ
 γλυκεῖαι εἰσιν ὁσμαι καὶ αὐστη-
 ραὶ καὶ στρυφναὶ καὶ λιπαραὶ
 43^b 10, ἣν δ' ἂν καὶ τὸ γεύεσθαι
 ὥσπερ ἡ ὁσμή 47^a 7; ἴδιον τῆς
 τοῦ ἀνθρώπου φύσεώς ἐστιν τὸ
 τῆς ὁσμῆς τῆς τοιαύτης γένος
 44^a 29. 9, χαίρει ταῖς τῶν ἀνθρώπων
 καὶ ταῖς τῶν τοιοῦτων ὁσμαῖς
 44^a 33, αἱ δὲ καθ' αὐτὰς ἡδέϊται
 τῶν ὁσμών εἰσιν, οἷον αἱ τῶν
 ἀνθρώπων 43^b 27, ἡ ἀπ' εὐώδους
 ὁσμή 44^a 18, πολλὰ τῶν φυο-
 μένων δυσώδεις ἔχει τὰς ὁσμάς
 45^a 3; τοῦ ἑτέρου γένους τῆς
 ὁσμῆς (τοῖς ἄλλοις τὴν αἰσθησιν
 ἀποδέδωκεν ἡ φύσις) 44^b 3, τὸ
 θρεπτικὸν εἶδος τῆς ὁσμῆς 44^b
 10, ἡ τροφὴ ἡ ἔχουσα τὰς ὁσμάς
 43^b 24, ἐπιθυμοῦντων ἡδέϊται
 αἱ ὁσμαι τούτων 43^b 22, ὁξέως
 αἰσθάνεται τῆς τροφῆς διὰ τὴν
 ὁσμήν 44^b 15; τρέφεσθαι φασιν
 ἐνία ζῶα ταῖς ὁσμαῖς 45^a 17;
 καὶ ἡ θάλαττα ἔχει ὁσμήν 43^a 12

ὁσμώδης: ἄλλες μᾶλλον νίτρου ὁσμώ-
 δεις 43^a 13; τὰ ξύλα ὁσμώδη,
 ἔγχυμα γὰρ 43^a 16, ὁ χαλκὸς καὶ

ὁ σίδηρος ὁσμώδη 43^a 18, ἄργυρος καὶ καττίτερος τῶν μὲν μᾶλλον ὁσμώδη, τῶν δὲ ἥττον 43^a 20 ὅσος 48^a 28; ὅσον (nom.) 48^b 14, (Emped.) 37^b 30, 38^a 3; καθ' ὅσον 39^b 8; ὅσοι 42^a 30; ὅσοιπερ 41^a 30; ὅσοις 43^b 23; ὅσα (nom.) 40^b 5, 10, 44^a 21, ^b2, 47^a 1, 48^a 13; *m* 49^b 28, 50^a 24, 25, 51^a 19, 52^a 3; ὅσοις (neutr.) 39^b 13 ὅστις: ὅτω 44^b 15; ὅτιοῦν 39^a 10, 44^b 29

ὀστρακοδέρμων ci. ἰχθύων 43^a 3 ὀσφραίνεσθαι 45^a 5, 46^b 19, 20; ὀσφραίνεται 46^b 16; ὀσφραίνόμενα 43^a 4

ὀσφραντόν: ἡ ἐν ὕδατι τοῦ ἐγγύμου ξηροῦ φύσις ὁσμή καὶ τὸ ὀσφραντόν τὸ τοιοῦτον 43^a 8, αἰσθησιν τοῦ ὀσφραντοῦ 44^b 8, τοῦ ὀσφραντοῦ ὀσφρησις 44^b 20, τοῦ ὀσφραντοῦ ἐν τῇ κεφαλῇ τὸ αἰσθητήριον 45^a 25; τὸ ὀσφραντόν κοινόν τι τούτων ἀμφοτέρων (h.e. ἀέρος καὶ ὕδατος) 45^a 11, ἔστι δ' ὀσφραντόν οὐχ ἢ διαφανές, ἀλλ' ἢ πλυτικόν καὶ ῥυπτικόν ἐγγύμου ξηρότητος 42^b 30; τὸ ὀσφραντόν τῶν θρεπτικῶν ἐστι πάθος τι 45^a 8, οὐ συμβάλλεται εἰς τροφήν τὸ ὀσφραντόν, ἢ ὀσφραντόν 45^a 28, ὅπερ ὁ χυμός ἐν τῷ θρεπτικῷ καὶ πρὸς τὰ τρεφόμενα, τοῦτ' ἐστὶ πρὸς ὑγίειαν τὸ ὀσφραντόν 45^b 1; πῶς δεῖ εἶδη λέγειν καὶ πῶς οὐ δεῖ τοῦ ὀσφραντοῦ 45^a 15; εἶδη τοῦ

ὀσφραντοῦ δύο ἐστὶν 43^b 17, 18; τοῖς ἀνθρώποις ἀμφοτέρων τῶν ὀσφραντῶν (τὴν αἰσθησιν ἀποδέδωκεν ἢ φύσις) 44^b 6; τοῦτο μὲν τὸ ὀσφραντόν (h. e. τὸ καθ' αὐτὸ ἡδὺ καὶ λυπηρόν) ἴδιον ἀνθρώπου ἐστὶν 44^a 3; τὸ ὀσφραντόν καὶ ἀκουστόν καὶ ὅσων μὴ αὐτῶν ἀπτόμενοι αἰσθάνονται 49^a 23

ὀσφραντικόν 38^b 22

ὀσφρησις ci. ἀκοή, ὄψις 36^b 19; τοῦ ὀσφραντοῦ ὀσφρησις 44^b 20; ὁ ἐνεργεῖα ἡ ὀσφρησις, τοῦτο δυνάμει τὸ ὀσφραντικόν 38^b 21; πρὸς τὴν ὀσφρησιν 38^b 21; χειρίστην ἔχουσαν τῶν ἄλλων ζῴων τὴν ὀσφρησιν 41^a 1; τὸ τῆς ὀσφρήσεως αἰσθητήριον 38^b 26; οὐ μόνον ἐν ἀέρι, ἀλλὰ καὶ ἐν ὕδατι τὸ τῆς ὀσφρήσεως ἐστὶν 43^a 3 ὅταν 39^a 19, 40^a 5, 9, 43^a 5, 18, ^b31, 46^a 5, 16, 22, 47^b 16, 48^a 21, 49^a 12, 28; *m* 49^b 18, 22, 25, 50^a 19, ^b27, 32, 51^a 7, 11, 21, 23, ^b2, 12, 16, 23, 29, 52^a 6, 18, ^b4 (bis), 13, 23, 53^a 3, 26, 29

ὅτε 37^b 26 (Emp.), 46^b 1, 48^a 26; *m* 49^b 15, 16, 17, 51^a 25

ὅτῃ 37^b 24, 38^a 4 (bis); *m* 51^a 5, 52^b 30, 53^a 1

ὅτι 36^b 1, 6, 38^a 5, 6, 7, ^b10, 39^a 18, 28, 29, ^b7, 40^a 30, ^b14, 31, 41^a 21, 28, ^b23, 25, 42^b 3, 43^a 8, 24, ^b3, 7, 13, 44^b 7, 45^a 18, 23, 27, 29, ^b30, 46^a 15, 18, 47^a 17.

- b12 . 22 . 26, 48^a 5 . 20 . 23 . 27 .
 29, b2 (bis) . 7 . 16 . 22 . 26 . 27,
 49^a 3 . 20; *m* 49^b 20 (bis) .
 21 . 23, 50^a 11 . 20 . 21 . 23 . 27,
 51^a 2 . 6 . 15 . 16, b1 . 27, 52^a 5 .
 13 . 25, b13, 53^a 1 . 3 . 4 . 7 . 9 .
 10 . 14 . 20
οὐ (*οὐκ*) 36^b 3, 37^a 13 . 21 . 29 . 32,
 b5 . 8 . 13, 38^a 6 . 8 . 13 . 30, b7 .
 8 (bis), 39^a 21 . 23, b3, 40^a 14 .
 25 . 30, b9 . 10 . 16 . 17 . 24 . 29,
 41^a 13, b22 . 24 . 26, 42^b 3 . 8 .
 20 . 23, 43^a 1 . 2, b5 . 17 . 18 . 19 .
 23, 44^a 20, b15 . 21 . 23 . 26 (bis).
 27, 45^a 15 . 16 . 19 . 28, b14 . 16,
 46^a 5 . 10 . 16, b1 . 5 . 7 . 10 . 19 .
 26 . 28, 47^a 3 . 9 . 14 . 15 . 26 .
 29, b1 . 2 . 3 . 5 . 10 . 20, 48^a 3 .
 4 . 11 . 20 . 22 . 24 . 30, b5 . 6 . 11 .
 12 . 14 . 15 . 18 . 21 . 29, 49^a 6 .
 20 . 21 . 22 . 25 . 26 . 29; *m* 49^b 6 .
 26 . 31, 50^a 5 . 7 . 13 . 15 . 17,
 b1 . 5 . 10 . 11 . 17 . 23, 51^a 3 . 5 .
 25 . 29 . 31, b7 . 27, 52^b 10 . 27 .
 29 . 30, 53^a 3 . 4 . 6 . 24 . 27 . 30
οὐδέ 38^a 10, 39^a 22, 41^b 13, 43^b 2 .
 23 . 24 . 28 . 29, 45^a 21, b13 . 16,
 46^a 10 . 11 . 12, b28, 47^b 3, 48^a
 5 . 8 . 19 . 24 . 25; *m* 50^a 8 . 18,
 51^b 6 . 28, 52^a 18
οὐδέ 37^b 23, 48^b 16; *οὐδέν* 38^a 12,
 43^b 28 . 29, 44^a 15, b18 . 29,
 45^a 2, 46^b 4 . 11 . 12, 48^b 1 . 9 .
 26, 49^a 8; *m* 50^a 8, b13, 51^a 13 .
 28, b25, 52^b 25, 53^a 8 . 18;
οὐδένα 48^a 25; *οὐδενός* 44^a 27;
οὐδενί 47^b 24, *m* 50^a 18; *οὐδεμία*
 47^a 27, *m* 51^a 22; *οὐδεμίαν m*
 51^a 22
οὐδέτερον 37^b 18, 39^b 24; *οὐδετέρας*
 47^a 25; *οὐδέτεροι m* 50^b 8
οὐδέπω 38^a 10
οὐκέτι 44^a 7, 47^a 1; *m* 52^a 7 .
 17 . 21
οὐκοῦν 48^b 6
οὐν 36^a 5, 37^a 18 . 29, 38^a 13, b2,
 39^a 12 . 14 . 18 . 25 . 26, b15 . 16 .
 25, 40^a 6 . 15 . 20, b26, 41^a 3,
 b12 . 15, 42^a 3 . 17, 43^a 6, b2 . 3,
 44^a 3, 45^a 14 . 28, b1, 27 . 29,
 46^a 15 . 25, b9, 47^a 29, 48^a 13,
 b12 . 16 . 20, 49^a 8 . 10, b1; *m*
 49^b 9 . 24, 50^a 7 . 22, b10 . 18 .
 26, 51^a 14 . 19, b8 . 16 . 23,
 52^a 26, b6 . 13 . 17 . 18 . 20 . 23,
 53^a 4, b7
οὔτε . . . *οὔτε* 36^a 18, 39^b 4 . 22—
 23, 40^a 26, b25—26, 43^a 4—5,
 46^b 25—26, 48^b 1, 49^a 1—2; *m*
 49^b 10—13 . 13—14 . 24, 51^a
 20—21 . 22—23
οὔτοι 39^a 32 (*οὔ τι* vel *οὐ codd*)
οὔτος 38^b 29, 40^a 7; *τούτον* 38^b 17,
 39^a 5, 40^b 1 . 11, 45^b 2; *m* 52^b 6;
τούτον 48^b 2 (bis) . 5 . 9; *τούτω*
 36^b; *αὐτῇ* 39^a 3, 40^a 28, 43^b 2 .
 48^a 1; *m* 52^b 29; *ταύτην* 39^b 1,
 40^b 15, 41^a 22; *m* 52^a 16; *ταύ-*
της 37^a 8, 43^a 29, 44^a 7, 48^b 6
 (bis), *m* 50^b 31
τούτο (nom.) 36^b 9, 37^a 24 . 27 .
 29, b5, 38^a 7 . 17 . 25 . 29, b11 .
 21, 39^a 29, b15 . 22, 40^b 12,
 41^b 3 . 19, 42^b 2 . 3, 43^b 8 . 13,

44^a 3, ^b17. 20. 24. 45^a 31, 46^a 28, ^b6. 13. 26, 47^a 17, 48^a 24, 49^a 31; — *m* 49^b 5. 10, 50^b 20. 22, 51^a 7. 11. 13, ^b4, 52^a 8. 11, ^b27, 53^a 12; (acc.) 37^b 3. 23, 38^a 21. 22, 39^a 1, 40^b 12, 41^b 22, 42^a 7, ^b28, 43^b 14, 44^a 16. 19, 45^b 31, 47^a 20, ^b26, 48^a 23; *m* 49^b 23, 50^a 20, ^b12. 13. 14. 18, 51^a 2, ^b20. 30, 52^a 18, ^b4; τούτου 37^a 30, 38^a 27, ^b4, 39^b 10, 40^b 31, 44^b 21, 48^b 2. 9. 16; *m* 50^b 16. 17. 18, 52^a 15; τούτω 36^b 11; *m* 49^b 30, 52^a 4; οὔτοι 41^b 1, 42^a 16; τούτους *m* 53^a 19; τούτων 40^b 8; τούτοις 43^b 24; αὐται 43^b 25; *m* 52^b 22; ταύτας 40^a 5; *m* 52^b 20; τούτων 37^a 3; *m* 49^b 24
ταῦτα (nom.) 36^a 10, 40^b 5, 41^b 30, 42^a 10, 45^a 9, ^b13. 17, 46^b 25; *m* 49^b 29, 51^b 6; ταῦτα (acc.) 39^b 31, 42^b 10, 43^a 26, 48^a 19; τούτων 36^a 13, 39^b 24, 40^b 10, 41^a 10, ^b29, 42^a 25, ^b8. 30, 43^a 16. 29, ^b22, 44^b 30, 45^a 11, 46^b 18, 48^a 4, ^b16. 27, 49^a 2. 4. 6. 8; *m* 50^a 12, 51^b 9. 21, 52^a 22. 27; τούτοις 36^a 10. 11, 39^a 24, 44^b 6, 45^a 23, ^b30
οὕτω(ς) 37^b 25, 38^a 4, ^b7. 13, 39^a 22, ^b17. 22. 25, 40^a 12. 21, 41^a 23, ^b17, 42^a 13. 26, ^b2, 43^a 23, 44^b 32, 45^b 11. 17. 18, 46^a 17. 25, ^b9, 47^b 30, 48^a 1. 10, ^b2. 21. 26, 49^a 13; — *m* 49^b 19.

22, 50^b 24, 51^b 23, 52^a 2. 24. 29, ^b16. 19, 53^a 21
ὀφθαλμός: αὐτὸς αὐτὸν ὀρᾶ ὁ ὀφθαλμός 37^b 10, ἀνάγκη αὐτὸν ἑαυτὸν ὀρᾶν τὸν ὀφθαλμόν 37^a 29; διὰ τί ὁ ὀφθαλμός ὀρᾶ μόνον 38^a 11; τοῦ σώματος ἀκριγέστατον ὁ ὀφθαλμός ἐστίν 38^b 22, θλιβομένου καὶ κινουμένου τοῦ ὀφθαλμοῦ φαίνεται πῦρ ἐκλάμπειν 37^a 24; τοῦ ὀφθαλμοῦ τὸ καλούμενον μέλαν καὶ μέσον λεῖον 37^a 32; τῶν ἀναίμων σκληρόδερμοι οἱ ὀφθαλμοὶ 38^a 24; ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν τὰ μὲν ἔχει βλέφαρα τῶν ζώων 44^b 24
ὄψις ci. ἀκοή, ὄσφρησις 36^b 19, ὄψεως καὶ ἀκοῆς 45^a 8, 47^b 9; ἡ τῆς ὄψεως δύναμις 37^a 6; ὥς ἡ γεῦσις τὸ γλυκὺ (κρίνει), οὕτως ἡ ὄψις τὸ λευκόν 47^b 30, τὰ κατὰ τὴν μίαν αἴσθησιν, οἷον λέγω ὄψιν 48^b 23; ποιοῦσι δὲ πάντες τὴν ὄψιν πυρός 37^a 22 δοκεῖν πῦρ εἶναι τὴν ὄψιν 37^a 31, διὰ τί οὐ καὶ ἐν τῷ σκότει ἐώρα ἂν ἡ ὄψις; 37^b 14, ἄλογον δὲ ὅλως τὸ ἐξιόντι τινι τὴν ὄψιν ὀρᾶν 38^a 26; τὴν ὄψιν εἶναι ὑδατος 38^a 13; ὥσπερ τὴν ὄψιν φασίτινες (ὀρᾶν, h. e. τῷ ἀποτελεῖν ἐκεῖ ἑαυτήν) *m* 52^b 10; ἀφικνεῖσθαι πρότερον τὸ φῶς εἰς τὸ μεταξὺ πρὶν πρὸς τὴν ὄψιν 46^a 28; μέγεθος καὶ σχῆμα κτλ. κοινὰ τῶν αἰσθήσεών ἐστιν, εἰ δὲ μὴ πασῶν, ἀλλ' ὀφρῶς γε καὶ

ἀφ᾽ ἧς 42^b 7, ἡ οὐδεμιᾶς ἢ μᾶλλον τῆς ὄψεως τὰ κοινὰ γνωρίζειν 42^b 13; περὶ τῶν ἰδίων οὐκ ἀπατώνται, οἷον ἢ ὄψις περὶ χρώματος 42^b 9; πρὸς μὲν τὰ ἀναγκαῖα κρείττων ἢ ὄψις 37^a 4; τὸ μυριωστημόριον λανθάνει τῆς κέγχρου ὀρωμένης, καίτοι ἢ ὄψις ἐπελήλυνθεν 46^a 1

πάγος: ἐν τοῖς πάγοις μᾶλλον γίνεσθαι σκότον 37^b 21

παθήματα τὰ αἰσθητά 45^b 4

πάθος (nom.) 36^b 10. 18, 38^a 9, 40^b 29, 41^b 20. 24, 43^a 8, 45^a 9, 46^b 25, *m* 49^b 5. 25, 50^a 1. 11. 30, ^b32, 51^a 24. 26, 53^a 15. 23. 28; (acc.) 45^b 12, *m* 50^b 5. 12. 18, 51^a 28; διὰ πάθος 45^a 1, *m* 50^b 1; πάθους 37^a 23, *m* 50^a 26; μετὰ τοῦ πάθους *m* 51^a 24; πάθη 36^b 4, 42^b 24, 46^a 15, 49^a 15; (acc.) 43^b 21, 45^b 29 — διὰ τί συμβαίνει τοῖς ζώοις τοῦτο τὸ πάθος (i. e. τὸ αἰσθάνεσθαι) 36^b 10, τίνι τῶν τῆς ψυχῆς μορίων συμβαίνει τοῦτο τὸ πάθος (= τὸ μνημονεύειν) καὶ τὸ ἀναμνησθεσθαι *m* 49^b 5; τοῦ γενεστικοῦ μορίου πάθος 36^b 18, τὸ φάντασμα τῆς κοινῆς αἰσθήσεως πάθος ἐστὶν *m* 50^a 11; τοῦ τροφίμου (ξηροῦ) οἱ χυμοὶ ἢ πάθος εἰσὶν ἢ στέρησις 41^b 24, τὸ ὀσφραντὸν τῶν θρεπτικῶν ἐστὶ πάθος τι 45^a 9, διὰ τοῦ θρεπτικοῦ πάθη εἶναι 43^b 21,

γινόμενον ὑπὸ τοῦ εἰρημένου ξηροῦ πάθος 41^b 20, ἀπ' ἐγγύμου (ξηροῦ) ἐστὶ τὸ πάθος 43^a 8; σχεδὸν τὸ αὐτὸ πάθος (ὁσμὴ καὶ χυμός) 40^b 29; σῶμα μηδὲν ἔχον χρῶμα μηδὲ βάρος μηδ' ἄλλο τι τοιοῦτον πάθος 45^b 12, ἐστὶ δ' οὔτε σώματα ταῦτα, ἀλλὰ πάθος καὶ κινήσεις τις 46^b 25, σωματικόν τι τὸ πάθος (τὸ ἀναμνησθεσθαι) *m* 53^a 15, σωματικόν τι κινεῖ (ὁ ἀναμνησκόμενος) ἐν ᾧ τὸ πάθος *m* 53^a 23, (ἡ μνήμη) ἔξις ἢ πάθος *m* 49^b 25, ὅταν δὲ ἐγγένηται ἢ ἔξις καὶ τὸ πάθος *m* 51^a 24, εἰ δεῖ καλεῖν ἐπιστήμην τὴν ἔξιν ἢ τὸ πάθος *m* 51^a 28; οἷον ζωγράφημα τι τὸ πάθος *m* 50^a 30, ἄλλο τὸ πάθος τῆς θεωρίας ταύτης *m* 50^b 32 συμβαίνει τὸ αὐτὸ πάθος ἐν τῷ νοεῖν, ὅπερ καὶ ἐν τῷ διαγράφειν *m* 50^a 1; ἔνια πάθη ταύτης (= τῆς αἰσθήσεως) ὄντα τυγχάνει 36^b 4; διὰ τοῦ πάθους τινὸς ἀγνοεῖν τὴν αἰτίαν 37^a 23; τοῦ πάθους παρόντος, τοῦ δὲ πράγματος ἀπόντος *m* 50^a 26; πότερον τοῦτο μνημονεύει τὸ πάθος, ἢ ἐκεῖνο ἀφ' οὗ ἐγένετο *m* 50^b 12, ὁ γὰρ ἐνεργῶν τῇ μνήμῃ θεωρεῖ τὸ πάθος τοῦτο καὶ αἰσθάνεται τοῦτον *m* 50^b 18; ἀνάκλασις γὰρ τὸ πάθος 38^a 9; φεύγει διὰ τὸ πάθος 45^a 1, τοῖς ἐν κινήσει πολλῇ διὰ πάθος ἢ δι' ἡλικίαν οὔσιν 50^b 1

παιδία καὶ νανώδη ἐστὶ μέχρι πόρ-
ρω τῆς ἡλικίας *m* 53^b 6

παλαιός: ἐὰν μὴ διὰ παλαιού
(πλαγίου ?) κινήθῃ *m* 52^a 27;
τὰ παλαιὰ τῶν οἰκοδομημάτων *m*
50^b 4

πάνιν *m* 51^b 6, 53^a 27. 30

πάμπαν 38^a 18, 46^a 5, *m* 53^b 4

πανσπερμίαν χυμῶν 41^a 6, παν-
σπερμίας εἶναι τὸ ὕδωρ ὕλην
41^a 18

παντελῶς 37^b 15

παντοδαπούς 41^a 16, ^b6; παντοδα-
πὰς 37^a 6

παντοίων ἀνέμων (Emped.) 37^b 28

πάνν *m* 53^a 17

παρά (acc.) 38^b 13, 39^b 20. 26.
28, 40^a 20, ^b1. 8. 16. 21,
44^b 19, 48^a 23, 52^b 1

παρακαλεῖν: πρὸς τὴν τροφὴν πα-
ρακαλοῦσιν 43^b 28

παρασκευάζειν: ποιών τι τὸ ὑγρὸν
παρασκευάζει 41^b 19

παρεῖκασται 45^a 13

παρεῖναι: τὸ δὲ παρὸν, ὅτε πάρ-
εστιν *m* 49^b 15; ταύτῃ οὔτε τὸ
μέλλον οὔτε τὸ γενόμενον γνω-
ρίζομεν, ἀλλὰ τὸ παρὸν μόνον
m 49^b 14; πῶς ποτε τοῦ μὲν
πάθους παρόντος τοῦ δὲ πράγμα-
τος ἀπόντος μνημονεύεται τὸ
μὴ παρὸν *m* 50^a 27; πῶς οὖν
τὸ μὴ παρὸν μνημονεύει; εἴη γάρ
ἂν καὶ ὁρᾶν τὸ μὴ παρὸν καὶ
ἀκούειν *m* 50^b 19; οὔτε τοῦ
παρόντος (μνήμη), ἀλλ' αἰσθη-
σις *m* 49^b 13. 27

παρενοχλεῖν ἐνόους *m* 53^a 16

παρέργω opp. ἔργω 44^a 27

πάροδος: ἵναπνέοντος ὥσπερ ἐκ
παρόδου ποιεῖται διὰ τῶν μυκτῆ-
ρων τὴν κίνησιν 44^a 27

παρόμοιον *m* 52^b 5

παρουσία 39^a 20

πᾶς 46^b 1; πᾶσα *m* 49^b 28; πᾶν
(nom.) 40^a 27, 44^b 9, 45^b 3. 24,
49^a 20; (acc.) 45^b 9, 47^a 3;
παντός 41^b 24, 46^a 3, 48^a 25;
παντί 48^b 22; πάντες 37^a 22,
41^a 29, 43^a 22. [25], 46^b 23;
πάντα (nom.) 36^b 2. 3, 42^a 2,
^b18, 43^a 24, 45^b 8, 47^a 9, *m*
52^b 14; (acc. neutr.) 37^a 7,
41^b 14, 42^b 1, *m* 50^a 19; εἰς
πάντα 41^a 17; πάσας 40^a 3;
πάντων 36^a 11, 41^a 23, 42^a 28,
43^a 19, ^b26, 49^a 18, *m* 52^a 17;
ἐπὶ πάντων 44^b 18; περὶ πάν-
των 40^b 4; πασῶν 42^b 4. 7; τὸ
διὰ πασῶν 48^a 9, 47^a 20; πᾶσι
36^a 11, ^b13. 19, 39^b 11, 44^a 20,
45^a 23, *m* 50^a 18, ἐν πᾶσι 39^b 9,
45^b 26; πάντῃ 40^b 11, πάντῃ
πάντως 40^b 3; πάντοθεν 40^b 18
πάσχειν 41^a 8. 20, ^b13, 43^b 4;
πάσχει 37^b 23, 41^b 10, 47^a 9,
^b5; πάσχουσι 41^b 15; ἔπαθε, *m*
51^a 30. 31, 53^a 11; πάθῃ *m*
51^a 21; παθόντα *m* 51^b 2; πα-
θόντι *m* 51^a 26 — τῷ πάσχειν
τι τὸ ὕδωρ μεταβάλλειν 41^a 20;
πάσχειν πέφυκε τὸ ὑγρὸν 41^b 8,
πάσχειν τι ὑπὸ τῆς ἐγγύμου
ξηρότητος 43^b 4, ὑπὸ τοῦ πυρός

πάσχει τι 41^b 10, τὸ ἐχόμενον
 ὑπὸ τοῦ ἐχομένου πάσχει 47^b 5;
 ἢ μὲν πῦρ καὶ ἢ γῆ οὐδὲν πέφυκε
 ποιεῖν καὶ πάσχειν, ἢ δ' ὑπάρχει
 ἐναντιότης ἐν ἐκάστω, ταύτη
 πάντα καὶ ποιοῦσιν καὶ πάσχου-
 σιν 41^b 13. 15; οὐχ ἅμα πάντα
 πάσχει 47^a 9; ὁ εἶδεν ἢ ἔπαθεν
m 51^a 30, μάθη ἢ πάθη *m* 51^a 21,
 αἰσθόμενον ἢ παθόντα *m* 51^b 2;
 τὸ μὲν πάθος ἐνυπάρχει ἤδη τῷ
 παθόντι καὶ ἡ ἐπιστήμη *m* 51^a 26
 παύειν: οὐ γὰρ ῥαδίως πάνετα
 κινηθεῖσα *m* 53^a 21; πανσα-
 μένοις καὶ οὐ βουλομένοις *m*
 53^a 29

πάχος ἔχουσιν (οἱ χυμοί) 41^a 29
 παχυνόμενον τὸ ὕδωρ (οὐδὲν φαί-
 νεται θερμαίνωμενον) 41^a 27
 πέμπτος: γλίσχονται περὶ τῆς πέμ-
 πτης (αἰσθήσεως) 37^a 22
 πέντε: πρὸς τέτταρα (στοιχεῖα)
 πέντ' οὐσας (αἰσθήσεις) συνά-
 γειν 37^a 21; εἰ μὴ τις παρὰ τὰς
 πέντε αἰσθήσεις ἑτέρα 44^b 19;
 τὸ διὰ πέντε *ci.* τὸ διὰ πασῶν
 48^a 9

περαίνειν: ὧν ἔστιν ἔσχατα, ἀναγ-
 καῖον πεπεράνθαι τὰ ἐντός 45^b
 23; διὰ τί πεπεράνται τὰ εἶδη
 45^b 21; τὸ μὴ καθ' αὐτὸ συνεχές
 τέμνεται εἰς πεπερασμένα εἶδη
 45^b 28, τὸ συνεχές εἰς ἄπειρα
 τέμνεται ἄνισα, εἰς δ' ἴσα πε-
 περασμένα 45^b 28, πεπερασμένα
 τὸν ἀριθμὸν 46^a 19; ὅθεν ὁρᾶται,
 πεπερασμένον 49^a 23

πέρας: τὸ τοῦ σώματος πέρας
 39^a 32, ἐν τῷ τοῦ σώματος πέ-
 ρατι 39^a 32, τὸ χρῶμα ἢ ἐν τῷ
 πέρατι ἔστιν ἡ πέρας 39^a 30,
 ἐν πέρατι ἡ χρῶα 39^b 10, τὸ τοῦ
 διαφανοῦς πέρας 39^b 12, τούτου
 (*h. e.* τοῦ διαφανοῦς) ἐν πέρατι
 39^b 10

περὶ (*gen.*) 36^a 1 (*bis*). 3. 5 (*bis*).
 6. 16. 19. 21, ^u1. [1]. 8. 14, 37^a
 18. 22, 38^a 9, ^b2, 39^a 4. 6. 8.
 11. 12. 16. 18, ^u18, 40^b 3. 4.
 13. 23. 27. 28 (*bis*), 42^a 3 (*bis*).
 30^b 8 (*bis*). 9 (*bis*). 15. 23. 25,
 43^a 23, 45^b 19. 20 (*bis*), 46^b 13.
 18. 27, 48^b 16. 17, 49^b 1. 3; —
m 49^b 4. 30. 31, 51^a 18, 53^b 7.
 9; (*acc.*) 36^b 16, 38^b 25, 42^b 27,
 44^a 9. 11. 24, 47^a 2, 48^a 19; *m*
 50^b 12, 53^a 24

περιέχον: ἐὰν μὴ τὸ περιέχον ποιῇ
 μεταβάλλειν 39^b 5; εἰς τὰ περιέ-
 χοντα διαλύονται ἂν αἱ ὑπερχαί
 46^a 8

περικάρπιον: ἀφαιρουμένων τῶν
 περικαρπίων εἰς τὸν ἥλιον καὶ
 πυρουνμένων 41^a 12; ἐν αὐτῷ τῷ
 περικαρπίῳ μεταβάλλοντας (τοὺς
 χυμούς) 41^a 14, οἱ χυμοὶ ὅσοι-
 περ ἐν τοῖς περικαρπίοις 41^a 30

περιττός: τοῦ ἀριθμοῦ ἔχοντος μέ-
 σον τοῦ περιττοῦ 45^a 6; (λόγος)
 ἀρτίου πρὸς περιττὸν ἢ περιττοῦ
 πρὸς ἄρτιον 48^a 12. 13; περιτ-
 τῶν οὐσῶν τῶν αἰσθήσεων
 45^a 5

περιττώματα τῆς τροφῆς 45^a 19

περιφερέης: τίνι τῶν πολυγώνων τὸ
περιφερές ἐναντίον; 42^b 21

πῆγνυσθαι (τὸ ὕδωρ ἅμα πᾶν)
47^a 3; τὸ θερμαινόμενον ἢ πη-
γνύμενον 47^a 4

τῇ *m* 52^b 4

πῆξις *ci.* τὸ ψυχρόν 43^b 14, *ci.* ἡ
ψύξις 43^b 16

πικρός: πικρόν *ci.* ἄλμυρόν 42^a 6.

18. 27, πικραὶ (κρῆναι) *ci.*
ὀξεῖαι; τοῖς πικροῖς (χύμοις) τὰς
σαπρὰς (ὀσμάς) ἂν τις ἀνάλογον
εἴποι 43^b 10; αὐστηροὺς ἐκ γλυ-
κέων καὶ πικρῶν καὶ παντο-
δαποὺς γιγνομένους (χυμούς) 41^a
16; πικρόν *opp.* γλυκύ 42^a 13,
419, 45^b 26, 47^a 28, 48^a 4. 8;
ὥς αὕτη τὸ μέλαν, οὕτως ἐκείνη
τὸ πικρόν (κρίνει) 48^a 1; ἡ
τέφρα τῶν κατακαιομένων πικρὰ
πάντων 42^a 28, τὰ διὰ τῆς τέ-
φρας διηθούμενα πικρὰς οὐσης
πικρόν ποιεῖ τὸν χυμόν 41^b 5

πίναξ: τὸ ἐν πίνακι γεγραμμένον
ζῶον *m* 50^b 21

πίον καὶ λιπαρόν 38^a 20

πλείων: τὸν πλείω καὶ ἐλάττω *m*
52^b 8; πλείον ἔτι ἀπέχει 48^a 13,
διαφέρει 48^a 17; ἐπεκτείνεται
ἐπὶ πλεόν 41^a 24, ἐπὶ πλείον κι-
νηθῆναι *m* 52^a 25; ἐνούσης πλεί-
ονος ἀρχῆς *m* 51^b 9; πλείονος
(αἰσθησεις) 48^b 30, (χρόας) 39^b
26; πλείω μέρη εἶδει ταῦτά
48^b 24; ἅμα πλείονον αἰσθά-
νεσθαι 48^b 18, 49^a 4; πλείστον
συμβάλλεται μέρος 37^a 11; πλεῖ-

στον ἐγκέφαλον ἔχειν 44^a 30;
τῶν περὶ φύσεως οἱ πλείστοι
36^a 20, Δημόκριτος καὶ οἱ πλεί-
στοι τῶν φυσιολόγων 42^a 29

πεπληρωμένοις καὶ μηδὲν δεομέ-
νοις οὐχ ἡδεῖται (ὀσμάι) 43^b 22
πληγή: ὁ ψόφος ὕστερον ἀφικνεῖται
τῆς πληγῆς 46^a 25 *cf.* 45^b

πλήθος 40^b 8

πληγεῖσιν ἐν πολέμῳ παρὰ τὸν
κρόταφον 38^b 12

πλήν 47^a 10; *m* 53^a 9

πλύσις *ci.* βαφή 45^a 14

πλυτικόν καὶ ὑπτικόν (τὸ ὀσφραν-
τὸν ἐγγχύμον ξηρότητος) 43^a 1

πνεῦμα: τοῖς ἀναπνέουσι τὸ πνεῦμα
ἀφαιρεῖ τὸ ἐπικείμενον ὥσπερ
πῶμά τι 44^b 22; τὸ ὑγρόν τὸ ἐν
τῷ πνεύματι 43^b 4; οὔτ' ἀνέμων
μὲν πνεῦμα διασκιδᾷσιν ἀέν-
των (Emped). 37^b 29

πνευματώδης: μετὰ πνευματώδους

εἰσέρχεται ἀναθυμιάσεως 45^a 26

πνεύμων: ὅσα πνεύμονα ἔχει 44^b 3

ποδιαίος: ἐνυπάρχει δυνάμει ἢ πο-
διαία τῇ δίποδι 46^a 6

ποθὲν 46^a 29

ποι 46^a 29

ποιεῖν 37^a 32, 40^a 17, 41^b 13;

ποιεῖ 37^b 3, 38^a 25, 42^a 22, 39^b 9.

15, 41^b 5. 30, 42^a 7, 42^b 8, 43^b 6,

44^a 13. 16, 47^a 11. 21, *m* 52^a 30,

417 19; ποιοῦσι 37^a 22, 40^a 8,

41^b 14. 16, 42^b 1 (bis), 45^b 18;

ποιῇ 39^b 5, 43^a 12, 44^b 5; ποιή-

σει 39^a 17, 40^a 25, 42^b 23, *m*

51^b 30; ποιήσειεν ἂν 42^b 23;

ποιῆσαι 40^a 10; ἐποίησεν *m* 53^a 1; ποιῶν *m* 52^b 24; ποιούσα 38^b 5, 46^a 23; ποιούν 41^a 9; ποιούντες 42^a 16; ποιούντα (nom.) 41^b 29; ποιεῖται 44^a 28; ποιήσασθαι 36^a 2
 ποιητικὸν τῆς αἰσθήσεως 45^b 7
 ποῖα; 49^b 9; ποιόν 41^b 18
 πόλεμος: πληγείσιν ἐν πολέμῳ 38^b 13
 πολλάκις 44^a 17, ^b32, *m* 49^b 9, 51^b 15. 16, 52^a 7. 28; τὸ πολλάκις φύσιν ποιεῖ *m* 52^a 30
 πολύγωνος: τίνι τῶν πολυγώνων τὸ περιφερὲς ἐναντίον; 42^b 20
 πολὺς: πολὺ (nom.) 47^a 3; (acc.) 44^b 11, 45^a 22, *m* 53^b 1; πρὸς πολὺ 48^a 12; ἐπὶ τὸ πολὺ *m* 49^b 7, 51^b 13; πολὺν 47^a 17; πολλοῦ 48^a 11; πολλῇ *m* 50^b 1, 53^b 6; πολλοὶ 41^b 1, 46^b 24; πολλαὶ 40^a 12, ^b18. 26, 41^b 6; πολλοὺς 46^b 20; κατὰ πολλοὺς 40^b 19; πολλὰς 37^a 2. 6, 39^b 27, 40^b 15; πολλὰ (nom.) 44^b 13, 45^a 2, 49^a 15, *m* 51^b 24, 53^a 8; (acc.) *m* 52^a 9; πολλοῖς *m* 50^a 17
 πόμα: μειγνύντες εἰς τὰ πόματα τὰς τοιαύτας δυνάμεις 44^a 1
 πορεύεσθαι: δι' οἷας ἀν γῆς πορεύεται 41^b 3
 πορευτικός: τοῖς πορευτικοῖς (τῶν ζώων) ὑπάρχουσιν αἱ διὰ τῶν ἐξωθεν αἰσθήσεις 36^a 18
 πόρος: ἀποτμηθῆναι τοὺς πόρους τοῦ ὅμματος 38^b 14
 πόρρω opp. ἐγγύς 46^b 12; νοεῖ τὰ

μεγάλα καὶ πόρρω *m* 52^b 10; μέχρι πόρρω τῆς ἡλικίας *m* 53^b 7; πορρωτέρω 47^a 7; πόρρωθεν 39^b 4, 40^a 30, ^b17, 44^b 9, 48^b 14
 πορφύραι 44^b 13
 ποσὸν 45^b 10; *m* 50^a 2. 4. 5 (bis) 6. 7, 53^a 4; ποσῶν *m* 50^a 6; ποσαχῶς 39^a 19
 ποτὲ 39^a 10, 46^a 22; *m* 50^a 26, ^b3, ὅταν μὴ γνωρίζωσι τοῦ πότε τὸ ποσὸν μέτρῳ 53^a 4
 πότερον 47^a 12, 48^a 21, ^b18; *m* 50^b 12
 πότιμον: ἐξίκασται τὸ πότιμον ἐξ αὐτῶν 42^a 29
 που 46^b 11
 πράγμα: οὔτε χρόνος οὔτε πράγμα ὁ αἰσθάνεται ἢ ἐν ^ϕ 48^b 1, μέγεθος χρόνου καὶ πράγματος ἀναίσθητον 48^b 3, ἅμα ἢ τοῦ πράγματος κίνησις καὶ ἢ τοῦ χρόνου *m* 52^b 23, ἐὰν ἢ τοῦ πράγματος (μνήμη) γένηται χωρὶς τῆς τοῦ χρόνου *m* 52^b 28; (κίνησις) ἢ ἀκολουθήσει τὸ πρᾶγμα *m* 52^a 10; τοῦ μὲν πάθους παρόντος, τοῦ δὲ πράγματος ἀπόντος μνήμη μονεύεται τὸ μὴ παρὸν *m* 50^a 26; ὥσπερ ἐπὶ τῶν πραγμάτων αὐτῶν ἐνδέχεται, οὕτως καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς 49^a 13; ἔχουσι τὰ πράγματα πρὸς ἄλληλα τῷ ἐφεξῆς *m* 52^a 1
 πραγματῶν opp. νοητῶν 37^a 3
 πράξις: τίνες ἴδιαι, καὶ τίνες κοιναὶ πράξεις αὐτῶν 36^a 4

πράσινον ci. φοινικοῦν 42^a 24
 πρὶν 46^a 27, 47^a 8; *m* 51^a 30
 πρὸ *m* 50^a 5
 προαισθανόμενα τὴν τροφήν 36^b 20
 προορίγεσθαι: οὐδεμία προέγονεν
 (μνήμη) *m* 59^a 22
 προζητεῖν: οὐ προζητήσας οὐδ'
 ἀναμνησθεῖς *m* 51^b 28
 πρόσον νοέων (Emped.) 37^b 26
 πρὸς (acc.) 37^a 4, 11, 21, 38^a 21.
 30, 39^b 27, 28, 40^a 14, 43^b 28.
 29, 44^a 14, 22, 41, 11, 45^a 4.
 31 (bis), 46^a 3, 27, 30, 48^a 11.
 12 (bis), 13, 49, 52^a 2, 49.
 20, 22
 προαισθάνεται *m* 50^a 21
 προσάπτειν ἕκαστον τῶν αἰσθητη-
 ρίων ἐνὶ τῶν στοιχείων 38^b 18
 προσγενόμενον 46^a 14
 προσδεῖται 44^b 27
 προσιοῦσι 39^b 4
 προσφερομένης τροφῆς τοῖς ζώοις
 41^b 27, ψυχρὸν τὸ προσφερόμε-
 νον 41^b 30, τρέφει δ' ἢ γενεστὸν
 τὸ προσφερόμενον 42^a 1
 προσχρῶμενοι *m* 50^a 2
 πρότερος: πρότερον 36^a 1, 40, 10,
 37^a 19, 42, 5, 38^b 23, 40^a 13,
 43, 27, 43^b 1, 44^a 5, 46^a 24.
 27, 47^a 2, 48^b 17, 49^a 10, *m*
 49^b 23, [26], 30, 50^a 20, 21
 (bis), 51^a 4, 7, 31, 51^b 2, 52^a
 18, 53^a 5, 11; κινούμεθα τῶν
 προτέρων τινα κινήσεων *m* 51^b
 17 — πρῶτος 46^b 16; πρῶτον
 (adj. neutr.) 47^a 5, 49^a 25, 29;
 (adv.) 36^a 6, 39^a 12, 45^a 17, 46^b

30, 48^b 20, 22, 49^b 3, *m* 49^b 9,
 51^a 18, 21, 25; πρῶτον 46^b 21,
m 50^a 14, 17; πρῶτῳ *m* 50^a
 11; πρῶτας 36^a 18; πρῶτων
 36^a 6
 προὔπαρχον (δυνάμει) 41^b 22
 Πυθαγόρειοι 39^a 31; Πυθαγορείων
 45^a 16
 πῦρ 37^a 11, ci. ἀήρ, γῆ, ὕδωρ
 43^b 10, ἢ μὲν πῦρ καὶ ἢ γῆ 41^b 12;
 ἐπὶ πυρὸς πάσχει τι (ὁ χυμός)
 41^b 10, ξηρὰ ἢ τοῦ πυρὸς φύσις
 41^b 11, ἴδιον τοῦ πυρὸς τὸ θερ-
 μόν 41^b 11; τῆς κώδωνος ἢ λι-
 βανωτοῦ ἢ πυρὸς 46^b 22; πυρὸς
 σέλας αἰθομένοιο (Emped.) 37^b
 27, πῦρ δ' ἔξω διαθροῶσκον
 (Emped.) 37^b 30, 38^a 3, ἐν μῆ-
 νι γινώσκων ἐργασίαν ὡνύγιον πῦρ
 (Emped.) 37^b 32; ποιοῦσι τὴν
 ὄψιν πυρὸς 37^a 22, θλιβομένου
 τοῦ ὀφθαλμοῦ φαίνεται πῦρ ἐκ-
 λάμπειν 37^a 24, τὸ δ' ἄτιον τοῦ
 δοκεῖν πῦρ εἶναι τὴν ὄψιν 37^a 30;
 πυρὸς τὴν ὀσφρησιν 38^b 20; τὸ
 ἐν ἀνθρακώδεσι πῦρ 37^b 18; ἢ
 ἀναθυμιάσις ἢ καπνώδης ἐκ πυ-
 ρὸς 38^b 25
 πυρώδης: ὅταν ἢ τι πυρῶδες ἐν
 διαφανεῖ 39^a 19
 πυροῦν: πυρωμένων (τῶν περι-
 καρπίων) 41^a 12; τὰ πεπυρω-
 μένα σώματα 37^b 22
 πῶμα: ἐπικείμενον ὥσπερ πῶμά τι
 44^b 23
 πῶς; 38^b 1, 39^a 14, 40^b 12, 43^b 18.

19, 45^a 14. 15, 46^a 16; *m* 50^a
26, 14. 18. 26, 53^b 10
πω(ς) 38^a 10. 23, 46^b 1. 5. 10;
m 52^a 5

ῥαδίως *m* 53^a 24, 14
ῥεῖν: ῥέουσι οἱ μὲν διὰ τὴν αὔξη-
σιν, οἱ δὲ διὰ τὴν φθίσιν *m* 50^b 6;
εἰς ὕδωρ ῥέον *m* 50^b 2

ῥεῦμα: τὰ νοσηματικά ῥεύματα
44^a 13

ῥιγοῦν: οὐδείς τὸ ἐντὸς τῶν βλε-
φάρων ἐρρίγωσεν 38^a 23

ῥῖνες ἂν διαγνοῖεν 43^a 24

ῥυπτικός: ἢ πλυτικός καὶ ῥυπτικὸν
ἐγχύμου ξηρότητος 43^a 1

σαπρός: τοῖς πικροῖς (χυμοῖς) τὰς
σαπρὰς (ὁσμάς) ἂν τις ἀνάλογον
εἴποι 43^b 11; τὰ σαπρὰ δυσανά-
πνευστά ἐστιν 43^b 12

σβέννυται ἢ ὑγρῷ ἢ ψυχρῷ τὸ
θερμὸν καὶ ξηρόν 37^b 16

σέλας: πυρὸς σέλας αἰθομένοιο
(Emped.) 37^b 27

σημεῖον *m* 53^a 16

σηπίας θολός 37^b 7

σίδηρος: ὁ χαλκὸς καὶ ὁ σίδηρος
ὁσμώδη 43^a 18

σκέπην ποιεῖ 38^a 25

σκεπτέον 48^b 17, 49^b 3. 9

σκέψιν (οἰκείαν ἔχει) 42^b 25

σκληρόδερμοι οἱ ὀφθαλμοὶ (τῶν
ἀνάλμων 38^a 24

σκληρόν ορρ. μαλακόν 45^b 6

σκληρότεροι ορρ. ὑγρότεροι *m*
50^b 10

σκληρότης: διὰ σκληρότητα τοῦ
δεχομένου τὸ πάθος *m* 50^b 4

σκληρόφθαλμα οὐκ ἔχει (βλέφαρα)
44^b 26

σκοπεῖν *m* 51^b 26

σκότος 37^a 26, 38^b 14, 39^a 21,
17; ἔδει ἐν τοῖς πάγοις μᾶλλον

γίνεσθαι σκότον 37^b 22; ἐν τῷ
σκότει 37^a 25. 32, 15. 6. 13. 14

σκόπτων (Εὐριπίδην) εἶπε Στρά-
τις 43^b 30

σχωρία ἀοσμότεροι 43^a 19

σμικρότης: ἀόρατον διὰ σμικρό-
τητα 39^b 21

σολοικίζομεν εἰς ἐκεῖνο *m* 52^b 5
σπέρματα 40^b 6

στερίσκειν: φρονιμώτεροι τῶν ἐκ
γενετῆς ἐστερημένων ἑκατέρας
τῆς αἰσθήσεως οἱ τιφλοὶ τῶν
ἐνεῶν καὶ κωφῶν 37^a 15, τοῖς
ἐστερημένοις ζωῆς 36^a 19; ἐστε-
ρῆσθαι 39^b 16

στέρησις (τοῦ πυρώδους ἐν δια-
φανεῖ) ἐστι σκότος 39^a 20; τοῦ
τροφίμου οἱ χυμοὶ ἢ πάθος εἰ-
σὶν ἢ στέρησις 41^b 25; τὸ μέλαν
στέρησις ἐν τῷ διαφανεῖ τοῦ
λευκοῦ 42^a 26; στερήσεις ci.
φθοραί 36^b 6

στοιχεῖα ἄοσμα 43^b 9; ζητοῦσι
κατὰ τὰ στοιχεῖα τῶν σωμάτων
37^a 20; ἀποδιδόναί ἕκαστον τῶν
αἰσθητηρίων ἐν τῶν στοιχείων
38^b 19; ἐν τοῖς περὶ στοιχείων
41^b 12

στόμα: διὰ στόματος γένηται τι
αὐτῶν σφόδρα *m* 53^a 29

Στρατίτις 43^b 30
στρυφνός ci. δριμύς, αὐστηρός,
ὀξύς 42^a 19; στρυφναί (ὀσμαί)
43^b 10

σύνκειται (ἐξ ὀνομάτων ὁ λόγος)
37^a 14; τὸ αἰσθητὸν ἔσται συγ-
κείμενον οὐκ ἐξ αἰσθητῶν 45^b 14
συζυγαί (τὰ μέγιστα τέτταρες)
36^a 13

συλλογίζεται ὁ ἀναμιμνησόμενος
m 53^a 11

συλλογισμός τις τὸ ἀναμιμνήσκε-
σθαι m 53^a 10, τὸ βουλευέσθαι
συλλογισμός τις m 53^a 14

συμβαίνειν 37^a 25, 46^a 28, ^b23;
διὰ τὸ συμβαίνειν 37^b 2; συμ-
βαίνει 36^a 17, ^b3 . 9, 37^a 29,
^b8 . 23, 38^a 7 . 13, ^b17, m 49^b 5,
50^a 1, ^b20, 51^a 4 . 5 . 7, ^b5 . 14,
52^b 6, συμβαίνουσι 51^b 10; συν-
έβαινε 37^b 12, 47^b 26; συνέβη
m 51^a 9; συμβῆ 37^b 5; συμβή-
σεται 49^a 30; συμβέβηκεν 43^b 9,
m 53^a 13; συμβαῖνον 44^b 18, m
50^b 11; συμβαινόντων 38^b 12,
39^a 29; κατὰ συμβεβηκός 37^a 5 .
11 . 13, 39^a 19, 43^b 21 . 25,
44^a 6, 47^b 2, m 50^a 14 . 25,
51^a 28

συμβάλλειν: πρὸς φρόνησιν ἢ ἀκοή
πλείστον συμβάλλεται μέρος 37^a
12, οὐ συμβάλλεται εἰς τροφήν
τὸ δσφραντίν 45^a 28, οὐδὲ συμ-
βαλλονται πρὸς ἐπιθυμίαν οὐδὲν
(αἱ ὀσμαί) 43^b 29, ἐὰν μὴ τι
συμβάλληται πρὸς τὴν γεῦσιν ἢ
τὴν ἐδωδὴν (τὰ φύσματα) 45^a 3

σύμβολον (τῶν ὀνομάτων ἕκαστον)
37^a 15

συμμείγνυνται οἱ ἄλλοι χυμοὶ εἰς
τὴν τροφήν 42^a 8

σύμμετρος 44^a 33

συμφύεσθαι (μέχρι τινὸς ἐξιοῦσαν
τὴν ὄψιν) 38^a 27 . 28, τὸ συμφύε-
σθαι τί ἐστι φωτὶ πρὸς φῶς;
38^a 29, οὐ τῷ τυχόντι συμφύεται
τὸ τυχόν 38^b 1

συμφωνία (ἐξ ὀξέος καὶ βαρέος)
47^b 3; αἱ συμφωνίαι ὀλίγαι 40^a 2;
τάς συμφωνίας 39^b 33; περὶ τὰς
συμφωνίας 48^a 20; ταῖς συμφω-
νίαις 39^b 31

συνάγειν (πρὸς τέτταρα στοιχεῖα
πέντ' οὐσας αἰσθήσεις) 37^a
21

συναίτιον 41^a 29

συναμφοτέρων 40^b 8

σύνεγγυς: ἀφ' ὁμοίου ἢ ἐναντίου ἢ
τοῦ σύνεγγυς m 51^b 20; τὰ
πόρρω opp. τὰ σύνεγγυς m
51^b 26

συνέχεια 45^b 30

συνεχής: τὸ μὲν οὖν συνεχές εἰς
ἄπειρα τέμνεται ἄνισα, εἰς δ' ἴσα
πεπερασμένα, τὸ δὲ μὴ καθ'
αὐτὸ συνεχές εἰς πεπερασμένα
εἶδη 45^b 27 . 28; συνεχοῦς ὄντος
ἀκούει τοῦ μέλους παντός 46^a 2;
οὐκ ἐνδέχεται νοεῖν οὐδὲν ἄνευ
συνεχοῦς m 50^a 8; οὕτως ἀτόμῳ
ὥς παντὶ ὄντι συνεχεῖ 48^b 22;
ἐν συνεχεῖ χρόνῳ 48^a 27; ἐν τῷ
συνεχεῖ 48^a 28; ὁ ἀῆρ καὶ ὕδωρ
συνεχῇ μὲν, μεμερίσται δ' ἀμ-

ποτέρον ἢ κίνησις 46^b 14; συνε-
 χῶς 48^b 4
 σινηθεία (βιάζονται τὴν ἡδονήν)
 44^a 2
 σινηθείης: ἐπὶ τὸ σινηθέστερον κι-
 νεῖται *m* 52^a 27
 σινηθείην (δεῖ εἶναι τὴν τροφήν)
 45^a 18
 σινιδεῖν 42^b 3
 σινίσταται ἐκ μὲν ἐκείνης ὕδωρ
 43^a 28; ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου συ-
 νέστηκεν (τὸ ὄμμα) 38^b 29;
 σωματῶδές τι δεῖ εἶναι τὸ συ-
 στησόμενον 45^a 22
 σύστοιχα 47^b 30, τὸ γλυκὺ καὶ λευ-
 κὸν καλῶ σύστοιχα 48^a 16; τὰ
 συστοίχως λεγόμενα 48^a 14
 σφόδρα 47^a 16, *m* 50^b 6
 σφραγιζόμενοι τοῖς δακτυλίοις *m*
 50^a 32
 σφραγίς: καθάπερ εἰς ὕδωρ ῥέον
 ἐμπιπτούσης τῆς σφραγίδος *m*
 50^b 3
 σχεδόν 36^a 10 . 19, 40^b 29, 42^a 18 .
 19
 σχῆμα: λέγω δὲ κοινὰ σχῆμα, μέ-
 γεθος, κίνησιν, ἀριθμὸν 37^a 9,
 42^b 5; ἀπειρῶν ὄντων τῶν σχη-
 μάτων 42^b 21; σχῆμα δὲ σχή-
 ματι οὐ δοκεῖ εἶναι ἐναντίον
 42^b 19; εἰς τὰ σχήματα ἀνάγει
 τοὺς χυμούς 42^b 12; ἐχρῆν τὴν
 γεῦσιν καὶ τῶν σχημάτων εἶναι
 κοιτικωτάτην 42^b 17; τὰ ὅμοια
 σχήματα καὶ κινήσεις *m* 52^b 12
 σφῆζουσι τῷ ἐπιαναμινύσκειν (αἰ
 μελεῖται τὴν μνήμην) *m* 51^a 12

σῶμα 45^a 25, ^b3 . 11; σώματος
 36^a 8, ^b2 . 7, 37^a 19, 38^a 22,
 39^a 4 . 32 (his), 46^b 26, *m* 50^a
 29; ἐν σώματι 38^b 30, 39^b 11;
 σώματα 37^a 7, ^b22, 46^b 26;
 σωμάτων 37^a 20, 39^a 22 . 25,
 40^a 31; σώμασιν 39^a 24, ἐν τοῖς
 σώμασι 39^a 28, ^b5 . 8 . 17, 42^a 7
 — corpus anima praeditum:
 κοινὰ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώμα-
 τος 36^a 8, ^b2; αἰσθησις διὰ
 σώματος γίγνεται τῇ ψυχῇ 36^b 7,
 τοῦ δὲ σώματος αἰσθητηρίοις
 37^a 19, περὶ τῶν αἰσθητικῶν
 τοῦ σώματος μορίων 39^a 4; τοῦ
 σώματος ἀρρηγότατον ὀρθαλμός
 38^a 22, τῶν ἐν τῷ σώματι μο-
 ρίων ὑγρότατος καὶ ψυχρότατος
 38^b 30, τῷ μορίῳ τοῦ σώματος
 τῷ ἔχοντι (τὴν αἰσθησιν) *m*
 50^a 29; (τόπος) ἐξ οὗ ἔλκον
 λαμβάνει τὸ σῶμα (τροφὴν)
 45^a 25; corpus, materia: τῶν
 οὕτω λεγομένων σωμάτων 39^a
 22, κατὰ τὰ στοιχεῖα τῶν σω-
 μάτων 37^a 20; εἰ πᾶν σῶμα εἰς
 ἄπειρα διαιρεῖται 45^b 3 τῶν σω-
 μάτων ἀνάγκη τι εἶναι ἔσχατον
 39^a 25, τοῦ ἐν τοῖς σώμασι δια-
 φανοῦς τὸ ἔσχατον 39^a 28, ^b11.
 ἐν τῷ τοῦ σώματος πέρατι, ἀλλ'
 οὗτοι τὸ τοῦ σώματος πέρας
 39^a 32; πάντα τὰ σώματα μετέ-
 χειν χρώματος 37^a 7, ἐν τοῖς
 σώμασιν ἐγγίγνεται τὸ λευκὸν
 καὶ τὸ μέλαν 39^b 17, ἐνδέχεται
 ἂν εἶναι τι σῶμα μηδὲν ἔχον

χρώμα 45^b 11, ἐν τοῖς σώμασιν
 ὥριται ἢ φαντασία τῆς χροᾶς
 39^b 5; τὰ πεπυρωμένα σώματα
 37^b 22; οὔτε σώματα ταῦτα,
 ἀλλὰ πάθος καὶ κίνησις, οὐτ'
 ἄνευ σώματος 46^b 26; ὁ ἐν τοῖς
 ἔξω σώμασιν ποιεῖ τὸ θερμόν
 42^a 7; μίξις τῶν σωμάτων 40^a 31
 σωματικόν τι τὸ πάθος *m* 53^a 14;
 σωματικόν τι κινεῖ (ὁ ἀναμι-
 μνησκόμενος) *m* 53^a 22
 σωματοῦσθαι (τὸν ἀέρα ἔτι πόλν
 ἦττον ἐλλογον) 45^a 23
 σωματώδες γάρ τι δεῖ εἶναι τὸ
 συστησόμενον 45^a 21
 σωτηρίας ἔνεκεν (αἱ διὰ τῶν ἔξω-
 θεν αἰσθήσεις) ὑπάρχουσιν 36^b
 20; σωτηρίαί ci. φυλακαί 36^b 5
 ταναώτερον (Emped.) 37^b 30, 38^a 3
 τάξιν ἔχει (τὰ εὐμνημόνευτα) *m*
 52^a 3
 τάττειν: ἢ κατὰ τοὺς χυμοὺς τεταγ-
 μένη ὁσμή 44^a 4, 43^b 19; τεταγ-
 μένας opp. ἀτάκτους 40^a 4
 ταχύς: ἀναμνηστικώτεροι οἱ ταχεῖς
 καὶ εὐμαθεῖς *m* 49^b 8, οἱ λίαν
 ταχεῖς καὶ οἱ λίαν βραδεῖς οὐδέ-
 τεροι φαίνονται μνήμονες *m*
 50^b 8; τάχα 48^a 22; ταχέως
 37^b 5; ταχύ (adv.) *m* 52^a 14.
 28; τάχιστα *m* 51^b 31
 ταχυτῆς τῆς κινήσεως 37^b 3
 τελευτῶσιν εἰς τὰ περὶ ἱατρικῆς
 36^a 21
 τέμνεται (τὸ συνεχὲς εἰς ἄπειρα
 ἀνισα) 45^b 27

τετράπηχυν 48^b 13
 τετραπόσι 44^a 21
 τέτταρες συνζυγαί 36^a 13; τρία
 πρὸς τέτταρα 39^b 28; πρὸς τέτ-
 ταρα πέντ' οὐσας συνάγειν 37^a 21
 τέφρα τῶν κατακαιομένων πικρὰ
 πάντων 42^a 28; διὰ τῆς τέφρας
 διηθούμενα 41^b 5
 τέχνη: τῶν ἱατρῶν οἱ φιλοσοφω-
 τέως τὴν τέχνην μετιόντες 36^a
 21
 τηλικούτον αἰσθητόν 46^a 12; τηλι-
 καῦται ὑπεροχαί 46^a 7
 τιθέναι ὡς ὑπάρχοντα *m* 51^a 19;
 ἐπὶ ἀμφοτέρων εἶδη ἂν τις
 τιθῇ 42^a 21; εἰ οὖν τις θελῇ
 καὶ τὸν ἀέρα καὶ ὕδωρ ἄμφω
 ὑγρὰ 43^a 6; (ὁ νοῶν) τίθεται
 πρὸ ὀμμάτων ποσόν *m* 50^a 5,
 τίθεται ποσὸν ὠρισμένον *m* 50^a 6
 ὅταν τεθῇ ἐπὶ τῷ ἐσχάτῳ 49^a
 28, παρ' ἄλληλα τιθέμενα 39^b
 20, παρ' ἄλληλα τῶν ἐλαχίστων
 τιθεμένων 40^b 2, παρ' ἄλληλα
 τιθεμένων χρωμάτων 40^b 22;
 ὁμοίως θετέον καὶ ἐπὶ τῆς ψυ-
 χῆς 49^a 16
 Τίμαιος: ἐν τῷ Τιμαίῳ γέγραπται
 37^b 11; ὥσπερ ὁ Τίμαιος λέγει
 37^b 15
 τίς; (masc.) 43^b 11; (fem.) 37^b
 15, *m* 53^b 8; τίνα (masc.)
 49^b 1; (fem.) 40^b 23. 26, 46^a
 16, 49^b 4; *m* 50^a 7, 52^a 3; τί;
 (nom.) 36^a 16, ^{b9} (bis), 39^a 8.
 9. 16, 40^b 26; *m* 49^b 4, 51^a 14,
 53^b 10; (acc.) 37^a 29, ^{b13}, 38^a

11. 29, 39^a 10 (ter) . 11, 42^b 22, 45^b 21; *m* 50^b 16. 25, 52^b 18; *τίνος* 49^a 8; *m* 50^a 22; *τίνι* 42^b 20, 44^b 16, 45^b 15; *m* 49^b 4, 52^b 13 53^b 8; *τίνες* (fem.) 36^a 4 (lis), *τίνας* (fem.) 36^a 16, *m* 53^b 10
τις (masc.) 37^b 26 (Emp.), 40^a 13, 41^a 10, 42^a 21, 43^a 6, 44^b 16. 19, 45^b 3, 46^a 20, 48^a 22. 26. 28, 26. 30, 50^a 26, ^b11, 52^a 19, 53^a 10, 12. 14; (fem.) 38^b 24, 39^a 23, 40^a 28, 41^a 3. 28, 42^b 3, 43^a 27, 45^a 14, 46^b 26. 28, 47^a 12; *m* 49^b 12; *τινά* (masc.) 38^b 15, 46^a 29; *m* 50^a 31, 52^b 25; (fem.) 39^b 30, 40^a 29; *m* 51^b 17; *τινός* (fem.) *m* 49^b 25; *τινὶ* (masc.) 48^b 5; *τινές* (masc.) 38^a 27, 40^b 1, 43^b 17, 44^b 12, 45^a 16, 46^b 18, 48^a 19; *m* 49^b 12, 52^b 11; *τινάς* (masc.) 42^a 15; *τινῶν* (masc.) 37^b 7; *τισὶ* (masc.) 38^b 12, 46^b 17
τι (nom.) 39^a 1. 19. 28, ^b13, 41^b 4, 43^a 29, ^b30, 45^a 3. 9. 11. 22, ^b11, 47^a 21. 29, 48^b 2. 27, 49^a 6. 7. 9. 11. 24. 28; *m* 50^a 17. 29, 52^a 22, ^b8, 53^a 14. 29; *τι* (acc.) 39^a 26, ^b24. 25 (lis), 40^a 9, 41^a 20, ^b10. 18, 42^a 22. 30, 43^a 11, ^b4. 23, 45^b 12, 46^b 27, 47^a 16. 23, 48^b 2. 6; *m* 49^b 21, 50^a 30, 51^a 6, ^b5, 53^a 11. 22. 26; *τινός* 37^a 23, 38^a 27, 40^a 28, 47^a 1, 48^b 11; *m* 51^b 19; *τινὶ* 38^a 25, 48^b 2.

5. 6. 9. 11; *ἅττα* 40^a 1, *τισὶ* *m* 50^a 15
τοιάδε (fem.) 47^a 12
τοιαύτην 40^a 16, 41^a 6, 44^a 9; *m* 52^a 9; *τοιαύτης* 44^a 29; *τοιούτο(ν)* (nom.) 37^b 23, 39^b 2. 13, 43^a 8, 44^a 14; *m* 50^b 11; (acc.) 41^b 2. 16; *m* 49^b 21, 50^a 28, 53^a 11; *τοιούτω* *m* 53^a 15; *τοιούτους* 41^a 13; *τοιαύτας* 40^a 6, 44^a 1; *τοιούτων* (fem.) *m* 51^a 3; *τοιαῦτα* (nom.) 47^a 30; (acc.) 40^a 1; *τοιούτων* 44^a 33, ^b14
τοῖνν 41^a 21, 47^b 15, 49^a 16; *m* 51^b 29
τόπος: *διὰ τὸν τόπον* 44^a 13; *περὶ τὸν τόπον τοῦτον* 44^a 24; *τῷ περὶ τὸν ἐγκέφαλον τόπῳ* 38^b 26; *πρὸς τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἐν τῷ τόπῳ ὑγρότητος καὶ ψυχρότητος* 44^b 1; *τόπος δεκτικὸς τῆς τροφῆς* 45^a 24; *εἰς τὸν ἀναπνευστικὸν τόπον* 45^a 27; *περὶ τὸν αἰσθητικὸν τόπον* *m* 53^a 24; *ἀπὸ τόπων ἀναμμνίσκεσθαι* *m* 52^a 13
τοσοῦτος 48^a 28; *τοσοῦτον* (acc. neutr.) 45^a 15; *τοσαῦτα* 46^a 17
τότε 37^a 26, ^b32 (Emped.) 48^a 27. 29; *m* 51^a 27, ^b4, 52^b 24
τραχύ οὐρ. λείον 42^b 5. 11
τρεῖς: *τρία πρὸς δύο* 39^b 27, *τρία πρὸς τέτταρα* 39^b 28
τρέφειν (*οὐκ ἐθέλει ἄμεικτον ὂν τὸ ὕδωρ*) 45^a 21; *τρέφει ἢ γευστὸν τὸ προσφερόμενον* 42^a 1; *τρέφεσθαι φασιν ἕνια ζῷα ταῖς*

όσμαις 45^a 17; πάντα τρέφεται
τῷ γλυκεῖ 42^a 2. 8; τὰ τρεφό-
μενα οὐχ ἀπλᾶ 45^a 19, ὅπερ ὁ
χυμός ἐν τῷ θρεπτικῷ καὶ πρὸς
τὰ τρεφόμενα 45^a 31

τριγώνου (ὠρισμένον τὸ ποσόν) *m*
50^a 3; τὰς τοῦ τριγώνου ὅτι δύο
ὁρθαῖς ἴσαι [*m* 49^b 20]

τρίτην ἡμέραν *m* 53^a 1

τρόπος τῆς γενέσεως 40^a 6, ὁ αὐ-
τός τρόπος *m* 51^b 27; τὸν αὐτὸν
τρόπον 38^b 28, 39^b 31, 40^a 13,
42^b 27, 44^b 21; τὸν τρόπον τοῦ-
τον 38^b 18, 39^a 5, 40^b 1. 11. 21,
42^a 9, 45^b 2 *m* 52^b 7; τίνα τρό-
πον 49^b 2; τῷ τρόπῳ 47^b 26

τροφή οὐχ ἐν μόνον τοῖς ζώοις,
ἀλλὰ τὸ μεμειγμένον 41^b 26, τὴν
τροφήν δεῖ εἶναι συνθέτην 45^a 18;
συμμείγνυνται οἱ ἄλλοι χυμοὶ εἰς
τὴν τροφήν 42^a 9; ὡς ἐκ τῆς αὐτῆς
τροφῆς γιγνομένους ἑτέρους χυ-
μούς 41^a 19; ἡ γεῦσις διὰ τὴν
τροφήν (ἀκολουθεῖ τοῖς ζώοις),
τὸ γὰρ ἡδύ διακρίνει καὶ τὸ λυπη-
ρὸν περὶ τὴν τροφήν 36^a 15. 16;
οὐ συμβάλλεται εἰς τροφήν τὸ
ὄσφραντόν 45^a 28; ἡ τροφή ἡδεῖα
43^b 24, 44^a 16; ἀπέχοντα πολὺ
τῆς οἰκείας τροφῆς 44^b 11, τῆς
προσφερομένης τροφῆς τοῖς ζώοις
41^b 28; προαισθανόμενα τὴν τρο-
φήν 36^b 21, ὁξεὺς αἰσθάνεται
τῆς τροφῆς διὰ τὴν ὁσμήν 44^b 14;
ἡ τῆς τροφῆς ἀναθυμίασις 44^a 12;
(οὐδὲν) πρὸς τὴν τροφήν παρα-
καλοῦσιν 43^b 28; περιτώματα

γίνεται τῆς τροφῆς 45^a 20; τό-
πος δεκτικὸς τῆς τροφῆς 45^a 24;
τὸ θερμὸν αὐξάνει καὶ δημιουρ-
γεῖ τὴν τροφήν 42^a 5

τρόφιμος: τοῦ τροφίμου ξηροῦ οἱ
χυμοὶ ἢ πάθος εἰσὶν ἢ στέρησις
41^b 24; ἐν τῷ τροφίμῳ ὑγρῷ
42^a 27; τῷ λίμνι τρόφιμον εἶναι
42^a 11

τυγχάνειν: τυγχάνει 36^b 5, *m* 49^b
17; τυγχάνουσι 36^a 12, 37^a 1;
τύχη 44^b 30, *m* 53^a 23; τύχῳσι
47^a 16; τυχόν 38^b 1; τυχόντι
38^a 30 — πάθη ὄντα τυγχάνει
36^b 5, μή τι τύχη φθαρτικὸν ὄν
44^b 30, τυγχάνουσι τέτταρες οὖ-
σαι συζυγίαι 36^b 12; θεωρῶν
τυγχάνει καὶ νοῶν *m* 49^b 17, ἂν
ὕγρότης τύχη ὑπάρχουσα *m*
53^a 23, ἐὰν τύχῳσι τι ἐννοοῦν-
τες 47^a 16; τοῖς φρονήσεως τυγ-
χάνουσι 37^a 1; οὐ τῷ τυχόντι
συμφύεται τὸ τυχόν 38^b 1

τύπος *m* 50^b 5, τύπος ἡ γραφή *m*
50^b 16, ἡ κίνησις ἐνσημαίνεται
οἷον τύπον τινα τοῦ αἰσθήματος
m 50^a 31

τυρλός: φρονομώτεροι οἱ τιφλοὶ τῶν
ἐνεῶν καὶ κωρῶν 37^a 16

τύχη: ἀπὸ τύχης γίγνεται *m* 52^b 1

ὕγιαν opp. νόσον 36^a 18, περὶ
ὕγιαις opp. νόσον 36^a 17; εἰς
ὕγιαν (συμβάλλεται τὸ ὄσφραν-
τόν) 45^a 29, τοῦτ' ἐστὶ πρὸς
ὕγιαν τὸ ὄσφραντόν 45^a 31, πρὸς
βοήθειαν ὕγιαις γέγονεν (τὸ

τοιούτων εἶδος τῆς ὁσμῆς) 44^a
14

ὕγιεινότερος ἔχει 44^a 23

ὕγρως: ὑγρά 44^a 17; ὑγρόν (nom.)
38^a 21, 41^b 9. 26, 42^b 29, 43^a 18,
43^b 5; (acc. neutr.) 41^b 19;
ἐφ' ὑγρόν *m* 52^a 16; ὑγροῦ 41^b
26; ὑγρῶ 37^b 16; ἐν τῷ ὑγρῶ
41^b 16, 41^b 20, 42^a 27, 43^a 7,
45^a 13, 47^a 7; ὑγρὰ 43^a 7. 11;
ὕγρων 41^a 23; ἐν τοῖς ὑγροῖς
43^b 6; ὑγρότεροι *m* 50^b 9; ὑγρό-
τατος 38^b 29, ὑγρότατον 44^a 30
— ὑγρά opp. ξηρά 44^a 17, ὑγρόν
opp. ξηρόν 41^b 26 (bis) . 42^b 28;
ἡ ἐν ὑγρῷ τοῦ ἐγγύμον ξηροῦ
φύσις ὁσμή 43^a 7, τά τε ξηρὰ
αὐτῶν καὶ τὰ ὑγρά ἄχνημα 43^a 11;
ὕγρότεροι opp. σκληρότεροι *m*
50^b 9; σβέννυται ἡ ὑγρῶ ἢ ψυχρῶ
37^b 16; ἐν τῷ ὑγρῷ τῆς γένσεως
41^b 20, ἐν τῷ τροφίμῳ ὑγρῶ
42^a 27 ὑγρότατος καὶ ψυχρότα-
τος τῶν ἐν τῷ σώματι μορίων
(ὁ ἐγκέφαλος) 38^b 29; τὸ πλεῖ-
στον ἐγκέφαλον καὶ ὑγρότατον
ἔχειν 44^a 30; ὁ ἀήρ ὑγρόν τὴν
φύσιν ἐστὶν 43^b 5, εἰ οὖν τις
θεῖη καὶ τὸν αέρα καὶ τὸ ὕδωρ
ἄμφω ὑγρά 43^a 7, ὁμοίως ἐν τοῖς
ὕγροῖς ποιεῖ καὶ ἐν τῷ ἀέρι
43^b 6; οἱ ἐναποπλύνοντες ἐν τῷ
ὕγρῳ 41^b 16; τὸ διαμένειν τὸ
ὕγρόν ἀπνηκτον 38^a 21; πάσχειν
πέρυκε τὸ ὑγρόν 41^b 9; τὸ ἐγγυμον
ὕγρόν 42^b 29; ὅταν ἐκκανθῇ τὸ
ὕγρόν 43^a 18

ὕγρότης: ἔστιν ἡ ἀτμίς ὑγρότης τις
43^a 27, οἷς ἂν ὑγροτης τύχη
ὑπάρχουσα *m* 53^a 23; πρὸς τὴν
ὑπερβολὴν τῆς ἐν τῷ τόπῳ ὑγρό-
τητος καὶ ψυχρότητος 44^b 2

ὑδατώδη 43^a 16. 20

ὑδωρ (nom.) 38^a 14. 16. 18, 46,
39^b 2, 41^a 23. 25. 27, 43^a 10 .
29, 45^a 21, 46^b 14; (acc.) 38^a 5,
48, 41^a 4. 18. 20. 26, 42. 17,
43^a 6, 47^a 3; εἰς ὑδωρ *m* 50^b 2;
ὑδατος 38^a 2. 13. 16, 46. 19,
39^a 22, 41^a 3. 8. 24, 43^a 30;
ἐξ ὑδατος 41^a 7. 13; ἐν (τῷ)
ὑδατι 37^b 21, 40^a 9, 42^b 29,
43^a 2. 5. 31 (bis), 44. 13 (bis),
45^a 10; ἐπὶ τῶν ὑδάτων 41^b 3
— ὑδωρ ci. πῦρ, ἀήρ, γῆ 43^a 10;
εἰ οὖν τις θεῖη καὶ τὸν αέρα καὶ
τὸ ὑδωρ ἄμφω ὑγρά 43^a 6; λεπτό-
τατον πάντων τῶν οὕτως ὑγρῶν τὸ
ὑδωρ 41^a 23; διαφανὲς τὸ ὑδωρ
38^b 6; τὸ ὑδωρ ψαθυρόν ἐστι
41^a 25; τῷ πάσχειν τι τὸ ὑδωρ
μεταβάλλειν 41^a 20; θερμαινό-
μενον οὐδὲν φαίνεται παχυνόμε-
νον τὸ ὑδωρ 41^a 27; ἐπεκτείνεται
ἐπὶ πλέον τοῦ ὑδατος τὸ ἔλαιον
41^a 24, χαλεπάτερον φυλάξει ἐν
τῇ χειρὶ τὸ ὑδωρ ἢ περ ἔλαιον
41^a 26; εὐφυλακτότερον καὶ εὐ-
πιλητότερον τὸ ὑδωρ τοῦ αέρος
38^a 16; ὑδωρ ἅμα πᾶν πηγνυσθαι
47^a 3; ὁ ἀήρ καὶ τὸ ὑδωρ συνεχῇ
μὲν, μεμέρισται δ' ἀμφοτέρων
ἡ κίνησις 46^b 14; τὴν ὄψιν εἶναι
ὑδατος 38^a 13 cf. 38^a 16, 46.

8. 19, φαίνεται ὕδωρ τὸ ἐκρέον διαφθειρομένων (τῶν ὁμμάτων) 38^a 18, Δημόκριτος ὕδωρ εἶναι φησι (τὴν ὄψιν) 38^a 5, οὐ συμβαίνει τὸ ὄραῖν ἢ ὕδωρ ἀλλ' ἢ διαφανές 38^a 14; ἐν ἀέρι καὶ ὕδατι ὁμοίως (παεῖ τοῦτο τὸ ἔγχυμον ὑγρόν) 42^b 29, οὐ μόνον ἐν τῷ ἀέρι ἀλλὰ καὶ ἐν ὕδατι τὸ τῆς ὁσφρήσεως ἐστι 43^a 2, φαίνονται ὁσφραίνοντα (οἱ ἰχθύες καὶ τὰ ὀστρακόδερμα) οὔτε ἀέρος ὄντος ἐν τῷ ὕδατι, οὔτ' αὐτὰ ἀναπνέοντα 43^a 5, ἡ καπνώδης ἀναθυμίασις ἀδύνατος ἐν ὕδατι γενέσθαι, ὁσμᾶται δὲ καὶ τὰ ἐν τῷ ὕδατι 43^a 31; τὸ ὑγρόν καὶ τὸ ἐν τῷ πνεύματι καὶ ἐν τῷ ὕδατι 43^b 4; ὅπερ ἐν τῷ ὕδατι ὁ χυμός, τοῦτ' ἐν τῷ ἀέρι καὶ ὕδατι ἡ ὁσμή 43^b 13; καὶ ἐν ἀέρι καὶ ἐν ὕδατι ὁσμῶνται 45^a 10; ἡ τοῦ ὕδατος φύσις βούλεται ἄχυμος εἶναι 41^a 3, τοιοῦτον εἶναι τὸ ὕδωρ, δι' οἷας ἂν γῆς πορένται καὶ τοῦτο δηλὸν ἐστὶν ἐπὶ τῶν ἀλμυρῶν ὑδάτων μάλιστα 41^b 2. 3; οὐ τῷ ἐκ τοῦ ὕδατος ἔλκειν τοιοῦτους γιγνομένους τοὺς χυμούς 41^a 13; συνίσταται (ἐκ τῆς ἀτιμίδος) ὕδωρ 43^a 28 cf. 30; ἐν τῷ ὕδατι ἀποσβέννυσθαι τὸ φῶς 37^b 21; φαίνεται καὶ ἀήρ καὶ ὕδωρ χρωματιζόμενα 39^b 2; οὐδὲ τὸ ὕδωρ ἐθέλει αὐτὸ μόνον ἄμεικτον ὄν τρέφειν 45^a 21; καθάπερ ἂν εἰς

ὕδωρ ἔέον ἐμπεσοῦσης τῆς κινήσεως καὶ τῆς σφραγίδος *m* 50^b 2; αἱ δ' ὕδατος μὲν βένθος ἀπέστεγον ἀμφωδέοντος (Emped.) 38^a 2

ὕλη: δυνάμει θερμῇ ἢ τοῦ ψυχροῦ ὕλη ἐστὶν 38^b 27; ὕλην τοιαύτην εἶναι οἷον πανσπερμίαν χυμῶν 41^a 6, τὸ πανσπερμίας εἶναι τὸ ὕδωρ ὕλην ἀδύνατον 41^a 18

ὑπάρχειν 36^b 11, 38^a 30, ^b23, 39^b 13, 47^a 3; ὑπάρχει 36^a 10, 37^b 19, 39^b 8. 14, 41^b 14, 45^a 12, ^b29, *m* 50^a 15, 51^a 29, 52 ^b2, 53^a 13; ὑπάρχουσιν 36^b 20; ὑπῆρχεν (ἄν) *m* 50^a 17; ὑπάρχονσα 44^b 7, *m* 53^a 23; ὑπάρχον 37^b 19; ὑπάρχοντες 41^b 1; ὑπάρχοντα *m* 51^a 20; ὑπάρξαντα *m* 51^b 6

ὑπερβάλλον τῇ ψυχρότητι καὶ τῇ λαμπρότητι 38^a 19

ὑπερβολή: πρὸς τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἐν τῷ τόπῳ ὑγρότητος καὶ ψυχρότητος 44^b 1

ὑπεροχὴ (τῆς αἰσθήσεως) 46^a 10, δυνάμει ἐνυπάρχει ἐν τῇ ἀκριβεστέρα (αἰσθήσει) ἢ ὑπεροχῇ 46^a 12; καθ' ὑπεροχὴν καὶ ἔλλειψιν ἀσύμμετρον 39^b 30, τὰ μὲν ἐν ἀριθμοῖς, τὰ δὲ καθ' ὑπεροχὴν μόνον 40^b 20; αἱ τηλικαῦται ὑπεροχαὶ 46^a 8

ὑπνος opp. ἐγρήγορσις 36^a 14

ὑπό (gen). 40^a 19. 25, 41^a 11. 21, ^b9. 10. 20, 43^b 4, 44^b 30. 31. 32, 47^a 4. 5; (acc.) 47^a 15. 30, 48^a 3

ὑποκεῖσθαι: τὰ εἰρημμένα περὶ ψυ-

χῆς ὑποκείσθω 36^a 5, τοῦτο
 ὑποκείσθω 47^a 17; κινούμενον
 ὑπὸ τοῦ ὑποκειμένου 40^a 25
 ὑπολαβεῖν 39^b 26, *m* 50^b 24, ὑπο-
 ληπτέον 38^b 20
 ὑπόληψις *m* 49^b 24
 ὑποφερομένων ὑπὸ τὰ ὄμματα 47^a 15
 ὕστερος: τὸ αὐτὸ ἀκούει ὁ πρῶτος
 καὶ ὁ ὕστερος καὶ ὁσφραίνεται
 46^b 16; ἐν τοῖς ὕστερον ἐπισκε-
 πτέον 40^a 31, ὕστερον ἐπισκε-
 πτέον 40^b 25; ὁ ψόφος ὕστερον
 ἀφικνεῖται τῆς πληγῆς 46^a 25;
 τὸ δὲ πρότερον καὶ ὕστερον ἐν
 χρόνῳ ἐστὶν *m* 50^b 22; ὅθεν
 ἐστὶν ὕστατον μὲν οὐκ αἰσθη-
 τόν, πρῶτον δ' αἰσθητόν 49^a 29
 φαίνεσθαι 39^b 23, 40^a 7. 23. 29;
 φαίνεται 36^a 6, 37^a 24, ^b1. 19,
 38^a 17, 39^b 1. 13, 40^a 11. 26,
^b17, 41^a 27, 44^b 17, 46^a 23, 47^b
 24, 48^b 12. 14, *m* 50^b 29; φαί-
 νονται 41^a 30, 43^a 4, 46^b 8, 48^a
 21, *m* 50^b 8; φαινόμενον 40^a 10
 — manifestum, evidens esse:
 οὔτε λευκὸν οἶόν τε φαί-
 νεσθαι, οὔτε μέλαν 39^b 23, οὐδὲν
 κωλύει φαίνεσθαι τινὰ χροάν
 40^a 29, (πάντοθεν) φαίνεται μία
 χροά τῶν μεμειγμένων 40^b 17,
 ὁ ἥλιος λευκὸς φαίνεται 40^a 11;
 ἐν δοκῇ εἶναι διὰ τὸ ἅμα φαί-
 νεσθαι 40^a 23; εἰς (τρόπος τῆς
 γενέσεως τῶν χρωμάτων) τὸ
 φαίνεσθαι δι' ἀλλήλων 40^a 7,
 ὅταν ἐν ὕδατι τι ἢ ἐν ἀέρι (οἱ

γραφεῖς) βούλονται ποιῆσαι φαι-
 νόμενον 40^a 10, ἅπαντα αἰσθητά
 ἐστίν, ἀλλ' οὐ φαίνεται, ὅσα
 ἐστὶν 48^b 12. 14
 φαῖος: τὸ φαῖον μέλαν τι εἶναι
 42^a 22
 φακῇ: ὅταν φακῇ ἐψητε, μὴ
 ἵπχεῖν μύρον (Strattis) 43^b
 31
 φάναι 37^b 14, 40^a 18; φησί 37^b 11,
 38^a 4. 5, 41^a 6, 42^b 11, 46^a 26,
m 49^b 18; φαμέν 50^a 30; φασί
 41^b 1, 43^b 17, 45^a 17, 46^b 18,
m 49^b 12, 52^b 11; φαίη 41^a 9,
 48^a 22, ^b26, 49^a 1, *m* 49^b 16
 φανερόν 38^b 17, 39^a 29, 41^a 23,
 43^b 7, 44^b 8, 44^b 15, 45^a 30,
 48^b 17, *m* 50^a 11. 23, 51^a 31;
 φανερώς 44^a 16
 φαντασία τῆς χροᾶς 39^b 6; φανερόν,
 ὅτι (ἐστὶν μνήμη) οὐπερ καὶ ἡ
 φαντασία *m* 50^a 23; ὅσα μὴ
 ἄνευ φαντασίας *m* 50^a 25; περὶ
 φαντασίας εἴρηται ἐν τοῖς περὶ
 ψυχῆς *m* 49^b 30
 φάντασμα τῆς κοινῆς αἰσθήσεως
 πάθος *m* 50^a 10, τοῖς μὲν οὐ
 μένει τὸ φάντασμα ἐν τῇ ψυχῇ,
 τῶν δ' οὐχ ἄπτεται *m* 50^b 10;
 τὸ ἐν ἡμῖν φάντασμα *m* 50^b 24,
 ἄλλου φάντασμα *m* 50^b 24; εἰ-
 κόνος, οὐ φάντασμα, ἕξις *m*
 51^b 16; dist. θεώρημα ἢ φάν-
 τασμα 40^b 26, νόημα ἢ φάν-
 τασμα *m* 50^b 29, νοεῖν οὐκ ἐστίν
 ἄνευ φαντάσματος *m* 49^b 31,
 50^a 13, φαντάσματος ἕξις *m*

51^a 15, ἡ ἀνάμνησις ζήτησις ἐν τοιούτῳ φαντάσματος *m* 53^a 15; φαντάσματα *m* 51^a 10, 53^a 19 φανταστά (καὶ ἔστι μνημονευτά καθ' αὐτά) 50^a 24
 φαῦλος: φαῦλα καὶ φθαρτικά 36^b 21, τὰ δὲ φαῦλα *opp.* ὅσα τάξιν τινα ἔχει *m* 52^a 4
 φέρεσθαι: οὐπω ἐωρᾶτο, ἀλλ' ἐτ' ἐφέρετο ἢ ἀκτις ἐν τῷ μεταξὺ 46^b 2; δοκεῖ ὁ ψόφος εἶναι φερόμενον τινὸς κίνησις 46^b 30; διὰ τὸ μετασχηματίζεσθαι φερόμενον τὸν ἀέρα 46^b 9
 φεύγειν *opp.* διώκειν 36^b 16; φεύγει διὰ τὸ πάθος 45^a 1; ὅπως τὰ φαῦλα καὶ τὰ φθαρτικά φεύγῃσι 37^a 1
 φθαρτικόν 44^b 30; τὰ φαῦλα καὶ τὰ φθαρτικά 36^b 21
 φθείρειν: φθίρεται 44^b 31, ὑπὸ τῆς τοῦ θεοῦ δυνάμεως καὶ τῶν ἀσφαλτωδῶν φθίρεται τᾶλλα ζῶα 44^b 33, καρηβαροῦσιν καὶ φθίρονται (οἱ ἄνθρωποι) 44^b 32
 φθίσιν *opp.* αὔξῃσιν 41^b 29, 42^a 1. *m* 50^b 7; ἐν φθίσει *opp.* ἐν αὔξῃσει *m* 53^b 5
 φθόγγος (ὁ ἐν τῇ διέσει) λανθάνει 46^a 2; πεπερασμένα ἀνάγκη εἶναι τὸν ἀριθμὸν καὶ χρώματα καὶ χυμούς καὶ φθόγγους 46^a 20; πεπέρανται τὰ εἶδη φθόγγων 45^b 22
 φθοραὶ καὶ στερήσεις 36^b 6
 φιλοσοφωτέως τὴν τέχνην μετιόντες 36^a 20

φλέβιον: τοῦ αἵματος τοῦ περὶ (τὸν ἐγκέφαλον) ἐν τοῖς φλεβίοις ὄντος λεπτοῦ καὶ καθαροῦ 44^a 11

φλόξ: τὸ ἐν τοῖς ἀνθρακώδεσιν πῦρ καὶ ἡ φλόξ 37^b 18, ἡ φλόξ καὶ τὰ πεπυρωμένα σώματα 37^b 22

φοβούμενοι *dist.* ἐννοοῦντες, ἀκούοντες 47^a 16

φόβος: ὀργαὶ καὶ φόβοι, ὅταν τι κινήσωσι (οὐ καθίστανται) *m* 53^a 26

φοινικοῦς (διὰ ἀχλὺς καὶ καπνοῦ) 40^a 12, τὸ ἀλουργόν καὶ τὸ φοινικοῦν 40^a 1, τὸ φοινικοῦν *ci.* ἀλουργόν, πράσινον, κυανοῦν 42^a 23

φορά: γινομένης τῆς φορᾶς ἐν τῷ μεταξύ 46^b 7; ἐπὶ τε ἀλλοιώσεως καὶ φορᾶς 46^b 29; αἱ φοραὶ εὐλόγως εἰς τὸ μεταξύ πρῶτον ἀφικνοῦνται 46^b 29

φρόνησις (ἡ τῶν νοητῶν) 37^a 3; πρὸς φρόνησιν ἢ ἀκοῇ πλείστον συμβάλλεται μέρος 37^a 11; τοῖς ἔχουσιν δόξαν ἢ φρόνησιν *m* 50^a 16; τοῖς φρονήσεως τυγχάνουσιν 37^a 1

φροнимώτεροι 37^a 15

φροντίζειν: τῆς δυσωδίας οὐδὲν φροντίζουσιν 45^a 2

φύεσθαι: πέφυκεν 37^a 19. 25. 31, ^b6, 40^b 11, 41^b 8. 13, *m* 51^b 11; φρομένων 45^a 2, ἐν τοῖς φρομένοις 41^b 7

φυλακαὶ *ci.* σωτηρίαι 36^b 5

φυλάξαι ἐν τῇ χειρὶ 41^a 26

φυσικοῦ περὶ ὕγλειας καὶ νόσου τὰς
 πρώτας ἰδεῖν ἀρχάς 36^a 17
 φυσιολόγος: πολλοὶ τῶν ἀρχαίων
 φυσιολόγων 41^b 2, οἱ πλείστοι
 τῶν φυσιολόγων 42^a 30
 φυσιολογία: ἐν τῇ φυσιολογίᾳ τῇ
 περὶ τῶν φυτῶν 42^b 25
 φύσις 39^a 23 . 27, 41^a 3, ^b11 . 17,
 43^a 7, 44^a 25, ^b4, *m* 50^a 6,
 52^a 28, ^b2, 53^b 8; φύσιν 39^a 33,
 43^b 6, 44^a 7 . 10 . 25, *m* 52^a 30;
 παρὰ φύσιν *m* 52^b 1; φύσεως
 44^a 21 . 29; περὶ φύσεως 36^a 20,
^b1; φύσει *m* 52^a 29, ^b1, 53^a 13;
 ἐν τῇ φύσει 42^a 7 — *natura in*
universum, lex naturae: ἡ
 φύσις ποιοῦν τι τὸ ὑγρὸν παρα-
 σκευάζει 41^b 17, τὴν αἰσθησιν
 ἀποδέδωκεν ἡ φύσις 44^b 4, κατα-
 κέχρηται ἡ φύσις τῇ ἀναπνοῇ
 ἐπὶ δύο 44^a 25; ἐν τοῖς φύσει
 γίγνεται καὶ παρὰ φύσιν καὶ
 ἀπὸ τύχης *m* 52^b 1, ὥσπερ φύ-
 σει τὸδε μετὰ τὸδε ἐστὶν οὕτω
 καὶ ἐνεργείᾳ, *m* 52^a 29; τῶν
 περὶ φύσεως οἱ πλείστοι 36^a 20,
 οἱ δ' ἐκ τῶν περὶ φύσεως ἄρ-
 χονται 36^b 1; *vis et natura*:
 κοινὴ φύσις καὶ δύναμις 39^a 23,
 τοῦ φωτὸς φύσις 39^a 27, τοῦ
 ὕδατος 41^a 3, τοῦ πυρός 41^b 11,
 μετέχειν τῆς τοῦ ἀέρος φύσεως
 44^a 21; ἂν δ' ἡ φύσις ἢ τῶν
 ποσῶν *m* 50^a 6; τῆς τοῦ ἀνθρώ-
 που φύσεώς ἐστι 44^a 29, ἐν τῇ
 φύσει τῶν ζώων καὶ φυτῶν
 42^a 7; φύσις ἤδη τὸ ἔθος *m*

52^a 28, τὸ πολλάκις φύσιν ποιεῖ
m 52^a 30; ὁ ἀὴρ ὑγρὸν τὴν
 φύσιν 43^b 6, ψυχρὸν ὄντος τὴν
 φύσιν τοῦ ἐγκεφάλου 44^a 10, ἡ
 τῆς ὁσμῆς δύναμις θερμὴ τὴν
 φύσιν 44^a 5; τίς ἡ φύσις αὐτῶν
m 53^b 8, τὴν αὐτὴν φύσιν δεῖ
 νομίζειν 39^a 33, οἷς ἡ φύσις μὴ
 ὁμοίως ὑπάρχει *m* 52^b 2
 φυτὸν: ζώων καὶ φυτῶν 42^a 8; ἐν
 τῇ φυσιολογίᾳ τῇ περὶ τῶν φυ-
 τῶν 42^b 26; ὥσπερ τοῖς φυτοῖς
 (περίττωμα γίνεται) 45^a 20
 φωνή: τὰς τῆς φωνῆς (διαφορὰς)
 37^a 11; περὶ φόφου καὶ φωνῆς
 40^b 27
 φῶς: οὐ μέντοι φῶς γε ποιεῖν
 37^a 32; ἔδει μεθ' ἡμέραν τε καὶ
 ἐν τῷ ὕδατι ἀποσβέννυσθαι τὸ
 φῶς 37^b 21; τὸ συμφέεσθαι τί
 ἐστι φωτὶ πρὸς φῶς; 38^a 30;
 εἴτε φῶς εἴτ' ἀήρ ἐστι τὸ μεταξὺ
 τοῦ ὀρωμένου καὶ τοῦ ὀμματος
 38^b 3; φῶς opp. σκότος 39^b 17;
 τὸ φῶς ποιεῖ τὸ ὀρᾶν 47^a 11,
 ὅταν ἐνῇ τι πυρῶδες ἐν διαφανεί,
 ἡ μὲν παρουσία φῶς, ἡ δὲ στέρησις
 ἐστι σκότος 39^a 20, ἔστι μὲν
 οὐδ' ἐνεῖναι ἐν τῷ διαφανεῖ, ὅπερ
 καὶ ἐν τῷ ἀέρι ποιεῖ φῶς, ἔστι δὲ
 μή, ἀλλ' ἐστερηθῆναι 39^b 16; τῷ
 ἐνεῖναι γάρ τι τὸ φῶς ἐστίν,
 ἀλλ' οὐ κίνησις τις 46^b 27; ἡ τοῦ
 φωτὸς φύσις ἐν ἀορίστῳ τῷ δια-
 φανεῖ 39^a 27; τὸ ὀρώμενον καὶ
 τὸ φῶς 46^a 26, τὸ χρῶμα καὶ τὸ
 φῶς 46^b 10; τὸ ἀπὸ ἡλλου φῶς

46^a 27; ἐξιόντος ὥσπερ ἐκ λαμπήρος τοῦ φωτός 37^b 13, ὅτε μὲν ἐξιόντος τοῦ φωτός βλέπειν 37^b 24; τίς ἀπόσβεις φωτός ἐστιν; 37^b 16; περὶ μὲν τοῦ ἄνευ φωτός μὴ ὁρᾶν 38^a 2, ὁρᾶται δὲ ὥσπερ καὶ ἔξω οὐκ ἄνευ φωτός, οὕτω καὶ ἐντός 38^b 7, δεκτικὸν φωτός τὸ ἐντός τοῦ ὀμματος 38^b 11; οὐχ ἅμα πάντα πάσχει πλὴν ἐπὶ τοῦ φωτός 47^a 10; (τὸ θερμὸν καὶ ξηρόν), ὣν τῷ φωτὶ οὐδέτερον φαίνεται ὑπάρχον 37^b 18; εἴρηται περὶ φωτός (ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς) 39^a 18; περὶ τοῦ φωτός ἄλλος λόγος 46^b 27

χαίρει (ταῖς ὁσμαις) 44^a 32
χαλεπός· οὐ χαλεπὸν συνιδεῖν 42^b 3;
χαλεπῶς *m* 52^a 4; χαλεπώτερον
φυλάξαι 41^a 26

χαλκός (καὶ σίδηρος) ὁσμώδη 43^a
18

χειμερίην διὰ νύκτα (Emped.)
37^b 27

χειρίστην ἔχομεν τὴν ὀσφρησιν
40^b 31

χεῖσθαι· τοῖς κοινοῖς τῶν αἰσθήσεων
πασῶν χρῶνται ὡς ἰδίους 42^b 4

χεῖναι· ἐχεῖν τὴν γεῦσιν καὶ τῶν
ἄλλων κοινῶν αἰσθάνεσθαι μά-
λιστα 42^b 16

χεῖσις καὶ κίνησις 47^b 19

χροῖαν 39^a 31, ^b4; χροαί 40^b 27;

χροάς 40^b 15; χροά 39^b 10,

40^b 17; χροάν 40^a 8 . 16 . 19;
χροάς 39^b 6 . 7 . 25, 47^a 19;
χροαί 40^a 12, ^b18; χροάς (acc.)
39^b 26, 40^a 3, ^b14 — ἐν πέρατι
ἢ χροά 39^b 10, εἰδός τι χροάς
39^b 25, ἢ φαντασία τῆς χροάς
39^b 6; τὸ αὐτὸ κάκεῖ καὶ ἐνθάδε
δεκτικὸν τῆς χροάς ἐστίν 39^b 7,
φαίνεσθαι τινα χροάν κοινὴν τοῖς
πόρρωθεν 40^a 29, διὰ τὸ ἐν
ἀορίστῳ οὐ τὴν αὐτὴν ἐγγύθεν
καὶ προσιούσι καὶ πόρρωθεν
ἔχει χροῖαν οὐθ' ὁ ἀήρ, οὐθ' ἡ
θάλασσα 39^b 4; τὸ λέγειν ἀπόρ-
ροῖαν εἶναι τὴν χροάν (ἄτοπον)
40^a 16; πολλαὶ ἔσονται χροαί
40^a 12, ^b18, πλείους εἶναι χροάς
παρὰ τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν
39^b 26, (αἰτίαν) τοῦ πολλὰς εἶ-
ναι χροάς 40^b 15 . 27, ἢ καὶ
πάσας τὰς χροάς ἐν ἀριθμοῖς
εἶναι 40^a 3, ἀνάγκη μεγνυμέ-
νων καὶ τὰς χροάς μελίνυσθαι
40^b 14, οὐ πόρρωθεν μὲν ἐγγύ-
θεν δ' οὐ φαίνεται μία χροά τῶν
μεμειγμένων 40^b 17; (οἶνον ἀ-
κράτου) καὶ μέλιτος καὶ χροάς
(μᾶλλον ἔστιν αἰσθάνεσθαι ἢ
κεκραμένον) 47^a 19; οἱ γραφεῖς
ἐτέραν χροάν ἐφ' ἐτέραν ἐναργε-
στέραν ἐπαλείφουσιν 40^a 8;
οἱ Πυθαγόρειοι τὴν ἐπιφάνειαν
χροῖαν ἐκάλον 39^a 31

χρονίζεσθαι· τὸ μνημονεῦν καθ'
αὐτὸ οὐχ ὑπάρχει πρὶν χροσι-
σθῆναι *m* 51^a 30

χρόνος 46^b 1, 48^a 21, 48^b 1 . 16,

m 49^b 25; χρόνον 40^a 22, 46^a 30, 48^a 24, ^b5, *m* 50^a 10, 52^b 7, διὰ τὸν χρόνον 41^a 15; κατὰ χρόνον 47^b 18, *m* 53^a 7; χρόνου 48^b 3, *m* 49^b 29, 50^a 8 . 19, 51^a 17, 52^b 24 . 29 . 30; μετὰ χρόνου *m* 49^b 28; ἐν χρόνῳ 47^a 14, 48^a 27, 49^b 19, *m* 50^a 9 . 22; χρόνοι 48^a 24 — χρόνος πᾶς διαιρετός 46^b 1; ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ἀτόμῳ χρόνῳ 47^a 14, ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμῳ χρόνῳ 49^b 19, κατὰ μίαν δύναμιν καὶ ἄτομον χρόνον 47^b 18, αἰσθάνεται τὸν αὐτὸν συνεχῶς χρόνον 48^b 5, αὐτὸς ἑαυτοῦ αἰσθάνεται ἢ ἄλλου ἐν συνεχεῖ χρόνῳ 48^a 27, οὐκ ἐνδέχεται νοεῖν οὐδὲν ἄνευ συνεχοῦς, οὐδ' ἄνευ χρόνου *m* 50^a 8; οὐκ ἂν εἴη οὔτε χρόνος οὔτε πρᾶγμα οὐδὲν, ὃ αἰσθάνεται ἢ ἐν ϕ 48^b 1, ἀνάγκη εἶναι τινα καὶ χρόνον ἐν ϕ κινεῖται ἐκ θατέρου πρὸς θάτερον 46^a 30; οἱ μεταξὺ χρόνοι λανθάνουσιν 48^a 24; μέγεθος χρόνου καὶ πράγματος ἀναίσθητον 48^b 3, λανθάνει, ὅταν ὁ χρόνος ἢ ἀναίσθητος 48^a 21, οὐδεὶς ἐστὶ χρόνος ἀναίσθητος 48^b 16, οὐδ' ἐνδέχεται χρόνον εἶναι ἀναίσθητον οὐδένα οὐδὲ λανθάνειν 48^a 24, (ἐπὶ τῶν παρ' ἄλληλα κειμένων ἀνάγκη λαμβάνειν) χρόνον ἀναίσθητον 40^a 22; μετὰ χρόνον πᾶσα μνήμη *m* 49^b 28, γνωρίζειν δεῖ τὸν χρόνον (ἐν τῷ

ἀναμνησκεισθαι) ἢ μέτρῳ ἢ ἀορίστως *m* 50^a 22, ἢ τοῦ πράγματος κίνησις καὶ ἢ τοῦ χρόνου *m* 52^b 24, ἐὰν ἢ τοῦ πράγματος γένηται (κίνησις) χωρὶς τῆς τοῦ χρόνου *m* 52^b 29, ἢ τοῦ χρόνου (κίνησις) διττῇ *m* 52^b 30; διαφέρει τοῦ μνημονεύειν τὸ ἀναμνησκεισθαι οὐ μόνον κατὰ τὸν χρόνον *m* 53^a 7; ὅσα χρόνον αἰσθάνεται *m* 49^b 29, διὰ τὸ μὴ πάντα χρόνον αἰσθησιν ἔχειν *m* 50^a 19; μέγεθος δ' ἀναγκαῖον γνωρίζειν καὶ κίνησιν ϕ καὶ χρόνον *m* 50^a 10, ϕ χρόνον αἰσθανόμεθα *m* 51^a 17; τὸ πρότερον καὶ ὕστερον ἐν χρόνῳ *m* 50^a 22, τὰ μὴ ἐν χρόνῳ ὄντα *m* 50^a 9; διὰ τὸν χρόνον 41^a 15, ὅταν γένηται χρόνος *m* 49^b 25
χρυσὸς ἄοσμον 43^a 17

χρῶμα 39^a 14 . 18 . 29 . 30, ^b11, 40^a 24, ^b26, 45^b 4, 46^b 9; (acc.) 39^a 10, ^b24, 45^b 12; χρώματος 37^a 7, 39^a 7, ^b9, 45^b 21, 48^b 24; περὶ χρώματος 39^a 12, 42^b 9; ἐν χρώματι 42^b 18, 45^b 25; χρώματα 39^b 32, 40^a 30, 41^b 16, 42^a 12, 46^a 19; χρωμάτων 39^b 18 . 33, 40^a 7 . 28, ^b22 . 24, 42^a 20 — (περὶ τῶν αἰσθητῶν) οἷον λέγω χρώματος καὶ νόφου καὶ ὁσμῆς καὶ χυμοῦ καὶ ἀφῆς (καθόλου μὲν εἴρηται ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς) 39^a 7, τὰ παθήματα τὰ αἰσθητὰ οἷον χρῶμα 45^b 4; τί χρῶμα 39^a 10, 40^b 26, πρῶ-

τον περὶ χρώματος (ἐπισκεπτέον) 39^a 12, ἡ ὄψις περὶ χρώματος 42^b 9, χρώμα ἂν εἴη τὸ τοῦ διαφανοῦς ἐν σώματι ὠρισμένῳ πέρας 39^b 11, τὸ χρώμα ἐν τῷ πέρατι ἢ πέρας 39^a 30 . 29; (τὸ φῶς) ἐστὶ χρώμα τοῦ διαφανοῦς κατὰ συμβεβηκός 39^a 18; τὸ ἐνεργεῖα χρώμα καὶ ὁ φῶς πῶς ἐστὶ τὸ αὐτὸ ἢ ἕτερον ταῖς κατ' ἐνέργειαν αἰσθήσεσιν 39^a 14; ἀνάγκη τι ἔχειν χρώμα 39^b 24, σῶμα μηδὲν ἔχον χρώμα, μηδὲ βάρος, μηδ' ἄλλο τι τοιοῦτον πάθος 45^b 12, μετέχειν χρώματος 37^a 7, 39^b 9; τὰ εἶδη καὶ χρώματος καὶ χυμοῦ κτλ. 45^b 21, αἰσθανομένη ἄλλον καὶ ἄλλον χρώματος 48^b 24, ἐν χρώματι τῷ μέλανι τὸ λευκόν (ἐναντίον) 42^b 18, 45^b 25, τὰ ἐν ἀριθμοῖς εὐλογίστοις χρώματα 39^b 32, τὰ μὴ ἐν ἀριθμοῖς τᾶλλα χρώματα 40^a 3, περὶ τῶν ἄλλων χρωμάτων 39^b 18, τὰ ἥδιστα τῶν χρωμάτων εἶναι δοκοῦντα 39^b 33, πεπερασμένα ἀνάγκη εἶναι τὸν ἀριθμὸν καὶ χρώματα καὶ χυμούς καὶ φθόγγους 46^a 19, εἶδη τῶν χρωμάτων ἐστὶν ὠρισμένα καὶ οὐκ ἄπειρα 40^b 24, σχεδὸν γὰρ ἴσα καὶ τὰ τῶν χυμῶν εἶδη καὶ τὰ τῶν χρωμάτων ἐστὶν 42^a 20; τρόπος τῆς γενέσεως τῶν χρωμάτων 40^a 7, παρ' ἄλληλα τιθεμένων χρωμάτων ἢ ἐπιπολῆς 40^b 22, τὸ ἐπιπολῆς χρω-

μα 40^a 24, χρωμάτων μίξις 40^a 28, τὰ χρώματα ἐκ λευκοῦ καὶ μέλανος μίξεώς ἐστιν 42^a 12, οἱ ἐναποπλύνοντες ἐν τῷ ὕγρῳ τὰ χρώματα 41^b 16

χρωματίζεται 39^b 1, φαίνεται καὶ ἀήρ καὶ ὕδωρ χρωματιζόμενα 39^b 2

χυμός 36^b 17, 41^b 19, 42^a 17, 43^b 13, 45^a 30, ^b5, 46^a 9; χυμὸν 39^a 11, 41^a 22, ^b5, 43^a 12; χυμοῦ 39^a 7, 42^b 24, 45^b 22; περὶ χυμοῦ 40^b 28; ἐν χυμῷ 45^b 25; χυμοὶ 41^a 28 . 30, ^b24, 42^a 9 . 13; χυμούς 41^a 12 . 20, ^b7 . 16, 42^b 12 . 22, 43^b 14, 46^a 20; κατὰ χυμούς 43^b 19, 44^a 7 . 9; χυμῶν 40^b 24 . 30, 41^a 5 . 7 . 17, ^b8, 42^a 20, ^b23 . 24, 48^a 7; χυμοῖς 43^b 8; ἐν χυμοῖς 42^b 19 — χυμός ci. χρώμα, φῶς, ὁσμή 39^a 11 . 7, 45^b 5; ὁ χυμός ἐστὶ τοῦ θρεπτικοῦ πάθος 36^b 17, ὅπερ ὁ χυμός ἐν τῷ θρεπτικῷ καὶ πρὸς τὰ τρεφόμενα 45^a 30, τοῦ τροφίμου (ξηροῦ) οἱ χυμοὶ 41^b 24, περὶ τοῦ γευστοῦ καὶ χυμοῦ 42^b 24; ἐστὶ τοῦτο χυμός τὸ γινόμενον ὑπὸ τοῦ εἰρημένου ξηροῦ πάθος ἐν τῷ ὕγρῳ τῆς γεύσεως τῆς κατὰ δύναμιν ἀλλουωτικόν εἰς ἐνέργειαν 41^b 19; ἐν τοῖς φνομένοις τὸ τῶν χυμῶν γίγνεται γένος μάλιστα 41^b 8, ἀκαριαῖος χυμός εἰς τὴν θάλατταν ἐκχυθεὶς 46^a 9; τὰ εἶδη χυμοῦ 45^b 22, τὰ γένη τῶν χυ-

μῶν ἀναίσθητα διὰ μικρότητα 41^a 5, σχεδὸν ἴσα τὰ τῶν χυμῶν εἶδη καὶ τὰ τῶν χρωμάτων 42^a 20, διὰ τί ὁ μὲν τῶν χυμῶν αἰσθησιν ποιήσει, ὁ δ' οὐκ ἂν ποιήσκειν 42^b 23, τὰ ἄλλα πάθη τῶν χυμῶν οἰκείαν ἔχει τὴν σκέψιν ἐν τῇ φυσιολογίᾳ τῇ περὶ τῶν φυτῶν 42^b 24; ἀναγκαῖον καὶ τοὺς χυμούς εἶναι ἀπείρου 42^b 22, καὶ χυμῶν καὶ ψόφων εἶδη ὠρισμένα καὶ οὐκ ἄπειρα 40^b 24, πεπερασμένα ἀνάγκη εἶναι τὸν ἀριθμὸν καὶ χρώματα καὶ χυμούς 46^a 20; (ἐναντίωσιν, οἶον) ἐν χυμῷ γλυκὺ καὶ πικρὸν 45^b 25, 42^b 19, τῶν χυμῶν ὁ μὲν τοῦ γλυκέος οἱ δὲ τοῦ πικροῦ 48^a 7, οἱ χυμοὶ ἐκ γλυκέος καὶ πικροῦ 42^a 13; ἐφομένους εἰς πάντα τὰ γένη τῶν χυμῶν μεταβάλλοντας 41^a 17, μεταβάλλοντας ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τοὺς χυμούς 41^a 12, οὐχ ὑπὸ τῆς τοῦ θερμοῦ δυνάμεως λαμβάνει ταύτην τὴν δύναμιν, ἣν καλοῦμεν χυμὸν 4 1 22, ἔχει χυμὸν καὶ ξηρότητα (ἢ θάλασσα) 43^a 12; ὁ λιπαρὸς τοῦ γλυκέος ἐστὶ χυμὸς 42^a 17, οἱ χυμοὶ πάντες πάχος ἔχουσι μᾶλλον 41^a 28, ὡς ἐκ τῆς αὐτῆς τροφῆς γιγνομένους ἐτέρους χυμούς 41^a 20, παντοδαποὺς χυμούς ἄλλους 41^b 7, συμμείγνυνται δ' οἱ ἄλλοι χυμοὶ 42^a 9, οἱ ἐναποπλύνοντες ἐν τῷ ὑγρῷ τοὺς χυμούς 41^b 16, οἱ χυμοὶ ὅσοι περ

ἐν τοῖς περικαρπίοις, οὗτοι καὶ ἐν τῇ γῇ 41^a 30; (τὰ διὰ τῆς τέφρας διηθούμενα) πικρὸν ποιεῖ τὸν χυμὸν 41^b 5, τὸ ψυχρὸν τοὺς χυμούς ἀμβλύνει 43^b 14; ὅπερ ἐν τῷ ὕδατι ὁ χυμὸς, τοῦτ' ἐν τῷ ἄερι καὶ ὕδατι ἡ ὁσμὴ 43^b 13, ἐναργέστερον τὸ τῶν χυμῶν γένος ἢ τὸ τῆς ὁσμῆς 40^b 30, ἀναλογον εἶναι τὰς ὁσμάς τοῖς χυμοῖς 43^b 8, τὸ μὲν (τῶν ὁσφραντῶν) ἐστὶ κατὰ τοὺς χυμούς τεταγμένον 43^b 19, διήρηται τὰ εἶδη κατὰ τοὺς χυμούς 44^a 7, ἢ κατὰ τοὺς χυμούς τεταγμένη (ὁσφρησις) καὶ τῶν ἄλλων ζώων 44^a 4; (τὸ ὕδωρ) ὕλην εἶναι οἶον πανσπερμίαν τῶν ζώων 41^a 7; εἰς τὰ σχήματα ἀνάγει τοὺς χυμούς (ὁ Δημόκριτος) 42^b 12

χυτός: ἐν ὑγρῷ καὶ χυτῷ 45^a 14
χωριζόμενα αἱ τηλικαῦται ὑπεροχαὶ εὐλόγως ἂν διαλύοντο εἰς τὰ περιέχοντα 46^a 7

χωριστός: οὐδ' ἢ τῆς αἰσθήσεως ὑπεροχὴ καθ' αὐτὴν αἰσθητὴ οὐδὲ χωριστὴ 46^a 11, (κοινὴ τις φύσις) ἢ χωριστὴ μὲν οὐκ ἔστιν 39^a 23, οὐδὲ τὸ τηλικαῦτον αἰσθητὸν χωριστὸν ἔσται ἐνεργείᾳ αἰσθάνεσθαι 46^a 13; εἰ μὴ χωριστὰ τὰ πάθη ἀλλήλων 49^a 15
χωρίς (τοῦ λόγου) 36^b 8, τὸ ἐν χωρὶς ἂν αὐτὸ αὐτοῦ εἶναι 46^b 21; δυνάμει γὰρ ὁρατά, ἐνεργείᾳ δ' οὐ, ὅταν μὴ χωρὶς ἢ 46^a 6; μὴ

μόνον ἐν τῷ ὄλῳ, ἀλλὰ καὶ χω-
ρίς 46^a 18; οὐ γὰρ οἷον τ' εἶναι
πολλοὺς καὶ χωρὶς ὄντας ἐν
ἀκούειν καὶ ὁσφραίνεσθαι 46^b
20; εἰ δὲ χωρὶς, οὐχ ὁμοίως
ἔξει 48^b 29

παθυρόν (τὸ ὄδωρ) 41^a 25

ψευδός (εὐσύνοπτον) 41^a 11

πήχεσθαι *m* 50^b 3

ψόφος 39^a 14, 45^b 5, 46^a 23. 24,
5. 30; ψόφον 39^a 11, 47^a 17;
περὶ τὸν ψόφον 46^b 13; ψόφου
37^a 10, 39^a 7; περὶ ψόφου 40^b
27; ψόφοι 48^a 20; ψόφων 38^b
20, 40^b 25; περὶ ψόφων 42^b 9—
ψόφου *ci.* χρώματος, ὁσμῆς, χυ-
μοῦ 39^a 7 *cf.* *11, 45^b 5; περὶ
ψόφου καὶ φωνῆς εἴρηται πρό-
τερον ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς 40^b 27;
τὰς τοῦ ψόφου διαφορὰς ἡ ἀκοὴ
εἰσαγγέλλει 37^a 10, ἡ ἀκοὴ περὶ
ψόφων 42^b 9, ἄερος τὸ τῶν ψό-
φων αἰσθητικόν 38^b 20; τὸ μὲν
ἐνεργεῖα χρῶμα καὶ ὁ ψόφος
39^a 14, οἷον ἥ τε ὁσμὴ φαίνεται
ποιούσα καὶ ὁ ψόφος 46^a 23,
περὶ μὲν τὸν ψόφον καὶ τὴν ὁ-
σμὴν τοῦτο συμβαίνειν εὐλογον
46^b 13; ὁ ψόφος ὕστερον ἀφι-
κνέεται τῆς πληγῆς 46^a 24, ὁ ψό-
φος ἤδη γεγεννημένης τῆς πληγῆς
οὐπω πρὸς τῇ ἀκοῇ 46^b 5, οὐχ
ἅμα μὲν ἀφικνοῦνται οἱ ψόφοι
(τῆς συμφωνίας) 48^a 20, δοκεῖ
ὁ ψόφος εἶναι φερομένου τινός
κίνησις 46^b 30; (διὰ τίνα αἰτίαν)

καὶ χυμῶν καὶ ψόφων (εἶδη ἐστὶν
ὀρισμένα) 40^b 25; ἀκούοντες πο-
λὸν ψόφον 47^a 17

ψύξις καὶ πῆξις 43^b 16

ψύχειν: ἡ τῆς τροφῆς ἀναθυμίασις
ψυχομένη 44^a 13

ψυχῇ 38^b 9, 47^b 7, 24, 49^a 5, *m*

50^b 28; ψυχῆς 36^a 8, ^b2, 38^b 9,

48^b 21, 49^a 9, ^b9, *m* 49^b 5,

50^a 22, 53^b 9; ἐπὶ τῆς ψυχῆς

49^a 14. 17; περὶ ψυχῆς 36^a 1. 5,

^b10. 14, 39^a 8. 16, 40^b 28, 49^b

31; ψυχῇ 36^b 7; ἐν τῇ ψυχῇ

48^b 27 *m* 51^a 3 — τῆς ψυχῆς

opp. τοῦ σώματος 36^b 2, κοινὰ

τῆς τε ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος

36^a 8; ἡ δ' αἰσθησις διὰ σώμα-

τος γίνεταί τῃ ψυχῇ 36^b 7,

ἐτέρω τῆς ψυχῆς αἰσθάνεσθαι

48^b 21, ἄλλω αἰσθάνεται ἡ ψυχὴ

μέρει 49^a 5, ταύτῃ αἰσθάνηται

ἡ ψυχὴ αὐτοῦ *m* 50^b 28; ἀνάγκη

ἐν τι εἶναι τῆς ψυχῆς, ᾧ ἅπαντα

αἰσθάνεται 49^a 9, μᾶλλον ἅμα

δνοῖν αἰσθοῖτ' ἂν ἡ ψυχὴ τῇ μᾶ

αἰσθήσει ὧν μία αἰσθησις 47^b 7,

ὥσπερ ἐπὶ τῶν πραγμάτων αὐ-

τῶν ἐνδέχεται, οὕτως καὶ ἐπὶ τῆς

ψυχῆς 49^a 14 *cf.* 49^a 17; οὐ γὰρ

ἐπὶ τοῦ ἐσχάτου ὀμματος ἡ ψυχὴ,

ἡ τῆς ψυχῆς τὸ αἰσθητικόν 38^b 9;

φαίνεται τὸ μὲν τῷ ἀριθμῷ ἐν

ἡ ψυχὴ οὐδενὶ ἐτέρω λέγειν ἢ

τῷ ἅμα 47^b 24; τίνοι τῶν τῆς

ψυχῆς μορίων συμβαίνει (ἡ μνή-

μη) καὶ τὸ ἀναμνησθεσθαι 49^b

5, ἐγγνωμένων ἡμῖν ἐν τῇ ψυχῇ

τοιούτων κινήσεων ἀπὸ τοῦ αἰ-
σθέσθαι πρότερον *m* 51^a 3, τί-
νος μὲν οὖν τῶν τῆς ψυχῆς ἐστὶν
μνήμη *m* 50^a 22, τίνι τῶν τῆς
ψυχῆς μνημονεύει τὰ ζῶα *m* 53^b 9;
περὶ ψυχῆς καθ' αὐτὴν διώρισται
36^a 1, εἰρημένα περὶ ψυχῆς 36^a 5,
εἴρηται ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς 36^b 10 .
14, 39^a 8 . 16, 40^b 28, *m*
49^b 31

ψυχρόν opp. θερμόν 41^b 30, 45^b 5,
δυνάμει θερμῇ ἢ τοῦ ψυχροῦ
ἔλη 38^b 27, σβέννυται ἢ ὑγρῷ
ἢ ψυχρῷ τὸ θερμόν καὶ ξηρόν
37^b 16, τὸ ψυχρόν καὶ ἢ πῆξις
καὶ τοὺς χυμοὺς ἀμβλύνει καὶ
τὰς σμαῖς ἀφανίζει 43^b 14; ψυ-
χροῦ γὰρ ὄντος τὴν φύσιν τοῦ
ἐγκεφάλου 44^a 10, οὗτος ὑγρό-
τατος καὶ ψυχρότατος τῶν ἐν
τῷ σώματι μορίων 38^b 29

ψυχρότης ci. ὑγρότης 44^b 2;
τῇ ψυχρότητι ὑπερβάλλον καὶ τῇ
λαμπρότητι 38^a 19

ὠγύγιον πῦρ (Emped.) 37^b 32

ὦδε 48^b 20

ὦν 37^a 13; ὄντος 43^a 4, 44^a 10;
οὔσα 43^a 22, 44^a 16; ὄν (nom.)
39^a 17, 40^a 24, 44^b 30, 45^a 21;
(acc.) 47^b 27; ὄντος 44^a 11, ^b28,
47^a 18, 49^a 27; οὔσαι 36^a 13,
47^a 25; οὔσας 37^a 21; οὔσων
45^a 5; ὄντα (nom.) 36^b 5, 43^a

24; (acc.) *m* 50^a 9; ὄντων 42^b
21; *m* 52^b 11

ὦρα: ταύτην ἐπιζητῶν τὴν ὥραν
m 52^a 16

᾽Ωρείτης: ᾽Αντιφέροντι τῷ ᾽Ωρείτῃ
m 51^a 9

ὥς 37^b 26 (Emp.) 38^a 10, ^b17,
41^a 10 . 13 . 17 . 19, 42^b 2 . 4,
43^a 23, 25 (bis). 26, 44^a 3 . 19 .
26 . 27 . 31, 45^a 30, ^b29, 46^b 7 .
16 . 17, 47^b 2 . 29 . 30, 48^a 1 . 10,
^b22 . 26; *m* 49^b 7, 50^b 20 . 23
(bis) . 30 . 31 . 32, 51^a 2 . 7 . 8 .
10 (bis) . 11 . 14 (bis) . 15 . 20 .
^b7 (bis) . 12 . 13 . 24, 52^a 1, ^b19 .
22, 53^a 8

ὥς 37^b 32, 44^b 5

ὥσαύτως *m* 50^a 4

ὥσπερ 37^b 2 . 10 . 12 . 15 . 24, 38^b 6 .
14, 39^a 18 . 25, ^b16, 40^a 9 . 15 .
21, ^b3, 41^b 9 . 12 . 15, 42^a 12 .
21 . 23 . 25, ^b10, 43^a 27, ^b1 . 11 .
17 . 20, 44^a 5 . 27, ^b5 . 22, 45^a 20,
46^a 9, ^b5 . 11 . 14, 47^a 7, 48^b 6 .
30; *m* 50^b 15 . 30, 51^a 1, 52^a 3 .
12 . 27 . 29, ^b9 . 10 . 14 . 15 . 17

ὥστε 36^b 16, 37^a 8, ^b4 . 8 . 13,
38^b 16 . 23, 39^b 11 . 21, 40^a 18 .
26, ^b7, 42^b 15, 43^b 24, 45^a 11 .
27, ^b8, 45^b 12, 46^a 17 . 29, ^b1,
47^a 27, ^b12, 48^a 18 . 19; *m* 49^b
28, 50^a 11 . 13, ^b27, 51^a 24,
^b22, 52^a 11, ^b3

ὠφέλιμος ὥς εἰπεῖν ἀεὶ 44^a 18

